Opozorilo: Neuradno prečiščeno besedilo predpisa predstavlja zgolj informativni delovni pripomoček, glede katerega organ ne jamči odškodninsko ali kako drugače.

Neuradno prečiščeno besedilo Pomorskega zakonika obsega:

- Pomorski zakonik – PZ (Uradni list RS, št. 26/01 z dne 12. 4. 2001),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah pomorskega zakonika – PZ-A (Uradni list RS, št. 21/02 z dne 11. 3. 2002),
- Zakon o dopolnitvah pomorskega zakonika – PZ-B (Uradni list RS, št. 2/04 z dne 15. 1. 2004),
- Pomorski zakonik – uradno prečiščeno besedilo – PZ-UPB1 (Uradni list RS, št. 37/04 z dne 15. 4. 2004),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o potnih listinah državljanov Republike Slovenije – ZPLD-1A (Uradni list RS, št. 98/05 z dne 7. 11. 2005),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Pomorskega zakonika – PZ-C (Uradni list RS, št. 49/06 z dne 12. 5. 2006),
- Pomorski zakonik – uradno prečiščeno besedilo – PZ-UPB2 (Uradni list RS, št. 120/06 z dne 23. 11. 2006).

POMORSKI ZAKONIK (PZ)

(neuradno prečiščeno besedilo št. 6)

PRVI DEL

I. poglavje – SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ta zakonik ureja suverenost, suverene pravice, jurisdikcijo in nadzor Republike Slovenije na morju, varnost plovbe po teritorialnem morju in notranjih morskih vodah, varstvo morja pred onesnaževanjem s plovil ter pravni režim pristanišč; stvarnopravna razmerja ter pogodbena in druga obligacijska razmerja, ki se nanašajo na plovila; vpis plovil, omejitve ladjarjeve odgovornosti, skupno havarijo, izvršbo in zavarovanje na plovilih in kolizijska pravila.

2. člen

Določbe tega zakonika (v nadaljnjem besedilu: zakon) se uporabljajo za ladje, čolne in druga plovila, ki imajo slovensko državno pripadnost, in za razmerja v zvezi s plovbo v teritorialnem morju in notranjih morskih vodah Republike Slovenije, če ni v tem zakonu drugače določeno.

3. člen

V tem zakonu imajo posamezni pojmi naslednji pomen:

1. plovilo je stvar, ki je namenjena za plovbo po morju;

2. plavajoča naprava je stvar, ki je stalno privezana oziroma zasidrana ali položena na morsko dno in ni namenjena za plovbo (plavajoči hoteli, restavracije, delavnice, skladišča, pontonski mostovi, plavajoče ploščadi, kopališčne ploščadi, privezne in signalne boje, školjčišča in druge naprave za izkoriščanje morja);
3. ladja, razen vojaške ladje, je plovilo, ki je usposobljeno za plovbo po morju in meri v dolžino 24 metrov ali več;
4. trgovska ladja je ladja, ki se uporablja za gospodarske namene;
5. potniška ladja je plovilo, s katero se sme prevažati več kot 12 potnikov;
6. tovorna ladja je trgovska ladja, ki je namenjena prevozu tovorov;
7. tanker je ladja, namenjena prevozu tekočin in plinov;
8. ribiška ladja je ladja, ki je namenjena in opremljena za ribolov ali lov drugih živih bitij v morju in na morskem dnu;
9. znanstvenoraziskovalna ladja je ladja ali drugo plovilo, opremljeno za znanstvena ali druga raziskovanja morja, morskega dna ali njegovega podzemlja;
10. jedrska ladja je ladja na jedrski pogon ali ladja, opremljena z jedrsko napravo;
11. javna ladja je ladja v lasti ali uporabi države, ki ni vojaška ladja, uporablja pa jo država oziroma njen organ izključno v negospodarske namene;
12. vojaška ladja je plovilo, ki pripada vojski, je pod poveljstvom vojaškega častnika, katere posadka je vojaška oziroma pod vojaško disciplino in ima zunanja razpoznavna znamenja vojaških ladij;
13. sestav tujih vojaških ladij je več tujih vojaških ladij, ki plovejo skupaj pod poveljstvom enega vojaškega častnika;
14. ladja v gradnji je stvar od trenutka položitve gredlja ali podobnega gradbenega postopka, do vpisa v ladijski register;
15. čoln je plovilo, ki meri v dolžino manj kot 24 metrov;
16. ribiški čoln je čoln, ki je namenjen in opremljen za ribolov ali lov drugih živih bitij v morju in na morskem dnu;
17. mednarodno potovanje je potovanje iz slovenskega pristanišča v tuje pristanišče in obratno;
18. ladjar je oseba, ki je kot posestnik ladje nosilec plovbnega podjema; dokler se ne dokaže nasprotno, se šteje, da je ladjar oseba, za katero je v register ladij vpisano, da je lastnik;
19. SDR (special drawing right, posebna pravica črpanja) je obračunska enota, kot jo je definiral Mednarodni denarni sklad;
20. potnik je vsaka oseba na ladji ali čolnu, razen otrok, ki so stari manj kot eno leto, oseb, zaposlenih na ladji, v katerikoli lastnosti in družinskih članov posadke;
21. jahta je ladja, ki se v negospodarske namene uporablja za razvedrilo, šport ali rekreacijo;
22. ladja v razpremi je trgovska ladja, ki več kakor 30 dni ne opravlja gospodarskih dejavnosti iz ekonomskih razlogov ali zaradi svoje nesposobnosti za plovbo;
23. olje je vsako obstojno olje, posebno surova nafta, težko dizelsko olje in olje za mazanje, ne glede na to, ali se prevažajo na ladji kot tovor ali kot gorivo za pogon;
24. dolžina ladje je največja dolžina ladje, brez pritiklin;
25. akvatorij je vodni prostor, ki služi pristanišču;
26. ro-ro je plovilo s posebnimi prostori za vozila;
27. hitro potniško plovilo je plovilo, ki ima posebne tehnične lastnosti, zaradi katerih doseže visoke hitrosti.

Določbe tega zakona, ki se uporabljajo za javne ladje, veljajo tudi za čolne, ki se uporabljajo za upravne namene.

Določbe tega zakona, ki veljajo za ladje, se uporabljajo tudi za čolne, če tako določajo mednarodne konvencije in predpisi Evropske unije.

Ta zakon prenaša v slovenski pravni red določbe naslednjih direktiv Evropske unije:

- Direktiva Sveta 94/57/ES z dne 22. novembra 1994 o skupnih predpisih in standardih za organizacije, pooblaščene za inšpekcijski pregled in nadzor ladij ter za ustrezne ukrepe pomorskih uprav, s spremembami;
- Direktiva Sveta 95/21/ES z dne 19. junija 1995 o uveljavitvi mednarodnih standardov za varnost ladij, preprečevanje onesnaževanja ter pogoje za življenje in delo na ladjah, ki uporabljajo pristanišča Skupnosti in plujejo v vodah v pristojnosti držav članic (pomorska inšpekcija), s spremembami;
- Direktiva Sveta 96/98/ES z dne 20. decembra 1996 o pomorski opremi, s spremembami;
- Direktiva Sveta 97/70/ES z dne 11. decembra 1997 o vzpostavitvi usklajenega varnostnega režima za ribiška plovila dolžine 24 metrov in več, s spremembami;
- Direktiva Sveta 98/18/ES z dne 17. marca 1998 o varnostnih predpisih in standardih za potniške ladje, s spremembami;
- Direktiva Sveta 98/41/ES z dne 18. junija 1998 o registraciji oseb, ki potujejo s potniškimi ladjami, ki plujejo v pristanišča držav članic Skupnosti ali iz njih, s spremembami;
- Direktiva Sveta 1999/35/ES z dne 29. aprila 1999 o sistemu obveznih pregledov za varno izvajanje linijskih prevozov z ro-ro trajekti in visokohitrostnimi potniškimi plovili, s spremembami;
- Direktiva 2001/96/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. decembra 2001 o določitvi usklajenih zahtev in postopkov za varno nakladanje in razkladanje ladij za prevoz razsutega tovora;
- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2002/6/ES z dne 18. februarja 2002 o formalnostih poročanja za ladje, ki priplujejo v pristanišča držav članic Skupnosti in/ali izplujejo iz njih, s spremembami;
- Direktiva 2002/59/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. junija 2002 o vzpostavitvi sistema spremljanja in obveščanja za ladijski promet ter o razveljavitvi Direktive Sveta 93/75/EGS, s spremembami;
- Direktiva 2003/25/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. aprila 2003 o posebnih zahtevah glede stabilnosti ro-ro potniških ladij, s spremembami in
- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/35/ES z dne 7. septembra 2005 o onesnaževanju morja z ladij in uvedbi kazni za kršitve.

II. poglavje – SUVERENOST REPUBLIKE SLOVENIJE

4. člen

Suverenost Republike Slovenije na morju se razteza prek njenega kopnega območja in njenih notranjih morskih voda na teritorialno morje Republike Slovenije, na zračni prostor nad njim, kakor tudi na morsko dno in podzemlje tega morja.

Republika Slovenija lahko izvršuje svoje suverene pravice, jurisdikcijo in nadzor nad morsko površino, morskim vodnim stebrom, morskim dnom in morskim podzemljem onkraj meja državne suverenosti v skladu z mednarodnim pravom.

Republika Slovenija skrbi za varstvo svojih notranjih morskih voda in teritorialnega morja pred onesnaženjem ter ohranja in pospešuje izboljšanje morskega okolja.

5. člen

Notranje morske vode Republike Slovenije obsegajo vsa pristanišča, zalive ter sidrišče koprskega pristanišča, ki ga omejuje poldnevnik 13° 40' vzhodno in vzporednik 45° 35' severno.

6. člen

Tuja trgovska ladja in tuja potniška ladja, sme vpluti v notranje morske vode Republike Slovenije zaradi vplovitve v pristanišče Republike Slovenije, namenjeno za mednarodni pomorski promet, tuja ladja, namenjena za šport in razvedrilo ali čoln pa tudi v druga pristanišča v skladu s predpisi, ki urejajo pomorsko plovbo.

Tuja trgovska ladja sme pluti po notranjih morskih vodah zaradi vplovitve v pristanišče oziroma izplovitve iz pristanišča ter plovbe med pristanišči, odprtimi za mednarodni pomorski promet, po najkrajši običajni poti.

Minister, pristojen za pomorstvo (v nadaljevanju: minister), določi za ladje iz prejšnjega odstavka drug način plovbe po notranjih morskih vodah, če to zahtevajo interesi obrambe države ali varnost plovbe.

7. člen

Prevoz blaga in potnikov iz enega slovenskega pristanišča v drugega (kabotažo) opravljajo domače osebe prosto, tuje osebe pa pod pogojem vzajemnosti.

8. člen

Tuji vojaški ladji, tuji javni ladji, tuji jedrski ladji, tuji ribiški ladji in tuji znanstveno raziskovalni ladji je prepovedan prehod skozi notranje morske vode Republike Slovenije.

Tuja vojaška ladja, tuja javna ladja, tuja vojaška jedrska ladja, tuja vojaška ladja z jedrskim orožjem, tuja ribiška ladja oziroma tuja znanstvenoraziskovalna ladja sme vpluti v notranje morske vode Republike Slovenije z namenom, da se tu mudi, če dobi za to prej dovoljenje, ki ga izda:

1. za tujo vojaško ladjo, tujo vojaško jedrsko ladjo in tujo vojaško ladjo z jedrskim orožjem – minister, pristojen za obrambo;
2. za tujo javno ladjo in tujo znanstvenoraziskovalno ladjo – minister, pristojen za notranje zadeve;
3. za tujo ribiško ladjo – minister, pristojen za ribolov.

Obisk oziroma muditev v notranjih morskih vodah Republike Slovenije se ne sme dovoliti tuji vojaški ladji, ki s svojim obiskom ogroža varnost Republike Slovenije.

Tuja znanstvenoraziskovalna ladja sme vpluti v notranje morske vode Republike Slovenije zaradi vplovitve v pristanišče Republike Slovenije, namenjeno za mednarodni pomorski promet brez predhodnega dovoljenja iz 2. točke drugega odstavka tega člena ob pogoju vzajemnosti ali če gre za znanstvenoraziskovalno ladjo, ki plove pod zastavo mednarodne organizacije, katere članica je Republika Slovenija.

9. člen

V notranje morske vode Republike Slovenije smejo hkrati pripluti na obisk največ tri vojaške ladje iste državne pripadnosti.

Obisk tuje vojaške ladje v notranjih morskih vodah Republike Slovenije ne sme trajati dlje kot deset dni.

Slovensko pristanišče, namenjeno za obisk tuje vojaške ladje ali sestava vojaških ladij, je pristanišče Koper, ki je namenjeno za mednarodni javni promet.

Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena sme Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) v posameznih primerih, če to zahtevajo posebni interesi Republike Slovenije, dovoliti obisk tuje vojaške ladje, čeprav niso izpolnjeni pogoji iz prejšnjih dveh odstavkov.

Med obiskom v notranjih morskih vodah Republike Slovenije je lahko na tuji vojaški ladji vkrcana samo ladijska posadka in tiste druge osebe, za katere je izdal soglasje minister, pristojen za zunanje zadeve.

10. člen

Vlada odpove muditev v slovenskih notranjih morskih vodah tuji vojaški ladji ali sestavu tujih vojaških ladij, če se ladja, njen čoln ali letalo oziroma njena posadka na kopnem ne ravna po določbah tega zakona in drugih predpisov Republike Slovenije, kot tudi v drugih opravičenih primerih.

11. člen

Tuja ladja, ki se mora zaradi višje sile oziroma stiske na morju umakniti v notranje morske vode Republike Slovenije, mora o tem takoj obvestiti Upravo Republike Slovenije za pomorstvo ta pa organ za notranje zadeve, ki je pristojen za nadzor državne meje.

12. člen

Domače in tuje fizične in pravne osebe smejo v notranjih morskih vodah in teritorialnem morju Republike Slovenije znanstveno raziskovati, proučevati, in meriti morje, morsko dno ali njegovo podzemlje ali opravljati druge podvodne dejavnosti samo na osnovi predhodnega dovoljenja, ki ga izda minister ob soglasju ministra, pristojnega za notranje zadeve, če za to obstoji interes Republike Slovenije.

Osebe iz prvega odstavka tega člena morajo pristojnim državnim organom posredovati podatke, ki so jih pridobile na ta način.

Vlada predpiše pogoje glede varnosti ljudi in plovil ter varstva okolja, ki se morajo upoštevati ob izdaji dovoljenja iz prvega odstavka tega člena.

13. člen

Teritorialno morje Republike Slovenije je morsko območje, ki se razteza od temeljne črte v smeri odprtega morja do njegove zunanje meje, dopustne po mednarodnem pravu oziroma do mejne črte, določene z mednarodno pogodbo.

Temeljna črta je črta srednjega nivoja nizkih nižjih vod ali ravna črta, ki zapira vhod v zaliv.

Pri določanju temeljne črte teritorialnega morja se kot del obale štejejo tudi najbolj izpostavljene stalne pristaniške zgradbe, ki so sestavni del pristaniškega sistema.

Zunanja meja teritorialnega morja je državna meja Republike Slovenije na morju.

Pomorsko karto Republike Slovenije izda minister v skladu z mednarodnimi standardi za pomorsko hidrografijo.

14. člen

Pod pogoji, ki so predpisani s tem zakonom in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi, imajo ladje vseh držav pravico do neškodljivega prehoda skozi teritorialno morje Republike Slovenije.

Neškodljiv prehod ladje pomeni plovbo skozi teritorialno morje Republike Slovenije brez vplovitve v notranje morske vode ali plovbo zaradi vplovitve v notranje morske vode oziroma zaradi izplovitve iz teh voda na odprto morje, če ne posega v red, mir ali varnost Republike Slovenije.

Neškodljiv prehod iz drugega odstavka tega člena mora tuja ladja opraviti brez prekinitev in odlašanja.

Tuja ladja, ki izkoristi pravico do neškodljivega prehoda, se sme ustaviti in zasidrati samo zaradi dogodkov, ki jih zahteva redna plovba oziroma višja sila in stiska na morju ali zaradi pomoči ljudem, ladjam ali letalom, ki so v nevarnosti ali stiski.

15. člen

Za neškodljiv prehod po prejšnjem členu se ne šteje prehod tuje ladje skozi teritorialno morje Republike Slovenije, kadar ta ladja opravlja kakšno izmed naslednjih dejavnosti:

1. grožnjo s silo ali uporabo sile zoper suverenost, teritorialno celovitost in z Ustavo Republike Slovenije določeno pravno ureditev ali kakršnokoli drugo ravnanje, s katerim se kršijo načela mednarodnega prava;
2. kakršnokoli vajo ali urjenje z orožjem katerekoli vrste;
3. kakršnokoli zbiranje obvestil ali podatkov, ki utegne škodovati obrambi ali varnosti Republike Slovenije;
4. kakršnokoli propagandno dejavnost, ki škoduje obrambi ali varnosti Republike Slovenije;
5. vzletanje z ladje, pristajanje ali sprejemanje kakršnegakoli letala na ladjo;
6. lansiranje z ladje in spuščanje ali sprejemanje na ladjo kakršnekoli vojaške naprave;
7. vkrcanje ali izkrcanje tovora, denarja ali ljudi v nasprotju s carinskimi, davčnimi, zdravstvenimi ali drugimi predpisi Republike Slovenije ali predpisi o vstopu in muditvi tujcev v Republiki Sloveniji;
8. kakršnokoli dejavnost, ki onesnažuje morje ali okolje;
9. kakršenkoli ribolov ali ulov rib in drugih morskih organizmov v morju;
10. kakršnokoli raziskovanje, proučevanje ali merjenje;
11. kakršnokoli dejavnost zaradi neupravičenega in nedovoljenega vključevanja v katerikoli komunikacijski sistem ali kakšen drug sistem ali naprave Republike Slovenije;
12. kakršnokoli drugo dejavnost, ki ni v neposredni zvezi s prehodom.

16. člen

Kadar je tuja ladja v teritorialnem morju Republike Slovenije, mora izobesiti zastavo državne pripadnosti, v notranjih morskih vodah pa tudi zastavo Republike Slovenije.

Tuja ladja v razpremi se sme muditi v notranjih morskih vodah ali v teritorialnem morju Republike Slovenije pod pogoji, ki jih glede stanja ladje, pozicije in časa določi za vsak posamezen primer vlada.

Ladja, ki ne zaprosi za dovoljenje za razpremo ali ne spoštuje pogojev, ki jih določi vlada, mora na zahtevo in pod pogoji Uprave Republike Slovenije za pomorstvo izpluti iz notranjih morskih voda in teritorialnega morja Republike Slovenije. Če tega ne stori, jo lahko vlada proda na javni dražbi ali na drug najprimernejši način, kupnino pa po odbitju stroškov prodaje ladje položi za račun ladjarja pri pristojnem sodišču.

17. člen

Tuji ribiški ladji je med prehodom skozi teritorialno morje Republike Slovenije prepovedan vsak ribolov ali ulov rib in drugih morskih organizmov v morju in na morskem dnu.

Tuja ribiška ladja iz prejšnjega odstavka mora imeti vidne oznake ribiške ladje in mora pluti skozi teritorialno morje Republike Slovenije po najkrajši poti s hitrostjo, ki ni manjša od ekonomske, brez zaustavljanja ali sidranja, razen če je to nujno zaradi višje sile oziroma stiske na morju.

Prvi in drugi odstavek tega člena se ne nanašata na ribiško ladjo, ki ima dovoljenje za ribolov v teritorialnem morju Republike Slovenije, dokler je v območju, v katerem je ribolov dovoljen.

Določbe prejšnjih odstavkov veljajo tudi za tuje ribiške čolne.

18. člen

Tuje vojaške ladje, tuji tankerji, tuje jedrske ladje in druge tuje ladje, ki prevažajo jedrske ali druge nevarne ali škodljive snovi, morajo pri neškodljivem prehodu skozi teritorialno morje Republike Slovenije uporabljati plovno pot, določeno s posebnim predpisom za te vrste ladij ali sisteme ločene plovbe na območju, kjer so ti sistemi določeni in predpisani ter izpolnjevati druge predpisane pogoje, ki se nanašajo na varnost plovbe, preprečevanje trčenja na morju in varstvo morskega okolja pred onesnaženjem.

Država tuje vojaške ladje mora o namenu neškodljivega prehoda svoje vojaške ladje skozi teritorialno morje Republike Slovenije obvestiti po diplomatski poti ministrstvo, pristojno za zunanje zadeve najmanj 24 ur pred vplovitvijo v teritorialno morje Republike Slovenije.

19. člen

Tuja podmornica in druga tuja podvodna plovila morajo med prehodom skozi teritorialno morje Republike Slovenije pluti na morski površini in imeti izobešeno zastavo svoje države.

20. člen

Minister, pristojen za obrambo, lahko s soglasjem ministra, pristojnega za notranje zadeve, in ministrom določi kot nujen varnostni ukrep cono v teritorialnem morju Republike Slovenije, skozi katero je prehod tujih ladij začasno ustavljen ali omejen.

Akt o mejah cone iz prvega odstavka tega člena s potrebnimi podatki se objavi v obvestilih za pomorščake, ki jih izda pomorski organ pristojen za Sredozemlje.

21. člen

Če se tuja vojaška ali tuja javna ladja ne ravna po določbah 15. do 20. člena tega zakona o neškodljivem prehodu ter ne upošteva poziva, ki ji je bil dan, naj se ravna po teh predpisih, pooblaščeni organi za nadzor državne meje od nje zahtevajo, naj nemudoma zapusti teritorialno morje Republike Slovenije.

22. člen

Tuja ladja se preganja, če pristojni organ utemeljeno sumi, da je ladja, njen čoln ali čoln, ki dela skupaj z njo, kršil ta zakon ali druge slovenske predpise.

Pregon tuje ladje se sme začeti samo, če se ladja, njen čoln ali čoln, ki dela skupaj z njo, nahaja v notranjih morskih vodah ali teritorialnem morju Republike Slovenije in če se ne ustavi, ko ji je z razdalje, ki omogoča sprejem poziva, dan za to optični ali zvočni poziv.

Pregon tuje ladje se sme nadaljevati po splošno priznanih pravilih mednarodnega prava, če ni bil prekinjen, vse dokler ladja ne vplove v teritorialno morje svoje ali katere druge države. Preganjati jo smejo samo ladje ali letala organa, pooblaščenega za nadzor državne meje. Za začetek pregona ni nujno, da je ladja ali letalo, ki preganja, v teritorialnem morju Republike Slovenije.

Tuja ladja, zajeta pri pregonu, se izroči pristojnemu organu v najbližjem pristanišču Republike Slovenije.

23. člen

Nadzor nad izvajanjem določb tega poglavja opravlja policija.

DRUGI DEL – VARNOST PLOVBE

I. poglavje – SKUPNE DOLOČBE

24. člen

Varnost plovbe po tem zakonu se zagotavlja z določanjem pogojev, ki jih morajo izpolnjevati plovne poti v teritorialnem morju in notranjih morskih vodah, objekti za varnost plovbe, pristanišča, sidrišča, ladje in člani ladijske posadke ter pogoje, ki jih morajo izpolnjevati plovila in plavajoče naprave ter posadke na njih.

Z namenom zagotoviti varnost plovbe zagotavlja Republika Slovenija hidrografske dejavnosti v teritorialnem morju in notranjih morskih vodah v skladu z mednarodnimi konvencijami.

25. člen

Osebe, ki opravljajo prevoz v javnem prometu, izkoriščajo pristanišče ali skrbijo za vzdrževanje in zaznamovanje plovnih poti v teritorialnem morju in notranjih morskih vodah Republike Slovenije so dolžne:

1. organizirati kontrolo nad izvajanjem nalog, ki se nanašajo na varnost plovbe;

2. trajno izvajati kontrolo nad varnostjo plovbe;
3. voditi predpisane podatke, ki so pomembni za varnost plovbe;
4. voditi dokumente in zbrati podatke o pomorščakih, ki so vkrcani na ladjah, o njihovih izkušnjah, usposabljanju, zdravstveni sposobnosti in sposobnosti za dodeljene dolžnosti in dela na ladji.

26. člen

Uprava Republike Slovenije za pomorstvo je pristojna za:
- posamezne naloge v zvezi z razvojem pristaniške infrastrukture, ki je v lasti Republike Slovenije;
- nadzor nad varnostjo plovbe, nad izvajanjem reda v pristaniščih in preostalih delih teritorialnega morja in notranjih morskih voda;
- organiziranje radijske službe bedenja ter službe spremljanja ter nadzora plovbe;
- izdajanje dovoljenj za obratovanje pristanišč;
- urejanje pomorskega prometa;
- strokovni nadzor nad rednim vzdrževanjem objektov za varnost plovbe in plovnih poti, nad rednim vzdrževanjem pristaniške infrastrukture, namenjene za javni promet ter nad rednim zbiranjem odpadkov s plovil;
- izdajanje soglasij za gradnjo in obnovo objektov na obali ali v morju z vidika varnosti plovbe;
- izdajanje dovoljenj za vodne prireditve in druge aktivnosti na vodi v območju pristanišča;
- izdajanje pilotskih izkaznic in vodenje registra pilotov;
- odrejanje obvezne pilotaže ter obvezne vleke plovil in določanje potrebnega števila vlačilcev za izvajanje vleke, gašenje in reševanje;
- izdajanje dovoljenj ladjam za poskusno vožnjo;
- ugotavljanje sposobnosti čolnov dolžine do 12 metrov za plovbo;
- ugotavljanje usposobljenosti oseb za upravljanje čolnov in izdajanje ustreznih listin, izvajanje strokovnih izpitov in izdajanje pooblastil ter izdajanje pomorskih knjižic in vodenje evidenc o izdanih listinah;
- izdajanje dovoljenj za stalni privez, sidranje ali položitev plavajoče naprave na morsko dno, izdajanje dovoljenj za dviganje potopljenih stvari;
- sprejemanje zapisnika o rojstvu, smrti in sprejeti izjavi poslednje volje, ki jih sestavi poveljnik ladje;
- vodenje ladijskega registra in vodenje vpisnika morskih čolnov ter potrjevanje ladijskih knjig;
- izdajanje dovoljenj za prosti promet z obalo in izdajanje dovoljenj za odhod ladje;
- pobiranje pristojbine za uporabo objektov za varnost plovbe.

Evidence iz devete in trinajste alinee prejšnjega odstavka, razen evidence o pomorskih knjižicah, obsegajo naslednje podatke: osebno ime, datum in kraj rojstva, državljanstvo, stalno oziroma začasno prebivališče, številko in datum vloge, datum izpita, uspeh in ocene dosežene na izpitu, datum izdaje in serijsko številko listine. Evidenca o izdanih pomorskih knjižicah obsega naslednje podatke: osebno ime, datum in kraj rojstva, državljanstvo, spol, višino ter barvo las in oči, stalno oziroma začasno prebivališče, datum izdaje in serijsko številko listine.

Evidence iz prejšnjega odstavka se hranijo trajno, razen podatkov iz evidence o pomorskih knjižicah, ki se hranijo pet let po prenehanju veljavnosti pomorske knjižice. Pri izdelavi statističnih analiz se smejo osebni podatki uporabljati in objavljati tako, da identiteta osebe ni razvidna.

Za izvajanje pristojnosti iz prvega odstavka tega člena ima Uprava Republike Slovenije za pomorstvo pravico do vpogleda v Centralni register prebivalstva in v zbirke

podatkov v upravljanju javnega sektorja za pridobitev naslednjih podatkov: osebno ime, EMŠO, kraj rojstva, državljanstvo, prebivališče, zaposlitev, šolska izobrazba in vozniško dovoljenje.

II. poglavje – PLOVNE POTI

27. člen

Plovna pot v teritorialnem morju in notranjih morskih vodah Republike Slovenije je pas na morju, ki je dovolj globok in dovolj širok za varno plovbo ladje in je po potrebi zaznamovan z objekti za varnost plovbe.

Objekti za varnost plovbe na plovnih poteh v teritorialnem morju in notranjih morskih vodah Republike Slovenije so svetilniki, obalne luči, boje in druga znamenja, signalne in radijske postaje, optične, zvočne, električne, elektronske, radarske in druge naprave za varno plovbo po morju, plovnih poteh in v pristaniščih.

Kadar je zaradi gostega prometa ali naravnih danosti za zagotovitev varnosti plovbe potrebno, lahko minister določi režim ločene plovbe, tako da se smer plovbe ladij določi s signalnimi bojami, radarskimi odbojniki in drugimi oznakami. Shematični prikaz take plovne poti, za katero velja režim ločene plovbe, se vriše na pomorske karte, opiše v priročnikih in navodilih za pomorščake.

28. člen

Plovnost plovnih poti v teritorialnem morju in notranjih morskih vodah Republike Slovenije je treba vzdrževati tako, da se na njih postavlja objekte za varnost plovbe in zagotavlja njihovo pravilno delovanje.

29. člen

Investitor, lastnik ali uporabnik objektov ali sredstev, ki pomenijo stalne ali začasne ovire na plovni poti (mostovi, kabli, potopljeni objekti ipd.) mora v roku, ki ga določi Uprava Republike Slovenije za pomorstvo, postaviti in vzdrževati luči in znamenja za zaznamovanje teh ovir.

Če oseba iz prejšnjega odstavka ne postavi predpisane luči ali drugega znamenja ali če postavljene luči ali drugega znamenja ne vzdržuje v dobrem stanju, stori to na njen račun oseba, ki skrbi za vzdrževanje in zaznamovanje plovne poti, na zahtevo Uprave Republike Slovenije za pomorstvo.

Oseba iz prvega odstavka tega člena mora o oviri takoj obvestiti Upravo Republike Slovenije za pomorstvo, ki podatke o oviri objavi v obvestilih za pomorščake, ki jih izda pomorski organ, pristojen za Sredozemlje.

30. člen

Za uporabo objektov za varnost plovbe na pomorskih plovnih poteh plačujejo lastniki oziroma uporabniki plovil pristojbino.

Pristojbino iz prejšnjega odstavka plačujejo zavezanci Upravi Republike Slovenije za pomorstvo. Pristojbina za uporabo objektov za varnost plovbe je prihodek državnega proračuna.

Minister določi višino pristojbine za uporabo objektov za varnost plovbe ter pogoje in način plačila.

31. člen

Obalne radijske postaje opravljajo radijsko službo za varstvo človekovega življenja in varnost plovbe na morju.

Uprava Republike Slovenije za pomorstvo zagotovi radijsko službo bdenja ter službo spremljanja in nadzora pomorske plovbe v teritorialnem morju Republike Slovenije.

Plovila, ki imajo radijsko postajo, morajo med plovbo organizirati službo bdenja v skladu s predpisi o radijskem prometu.

III. poglavje – PRISTANIŠČA

1. Splošno

32. člen

Pristanišče je vodni in priobalni prostor, ki obsega sidrišče, grajene ali negrajene dele obale, valolome, naprave in objekte, ki so namenjeni za privezovanje, za zasidranje in varstvo ladij, za izgradnjo in vzdrževanje plovil, vkrcevanje in izkrcevanje oseb in tovora, skladiščenje in druga opravila z blagom, proizvodnjo, oplemenitenje, kontrolo in dodelavo blaga in za druge gospodarske aktivnosti, ki so s temi dejavnostmi v medsebojni gospodarski, prometni ali tehnološki zvezi. Grajeni deli obale, namenjeni za privezovanje ladij, vkrcavanje in izkrcavanje oseb in tovora, so operativne obale.

Grajene obale, akvatorij, valolomi, pristopi na pomole, naprave za privezovanje, dovozne poti, železniški tiri, vhodi, ograje, kanalizacijsko in vodovodno omrežje, elektroinstalacije, razsvetljava, drugi objekti, ki po namenu služijo varnosti plovbe in varnemu privezu ter nemotenemu izvajanju pristaniških dejavnosti in drugih aktivnosti, navedenih v prvem odstavku tega člena, ter telekomunikacijske instalacije so pristaniška infrastruktura.

Pristaniška infrastruktura brez akvatorija je last Republike Slovenije oziroma lokalne skupnosti ali oseb zasebnega prava. Republika Slovenija oziroma lokalna skupnost prepusti upravljanje, vodenje in razvoj pristaniške infrastrukture iz prejšnjega odstavka upravljalcu pristanišča s podelitvijo koncesije.

Dovozne poti, železniški tiri, vhodi, ograje, kanalizacijsko in vodovodno omrežje, elektro instalacije, razsvetljava in telekomunikacijske instalacije na območju koprskega tovornega pristanišča, predstavljajo vložek premoženja Republike Slovenije v osnovni kapital Luke Koper, d.d.. Luka Koper d.d. mora ohranjati osnovno funkcijo teh objektov kot del pristaniške infrastrukture.

Pristaniška infrastruktura se uporablja za namen, kateremu služi in ne more biti del stečajne mase.

33. člen

Usmeritve za trajnostni razvoj pomorstva in zagotavljanje varnosti pomorskega prometa se določijo z nacionalnim programom razvoja pomorstva Republike Slovenije, ki ga na predlog vlade sprejme Državni zbor Republike Slovenije.

34. člen

Razvoj pristaniške infrastrukture načrtuje upravljalec pristanišča s programom razvoja pristanišča, ki mora biti usklajen z nacionalnim programom iz prejšnjega člena tega zakona in na katerega mora predhodno pridobiti soglasje vlade.

35. člen

Pristanišča so:
- pristanišča, namenjena za javni promet;
- pristanišča za posebne namene;
- vojaška pristanišča.

Pristanišča, namenjena za mednarodni javni promet in vojaška pristanišča ter pogoje, ki jih morajo izpolnjevati, določi vlada.

Ostala pristanišča določi organ lokalne skupnosti, na območju katere leži pristanišče.

Organ, ki določa vrsto pristanišča, lahko določi, da se del pristanišča odredi za posebne namene.

36. člen

Pristanišče, namenjeno za javni promet, je tisto, v katerem se izvajajo javni prevoz potnikov in blaga v pomorskem prometu in s tem povezane pristaniške dejavnosti.

Pristanišče, namenjeno za javni promet, je lahko odprto za domači ali za mednarodni promet ali za domači in mednarodni promet.

Šteje se, da so pristanišča, ki so po tem zakonu odprta za mednarodni promet, odprta tudi za domači promet.

37. člen

Pristanišča za posebne namene so:
- športna pristanišča;
- turistična pristanišča (marine);
- krajevna pristanišča;
- druga pristanišča.

38. člen

Turistično pristanišče (marina) je pristanišče, namenjeno za pristajanje, shranjevanje, prezimovanje in oskrbovanje ladij, namenjenih za šport in razvedrilo in čolnov.

Športno pristanišče je pristanišče, namenjeno za športne dejavnosti.

Krajevno pristanišče je namenjeno privezu in shranjevanju plovil, ki je organizirano v obliki komunalnih privezov, mestnega pristanišča, lokalnega pristanišča ali mandrača.

Druga pristanišča so pristanišča, ki jih za opravljanje svoje dejavnosti uporabljajo gospodarski subjekti, niso pa namenjena javnemu prometu.

39. člen

Pristanišča smejo biti odprta za javni promet ali za posebne namene, če je Uprava Republike Slovenije za pomorstvo pred tem ugotovila, da so izpolnjeni predpisani pogoji za varnost plovbe v pristanišču in varen privez plovil.

Uprava Republike Slovenije za pomorstvo izda po ugotovitvi, da so izpolnjeni pogoji iz prejšnjega odstavka, dovoljenje za odprtje pristanišča za javni promet ali za posebne namene (obratovalno dovoljenje). Dovoljenje se izda na pisno vlogo investitorja oziroma upravljalca pristanišča.

Pogoje za varnost plovbe v pristanišču in varen privez plovil predpiše minister.

2. Pristaniška dejavnost

40. člen

Pristaniška dejavnost je vkrcevanje in izkrcevanje tovora, vstopanje in izstopanje potnikov, skladiščenje, sortiranje, dodelava in oplemenitenje blaga, oskrba ladij in prevoznih sredstev ter njihovih posadk in potnikov, pristaniška pilotaža in vleka ladij ter druge gospodarske dejavnosti, vključno z industrijsko proizvodnjo, ki omogočajo popolnejše in gospodarnejše izkoriščanje pristanišča oziroma njegovih objektov in opreme.

41. člen

Upravljalec pristanišča mora organizirati delovanje pristanišča tako, da zagotavlja varno plovbo in varstvo okolja in voda in zaščito pristanišča ter zagotavlja dejavnosti, ki so potrebne za nemoteno delovanje pristanišča, za katerega je pristanišče namenjeno (pilotaža, vleka plovil, izvajanje prekladalnih storitev ter podobno).

42. člen

Upravljalec pristanišča, ki je odprto za javni promet, mora omogočiti vsaki osebi pod enakimi pogoji uporabo operativnih obal, valolomov in drugih objektov v pristanišču, glede na njihov namen in v mejah razpoložljivih zmogljivosti, če ni v tem zakonu drugače določeno.

Upravljalec pristanišča, ki ni odprto za javni promet, vendar izpolnjuje pogoje, da se vanj zatečejo plovila ob elementarnih nesrečah, mora pod pogoji iz prejšnjega odstavka zagotoviti uporabo pristanišča kot objekta za varnost plovbe, dokler trajajo naravne nesreče.

3. Gospodarska javna služba

43. člen

Na področju pomorskega prometa se v pogojih gospodarske javne službe izvajajo naslednje storitve:
- redno vzdrževanje pristaniške infrastrukture, namenjene za javni promet;
- redno zbiranje odpadkov s plovil;
- redno vzdrževanje objektov za varnost plovbe in plovnih poti.

Gospodarska javna služba iz prejšnjega odstavka je obvezna gospodarska javna služba.

44. člen

Gospodarska javna služba na področju pomorskih dejavnosti koprskega tovornega pristanišča so naslednje storitve:
- redno vzdrževanje pristaniške infrastrukture, namenjene za javni promet;
- redno zbiranje odpadkov s plovil;
- redno vzdrževanje objektov za varnost plovbe in plovnih poti.

Izvajanje gospodarske javne službe iz tega člena zagotavlja Republika Slovenija.

Republika Slovenija zagotavlja izvajanje gospodarske javne službe rednega vzdrževanja objektov za varnost plovbe in plovnih poti tudi v drugih pristaniščih, namenjenih za javni promet, krajevnih pristaniščih, vojaških pristaniščih in izven območij naštetih pristanišč, razen pristanišč iz drugega odstavka 45. člena tega zakona.

45. člen

Lokalne skupnosti, na območju katerih ležijo pristanišča, razen pristanišča iz prejšnjega člena tega zakona, zagotavljajo gospodarsko javno službo na področju pomorskih dejavnosti za naslednje storitve:
- redno vzdrževanje pristaniške infrastrukture, namenjene za javni promet;
- redno zbiranje odpadkov s plovil.

Lokalne skupnosti zagotavljajo tudi izvajanje gospodarske javne službe rednega vzdrževanja objektov za varnost plovbe in plovnih poti v marinah in športnih pristaniščih.

46. člen

Izvajalec gospodarske javne službe na področju pomorskih dejavnosti:
- z rednim vzdrževanjem pristaniške infrastrukture zagotavlja takšno stanje te infrastrukture, da je v celoti zagotavljen njen namen;
- skrbi za vsakodnevno zbiranje odpadkov s plovil;
- redno vzdržuje objekte za varnost plovbe in plovne poti v takšnem stanju, da ti v celoti zagotavljajo funkcijo, kateri so namenjeni.

47. člen

Gospodarska javna služba na področju pomorskih dejavnosti se zagotavlja v naslednjih oblikah:
- z dajanjem koncesij osebam zasebnega prava;
- v javnem podjetju;

- v režijskem obratu.

Akt o oblikah in načinu izvajanja gospodarske javne službe sprejme vlada za tiste storitve, ki jih zagotavlja Republika Slovenija in pristojni organ lokalne skupnosti za tiste, ki jih zagotavlja lokalna skupnost.

4. Financiranje gospodarske javne službe

48. člen

Gospodarske javne službe iz 43. člena tega zakona se financirajo zlasti iz naslednjih virov:
- pristojbine za uporabo pristanišča,
- ladijske ležnine,
- pristojbine za privez,
- cene za storitev zbiranja in odvoza odpadkov s plovil,
- proračuna.

Pristaniške pristojbine in cene za storitve iz prejšnjega odstavka, se plačujejo izvajalcu gospodarske javne službe, ki jih evidentira kot del prihodkov iz naslova opravljanja gospodarske javne službe na področju pomorskega prometa oziroma pristaniških storitev.

Izvajalec gospodarske javne službe mora ločeno voditi računovodsko evidenco glede obračuna stroškov in prihodkov iz prvega odstavka tega člena.

Razlika med stroški izvajanja gospodarske javne službe in prihodki iz naslova pristojbin se nakazujejo v proračun.

49. člen

Glede uporabe pristanišč, ki so odprta za mednarodni javni promet, in glede plačevanja pristaniških pristojbin, so tuje ladje ob pogoju vzajemnosti izenačene s slovenskimi.

50. člen

Pristojbino za uporabo pristanišča plača plovilo za vkrcevanje in izkrcevanje potnikov in tovora, in sicer od vsakega vkrcanega oziroma izkrcanega potnika oziroma v določenem znesku od vsake tone ali druge primerne količinske enote vkrcanega ali izkrcanega tovora ali od velikosti plovila (dolžine oziroma nosilnosti plovila).

Pristojbino za uporabo pristanišča plača tudi oseba, ki uporablja pristanišče pri opravljanju gospodarske dejavnosti.

51. člen

Ladijsko ležnino plačuje ladja za uporabo obale ali pristaniškega vodnega prostora v kakršenkoli namen, razen za vkrcevanje ali izkrcevanje potnikov in tovora.

Kadar ladja uporablja samo pristaniški vodni prostor, plača zmanjšano ležnino.

52. člen

Pristojbino za privez plačujejo plovila, ki trajno ali začasno uporabljajo privez.

53. člen

Domače in tuje vojaške ladje in ladje, na katerih so vodje držav ter ladje ali čolni, ki se uporabljajo za upravne namene, ne plačajo pristaniških pristojbin.

54. člen

Pristaniških pristojbin ne plačajo plovila, kadar pristanejo v pristanišču zaradi reševanja brodolomcev, smrti ali bolezni oseb na ladji ter nudenja zdravniške pomoči osebam na ladji, vendar le za čas, ki je nujen za izvršitev potrebnih dejanj.

55. člen

Pristaniške pristojbine so lahko glede na naravo storitev pogodbeno določene pavšalno (mesečno, letno).

56. člen

Pristaniške pristojbine morajo biti javno objavljene.

Minister daje soglasje k pristaniškim pristojbinam pred njihovo objavo. Minister izda soglasje k pristojbinam, ki po obsegu, vrsti in višini zagotavljajo nemoteno izvajanje storitev gospodarskih javnih služb iz 43. člena tega zakona.

Kadar je v tem zakonu določeno, da je zavezanec za plačilo plovilo, ladja ali čoln, se šteje, da je zavezanec ladjar oziroma lastnik ali uporabnik čolna.

IV. poglavje – RED V PRISTANIŠČIH IN DRUGIH DELIH TERITORIALNEGA MORJA

57. člen

Uprava Republike Slovenije za pomorstvo opravlja stalen nadzor nad izvajanjem reda v pristaniščih in preostalih delih teritorialnega morja in notranjih morskih voda, varnostjo plovbe, opravljanjem pomorskega prometa in vzdrževanjem objektov za varnost plovbe in plovnih poti.

Za opravljanje nalog nadzorstva iz prejšnjega odstavka so pooblaščeni pristaniški nadzorniki pri Upravi Republike Slovenije za pomorstvo.

Pristaniški nadzornik je lahko oseba, ki ima najmanj srednjo pomorsko izobrazbo prometne smeri, opravljen strokovni izpit za naziv častnik, zadolžen za krovno stražo na ladjah z bruto tonažo 500 ali več ali častnik stroja zadolžen za stražo v strojnici na ladji s pogonskim strojem z močjo 750 kW ali več in opravljen izpit iz poznavanja splošnega upravnega postopka.

Pristaniški nadzornik ima predpisano uniformo in službeno izkaznico, ki jo izda predstojnik Uprave Republike Slovenije za pomorstvo. Način in pogoje nošenja uniforme, službene oznake in obrazec službene izkaznice predpiše minister.

Minister predpiše pogoje za opravljanje varnega prometa in vzdrževanje reda v pristaniščih in ostalih delih teritorialnega morja in notranjih morskih voda na območju Republike Slovenije.

Ministrstvo, pristojno za obrambo, opravlja nadzor nad izvajanjem reda v vojaškem pristanišču.

58. člen

Nadzorstvo nad varnostjo plovbe, ki ga izvajajo pristaniški nadzorniki pri Upravi Republike Slovenije za pomorstvo, obsega nadzorstvo nad:
1. člani posadke čolnov;
2. prevozom oseb in blaga s čolni;
3. izvajanjem plovbnega režima čolnov;
4. čolni glede njihove sposobnosti za plovbo.

Pristaniški nadzornik ima pravico zahtevati in dobiti na vpogled dokumente, ki se nanašajo na čoln, in dokumente oseb, ki upravljajo s čolnom.

V primeru ugotovitve prekrška iz tretjega odstavka v zvezi s 7. točko prvega odstavka 976. člena, 984., 985., 986., 987. in 989. člena tega zakona lahko pristaniški nadzornik izda plačilni nalog za globo osebam, ki jih zaloti pri prekršku.

V primeru ugotovitve prekrška iz 3. in 5. točke prvega odstavka in tretjega odstavka 976. člena, 7., 9. in 11. točke prvega odstavka v povezavi z drugim in tretjim odstavkom 978. člena ter 988. člena tega zakona lahko pristaniški nadzornik predlaga uvedbo postopka za prekršek.

V primerih ugotovitve nepravilnosti iz 182. člena tega zakona, razen nepravilnosti iz prvega odstavka tega člena, pristaniški nadzornik o tem obvesti pomorskega inšpektorja.

59. člen

Če pristaniški nadzornik pri nadzoru pomorskega prometa ugotovi, da oseba, ki upravlja čoln ni za to usposobljena, ji prepove nadaljnje upravljanje čolna.

60. člen

Če pristaniški nadzornik ugotovi, da se na čolnu nahaja več oseb ali tovora, kot je dovoljeno, prepove čolnu odhod iz pristanišča oziroma ga na morju usmeri v najbližje pristanišče, dokler ugotovljena nepravilnost ni odpravljena.

61. člen

Če pristaniški nadzornik pri nadzoru pomorskega prometa ugotovi, da upravljalec čolna ne upošteva plovbnega režima, kot to določajo pravila o izogibanju trčenj na morju ali drugi predpisi varnosti plovbe, prepove nepravilen način plovbe.

62. člen

Če pristaniški nadzornik pri nadzoru ugotovi, da čoln ne izpolnjuje pogojev glede sposobnosti plovbe, odredi, da se nepravilnosti odpravijo v določenem roku. V primeru, da so pomanjkljivosti take narave, da ogrožajo varnost čolna, oseb na njem in ostale udeležence v pomorskem prometu, čolnu prepove nadaljnjo plovbo.

63. člen

Če pristaniški nadzornik ob nadzoru ugotovi, da oseba, ki upravlja čoln, nima predpisane listine o usposobljenosti za upravljanje čolna ali je pod vplivom alkohola, mamil, psihoaktivnih zdravil, ali drugih psihoaktivnih snovi, ki zmanjšujejo njegovo sposobnost za plovbo, ali je v takem psihofizičnem stanju, da bi lahko ogrožala varnost plovbe, ji prepove nadaljnje upravljanje čolna.

Oseba, ki upravlja čoln je pod vplivom alkohola, če ima v organizmu nad 0,5 grama alkohola na kilogram krvi ali do vključno 0,24 miligrama alkohola v litru izdihanega zraka pod pogojem, da tudi pri nižji koncentraciji alkohola ne kaže znake motenj v vedenju, katerih posledica je lahko nezanesljivo ravnanje v pomorskem prometu. Če pa rezultat preizkusa s sredstvi in napravami za ugotavljanje alkohola kaže na prisotnost alkohola v dovoljenih mejah, oseba, ki upravlja čoln pa kaže znake motenj v vedenju, katerih posledica je lahko nezanesljivo ravnanje pri upravljanju čolna ali je s tem ogrožena varnost plovbe, odredi pristaniški nadzornik strokovni pregled.

Preizkus alkoholiziranosti se ugotavlja s sredstvi ali napravami za ugotavljanje alkohola. Stroške preizkusa plača oseba, ki upravlja čoln oziroma oseba, ki je bila preizkušena, če se izkaže, da ima v organizmu več alkohola, kot to dovoljuje ta zakon, v nasprotnem primeru stroški preizkusa bremenijo organ, ki je odredil preizkus.

O preizkusu se vodi zapisnik, ki ga podpiše tudi oseba, zoper katero je bil odrejen preizkus. Če oseba odkloni podpis, se vzrok odklonitve vpiše v zapisnik in odredi strokovni pregled.

Oseba zoper katero je odrejen preizkus s sredstvi ali napravami mora ravnati po odredbi nadzornika. Če preizkus odkloni ali ga ne opravi tako, kot je predpisal proizvajalec sredstev ali naprav, pristaniški nadzornik to vpiše v zapisnik in mu prepove nadaljnje upravljanje čolna. Če zaradi zdravstvenega stanja ali zaradi drugega, s tem povezanega objektivnega vzroka, ne more opraviti preizkusa ali če ga ne opravi po navodilih proizvajalca, mu pristaniški nadzornik odredi strokovni pregled.

Če oseba oporeka rezultatu preizkusa se odredi strokovni pregled. Stroške prevoza osebe do kraja, kjer se opravi strokovni pregled in stroške pregleda plača oseba, zoper katero je bil odrejen preizkus, če se izkaže, da ima v organizmu več alkohola na kilogram krvi ali miligramov alkohola v litru izdihanega zraka, kot to dovoljuje ta zakon, v nasprotnem primeru bremenijo stroški prevoza, pregleda in analize organ, ki je pregled odredil.

Če pristaniški nadzornik sumi, da je oseba pod vplivom mamil, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi, ki zmanjšujejo njegovo sposobnost za upravljanje čolna, odredi preizkus s posebnimi sredstvi oziroma napravami ali strokovni pregled in prepove nadaljnje upravljanje s čolnom. Stroške prevoza do kraja, kjer se opravi preizkus oziroma strokovni pregled in stroške pregleda in preizkusa, plača oseba, zoper katero se opravlja preizkus oziroma pregled, če se ugotovi, da je pod vplivom mamil, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi.

64. člen

Za gradnjo ali obnovo objektov pristaniške infrastrukture ali objektov, ki lahko vplivajo na varnost plovbe na obali ali v morju, je potrebno soglasje z vidika pogojev za varnost plovbe in ga izda Uprava Republike Slovenije za pomorstvo.

Izvajalec gradbenih ali drugih del je dolžan Upravi Republike Slovenije za pomorstvo med gradnjo prijaviti vsake tri mesece vse spremembe meja obale ali morskih globin.

65. člen

Ladja, ki prihaja iz tujine in je namenjena v pristanišče Republike Slovenije, mora Upravi Republike Slovenije za pomorstvo prijaviti prihod, sporočiti podatke o ladji ter ji ob prihodu izročiti splošno izjavo, seznam članov posadke, zdravstveno izjavo in seznam potnikov.

Ladji, ki prihaja iz tujine, ni dovoljen promet z drugimi ladjami, organi in osebami na obali, dokler ne dobi od Uprave Republike Slovenije za pomorstvo dovoljenja za prost promet z obalo.

Ko ladja odplove iz pristanišča v tujino, mora prijaviti odhod vsaj eno uro pred izplovitvijo in izročiti Upravi Republike Slovenije za pomorstvo izpisek iz seznama posadke in seznam potnikov samo za tiste osebe, ki so se vkrcale na ladjo ali izkrcale iz nje medtem, ko je bila ladja v pristanišču.

Na potniški ladji, ki izpluje iz pristanišča Republike Slovenije v tujino ali je namenjena v pristanišče Republike Slovenije iz tujine, se mora voditi evidenco o številu vkrcanih oseb. Če je namembno pristanišče oddaljeno več kakor 20 morskih milj, pa morajo biti zbrani podatki o imenu, starosti in spolu vkrcanih oseb. Način zbiranja in hranjenja podatkov ter okoliščine, za katere veljajo izjeme, predpiše minister v skladu s predpisi Evropske unije. Ladjar mora zbrane podatke hraniti tako dolgo, da so na voljo pristojnim organom, kadar je to potrebno za iskanje in reševanje ljudi na morju.

Domača ali tuja ladja, ki prevaža nevarno blago, mora pred prihodom v pristanišče ali izplutjem iz pristanišča Republike Slovenije izročiti Upravi Republike Slovenije za pomorstvo deklaracijo o nevarnem tovoru.

Ladja, ki vpluje v pristanišče Republike Slovenije, mora biti opremljena s samodejnim sistemom identifikacije (AIS) in sistemom zapisovanja podatkov (VDR) na način, ki ga predpiše minister.

66. člen

Poveljnik domače ladje mora takoj po prihodu ladje iz drugega domačega pristanišča prijaviti Upravi Republike Slovenije za pomorstvo svoj prihod in odhod iz pristanišča v drugo domače pristanišče.

Potniška ladja v redni linijski plovbi ali križarjenju v teritorialnem morju in notranjih morskih vodah Republike Slovenije, prijavi odhod le v pristanišču, kjer se prične redna linija ali križarjenje in prijavi prihod v tistem pristanišču, kjer se potovanje na redni liniji ali križarjenju konča.

66.a člen

Posebne vrste potniških ladij lahko opravljajo mednarodno linijsko plovbo v pristanišča Republike Slovenije, če ladja in ladjar izpolnjujeta posebne varnostne pogoje, ki jih glede na območje plovbe, vrsto ladje in namen plovbe predpiše minister.

67. člen

Ladji, ki prevaža več kot 2.000 ton olja in nima potrdila o zavarovanju odgovornosti za škodo, povzročeno zaradi onesnaženja z oljem v skladu s tem zakonom, ni dovoljeno priti v pristanišče in ne oditi iz pristanišča v Republiki Sloveniji in tudi ne v njem nakladati ali razkladati olja.

Ladjar ali agent, ki zastopa ladjarja, je dolžan pred prihodom v pristanišče Upravi Republike Slovenije za pomorstvo predložiti potrdilo iz prejšnjega odstavka.

68. člen

Če nastane v pristanišču ali na morju požar ali druga nesreča, ki ogroža varnost človeških življenj ali plovila, mora določeno plovilo po ukazu Uprave Republike Slovenije za pomorstvo takoj kreniti na kraj požara oziroma nesreče, in sicer:

1. najbližje ali drugo plovilo – da reši ogrožena človeška življenja;
2. slovensko plovilo – da reši drugo slovensko plovilo ali stvari na njem, ki so v lasti slovenskih oseb, ali da zavaruje okolje.

69. člen

V pristanišču, teritorialnem morju in notranjih morskih vodah je prepovedano vsako dejanje, ki bi ogrožalo varnost ljudi ali plovil, onesnažilo okolje oziroma s katerim bi se poškodovalo obalo, naprave in objekte, ki služijo za varnost plovbe, kakor tudi dejanje, ki je v nasprotju s predpisanim redom v pristaniščih in drugih delih teritorialnega morja oziroma notranjih morskih vodah.

70. člen

Uprava Republike Slovenije za pomorstvo lahko določi posebne varnostne ukrepe in način nakladanja ali razkladanja nevarnega blaga z ladje ali na ladjo, pri čemer mora upoštevati pogoje, ki veljajo za promet nevarnega blaga.

Uprava Republike Slovenije za pomorstvo lahko prepove vplovitev ladje v pristanišče oziroma odloži njeno vplovitev ali prepove nadaljnje ravnanje z nevarnim blagom na ladji, kadar niso v celoti izvršeni predpisani varnostni ukrepi ali kadar preti nevarnost nezgode.

71. člen

Pravna ali fizična oseba, ki v pristanišču opravlja izkrcevanje, prekrcevanje ali vkrcevanje olj ali drugih tekočih kemikalij, mora izvršiti potrebne varnostne ukrepe za preprečitev onesnaženja morja in širjenja izlitij tekočin v morje.

Minister izda predpis o varnostnih ukrepih iz prejšnjega odstavka. Predpis mora biti izdan s soglasjem ministra, pristojnega za okolje.

72. člen

Ladje smejo odlagati odpadna olja in druge odpadne snovi v pristanišču samo na mestih, ki so za to določena.

Ladijske odpadke morajo ladje, dokler so v pristanišču, oddati osebi, ki zbira in odvaža odpadke s plovil.

73. člen

Čiščenje ladij z nevarnimi plini (degazacija, fumigacija ipd.) ali deratizacija na ladjah se lahko opravi v pristanišču le po predhodnem soglasju Uprave Republike Slovenije za pomorstvo in to na posebej določenih mestih ter v določenem času in na predpisan način.

74. člen

Plovila in plavajoče naprave ne smejo ovirati javnega prometa v pristanišču.

V pristaniškem območju, ki služi mednarodnemu prometu, ni dovoljena plovba plovil brez dovoljenja Uprave Republike Slovenije za pomorstvo.

Vodne prireditve in druge aktivnosti na vodi v območju pristanišča se lahko opravljajo le z dovoljenjem Uprave Republike Slovenije za pomorstvo in soglasjem subjekta, ki upravlja pristanišče, na drugih delih teritorialnega morja in notranjih morskih vodah pa le z dovoljenjem Uprave Republike Slovenije za pomorstvo.

V pristanišču ni dovoljeno kopanje in ribolov.

75. člen

Poškodovana, nasedla ali potopljena plovila in plavajoče naprave, ki ovirajo ali ogrožajo varnost plovbe ali pomenijo nevarnost onesnaženja, je treba po nalogu Uprave Republike Slovenije za pomorstvo ali pomorskega inšpektorja odstraniti.

76. člen

Iz plovila je v morje prepovedano izpuščati, odlagati ali odmetavati odpadke, snovi ali predmete, ki bi lahko ovirali ali ogrožali varnost plovbe ali onesnaževali okolje.

Prepoved iz prejšnjega odstavka velja tudi v delih morja, ki niso notranje morske vode ali teritorialno morje Republike Slovenije.

77. člen

Ladje, čolni in druga plovila, ki plovejo v obalnem morju, razen čolnov na vesla, morajo pluti oddaljeni od obale najmanj:
1. ladje 300 metrov;

2. čolni, ki glisirajo 250 metrov;
3. ostali 200 metrov.

Na območjih, kjer so urejena morska kopališča, morajo plovila pluti najmanj 50 metrov od zunanjega roba kopališča, vedno pa najmanj v razdalji, določeni v prejšnjem odstavku.

V. poglavje – POMORSKA PILOTAŽA IN OBVEZNA VLEKA PLOVIL

1. Pilotaža

78. člen

Pomorska pilotaža po tem zakonu je dajanje nasvetov poveljniku ladje s strani strokovne osebe (pilota) glede vodenja ladje, da se zagotovi varna plovba v pristaniščih in drugih območjih teritorialnega morja in notranjih morskih voda.

Pilotaža se opravlja za vsako ladjo pod enakimi pogoji.

79. člen

Pilotiranje ladij izvajajo piloti.

Piloti morajo imeti določeno strokovno usposobljenost, predpisano dobo plovbe in strokovni izpit za pilota.

Za izvajanje pilotaže na določenem območju morajo imeti piloti pilotsko izkaznico, ki jo izda Uprava Republike Slovenije za pomorstvo, in morajo biti vpisani v register pilotov.

Program strokovnega usposabljanja, način preizkusa usposobljenosti pilota ter pogoje in način izvajanja pomorske pilotaže predpiše minister.

80. člen

Pomorska pilotaža je obalna in pristaniška.

Obalna pilotaža je pilotaža ladje v delu teritorialnega morja izven območja pristaniške pilotaže.

Pristaniška pilotaža je pilotaža v območju pristanišča.

81. člen

Če to narekuje varnost plovbe, odredi Uprava Republike Slovenije za pomorstvo za določene vrste in velikosti ladij ali vrsto in naravo blaga, ki ga prevažajo, oziroma za posamezna območja plovbe ter vremenske razmere, obvezno pilotažo.

Pilotaža ni obvezna za ladje, ki se uporabljajo za upravne namene in za domače vojaške ladje.

Pilotaža ni obvezna za ladje bruto tonaže do 500 in za ladje, ki jih glede na njihovo vrsto in izkušenost poveljnika določi za vsak posamezen primer Uprava Republike Slovenije za pomorstvo.

82. člen

Pilotaža se začne oziroma konča na meji območja pilotaže.

Če se mora pilotirana ladja privezati ali zasidrati, se pilotaža konča, ko je ladja privezana ali zasidrana.

83. člen

Pilot je dolžan svoje delo opravljati s skrbnostjo dobrega strokovnjaka.

84. člen

Pilot mora Upravi Republike Slovenije za pomorstvo poročati o opravljeni pilotaži v skladu z njenimi navodili.

Pilot mora zavrniti pilotažo ladje, če ugrez ladje ne ustreza globini na poti do kraja, ki je določen za privez ali za zasidranje ali če ladja ni sposobna za plovbo ali če nima dovoljenja za vplovitev ali izplovitev in o tem poročati Upravi Republike Slovenije za pomorstvo.

85. člen

V času obvezne pilotaže pilot ne sme opustiti svoje dolžnosti in zapustiti ladje, ne glede na to, ali poveljnik ladje sprejme njegove strokovne nasvete ali ne.

Če pilotaža ni obvezna, mora pilot prekiniti pilotažo na zahtevo poveljnika ladje.

86. člen

Pilotaža ladje ne odvezuje poveljnika ladje, da vodi plovbo in manevrira z ladjo, in ne odgovornosti, ki iz tega nastane.

Ladjar pilotirane ladje je odgovoren za dejanja in opustitve pilota enako kot za dejanja in opustitve članov posadke svoje ladje.

87. člen

Za škodo, ki jo povzroči pilot ladjarju pilotirane ladje, odgovarja oseba, ki opravlja pilotažo, do 6.666 SDR.

Pogodbeno določilo, s katerim bi bila odgovornost osebe, ki opravlja pilotažo, omejena do zneska, ki je nižji od zneska iz prejšnjega odstavka, je nično.

Na omejitev iz tega člena se ni mogoče sklicevati, če je bila škoda povzročena namenoma.

2. Obvezna vleka plovil

88. člen

Uprava Republike Slovenije za pomorstvo lahko zaradi varnosti plovbe odredi obvezno vleko plovil.

Pogoje in način izvajanja obvezne vleke plovil predpiše minister.

89. člen

Za izvajanje vleke, gašenje in reševanje mora biti v stalni pripravljenosti potrebno število vlačilcev, kot to določi Uprava Republike Slovenije za pomorstvo.

Vlačilci morajo biti opremljeni za gašenje požarov na ladjah ali objektih na obali.

3. Nadzor nad pilotažo in vleko plovil

90. člen

Nadzor nad opravljanjem pilotaže in vleke plovil izvaja pomorska inšpekcija pri ministrstvu, pristojnem za pomorstvo.

Pilotažo in vleko plovil med in v pristaniščih v Republiki Sloveniji lahko opravljajo tuje osebe le pod pogojem vzajemnosti.

VI. poglavje – LADJA

1. Ugotovitev sposobnosti ladje za plovbo

91. člen

Ladja je sposobna za plovbo v določenih mejah plovbe in za določen namen:

1. če njena konstrukcija in plovbne lastnosti ter stroji, naprave in oprema, ki so namenjeni za ohranjanje varnosti njene plovbe, po svojih tehničnih lastnostih, količini, vrsti in razporeditvi na ladji ustrezajo zahtevam tehničnih pravil klasifikacijskega zavoda iz 92. člena tega zakona, tehničnim zahtevam za pomorsko opremo, ki jih predpiše minister in določbam mednarodnih konvencij, ki obvezujejo Republiko Slovenijo (v nadaljnjem besedilu: tehnična pravila), glede:
   a) prostorov za ljudi na ladji in varnosti človeškega življenja na morju;
   b) varnosti članov posadke pri delu in drugih oseb, ki delajo na ladji;
   c) varnosti ladje;
   d) varnosti tovora na ladji;
   e) varstva morja pred onesnaženjem z ladje;
2. če ima predpisano število strokovno usposobljenih članov posadke;
3. če sta prostor in število vkrcanih potnikov na ladji v skladu s pogoji, predpisanimi za prevoz potnikov;
4. če je tovor na ladji naložen v skladu s tovorno črto oziroma z nadvodjem in je pravilno razporejen.

Ladji, ki je sposobna za plovbo v določenih mejah in za določen namen, klasifikacijski zavod izda ustrezno spričevalo.

92. člen

Sposobnost ladje za plovbo po 1. točki 91. člena se ugotavlja s tehničnim nadzorstvom, ki ga opravljajo pooblaščeni klasifikacijski zavodi (v nadaljnjem besedilu: klasifikacijski zavodi).

Za tehnični nadzor o sposobnosti ladje za plovbo po 1. točki 91. člena tega zakona pooblasti minister klasifikacijski zavod, ki ga izbere na podlagi zbiranja ponudb izmed klasifikacijskih zavodov priznanih v Evropski uniji.

Sposobnost ladje za plovbo po prejšnjem členu tega zakona se preverja z inšpekcijskim nadzorstvom, ki ga opravlja pomorska inšpekcija pri ministrstvu, pristojnem za pomorstvo.

93. člen

Tehnično nadzorstvo ladje, ki ga opravljajo klasifikacijski zavodi, obsega:

1. potrditev tehnične dokumentacije, po kateri se ladja gradi ali predeluje, in tehnične dokumentacije, po kateri se izdelujejo materiali, stroji, naprave in oprema, namenjeni za zgraditev, predelavo in popravilo ladje;
2. nadzorstvo nad gradnjo in predelavo ladje med njeno gradnjo oziroma predelavo in nadzorstvo nad izdelavo materialov, strojev, naprav in opreme iz 1. točke tega člena med njihovo izdelavo, za kar se izdaja potrdilo ter nadzorstvo nad izdelavo, vgraditvijo in namestitvijo strojev, naprav in opreme na ladjo;
3. pregled obstoječih ladij, vključno z nadzorstvom nad popravili in obnovitvijo tistih delov ladje, za katere je bilo pri pregledu ugotovljeno, da jih je treba popraviti ali obnoviti;
4. druge preglede, ki jih določajo mednarodne konvencije, ki obvezujejo Republiko Slovenijo, in preglede, ki jih glede na vrsto in namen ladje predpiše minister.

94. člen

Pregledi ladij so: osnovni, redni in izredni.

Preglede po tem členu so dolžni opraviti klasifikacijski zavodi po pravilih klasifikacijskih zavodov. Klasifikacijski zavod o pregledu ladje izda spričevalo o ustreznosti.

Odpravo pomanjkljivosti, ki so bile ugotovljene ob pregledu iz prvega odstavka tega člena, preveri kontrolor pooblaščenega klasifikacijskega zavoda.

95. člen

Osnovni pregled je obvezen za ladjo:

1. pred njenim vpisom v register ladij, če gradnje ladje ali njene predelave ni nadzoroval klasifikacijski zavod iz 92. člena tega zakona;
2. vsakokrat, kadar ladja trajno spreminja svoj namen ali razširja meje plovbe, in sicer pred začetkom uporabe;
3. vsakokrat, kadar ladjo predelujejo tako, da se spreminjajo njene konstrukcijske lastnosti in lastnosti njenih pogonskih naprav, in sicer pred začetkom njene uporabe.

96. člen

Pri rednem pregledu se v določenih časovnih obdobjih ugotavlja, ali stanje ladje ustreza tehničnim zahtevam klasifikacijskega zavoda.

97. člen

Izreden pregled ladje se opravi:
1. po poškodbi ladje, ki je takšne vrste, da poškodba vpliva na sposobnost za njeno plovbo;
2. pri večjih popravilih ali obnovitvah ladje izven zahtev, ki izhajajo iz osnovnega ali rednega pregleda;
3. če je bila ladja v razpremi dalj kot leto dni;
4. pri začasni spremembi namena ali razširitvi meje plovbe;
5. pri preložitvi rednega pregleda za več kot tri mesece.

98. člen

Pregled ladje za ugotovitev njene sposobnosti za poskusno vožnjo se opravi pred odhodom na poskusno vožnjo.

Pregled ladje iz prejšnjega odstavka opravi klasifikacijski zavod. Če klasifikacijski zavod ugotovi sposobnost ladje, da lahko opravi poskusno vožnjo, izda ustrezno spričevalo o sposobnosti ladje za poskusno vožnjo.

Na podlagi spričevala klasifikacijskega zavoda o sposobnosti ladje za poskusno vožnjo izda Uprava Republike Slovenije za pomorstvo dovoljenje za poskusno vožnjo.

99. člen

Po opravljenem nadzorstvu nad gradnjo oziroma predelavo ali po kateremkoli pregledu ladje, niso dovoljene spremembe ali predelave ladijskega trupa, njenih strojev, naprav in opreme, na katere se nanašajo zahteve tehničnih pravil, brez poprejšnjega soglasja klasifikacijskega zavoda.

100. člen

Klasifikacijski zavod lahko ladjo, za katero veljajo določbe Mednarodne konvencije o varstvu človekovega življenja na morju ali Mednarodne konvencije o tovornih črtah ali Mednarodne konvencije o preprečevanju onesnaževanja morja z ladij, čeprav ne izpolnjuje posameznih pogojev za mednarodna potovanja, v primerih in pod pogoji, ki so določeni v navedenih konvencijah, oprosti izpolnjevanja tistih njihovih določb, katerih je po določbah konvencij lahko oproščena, če se s pregledom ugotovi, da je ladja sposobna za mednarodna potovanja oziroma za določena mednarodna potovanja.

Klasifikacijski zavod lahko ladjo, ki sicer ne opravlja mednarodnih potovanj in bi zanjo, če bi jih redno opravljala, veljala Mednarodna konvencija o varstvu človekovega življenja na morju, Mednarodna konvencija o tovornih črtah ali Mednarodne konvencije o preprečevanju onesnaževanja morja z ladij, ki pa mora zaradi izjemnih okoliščin na eno samo mednarodno potovanje, v skladu z določbami navedenih konvencij oprosti izpolnjevanja katerekoli njihove določbe, če se s pregledom ugotovi, da je ladja sposobna za to potovanje.

Klasifikacijski zavod lahko ladji, za katero velja Mednarodna konvencija o varstvu človekovega življenja na morju, Mednarodna konvencija o tovornih črtah ali Mednarodna konvencija o preprečevanju onesnaževanja morja z ladij, ki pa pomeni nov tip ladje, dovoli za preizkušnjo mednarodna potovanja oziroma določena mednarodna potovanja, ne da bi izvajal določbe omenjenih konvencij, če s pregledom ugotovi, da je ladja zanje sposobna.

101. člen

Klasifikacijski zavod lahko ugotovi, da je ladja sposobna pluti v določenih ožjih mejah, če se s pregledom ugotovi, da je nesposobna za plovbo v mejah, v katerih je imela dotlej pravico pluti, sposobna pa je za plovbo v teh ožjih mejah.

Klasifikacijski zavod lahko ugotovi, da je ladja sposobna pluti izjemoma na enem ali več določenih potovanjih, ki presegajo meje plovbe, v katerih ima sicer pravico pluti, če se s pregledom ugotovi, da je ladja sposobna za ta potovanja.

Za plovbo v ožjih ali širših mejah po prvem in drugem odstavku tega člena je mogoče postaviti pogoj, da vkrca ladja manj potnikov ali naloži manjšo količino tovora, kot pa je določeno število potnikov oziroma dovoljena količina tovora, ter druge pogoje, s katerimi se zavaruje njena plovba.

102. člen

Klasifikacijski zavod lahko ugotovi, da je ladja, ki ni potniška, sposobna, da v mejah teritorialnega morja in notranjih morskih voda Republike Slovenije prevaža potnike na enem ali več potovanjih ali določen čas, če je bila njena sposobnost za plovbo ugotovljena po tem zakonu in je bilo s pregledom ugotovljeno, da ladja izpolnjuje pogoje za tak prevoz potnikov.

103. člen

Klasifikacijski zavod lahko ladjo, za katero ne veljajo določbe Mednarodne konvencije o varstvu človekovega življenja na morju ali Mednarodne konvencije o tovornih črtah, ki pa pomeni nov tip ladje, oprosti izpolnitve posameznih zahtev iz tehničnih pravil oziroma ji dovoliti določena potovanja za preizkušnjo, čeprav ne zadovoljuje posameznih zahtev iz tehničnih pravil, če se s pregledom ugotovi, da je bila ladja pri poskusih sposobna za plovbo.

104. člen

Z ladjo je dovoljeno prevažati le določeno število potnikov.

Dovoljeno število potnikov in prostor zanje na ladji določajo tehnična pravila glede na predpisane pogoje, plovbne lastnosti ladje, površino, ki je na voljo za potnike, napravo in opremo, ki so namenjeni za potnike in higienske razmere.

105. člen

Tovor na ladji mora biti razporejen tako, da zagotavlja njene plovbne lastnosti in da ne povzroča čezmerne obremenitve konstrukcijskih delov ladje v različnih okoliščinah.

Tovor na ladji mora biti naložen v mejah njene dovoljene obremenitve in v skladu s tehničnimi pravili, zložen, razporejen in zavarovan pa mora biti tako, da se v nobenih okoliščinah, ki utegnejo nastati med plovbo, ne more toliko premakniti, da bi to lahko ogrožalo varnost ladje, ljudi, tovora in okolja.

Največjo dovoljeno obremenitev ladje in razporeditev tovora določajo tehnična pravila.

Poveljnik ladje in upravljavec pristanišča morata voditi nakladanje in razkladanje ladje tako, da ne pride do čezmerne obremenitve ladje in da so zagotovljene njene plovbne lastnosti.

2. Izmeritev ladij

106. člen

Izmeritev ladje se opravi tako, da se ugotovi njena bruto in neto tonaža.

107. člen

Izmeritev ladij opravlja klasifikacijski zavod.

Za izmeritev ladij in čolnov veljajo tehnična pravila klasifikacijskega zavoda, ki po izmeritvi izda spričevalo o izmeri.

108. člen

Po določbah tega zakona je izmeritev obvezna za slovensko ladjo, ter za tujo ladjo, ki mora v slovenskem pristanišču plačati pristojbino, ki se odmerja po registrski tonaži oziroma največjem dovoljenem spodrivu ladje, če nima izmeritvenega spričevala ali nima izmeritvenega spričevala, ki se priznava v Republiki Sloveniji.

Tuje spričevalo o izmeritvi tuje ladje se priznava v Republiki Sloveniji pod pogojem, da je bila ladja izmerjena po izmeritvenem sistemu, ki se bistveno ne razlikuje od izmeritvenega sistema, ki velja v Republiki Sloveniji.

109. člen

Izmeritev ladje, ki jo slovenska ladjedelnica gradi za tujega naročnika, je potrebno opraviti po tehničnih pravilih klasifikacijskih zavodov.

110. člen

Če se slovenska ladja gradi ali kupuje v tujini ali če se v tujini predeluje tako, da mora biti po določbah tega zakona znova izmerjena, se sme takšna ladja po potrebi izmeriti v državi, v kateri se kupuje oziroma predeluje.

111. člen

Izmeritev slovenske ladje, grajene v tujini za slovenskega naročnika ali kupljene ali predelane v tujini, ter tuje ladje, ki jo je po določbah tega zakona treba izmeriti, se opravi takoj, ko ladja prispe v prvo slovensko pristanišče.

112. člen

Prošnjo za izmeritev slovenske ladje mora vložiti lastnik ladje.

Prošnjo za izmeritev slovenske ladje, ki jo gradi slovenska ali tuja ladjedelnica, je treba vložiti takoj, ko so na ladji vgrajeni opločje, krovi in pregraje.

113. člen

Ponovna izmeritev slovenske ladje se opravi:
1. če sledijo po izmeritvi na ladji kakšne predelave, zaradi katerih se spremeni njena bruto ali neto tonaža;
2. če se dvomi o pravilnosti že opravljene izmeritve morskih ladij.

Pri ponovni izmeritvi po 1. točki prejšnjega odstavka, odloči klasifikacijski zavod na podlagi predelav na ladji, ali mora biti ponovna izmeritev popolna ali delna.

Prošnjo za ponovno izmeritev v primeru iz 1. točke prvega odstavka tega člena je treba vložiti, preden je končana predelava ladje.

Preden je končana predelava, je treba prošnjo za ponovno izmeritev iz 1. točke prvega odstavka tega člena vložiti tudi za tujo ladjo, ki mora biti po določbah tega zakona izmerjena v Republiki Sloveniji, če tujo ladjo predeluje slovenska ladjedelnica.

Prošnjo za ponovno izmeritev ladje v primerih iz 1. in 2. točke prvega odstavka tega člena vložijo osebe iz prvega odstavka prejšnjega člena, prošnjo za ponovno izmeritev v primeru iz 2. točke prvega odstavka tega člena pa lahko vloži poleg oseb iz prvega odstavka prejšnjega člena tudi oseba oziroma koncesionar, ki ima pravico zaračunavati pristojbino po registrski tonaži.

Ni dovoljeno, da bi ponovno izmeritev ladje po 2. točki prvega odstavka tega člena opravljale osebe, ki so opravile prejšnjo izmeritev, za katero je nastal dvom, da je bila pravilna.

3. Ladijske listine in knjige

a) Skupne določbe

114. člen

Ladja mora imeti tiste listine in knjige, ki so določene v tem zakonu in v mednarodnih konvencijah, ki obvezujejo Republiko Slovenijo.

Ladijske listine, ki jih morajo imeti ladje, so dokaz za istovetnost, sposobnost za plovbo in druge lastnosti ladje.

V ladijske knjige, ki jih morajo voditi ladje, se vpisujejo podatki o pomembnejših dogodkih na ladji in opravljenih dejanjih na njej.

115. člen

Ladijske listine in knjige morajo biti v slovenskem jeziku. Ladijske listine in knjige, ki jih morajo imeti ladje v mednarodni plovbi, morajo biti tudi v angleškem jeziku.

116. člen

S tem zakonom predpisane ladijske listine in knjige se morajo nahajati na ladji.

Ladijske listine in knjige je treba na zahtevo pokazati pomorski inšpekciji pri ministrstvu pristojnem za pomorstvo ter diplomatskim ali konzularnim predstavništvom Republike Slovenije.

Prepis potrdila o zavarovanju ali drugem finančnem poroštvu za odgovornost za škodo, povzročeno zaradi onesnaženja z oljem, mora biti pri ladijskem registru.

117. člen

Ladijske listine tujih ladij, izdane po zakonu zastave ladje, se praviloma priznavajo ob vzajemnosti.

b) Listine in knjige ladij

118. člen

Ladja ki je vpisana v register ladij, dobi vpisni list.

Z vpisnim listom se dokazuje slovenska državna pripadnost ladje, z navedbo, da ima ladja pravico in dolžnost izobešati zastavo trgovske mornarice Republike Slovenije, njen namen in meje plovbe.

Vpisni list vsebuje vse vpise iz vložka glavne knjige registra ladij, v katerega je ladja vpisana.

Če se vsebina vpisnega lista glede vpisanih pravic na ladji ne ujema z vsebino registra ladij, velja tisto, kar je vpisano v register ladij.

Vpisni list izda register.

119. člen

Register mora po uradni dolžnosti vpisati vpise iz prejšnjega člena v vpisni list ladje.

V tujini mora ladja za vpis podatkov v vpisni list zaprositi diplomatsko ali konzularno predstavništvo Republike Slovenije.

Če ladja spremeni ime, pristanišče vpisa, tonažo, vrsto pogona ali klicni znak, ji je treba zamenjati tudi vpisni list.

119.a člen

V tujini kupljena ladja, ki še nima vpisnega lista, in ladja, ki je v tujini in je izgubila vpisni list, dobi začasni vpisni list.

Ladja, ki še ni vpisana v slovenski ladijski register, z začasnim vpisnim listom pridobi slovensko državno pripadnost ter pravico in dolžnost, da izobesi zastavo trgovske mornarice Republike Slovenije.

Začasni vpisni list velja do takrat, ko ladja prispe v prvo slovensko pristanišče, vendar najdlje eno leto od izdaje.

Začasni vpisni list izda diplomatsko ali konzularno predstavništvo Republike Slovenije ali Uprava Republike Slovenije za pomorstvo.

120. člen

Ladja, ki opravlja mednarodna potovanja in druga ladja, na kateri je vpisana posadka, morata imeti seznam posadke.

S seznamom posadke se ugotavlja, kdo je vpisan na ladjo kot član posadke, za katera dela in s kakšnimi kvalifikacijami.

Na seznamu posadke se potrjuje prihod ladje v pristanišče in njen odhod iz pristanišča.

121. člen

Ladja, za katero je ugotovljeno, da je sposobna za plovbo, mora imeti zaradi varnosti plovbe, varstva pri delu in varstva okolja poleg listin in knjig, ki jih določajo mednarodne konvencije, ki obvezujejo Republiko Slovenijo, tudi listine in knjige, ki jih v skladu s predpisi Evropske unije predpiše minister.

Ladja, za katero je ugotovljeno, da je sposobna za plovbo, vendar zanjo niso predpisane listine in knjige v skladu s prejšnjim odstavkom, mora imeti naslednje listine in knjige v skladu s tehničnimi pravili klasifikacijskega zavoda:

1. spričevalo o sposobnosti ladje za plovbo;
2. spričevalo o tovorni črti;
3. spričevalo o preprečevanju onesnaževanja z olji;
4. potrdilo o preizkusu brezhibnosti žerjava oziroma dvigalne naprave, ki se uporablja za dela na ladji, če znaša njegova/njena nosilnost več kakor 1000 kilogramov;
5. spričevalo o hlajenem tovoru (ladja za prevoz hlajenega tovora);
6. spričevalo o prevozu nevarnega blaga (ladja za prevoz nevarnega blaga);
7. knjigo stabilnosti;
8. izmeritveno spričevalo.

122. člen
(črtan)

123. člen
(črtan)

124. člen
(črtan)

125. člen

Spričevalo o sposobnosti ladje za poskusno plovbo mora imeti ladja, ki namerava odpluti na poskusno plovbo.

126. člen
(črtan)

127. člen
(črtan)

128. člen

Ladja, ki prevaža več kot 2.000 ton olja kot tovor, mora imeti potrdilo o zavarovanju za odgovornost za škodo, povzročeno zaradi onesnaženja z oljem, v znesku, določenem po 831. členu tega zakona.

Potrdilo iz prejšnjega odstavka izda zavarovalnica ali druga oseba, pri kateri je tako zavarovanje sklenjeno.

Zavarovalnica ali oseba iz prejšnjega odstavka izda potrdilo, če iz predloženih listin izhaja, da je zavarovanje nepreklicno in nepogojno in da ne bo prenehalo prej kot v treh mesecih.

129. člen

Ladja, ki opravlja mednarodna potovanja, pa so se na njej zaredili glodalci, mora imeti spričevalo o deratizaciji.

Ladja, ki opravlja mednarodna potovanja, pa na njej ni glodalcev, mora imeti spričevalo, da je oproščena deratizacije. Z njim dokazuje, da na ladji ni glodalcev in da je za čas, določen v spričevalu, oproščena ponovne deratizacije.

Spričevalo o deratizaciji in spričevalo o oprostitvi deratizacije izda pristojni upravni organ.

130. člen
(črtan)

131. člen
(črtan)

132. člen
(črtan)

133. člen
(črtan)

134. člen
(črtan)

135. člen
(črtan)

136. člen

Ladja, ki ima pogonski stroj z močjo na gredi 110 kW ali več, mora ne glede na tonažo voditi ladijski in strojni dnevnik.

Ladja v dolgi plovbi ali veliki obalni plovbi ter druga ladja z bruto tonažo 400 ali več mora voditi zdravstveni dnevnik.

137. člen

Ladja mora imeti radijsko napravo in mora voditi radijski dnevnik.

138. člen
(črtan)

139. člen

Listine in knjige, ki jih mora imeti ladja, izda klasifikacijski zavod. O izdanih listinah in knjigah mora obvestiti Upravo Republike Slovenije za pomorstvo. Spričevalo o oprostitvi izpolnjevanja obveznosti po določbah mednarodnih konvencij, ki obvezujejo Republiko Slovenijo, lahko izda samo po predhodnem soglasju Uprave Republike Slovenije za pomorstvo.

Klasifikacijski zavod ne sme izdati listin in knjig iz 121. člena tega zakona ali podaljšati njihove veljavnosti, če pomorska oprema na ladji ne ustreza predpisanim tehničnim zahtevam.

Uprava Republike Slovenije za pomorstvo izda spričevalo o posebnih stabilnostnih zahtevah za ro-ro potniške ladje in spričevalo o najmanjšem številu članov posadke.

VII. poglavje – ČOLN

1. Splošno

140. člen

Določbe tega zakona, ki se nanašajo na ladje, se uporabljajo za čolne samo, če je to v tem zakonu izrecno predpisano.

Določbe tega poglavja se nanašajo na tiste čolne, ki morajo biti vpisani v register in so določeni v 217. členu tega zakona.

Ne glede na določbo prejšnjega odstavka veljajo določbe 143. in 144. člena tega zakona za vse čolne.

2. Sposobnost čolna za plovbo

141. člen

Sposobnost čolna za plovbo se ugotovi z osnovnim, rednim ali izrednim pregledom, ki ga za čolne do 12 metrov opravi Uprava Republike Slovenije za pomorstvo ali klasifikacijski zavod, za čolne nad 12 metrov pa klasifikacijski zavod. Dovoljenje za plovbo čolna izda Uprava Republike Slovenije za pomorstvo na podlagi zapisnika o uspešno opravljenem pregledu.

Brez dovoljenja za plovbo ni dovoljena plovba čolna v teritorialnem morju in notranjih morskih vodah Republike Slovenije.

Med plovbo mora biti na čolnu veljavna listina o vpisu in dovoljenje za plovbo.

142. člen

Čoln sme izpluti:
- če je glede na konstrukcijske in plovne lastnosti ter opremo ugotovljena njegova sposobnost za plovbo,
- če je zanj izdano dovoljenje za plovbo in
- če ga upravlja usposobljena oseba.

143. člen

Oseba, ki upravlja čoln, mora med plovbo ravnati skladno s predpisi in tehničnimi pravili o varnosti plovbe, varstvu človeškega življenja in okolja.

144. člen

Čoln sme upravljati oseba, katere usposobljenost za opravljanje čolnov je bila ugotovljena na predpisan način in ji je bila pri tem izdana ustrezna listina, katero mora ta oseba imeti med upravljanjem čolna vedno pri sebi. Postopek ugotavljanja usposobljenosti za upravljanje čolna in izdajo ustreznih listin vodi Uprava Republike Slovenije za pomorstvo.

3. Listine o sposobnosti čolnov

145. člen

Listine o sposobnosti čolna za plovbo, ki jih izdajo tuje države, se priznavajo ob vzajemnosti.

Če čoln nima listine o sposobnosti za plovbo, mu pomorski inšpektor ali pristaniški nadzornik plovbo prepove, dokler ta sposobnost ni ugotovljena s pregledom.

Določba prejšnjega odstavka velja tudi za čolne, katerih stanje očitno ne ustreza veljavni listini o njihovi sposobnosti za plovbo.

Ko je čoln po drugem odstavku tega člena pregledan, dobi listino o sposobnosti za plovbo.

VIII. poglavje – PLAVAJOČE NAPRAVE

146. člen

Določbe tega poglavja se nanašajo na tiste plavajoče naprave, ki morajo biti vpisane v register in so določene v 218. členu tega zakona, razen določb 149. člena tega zakona, ki veljajo za vse plavajoče naprave.

147. člen

Sposobnost plavajoče naprave za varno uporabo se ugotovi z osnovnim, rednim ali izrednim pregledom.

Pregled plavajoče naprave opravi klasifikacijski zavod.

Osnovni pregled se opravi pred izdajo dovoljenja za stalni privez in obsega preverjanje vseh elementov glede varnosti plavajoče naprave.

Redni pregledi se opravljajo vsaka štiri leta, izredni pregled pa po vsaki poškodbi plavajoče naprave.

148. člen

Če se pri pregledu ugotovi, da plavajoča naprava ustreza pogojem glede varnosti za uporabo, izda klasifikacijski zavod spričevalo o varnosti plavajoče naprave.

Spričevalo velja za čas, ki je določen v spričevalu, vendar ne več kot štiri leta od dneva izdaje spričevala.

149. člen

Lastnik oziroma imetnik plavajoče naprave mora imeti dovoljenje za stalni privez, sidranje ali položitev plavajoče naprave na morsko dno.

Dovoljenje izda Uprava Republike Slovenije za pomorstvo ob predhodnem soglasju ministra, pristojnega za varstvo okolja, za plavajoče naprave, ki niso določene v 218. členu tega zakona, pa Uprava Republike Slovenije za pomorstvo.

Uprava Republike Slovenije za pomorstvo prekliče dovoljenje, če se pri rednem ali izrednem pregledu ugotovi, da plavajoča naprava ne izpolnjuje pogojev glede varne uporabe.

IX. poglavje – LADIJSKA POSADKA

1. Skupne določbe

150. člen

Ladijsko posadko sestavljajo osebe (pomorščaki), ki so vpisane v seznam posadke za delo na ladji.

151. člen

Za opravljanje del, s katerimi se zagotavlja plovba, mora imeti ladja ustrezno število članov posadke s predpisano strokovno izobrazbo in spričevalo o najmanjšem številu članov posadke.

Minister predpiše najmanjše število članov posadke, ki jih mora imeti ladja za varno plovbo.

152. člen

Član posadke slovenske ladje je lahko tisti, ki si je pridobil ustrezen naziv in ima za opravljanje del takšnega naziva na ladji ustrezno pooblastilo ter pripravnik za pridobitev naziva.

Pooblastilo za dela na ladji lahko dobi le tisti, ki je telesno in duševno zmožen opravljati dela na ladji in ni zasvojen z alkoholom, mamili ali psihotropnimi substancami, kar se ugotovi z zdravniškim pregledom, kontrolira pa s periodičnimi pregledi.

Splošne in posebne zdravstvene pogoje za delo na ladji, ki jih mora izpolnjevati član posadke, način, postopek in pogoje opravljanja predhodnih in obdobnih zdravstvenih pregledov ter obvezne imunizacije proti določenim nalezljivim boleznim predpiše minister, pristojen za zdravstvo, s soglasjem ministra.

153. člen

Kot član posadke se lahko vkrca na ladjo samo oseba s pomorsko knjižico ali dovoljenjem za vkrcanje in veljavno sklenjeno pisno pogodbo o zaposlitvi.

Pomorska knjižica je osebna listina, s katero član posadke dokazuje svojo strokovno izobrazbo, zdravstveno stanje, položaj na ladji ter koliko časa je na ladji zaposlen.

154. člen

Pogodbo o zaposlitvi skleneta pomorščak, ki po tem zakonu izpolnjuje pogoje za člana posadke in ladjar ali zanj od njega za to pooblaščena oseba.

155. člen

Če se je član posadke med delovnim razmerjem ali po prenehanju delovnega razmerja izkrcal z ladje v drugem pristanišču, v katerem se je vkrcal, mu mora ladjar, oziroma od njega pooblaščena oseba preskrbeti vrnitev v pristanišče, v katerem se je vkrcal, oziroma v kraj njegovega stalnega prebivališča ali v kraj, v katerem je ladjarjev sedež oziroma tja, kamor je določeno v pogodbi o zaposlitvi (v nadaljnjem besedilu: povratno potovanje).

Če ladjar ali od njega pooblaščena oseba ne preskrbi članu ladijske posadke povratnega potovanja po prejšnjem odstavku, mu preskrbi povratno potovanje iz tujine diplomatsko ali konzularno predstavništvo Republike Slovenije, na ladjarjeve stroške.

156. člen

Stroške za povratno potovanje člana posadke ladje krije ladjar.

Ladjar ima pravico zahtevati povračilo vseh stroškov za povratno potovanje od člana posadke ladje, ki se je brez dovoljenja ali po svoji krivdi izkrcal z ladje.

Stroški povratnega potovanja člana posadke ladje obsegajo stroške za stanovanje, hrano in prevoz.

157. člen

Član posadke mora opravljati dela na ladji v skladu s svojimi dolžnostmi, ki jih predpisujejo zakon in pravila navigacije.

Delo mora opravlja tako, da ne ogroža varnosti prometa in ne poškoduje ladje ali tovora na njej, ne ogroža varnosti potnikov ali drugih oseb na ladji in ne onesnažuje okolja z ladje.

Član posadke, ki je v takem psihofizičnem stanju, pod vplivom alkohola ali drugih psihotropnih snovi, da je nesposoben za opravljanje del v zvezi z varnostjo plovbe, ne sme upravljati plovila, niti opravljati drugih del v zvezi z varnostjo plovbe. Najmanj štiri ure pred nastopom ladijskega stražarjenja je članom posadke prepovedano vsako uživanje alkohola.

Šteje se, da je član posadke pod vplivom alkohola, če je na podlagi določb 63. člena tega zakona ugotovljeno, da ima v organizmu več kot 0,5 grama alkohola na kilogram krvi ali več kot 0,24 miligrama alkohola v litru izdihanega zraka.

158. člen

Član ladijske posadke mora dežurnega častnika ali poveljnika ladje nemudoma obvestiti:

1. vsakem izrednem dogodku, ki bi utegnil ogrožati varnost ladje, potnikov, drugih oseb ali tovora na ladji ter onesnažiti okolje z nevarnimi in škodljivimi snovmi z ladje;
2. kadar pri plovbi po plovnih poteh opazi, da posamezni svetilniki in luči ne delujejo oziroma da označbe ali signalni plovki niso na svojem mestu.

Ob nevarnosti, brodolomu ali drugi nezgodi si morajo člani ladijske posadke prizadevati, da rešijo ladjo, potnike, druge osebe na ladji in tovor ter da zavarujejo okolje, dokler jim poveljnik ladje ne ukaže, naj ladjo zapustijo.

159. člen

Ob brodolomu ali drugi nezgodi ladje je ladjar dolžan članu posadke povrniti škodo zaradi uničenih ali poškodovanih osebnih stvari na ladji.

Član ladijske posadke, ki je v delovnem razmerju, ima po brodolomu najmanj še dva meseca pravico do plače, določene v pogodbi o zaposlitvi.

Glede povratnega potovanja člana posadke ladje, ki je pretrpela brodolom, se uporabljajo določbe 155. in 156. člena tega zakona.

160. člen

Za škodo zaradi telesne poškodbe ali smrti člana ladijske posadke je odgovoren ladjar, če ne dokaže, da škoda ni nastala zaradi njegove krivde.

Za sojenje v sporih iz tega člena je pristojno sodišče za pomorske (plovbne) spore.

2. Poveljnik ladje

161. člen

Poveljnik ladje je odgovoren za varnost ladje in red na njej, zastopa ladjarja ter izvršuje javna pooblastila na ladji v mejah, ki jih določajo ta zakon in drugi zakoni.

Poveljnika ladje imenuje in razrešuje ladjar.

Če poveljnik ladje umre, če je zadržan ali odsoten, ga z vsemi njegovimi pravicami in dolžnostmi nadomešča po stopnji najvišji član posadke krovne službe.

162. člen

Poveljnik ladje mora skrbeti za preskrbo ladje, za ladijsko administracijo, za vzdrževanje ladje, za varnost ladijskih naprav, za pravilno nakladanje, zlaganje, prevoz in razkladanje tovora, za pravilno vkrcevanje, oskrbo in izkrcevanje potnikov ter za izvrševanje vseh nalog v zvezi z delovnim procesom.

Poveljnik ladje mora v predpisanih rokih opravljati vaje z rešilnimi čolni in drugimi sredstvi za reševanje ter z napravami za odkrivanje, preprečevanje in gašenje požara.

Poveljnik ladje mora biti med plovbo na ladji.

Poveljnik ladje se mora pred odhodom ladje na pot prepričati, ali je ladja sposobna za plovbo in ali bo lahko opravila določeno potovanje, ter poskrbeti, da so na ladji vse predpisane listine in knjige ter vsi člani posadke; če ladja prevaža potnike, se mora zlasti prepričati, ali je zagotovljena njihova varnost.

163. člen

Poveljnik ladje oziroma krovni častnik v izmeni, ki vodi ladjo, mora ukreniti vse, kar je potrebno za varnost ladje in plovbe.

Poveljnik ladje mora osebno voditi ladjo vselej, kadar je to potrebno za njeno varnost, zlasti, kadar ladja plove v pristanišče, kanal, prekop, ožino in druga nevarna navigacijska območja ali reko in iz njih ter kadar je slaba vidljivost ali megla.

164. člen

Če je ladja ali osebe na njej v nevarnosti, mora poveljnik ladje ukreniti vse, da se rešijo ljudje in odvrne nevarnost za ladjo in stvari na njej ter zavaruje okolje.

Če je treba v primeru iz prejšnjega odstavka žrtvovati ali poškodovati del ladje ali tovor ali druge stvari na ladji, mora poveljnik ladje najprej žrtvovati stvari, ki niso nujne za plovbo, ki so manj uporabne in manjše vrednosti, tako, da je škoda povzročena ladjarju in lastniku tovora čim manjša.

165. člen

Če ostane ob nevarnosti za ladjo brez uspeha vse, kar je bilo storjenega za njeno rešitev, in če je potopitev ladje neizbežna, mora poveljnik ladje po možnosti ladjo odstraniti s plovne poti in rešiti potnike in druge osebe na ladji, ter nato ukazati zapustitev ladje.

V primeru iz prejšnjega odstavka mora poveljnik ladje rešiti tudi ladijski dnevnik, če okoliščine to dopuščajo, pa tudi druge ladijske knjige, ladijske listine, pomorske karte tega potovanja in gotovino v ladijski blagajni.

Poveljnik sme zapustiti ladjo šele potem, ko v mejah dejanskih možnosti ukrene vse, kar je določeno v prvem in drugem odstavku tega člena.

166. člen

Če se pripeti na ladji, ki se nahaja v teritorialnem morju Republike Slovenije dogodek, ki ogroža varnost ladje ali plovbe, ali če se pripeti kaj izrednega ladji, potnikom ali drugim osebam ali stvarem na ladji, odkrije pomanjkljivost ladje ali njene opreme za zaščito okolja pred onesnaženjem z ladje ali če se opazi na plovni poti onesnaženje z nevarnimi ali škodljivimi snovmi, mora poveljnik ladje takoj, najpozneje v 24 urah, dogodek oziroma opaženo onesnaženje vpisati v ladijski dnevnik.

O dogodku iz prejšnjega odstavka mora poveljnik ladje obvestiti Upravo Republike Slovenije za pomorstvo iz pristanišča, kjer se ladja nahaja, oziroma mora poveljnik ladje o dogodku nemudoma, najpozneje v 24 urah po prihodu ladje v pristanišče, predložiti poročilo z izpiskom iz ladijskega dnevnika Upravi Republike Slovenije za pomorstvo.

167. člen

Poveljnik ladje mora po ladijskih telekomunikacijah poslati obvestilo o kakršnikoli neposredni nevarnosti za varnost plovbe, na katero naleti, zlasti če opazi na plovni poti spremembe iz 2. točke prvega odstavka 158. člena tega zakona, če naleti na onesnaženje z nevarnimi ali škodljivimi snovmi, na nevaren led, nevarno nevihto ali na kakršnokoli drugo neposredno nevarnost za plovbo, ali če zaide v tropsko nevihto ali na temperaturo zraka pod lediščem, ki jo spremljajo vetrovi nevihtne moči, ki povzročajo veliko nabiranje ledu na nadgradnjah, ali v veter 10 ali več stopenj po Beaufortovi lestvici, za katerega ladja ni prejela opozorila.

Poveljnik ladje mora zaznamek o obvestilu iz prejšnjega odstavka vpisati v ladijski dnevnik.

168. člen

Poveljnik ladje vpiše v ladijski dnevnik rojstvo in smrt osebe na ladji, navede kraj ali geografski položaj ladje in čas rojstva oziroma smrti, ter sprejme izjavo poslednje volje, jo vpiše v ladijski dnevnik in navede čas, kdaj jo je sprejel.

Poveljnik ladje mora o rojstvu in smrti ter sprejeti izjavi poslednje volje sestaviti zapisnik tako, kot je predpisano in ga izročiti Upravi Republike Slovenije za pomorstvo v prvem domačem pristanišču, v katero priplove ladja, v tujini pa najbližjemu diplomatskemu oziroma konzularnemu predstavništvu Republike Slovenije.

169. člen

V izrednem ali vojnem stanju mora poveljnik ladje ukreniti vse, kar je iz previdnosti potrebno, da ohrani ladjo, posadko, potnike, tovor in drugo premoženje ter ladijske listine in knjige.

Če izbruhne vojna med Republiko Slovenijo in drugo državo, mora poveljnik ladje ukreniti vse potrebno, da obvaruje ladjo, ljudi, tovor in drugo premoženje ter ladijske listine in knjige pred sovražnikom.

Če izbruhne vojna med drugimi državami, v kateri ostane Republika Slovenija nevtralna, in se ladja nahaja v pristanišču vojskujoče se države, ali na poti v pristanišče te države, ali pa mora skozi teritorialno morje ali reke in jezera te države, je poveljnik ladje dolžan zahtevati navodila od ladjarja, če to ni mogoče pa od pristojnih slovenskih organov.

170. člen

Poveljnik ladje lahko sklepa v kraju izven ladjarjevega sedeža kot ladjarjev zastopnik, v njegovem imenu in na njegov račun, pogodbe o reševanju in pravne posle, ki so potrebni za izvršitev potovanja.

Poveljnik ladje ima kot ladjarjev zastopnik pravico začeti pred tujimi sodnimi in upravnimi organi postopek za varstvo ladjarjevih pravic in interesov v poslih iz prvega odstavka tega člena in v tem postopku opravljati procesna dejanja.

Če ladjar omeji poveljnikova pooblastila, taka omejitev nima učinka nasproti tretjim, ki zanjo niso vedeli in glede na okoliščine tudi niso mogli vedeti.

171. člen

Poveljnik ladje ima pravico in dolžnost izdajati ukaze vsem osebam na ladji, s katerimi zagotavlja varnost ladje in njene plovbe in ohranja red na ladji, ter pravico in dolžnost nadzorovati izvršitev izdanih ukazov.

Za red in varnost na ladji sme imeti poveljnik na ladji potrebno strelno orožje; člani posadke na ladji ne smejo imeti orožja.

172. člen

Poveljnik ladje ima pravico med plovbo omejiti gibanje na ladji vsakemu, ki ogroža varnost ladje, članov posadke, potnikov in drugih oseb in stvari na ladji ali okolja z onesnaženjem z nevarnimi ali škodljivimi snovmi. Omejitev gibanja je dovoljena le v takšni meri, ki je nujna, da se zavarujejo potniki in druge osebe in stvari na ladji ali da se zavaruje ladja in okolje, in sme trajati za tujega državljana ali osebo brez državljanstva najdalj do prihoda ladje v prvo pristanišče, za državljana Republike Slovenije pa najdalj do prihoda ladje v prvo slovensko pristanišče.

Ukrepe iz prvega odstavka tega člena je treba z obrazložitvijo vpisati v ladijski dnevnik.

173. člen

Poveljnik ladje ima pravico, da člana ladijske posadke, ki ogroža varnost plovbe, odstrani z dela, po potrebi pa tudi izkrca z ladje in vrne v kraj njegovega bivanja.

174. člen

V primeru stiske ima poveljnik ladje pravico zmanjšati članom ladijske posadke obroke hrane in vode, da se varčno izkoristijo zaloge na ladji.

Ukrepe iz prejšnjega odstavka je treba z obrazložitvijo vpisati v ladijski dnevnik.

175. člen

Če stori med potovanjem član posadke, potnik ali kdo drug na ladji kaznivo dejanje, mora poveljnik ladje glede na okoliščine ukreniti, kar je potrebno, da se preprečijo in omilijo škodljive posledice takega dejanja, storilec pa pokliče na odgovornost.

Če obstoja nevarnost, da storilec dejanje ponovi ali pobegne, odredi poveljnik ladje, da se storilcu kaznivega dejanja omeji gibanje na ladji ali da se mu vzame prostost; da se zaslišijo storilec, priče in oškodovanec ter tako ugotovijo vse okoliščine, v katerih je bilo dejanje storjeno in njegove posledice; da se o vsakem zaslišanju opravi zapisnik; da se kot dokazila spravijo predmeti, na katerih ali s katerimi je bilo dejanje storjeno oziroma na katerih so vidni sledovi storjenega dejanja in da se ukrene drugo, kar je potrebno za ugotovitev okoliščin v katerih je bilo kaznivo dejanje storjeno.

Če se ladja nahaja v tujini, mora poveljnik ladje o storjenem kaznivem dejanju poročati diplomatskemu ali konzularnemu predstavništvu Republike Slovenije v državi, v kateri pripluje ladja v prvo pristanišče. Poveljnik mora ravnati s storilcem kaznivega dejanja po navodilih tega predstavništva.

Po prihodu ladje v prvo slovensko pristanišče mora poveljnik ladje izročiti storilca kaznivega dejanja organu za notranje zadeve, s pisnim poročilom o kaznivem dejanju, z zapisniki in s predmeti iz drugega odstavka tega člena.

Ukrepe iz drugega in četrtega odstavka tega člena je treba z obrazložitvijo vpisati v ladijski dnevnik.

176. člen

Če član ladijske posadke samovoljno zapusti ladjo v tujem pristanišču z namenom, da ostane v tujini, mora poveljnik ladje to sporočiti tamkajšnjim pristaniškim oblastem ali drugemu pristojnemu organu.

Poveljnik ladje mora sestaviti zapisnik in ugotoviti, katere stvari in listine člana posadke, ki je samovoljno zapustil ladjo, so ostale na njej. Zapisnik je treba sestaviti v navzočnosti dveh prič, podpišejo pa ga poveljnik ladje in priči.

Zaznamek o samovoljni zapustitvi ladje in o stvareh člana posadke, ki so ostale na ladji, ter o njihovi izročitvi pristojnemu organu mora poveljnik ladje zapisati v ladijski dnevnik.

177. člen

Šteje se, da je član posadke samovoljno zapustil ladjo z namenom, da ostane v tujini, če se nanjo ne vrne do njenega odhoda iz pristanišča.

Če se član posadke ni mogel pravočasno vrniti na ladjo do njenega odhoda iz pristanišča, se šteje, da je samovoljno zapustil ladjo, če se v treh dneh od dneva, ko je ovira prenehala, ne prijavi organu iz prvega odstavka prejšnjega člena.

178. člen

Poveljnik ladje, ki kakorkoli zve, da so ljudje, vključno tudi sovražniki, ob oboroženem spopadu na morju v smrtni nevarnosti, jim mora takoj z največjo možno hitrostjo kreniti na pomoč in jim to, če more, sporočiti ter se lotiti reševanja.

Poveljnik ladje, ki je v nevarnosti, ima pravico, da si potem, ko se je po možnosti posvetoval s poveljniki ladij, ki so odgovorili na njegov klic na pomoč, izbere eno ali več ladij, za katere sodi, da mu bodo najlažje pomagale.

Poveljnik ali poveljniki ladij, izbrani za pomoč ladji v nevarnosti, morajo sprejeti izbiro in takoj z največjo možno hitrostjo kreniti na pomoč ljudem, ki so v smrtni nevarnosti.

Poveljnik ladje je dolžan reševati ljudi, ki so v smrtni nevarnosti, čeprav se sami temu upirajo ali se temu upira poveljnik njihove ladje.

179. člen

Ne glede na določbe prejšnjega člena poveljnik ladje ni dolžan kreniti na pomoč in se lotiti reševanja ljudi, ki so v smrtni nevarnosti:

1. če bi reševanje spravilo v resno nevarnost ladjo, ki ji poveljuje in ljudi na njej;
2. če opravičeno sodi, da glede na posebne okoliščine reševanje ljudi v nevarnosti ne bi bilo uspešno;
3. če zve, da je za pomoč izbrana druga ladja, ter da je izbrana ladja to sprejela;
4. če mu poveljnik ladje, ki je v nevarnosti, ali neposredno ljudje, ki so bili v smrtni nevarnosti, ali poveljnik druge ladje, ki je prišel do njih, sporočijo, da pomoč ni več potrebna.

Poveljnik mora zapisati v ladijski dnevnik razloge, zakaj ni krenil na pomoč ljudem v nevarnosti in se lotil njihovega reševanja.

Lastnik ladje in ladjar nista odgovorna za škodo, ki nastane zaradi tega, ker je poveljnik ladje prekršil dolžnosti iz prejšnjega člena tega zakona in tega člena.

Določbe prejšnjega člena tega zakona in tega člena veljajo tudi za vojaške ladje.

180. člen

Poveljnik slovenske ladje, ki izve, da je na morju v nevarnosti kakšna druga ladja, mora reševati predvsem ljudi na njej, poleg tega pa se lotiti reševanja ladje in stvari na njej, če se reševanju ladje ali njenih stvari izrecno ne upira poveljnik ladje, lastnik ali ladjar ladje v nevarnosti.

Poveljnik ladje ni dolžan reševati ladje po prejšnjem odstavku, če tega ne more storiti, ne da bi spravil v resno nevarnost ljudi na svoji ladji ali svojo ladjo, ali če upravičeno sodi, da reševanje ladje ne bi bilo smotrno in ne razumno glede na vrednost ladje v nevarnosti in stvari na njej ter glede na tveganje in stroške, katerim bi z reševanjem izpostavil svojo ladjo.

Poveljnik ladje mora zapisati v ladijski dnevnik razlog, zakaj se ni lotil reševanja ladje in stvari na njej.

Lastnik ladje in ladjar nista odgovorna za škodo, ki nastane zaradi tega, ker je poveljnik ladje prekršil dolžnosti iz 178. in 179. člena tega zakona in tega člena.

Določbe 178. in 179. člena tega zakona in tega člena veljajo tudi za vojaške ladje.

X. poglavje – INŠPEKCIJSKO NADZORSTVO

181. člen

Inšpekcijsko nadzorstvo nad izvajanjem določb tega zakona, predpisov, ki so izdani na njegovi podlagi in drugih predpisov, ki urejajo varnost pomorske plovbe, izvaja pomorska inšpekcija pri ministrstvu pristojnem za pomorstvo.

Inšpektor je lahko oseba, ki ima najmanj visoko strokovno izobrazbo. Navtični inšpektor mora imeti opravljen tudi strokovni izpit za naziv poveljnik ladje z bruto tonažo 3000 ali več, strojni inšpektor pa opravljen strokovni izpit za naziv upravitelj stroja na ladji s pogonskim strojem z močjo 3000 kW ali več.

Inšpektor samostojno opravlja zadeve inšpekcijskega nadzora, izdaja odločbe in sklepe v upravnem postopku in odreja druge ukrepe, za katere je pooblaščen. Minister podrobneje uredi način in pogoje za delo pomorske inšpekcije in inšpektorjev.

Inšpektor ima predpisano uniformo in službeno izkaznico, ki jo izda minister. Način in pogoje nošenja uniforme, službene oznake in obrazec službene izkaznice predpiše minister.

Inšpekcijo nad domačimi vojaškimi ladjami izvaja pristojna inšpekcija ministrstva, pristojnega za obrambo.

Inšpekcijsko nadzorstvo iz prejšnjega odstavka lahko opravlja tudi pomorska inšpekcija pri ministrstvu pristojnem za pomorstvo po predhodnem soglasju ministrstva, pristojnega za obrambo.

182. člen

Inšpekcijsko nadzorstvo nad varnostjo plovbe po tem zakonu obsega nadzor nad:

1. plovili glede njihove sposobnosti za plovbo, varstva oseb na njih in varstva okolja;
2. izvajanjem mednarodnega režima pristanišč v skladu z mednarodnimi obveznostmi Republike Slovenije, nad stanjem pristanišč, o izpolnjevanju pogojev za varno plovbo in za varen privez plovil, vkrcanje in izkrcanje oseb in nakladanje in razkladanje tovora;
3. vzdrževanjem in zaznamovanjem plovnih poti v teritorialnem morju in na notranjih morskih vodah Republike Slovenije in stanjem objektov za varnost plovbe na njih;
4. opravljanjem radijske službe za varstvo človeškega življenja na morju;
5. graditvijo objektov na morju in morski obali glede varnosti plovbe;
6. izvajanjem plovbnega režima čolnov;
7. opravljanjem javnega prevoza oseb ali blaga po morju;
8. plavajočimi napravami, glede varnosti za njihovo uporabo in glede njihove plovne sposobnosti;
9. službo pilotaže;
10. službo vleke ladij;
11. člani posadke plovila;
12. izvajanjem varstva pri delu članov posadk.

V primeru ugotovitve prekrška iz tretjega odstavka v zvezi s 7. točko prvega odstavka 976. člena, 979., 980., 981., 982., 984., 985., 986., 987. in 989. člena tega zakona lahko inšpektor izda plačilni nalog za globo osebam, ki jih zaloti pri prekršku.

183. člen

Pri opravljanju inšpekcijskega nadzorstva nad ladjo po 1. točki prvega odstavka prejšnjega člena pomorski inšpektor preverja, ali ima ladja, ki vpluje v pristanišče Republike Slovenije, veljavne listine in knjige, ter preverja stanje ladje, vključno s strojnico, nastanitvijo pomorščakov in higienskimi razmerami, na način, ki ga skladno s predpisi Evropske unije predpiše minister.

Poleg preverjanja listin iz prvega odstavka tega člena pomorski inšpektor preveri tudi, ali ima ladja, ki naklada ali razklada tovor, veljavno listino, s katero dokazuje brezhibnost ladijskih naprav za nakladanje ali razkladanje tovora in, ali je stanje teh naprav v skladu s podatki iz te listine.

184. člen

Če pomorski inšpektor ugotovi, da ladja nima veljavnih listin iz prvega odstavka prejšnjega člena ali, da položaj tovorne črte ali nadvodja ne ustreza podatkom iz teh listin ali, da ladja ni naložena v skladu z dobljeno tovorno črto oziroma črto nadvodja ali, da tovor ni pravilno razporejen, ladji prepove odhod iz pristanišča vse dotlej, dokler ne more nadaljevati plovbe brez nevarnosti za življenje ljudi na njej.

Če pomorski inšpektor ugotovi, da ladja onesnažuje okolje ali se utemeljeno sumi, da ga bo onesnažila, ji prepove odhod iz pristanišča, dokler niso odpravljene ugotovljene pomanjkljivosti ali okoliščine, ki so bile razlog za prepoved.

Če pomorski inšpektor pri nadzorstvu po tretjem odstavku prejšnjega člena ugotovi, da ladja nima veljavne listine, s katero dokazuje brezhibnost ladijskih naprav za nakladanje in razkladanje tovora ali če ugotovi, da stanje teh naprav ni v skladu s podatki iz te listine, ladji prepove nakladanje in razkladanje tovora z lastnimi napravami.

185. člen

Če pomorski inšpektor iz upravičenih razlogov sumi, da stanje tuje ladje bistveno ne ustreza podatkom, navedenim v spričevalih in listinah iz prvega odstavka 183. člena tega zakona ali, da je tuja ladja vkrcala več potnikov, kot je dovoljeno ali, da nima minimalnega števila strokovno usposobljenih članov posadke in da v takšnem stanju oziroma s tolikšnim številom potnikov ali s takšnim stanjem posadke očitno ne bi bila sposobna nadaljevati plovbe, ne da bi bilo to nevarno za življenje ljudi na njej, ladji prepove odhod iz pristanišča, dokler ne more nadaljevati plovbe brez nevarnosti za življenje ljudi na njej.

Pomorski inšpektor pri nadzoru tuje ladje postopa glede ladijske posadke tudi po določilih Konvencije o standardih za usposabljanje, izdajanje spričeval in ladijsko stražarjenje pomorščakov.

186. člen

Pri opravljanju inšpekcijskega nadzorstva nad sposobnostjo ladje za plovbo, vpisane v register ladij Republike Slovenije, pomorski inšpektor preverja:

1. ali ima ladja veljavne predpisane ladijske listine in knjige;
2. ali so na ladji od dneva, ko so bile ladijske listine izdane oziroma na podlagi tehničnega nadzorstva potrjene, nastale takšne bistvene spremembe, zaradi katerih je očitno, da v takem stanju ladja ni sposobna pluti, ne da bi bilo to nevarno za ljudi in tovor na njej ter okolje;
3. ali ladja izpolnjuje pogoje iz 92. člena tega zakona;
4. ali ima ladja na svojih bokih predpisano označbo tovorne črte oziroma črto nadvodja;
5. izurjenost posadke v ravnanju z rešilnimi čolni in drugimi sredstvi za reševanje in z napravami za odkrivanje, preprečevanje in gasitev požara.

Inšpekcijsko nadzorstvo obsega tudi preverjanje, ali ima ladja veljaven register tovorne naprave in ali stanje naprav za nakladanje in razkladanje tovora ustreza podatkom iz registra tovorne naprave.

187. člen

Če pomorski inšpektor ugotovi pomanjkljivosti ladje ali čolna glede sposobnosti za plovbo, naloži poveljniku oziroma osebi, ki upravlja čoln, da jih v določenem roku odpravi.

Če ugotovljene pomanjkljivosti niso v določenem roku odpravljene ali če so po naravi takšne, da ogrožajo varnost ladje ali čolna, ljudi in tovora na njih ter okolja, pomorski inšpektor prepove ladji oziroma čolnu nadaljnjo plovbo, dokler navedene pomanjkljivosti niso odpravljene, ter ji vzame listino o sposobnosti za plovbo oziroma plovbno dovoljenje.

Če pomorski inšpektor ugotovi, da ladja nima veljavnega registra tovorne naprave po drugem odstavku prejšnjega člena ali če stanje teh naprav ni v skladu z registrom, ladji prepove nakladanje, razkladanje ali prekladanje tovora z lastnimi napravami za to delo.

188. člen

Če pomorski inšpektor ugotovi, da se v pristanišču, kjer je prehod za mednarodni promet, ne izvaja režim, ki je določen z mednarodnimi obveznostmi Republike Slovenije, naloži osebi, ki upravlja pristanišče, da mora v določenem roku odpraviti pomanjkljivosti.

189. člen

Če pomorski inšpektor ugotovi, da stanje operativne obale, valoloma, ali globine v pristanišču ali na sidrišču pomeni nevarnost za plovila, naloži osebi, ki upravlja pristanišče, da mora v določenem roku opraviti določena dela in ukreniti, kar je potrebno, da se odpravijo ugotovljene pomanjkljivosti.

Če dela oziroma ukrepi iz prejšnjega odstavka niso izvršena v določenem roku, kot tudi, če v določenem roku niso odpravljene nepravilnosti iz prejšnjega člena, sme pomorski inšpektor:

1. prepovedati pristajanje plovil določene velikosti ob posameznem delu obale, na katerem je ugotovljena pomanjkljivost, dokler ni zanje zagotovljeno varno pristajanje;
2. prepovedati uporabo operativne obale ali druge obale ali njenega dela kot tudi sidrišč, če neposredno ogrožajo varnost plovil, oseb in tovora pri vkrcevanju in izkrcevanju;
3. prepovedati plovbo v pristanišču in na sidrišču, dokler je varnost plovil neposredno ogrožena zaradi nevzdrževanja pristaniških objektov in potrebnih globin.

Če stanje operativne obale, valoloma ali globine v pristanišču ali na sidrišču pomeni neposredno nevarnost za plovila, sme pomorski inšpektor odrediti ukrepe iz prejšnjega odstavka tudi brez predhodnega naloga za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti.

190. člen

Če pomorski inšpektor ugotovi, da je plovna pot ali da so objekti za varnost plovbe na njej v takem stanju, da ogrožajo varnost plovbe, mora:

1. osebi, ki skrbi za vzdrževanje in zaznamovanje plovnih poti, naložiti, naj začasno zaznamuje oviro na plovni poti oziroma naj jo odstrani in naj znova postavi ali aktivira signalne označbe in luči, če jih ni ali če niso v redu;
2. začasno prepovedati plovbo, če na plovni poti niso bili storjeni ukrepi za varnost plovbe.

Če pomorski inšpektor ugotovi na plovni poti še druge pomanjkljivosti, ki utegnejo ogrožati varnost plovbe, te ugotovitve, skupaj s predlogi za ukrepe, pošlje osebi, ki skrbi za vzdrževanje in zaznamovanje plovnih poti, da ustrezno ukrepa.

191. člen

Če pomorski inšpektor ugotovi, da vzdrževanje radijskih postaj in opravljanje radijske službe nista v skladu z veljavnimi predpisi, naloži, naj se ugotovljene pomanjkljivosti v določenem roku odpravijo oziroma storijo ustrezni ukrepi.

192. člen

Če pomorski inšpektor pri opravljanju nadzorstva nad graditvijo objektov na obalah, v teritorialnem morju ali notranjih morskih vodah ugotovi, da se ta dela izvajajo na način, da je ogrožena varnost plovbe, odredi začasno ustavitev nadaljnjih del.

Pomorski inšpektor mora o odredbi iz prejšnjega odstavka, obvestiti upravni organ, ki je izdal gradbeno dovoljenje.

193. člen

Če pomorski inšpektor ugotovi, da je na plovilu vkrcano več oseb ali tovora, kot je dovoljeno, ali da je tovor tako razporejen, da ogroža varnost plovila in oseb na njem, prepove plovilu odhod iz pristanišča, dokler ugotovljene nepravilnosti niso odpravljene.

194. člen

Če pomorski inšpektor ugotovi, da član posadke ladje nima ustreznega pooblastila za opravljanje del ali veljavne listine o vpisu na ladjo, določi rok za odpravo teh pomanjkljivosti.

Če član posadke ladje v določenem roku iz prejšnjega odstavka ne odpravi ugotovljenih pomanjkljivosti, pomorski inšpektor naloži poveljniku ladje, da tega člana posadke izkrca z ladje.

Če ob nadzoru pomorski inšpektor ugotovi, da oseba, ki upravlja čoln, nima listine o usposobljenosti, ji prepove nadaljnje upravljanje čolna.

195. člen

Če pomorski inšpektor ugotovi, da je član posadke plovila pod vplivom alkohola ali drugih psihotropnih snovi, ali da je v takem psihofizičnem stanju, da bi utegnil ogrožati varnost plovbe, ga odstrani z dela, na čolnu pa mu prepove nadaljnje upravljanje čolna.

V času plovbe in kadar se ladja nahaja izven teritorialnega morja Republike Slovenije, ima pooblastila za ukrepanje iz prejšnjega odstavka poveljnik ladje.

196. člen

Pomorski inšpektor prepove uporabo plavajoče naprave, če ne izpolnjuje pogojev glede varnosti.

197. člen

Pomorski inšpektor je pri izvajanju inšpekcijskega nadzorstva upravičen ukrepati tudi skladno z drugimi predpisi, ki urejajo vprašanja s področja varnosti plovbe.

Pomorska inšpekcija je pristojna za preiskovanje nesreč na morju. Pri preiskovanju nesreč pomorski inšpektor ugotovi vse okoliščine nesreče in sestavi poročilo o nesreči na morju. Minister izda pravilnik o preiskovanju nesreč na morju.

198. člen

Zoper odločbo pomorskega inšpektorja je v roku 15 dni od prejema odločbe dovoljena pritožba na ministrstvo, pristojno za pomorstvo.

Pritožba ne odloži izvršitve odločbe.

199. člen

Ladja, ki ji je pomorski inšpektor prepovedal izplutje iz pristanišča zaradi neizpolnjevanja pogojev predpisanih v 184., 185. in 193. členu tega zakona, mora za vsak naslednji pregled, da se ugotovi ali so bile pomanjkljivosti in okoliščine zaradi katerih je bilo ladji prepovedano izplutje iz pristanišča, odpravljene, plačati stroške takega pregleda kot jih določi pomorski inšpektor.

Prepoved izplutja iz pristanišča se odpravi, ko so izpolnjeni pogoji iz prejšnjega odstavka in, ko ladja v celoti plača predpisani strošek vseh naslednjih pregledov ali za njihovo plačilo predloži pomorski inšpekciji pri ministrstvu, pristojnem za pomorstvo, sprejemljivo zavarovanje plačila.

200. člen

Če pomorski inšpektor na kakršenkoli način izve, da prihaja v slovenske vode ladja, ki ne ustreza splošno sprejetim mednarodnim predpisom in standardom varnosti plovbe, ji lahko prepove vplovitev v slovenske vode.

Če je ladja iz prejšnjega odstavka že vplula v slovenske vode, ima pomorski inšpektor pravico naložiti ladji, da takoj izpluje iz slovenskih voda.

Če ladja iz prejšnjega odstavka ne ravna po odločbi pomorskega inšpektorja, sme ta na njene stroške in njeno nevarnost odrediti usposobljeni organizaciji, da to ladjo odstrani iz slovenskih voda.

TRETJI DEL – DRŽAVNA PRIPADNOST, IDENTIFIKACIJA IN VPIS LADJE

I. poglavje – DRŽAVNA PRIPADNOST IN IDENTIFIKACIJA LADIJ

201. člen

Slovensko državno pripadnost si ladja pridobi z vpisom v slovenski ladijski register oziroma z izdajo začasnega vpisnega lista.

202. člen

Ladja, ki ima slovensko državno pripadnost, ima pravico in dolžnost, da izobesi slovensko pomorsko zastavo.

Pravica in dolžnost, da izobesi zastavo iz prejšnjega odstavka, ne velja za ladjo brez posadke.

Čolni, vpisani v vpisnik čolnov na območju Republike Slovenije, morajo izven meja teritorialnega morja Republike Slovenije izobesiti slovensko pomorsko zastavo.

203. člen

Slovenska pomorska zastava je znak slovenske državne pripadnosti ladje.

Slovenska pomorska zastava je državna zastava Republike Slovenije.

Minister izda predpis o izobešanju slovenske pomorske zastave.

204. člen

Ladja, ki je vpisana v register, mora imeti ime in klicni znak.

Potniška ladja bruto tonaže nad 100 in ladja bruto tonaže nad 300 mora imeti številko IMO.

Dve ladji ne smeta imeti enakega imena in klicnega znaka.

Odločbe o imenih plovil izdaja Uprava Republike Slovenije za pomorstvo, odločbe o klicnih znakih pa Agencija za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije.

Čoln in plavajoča naprava mora imeti označbo, lahko pa ima tudi ime.

205. člen

Na ladji morata biti vidno označeni ime ladje in pristanišče vpisa.

Pristanišče vpisa je pristanišče, na območju katerega je register, v katerega je ladja vpisana.

Ribiške ladje morajo imeti poleg označb iz prvega odstavka tega člena označeno tudi registrsko številko.

206. člen

Ladja in čoln, ki imata radijsko napravo, morata imeti klicni znak po predpisih o mednarodnem radijskem prometu.

II. poglavje – SLOVENSKI LADIJSKI REGISTER

1. Splošne določbe

207. člen

V slovenski ladijski register (v nadaljnjem besedilu: register) se vpisujejo ladje, čolni in plavajoče naprave po določbah tega zakona.

Register vodi Uprava Republike Slovenije za pomorstvo (v nadaljnjem besedilu: organ, pristojen za vodenje registra).

Določbe tega zakona o vpisovanju ladij se smiselno uporabljajo tudi za vpisovanje ladij v gradnji, čolnov in plavajočih naprav.

Minister izda predpis o načinu vpisovanja v register.

208. člen

Register je javna knjiga, ki je sestavljena iz vpisnikov ladij, čolnov in plavajočih naprav. Vsak vpisnik sestavljata glavna knjiga in zbirka listin.

Vsak ima pravico pod nadzorom pooblaščenega delavca pregledovati podatke iz glavne knjige.

Organ, pristojen za vodenje registra, je dolžan izdati osebi, ki to zahteva, proti določenemu plačilu, potrdilo o stanju vpisov v vpisniku.

Potrdila iz prejšnjega odstavka so javne listine.

Zbirko listin sme pregledovati oziroma zahtevati prepis listine, samo oseba, ki ima za to upravičen interes.

Dobroverne osebe ne zadenejo pravne posledice, ki izvirajo iz nepravilnosti podatkov iz registra.

Register se lahko vodi kot elektronska zbirka podatkov.

2. Vpis ladij

209. člen

Ladje se vpisujejo v naslednje vpisnike:
- vpisnik trgovskih ladij;
- vpisnik jaht;
- vpisnik ribiških ladij;
- vpisnik javnih ladij;
- vpisnik ladij v gradnji;
- vpisnik vojaških ladij.

Vpisnik vojaških ladij se vodi pri ministrstvu, pristojnem za obrambo.

210. člen

V register je lahko vpisana:
1. ladja, ki je v več kakor polovični lasti državljanov Republike Slovenije ali držav članic Evropske unije ali pravnih oseb s sedežem v Republiki Sloveniji ali v državah članicah Evropske unije;
2. ladja, ki je v več kakor polovični lasti tuje osebe, katere ladjar je oseba iz prejšnje točke, če se z vpisom strinja lastnik ladje.

V register se ne more vpisati jedrska ladja.

211. člen
(črtan)

212. člen

V register se na zahtevo lastnika ladje vpiše ladja, ki jo gradijo v slovenski ladjedelnici.

213. člen

Glavna knjiga je sestavljena iz vložkov.

Vložek ima list A, list B in list C.

Vsaka ladja se vpiše v poseben vložek.

214. člen

V list A se vpisujejo podatki o identiteti ladje oziroma ladje v gradnji ter njene osnovne tehnične značilnosti.

215. člen

V list B se vpisujejo ime in stalno prebivališče oziroma firma in sedež lastnika ladje in njegove omejitve glede prostega razpolaganja z ladjo.

V list B se vpisujejo tudi ime in stalno prebivališče oziroma firma in sedež ladjarja v primerih vpisa iz 2. točke prvega odstavka 210. člen tega zakona.

V list B vpisnika ladij v gradnji se lahko vpišeta tudi ime in stalno prebivališče oziroma firma in sedež ladjarja in naročnika.

216. člen

V list C se vpisujejo stvarne pravice, s katerimi je obremenjena ladja ali njen del, ter na teh pravicah pridobljene pravice, zakup ladje, ladjarska pogodba za čas za vso ladjo, predkupna pravica in druge omejitve razpolaganja z ladjo, ki veljajo za vsakega lastnika obremenjene ladje, prepovedi obremenitve in odtujitve kot tudi vse zaznambe, za katere ni izrecno določeno, da se vpisujejo v kakšen drug list.

3. Vpis čolnov

217. člen

V vpisnik čolnov morajo biti vpisani vsi čolni, razen:
1. čolna, ki pripada ladji ali drugemu plovilu;
2. športnega veslaškega čolna, kajaka ali podobnega plovila;
3. čolna, krajšega od 3 metrov, razen če ima motorni pogon z močjo več kot 3,7 kW.

Vpisnik vojaških čolnov se vodi pri ministrstvu, pristojnem za obrambo.

4. Vpis plavajočih naprav

218. člen

Plavajoče naprave, ki so daljše od 15 metrov in širše od 3 metrov, se vpisujejo v vpisnik plavajočih naprav.

ČETRTI DEL – STVARNE PRAVICE NA LADJAH

I. poglavje – SPLOŠNE DOLOČBE

219. člen

Ladja in ladja v gradnji sta premičnini.

220. člen

Na ladji in na ladji v gradnji lahko obstaja lastninska pravica, hipoteka in zakonita zastavna pravica.

221. člen

Na podlagi pravnega posla med živimi se pridobita lastninska pravica na ladji in hipoteka na ladji z vpisom v register.

Za pravni posel iz prejšnjega odstavka je potrebna pisna oblika.

222. člen

Prvi odstavek prejšnjega člena ne velja za pridobitev pravic na podlagi javne dražbe.

223. člen

Lastninska pravica na ladji v gradnji zajema stvari, ki so vanjo vgrajene.

Če v vpisnik ladij v gradnji ni vpisano kaj drugega, zajema lastninska pravica na ladji v gradnji tudi stvari, ki so v ladjedelnici, pa še niso vgrajene vanjo, če so po svoji izdelavi namenjene izključno za vgraditev v določeno ladjo ali za njeno pritiklino ali če so vidno zaznamovane ali izločene za vgraditev v to ladjo.

II. poglavje – ZASTAVNE PRAVICE

1. Hipoteka

224. člen

Hipoteka na ladji je pravica, po kateri se je upnik upravičen poplačati iz kupnine, dosežene s sodno prodajo ladje.

Hipoteka lahko zajema tudi pravico upnika, da si v primeru neizplačila dolga poplača svojo terjatev z izkoriščanjem ladje, če je to določeno s pogodbo.

Hipoteka nastane na podlagi pogodbe ali sodne odločbe.

Zakonita zastavna pravica (pomorski privilegij) na ladji ima prednost pred hipoteko.

Hipoteka na ladji ne preneha s spremembo lastnika ladje, razen če ni v tem zakonu drugače določeno.

225. člen

Na hipoteki na ladji se lahko ustanovi s pogodbo nadhipoteka v korist koga drugega.

V primeru iz prejšnjega odstavka sme hipotekarni dolžnik plačati svoj dolg hipotekarnemu upniku le, če to dovoli nadhipotekarni upnik ali če dolgovani znesek položi pri sodišču.

Če hipotekarni dolžnik ne ravna tako, ostane hipoteka v veljavi za terjatev nadhipotekarnega upnika.

226. člen

Hipoteka na ladji zajema tudi njene naslednje pripadne terjatve:
1. odškodninske terjatve za še ne popravljene materialne poškodbe, ki jih je pretrpela ladja;
2. terjatve iz skupne havarije, če se nanašajo na materialne poškodbe ladje, ki še niso popravljene.

227. člen

Hipoteka na ladji ne zajema voznine, prevoznine, vlečnine in zakupnine in tudi ne nagrad za reševanje, če ni drugače dogovorjeno.

Hipoteka na ladji ne zajema izkoriščanja ladje, če ni drugače dogovorjeno.

228. člen

Hipoteka na ladji zajema tudi zavarovalnino za ladjo, ki pripada lastniku ladje, če ni drugače dogovorjeno.

Hipoteka na zavarovalnini preneha, če jo je zavarovalnica izplačala, preden jo je hipotekarni upnik obvestil o obstoju hipoteke.

Če je bila zavarovalnica obveščena o hipoteki na zavarovalnini, je ne sme izplačati zavarovancu brez privolitve pogodbenega upnika.

229. člen

Hipoteka za glavnico zajema tudi stroške vpisa hipoteke ter stroške pravdnega in izvršilnega postopka.

Triletni zaostanki obresti, ki pripadajo upniku po pogodbi ali zakonu, imajo enako prednost kot glavnica.

230. člen

Če pretrpi ladja takšne poškodbe ali je njeno stanje takšno, da hipoteka ne daje zadostne varnosti za poravnavo terjatev, lahko hipotekarni upnik zahteva izplačilo terjatev še pred zapadlostjo, če mu dolžnik za razliko, nastalo s tem zmanjšanjem varnosti, ne ponudi drugačnega zavarovanja.

231. člen

Ladja, obremenjena s hipoteko, se sme za stalno umakniti iz plovbe samo s poprejšnjo privolitvijo hipotekarnih upnikov.

Če hipotekarni upniki ne dajo privolitve v smislu prejšnjega odstavka, ima hipotekarni dolžnik pravico zahtevati od sodišča, naj se ladja proda na javni dražbi.

232. člen

Določbe tega zakona o hipoteki na ladji veljajo tudi za hipoteko na ladji v gradnji, ki je vpisana v vpisnik ladij v gradnji.

233. člen

Hipoteka na ladji preneha:
1. z izbrisom;
2. s prodajo ladje v izvršilnem ali stečajnem postopku;
3. z razglasitvijo ladje za pomorski plen oziroma vojni plen na morju.

Če je v primeru iz 3. točke prejšnjega odstavka ladja sproščena, začne hipoteka znova veljati.

234. člen

Pravice in njihov vrstni red, pridobljen z vpisom hipoteke, ne prenehajo z izbrisom ladje iz registra ladij zato, ker je bila uničena ali se domneva, da je uničena, kot tudi ne za to, ker je bila za stalno umaknjena iz plovbe (1. in 3. točka prvega odstavka 369. člena tega zakona).

235. člen

Hipoteka za isto terjatev se lahko vpiše nerazdelno na dve ali več ladij ali ladij v gradnji ali na dve ali več hipotek (skupna hipoteka).

V primeru iz prejšnjega odstavka ima upnik pravico zahtevati poplačilo celotne terjatve iz vsake posamezne ladje, na kateri je hipoteka.

236. člen

Hipoteka, vpisana v tujem registru na ladji, ki pridobi slovensko državno pripadnost in je navedena v listini o izbrisu ladje iz tujega registra, se vpiše v slovenski ladijski register

kot predznamba hipoteke; pri tem se ji prizna vrstni red po trenutku, ki je bil določen za njen vrstni red v tujem registru.

Hipotekarni upnik, v čigar korist je vpisana takšna predznamba, mora opravičiti predznambo v 60 dneh od vročitve obvestila o vpisu.

2. Zakonita zastavna pravica (pomorski privilegij)

237. člen

Z zakonito zastavno pravico (v nadaljnjem besedilu: pomorski privilegij) na ladji so zavarovani:

1. sodni stroški, ki so potrebni v skupnem interesu vseh upnikov v postopku izvršbe ali zavarovanja, da bi bila ladja obvarovana ali prodana, ter stroški varovanja in nadzorstva od prihoda ladje v zadnje pristanišče; pristaniške pristojbine in pristojbine za storitve službe za varnost plovbe; stroški pilotaže in obvezne vleke; prispevki za socialno zavarovanje; terjatve pristojnega organa za odrejeno in opravljeno dviganje ali odstranitev razbitine;
2. terjatve poveljnika in drugih članov posadke iz delovnega razmerja na ladji;
3. nagrade za reševanje in prispevki ladje k skupni havariji;
4. odškodninske terjatve zaradi trčenja ladij ali drugih nezgod med plovbo ter zaradi škode na pristaniških napravah, dokih in plovnih poteh; odškodninske terjatve zaradi telesnih poškodb potnikov in članov posadke; odškodninske terjatve zaradi izgube ali poškodbe tovora ali prtljage;
5. terjatve iz pogodb ali poslov, ki jih je sklenil oziroma opravil poveljnik izven sedeža ladjarja na podlagi svojega zakonitega pooblastila za dejanske potrebe, da je ladjo ohranil ali nadaljeval potovanje, ne glede na to, ali je poveljnik hkrati tudi lastnik oziroma ladjar in ali ima terjatve on sam, ali pa jih ima dobavitelj, popravljalec, posojilodajalec ali kakšen drug pogodbenik;
6. terjatve pomorskih agencij iz naslova zastopanja ladjarja, ladje in posadke.

Pomorski privilegij na ladji za glavnico zajema tudi obresti.

238. člen

Pomorski privilegiji na ladji zajemajo tudi voznino oziroma prevoznino in vlečnino tistega potovanja, med katerim je nastala terjatev, zavarovana s pomorskim privilegijem, ter pripadne terjatve ladje in voznine oziroma prevoznine in vlečnine, pridobljene od začetka potovanja.

239. člen

Za terjatve poveljnika in drugih članov posadke iz delovnega razmerja v smislu 2. točke prvega odstavka 237. člena tega zakona se štejejo terjatve iz njihovih plač, kadar gre za razmerja, za katere se uporablja izključno slovensko pravo ter za druge terjatve iz pogodbe o zaposlitvi.

240. člen

Določbe o pomorskih privilegijih na ladji ne veljajo za terjatve za povračilo jedrske škode.

241. člen

Pomorski privilegiji ne prenehajo s spremembo lastnika ladje, če ni v tem zakonu drugače določeno.

242. člen

Pomorski privilegiji na ladji zajemajo tudi njene naslednje pripadne terjatve in voznine:

1. odškodninske terjatve, dolgovane za še ne popravljene materialne poškodbe, ki jih je pretrpela ladja, ali za izgubo voznine, oziroma prevoznine in vlečnine;
2. terjatve, dolgovane zaradi skupne havarije, če se nanašajo na še nepopravljene materialne poškodbe ladje ali na izgubo voznine oziroma prevoznine in vlečnine;
3. terjatve nagrade, dolgovane za opravljeno reševanje, in sicer po odbitku zneskov, ki pripadajo poveljniku in drugim članom ladijske posadke.

243. člen

Pomorski privilegiji na ladji se ne nanašajo na terjatve, dolgovane lastniku ladje iz zavarovalne pogodbe, kot tudi ne na premije, subvencije in druge pomoči države.

244. člen

V smislu določb tega zakona o pomorskih privilegijih se šteje za voznino oziroma prevoznino ladje tista voznina oziroma prevoznina, ki jo naročnik prevoza oziroma potnik dolguje ladjarju.

Pomorski privilegiji v korist oseb iz 2. točke prvega odstavka 237. člena tega zakona bremenijo zneske voznine oziroma prevoznine in vlečnine, dolgovane za vsa potovanja, ki so bila opravljena med trajanjem istega delovnega razmerja na isti ladji.

Pomorski privilegiji za terjatve iz 3. in 5. točke prvega odstavka 237. člena tega zakona ter za terjatve zaradi trčenj in drugih nezgod med plovbo in za škode, prizadejane pristaniškim napravam, dokom in plovnim potem iz 4. točke prvega odstavka 237. člena tega zakona zajemajo samo tiste pripadne terjatve ladje in voznine oziroma prevoznine in vlečnine iz 242. člena tega zakona, ki so nastale po nastanku omenjenih terjatev.

245. člen

Terjatve, zavarovane s pomorskim privilegijem, ki se nanaša na isto potovanje ladje, se poravnajo po vrstnem redu, navedenem v prvem odstavku 237. člena tega zakona, terjatve iz 2. točke prvega odstavka 237. člena tega zakona pa imajo enak vrstni red kot terjatve iz zadnjega potovanja.

Če terjatev, ki so navedene v posameznih točkah prvega odstavka 237. člena tega zakona, ni mogoče v celoti poravnati, se poravnajo v sorazmerju z njihovimi zneski. Pri terjatvah, navedenih v 3. in 5. točki prvega odstavka 237. člena tega zakona, ima v vsaki teh točk pozneje nastala terjatev prednost pred prej nastalo.

Šteje se, da so z istim dogodkom povezane terjatve nastale istočasno.

246. člen

Terjatve, zavarovane s pomorskim privilegijem zadnjega potovanja ladje, imajo prednost pred terjatvami prejšnjega potovanja.

Pomorski privilegiji v korist oseb, navedenih v 2. točki prvega odstavka 237. člena tega zakona, nastali iz istega delovnega razmerja, ki se nanaša na več potovanj, imajo isti vrstni red kot terjatve iz zadnjega potovanja.

247. člen

Pomorski privilegij na voznini oziroma prevoznini in vlečnini se lahko uveljavlja, vse dokler je voznina oziroma prevoznina in vlečnina še dolgovana ali dokler je njen znesek še pri poveljniku ali agentu ladje ali pri ladjarju.

Pomorski privilegiji na pripadnih terjatvah se lahko uveljavljajo, vse dokler je terjatev dolgovana ali dokler je znesek, ki je bil zanjo izplačan, še pri poveljniku ali agentu ladje ali pri ladjarju.

248. člen

Pomorski privilegiji na ladji prenehajo:

1. s prenehanjem terjatve, zavarovane s pomorskim privilegijem;
2. s potekom enega leta, pri pomorskih privilegijih iz 5. točke prvega odstavka 237. člena tega zakona pa s potekom šestih mesecev;
3. s prodajo ladje v izvršilnem ali stečajnem postopku;
4. s prodajo ladje pod naslednjimi pogoji:
   - da je prenos lastninske pravice na ladji vpisan v register;
   - da je vpis prenosa lastninske pravice na ladji v register objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije in objavljen na razglasni deski sodišča, na katerega območju se vodi register, v katerega je ladja vpisana;
   - da privilegirani upnik ne začne postopka za poravnavo svoje terjatve v dveh mesecih od objave vpisa v Uradnem listu Republike Slovenije ali pred potekom roka iz 2. točke tega odstavka;
5. z ustanovitvijo sklada omejene odgovornosti za terjatve, zavarovane s pomorskim privilegijem, za katere velja omejena odgovornost.

Pomorski privilegiji na ladji prenehajo z razglasitvijo ladje za pomorski plen oziroma vojni plen na morju. Če je ladja sproščena, začno znova veljati tisti pomorski privilegiji, ki po 2. točki prejšnjega odstavka niso prenehali veljati pred zaplembo ladje.

249. člen

Rok iz 2. točke prvega odstavka prejšnjega člena prične teči prvi naslednji dan:

- pri pomorskih privilegijih za terjatve iz reševanja – od dneva, ko je bilo končano reševanje;
- pri pomorskih privilegijih zaradi trčenja ladij ali druge nezgode med plovbo ter za terjatve zaradi telesnih poškodb – od dneva, ko je bila škoda prizadejana;
- pri pomorskih privilegijih zaradi izgube ali poškodbe tovora ali prtljage – od dneva, ko sta bila tovor oziroma prtljaga izročena ali bi morala biti izročena;
- pri pomorskih privilegijih za popravila in nabave ter za druge terjatve iz 5. točke prvega odstavka 237. člena tega zakona – od dneva, ko je terjatev nastala;
- v vseh drugih primerih – od dneva zapadlosti terjatve.

Rok iz 2. točke prvega odstavka prejšnjega člena preneha teči z vložitvijo tožbe za uveljavitev terjatve, zavarovane s pomorskim privilegijem. Če gre za pomorski privilegij na ladji, preneha ta rok teči z vložitvijo tožbe samo, če se ladja zaustavi ali če se zaznamba vložene tožbe vpiše v register, v katerega je ladja vpisana.

Ko postane sodba na podlagi vložene tožbe, ki je bila predmet zaznambe, izvršljiva, preneha pravica pomorskega privilegija v 60 dneh od izvršljivosti sodbe, če upnik v tem roku ne zahteva prodaje ladje, ali če sodišče na njegovo zahtevo ne zaustavi ladje. Upnik ima pravico v tem roku zahtevati od sodišča, da se njegov pomorski privilegij vpiše v register z vrstnim redom od trenutka, ko je bila vanj vpisana zaznamba tožbe za uveljavitev pomorskega privilegija.

250. člen

Določbe tega zakona o pomorskih privilegijih na ladji se uporabljajo tudi, če izkorišča ladjo oseba, ki ni lastnik, razen če je bila ladja lastniku odvzeta z nedovoljenim dejanjem, privilegirani upnik pa ni pošten.

251. člen

S prenehanjem pomorskega privilegija na ladji ne preneha terjatev, ki je bila z njo zavarovana.

Z odstopom terjatve, zavarovane s pomorskim privilegijem, se prenese tudi pomorski privilegij na ladji.

252. člen

Pomorski privilegij na ladji ne preneha z izbrisom ladje iz registra.

253. člen

Določbe 237. člena do 252. člena tega zakona ne veljajo za javne ladje.

254. člen

Določbe tega zakona o pomorskih privilegijih na ladji veljajo tudi za čolne in ladje v gradnji, ki plavajo na vodi.

III. poglavje – POSTOPEK VPISOVANJA LADIJ

1. Skupne določbe

255. člen

Vpis v register vsebuje besedilo izreka odločbe o vpisu.

Če se po stanju vpisa v registru odločba o vpisu ne more izvršiti, se sme vpis opraviti le na podlagi nove odločbe, s katero se prejšnja odločba popravi ali spremeni.

256. člen

Vpisi na podlagi tega zakona so:
1. prvi vpis v vpisnik ladij – s katerim se v slovenski ladijski register vpiše ladja, ki do tedaj ni bila vpisana v register;
2. **(črtana)**;
3. vknjižba – s katero se opravi vpis, prenos, omejitev ali prenehanje pravic brez posebne opravičbe (nepogojni vpis pravic ali nepogojni izbris);
4. predznamba – s katero se opravi vpis, prenos, omejitev ali prenehanje pravic pod pogojem poznejše opravičbe (pogojni vpis pravic ali pogojni izbris);
5. zaznamba – s katero se evidentirajo osebna razmerja, ki so pomembna za razpolaganje s premoženjem ali druga dejstva, s katerih zaznambo so po zakonu povezani določeni pravni učinki;
6. prenos vpisa ladje – s katerim se ladja izbriše iz enega vpisnika ladij v registru in vpiše v drug vpisnik;
7. izbris ladje – s katerim se ladja izbriše iz slovenskega ladijskega registra.

257. člen

Lastninska pravica ter druge stvarne pravice na ladji se lahko vpišejo na celo ladjo ali na delež, določen glede na celoto, vendar ne na njene posamezne sestavne dele.

Hipoteke se ne more vpisati na delež določen glede na celoto, če je lastninska pravica na ladji vpisana na eno samo osebo, kot tudi ne na del tistega deleža, za katerega je v registru vpisan en sam solastnik.

Vpis prenosa terjatve, zavarovane s hipoteko, in pridobitve nadhipoteke je dovoljen glede cele terjatve kot tudi glede njenega dela, določenega sorazmerno ali številčno.

258. člen

Za določene stvari, ki so pritiklina ladje, se sme s privolitvijo lastnika ladje zaznamovati v registru, da spadajo v lastnino druge osebe.

259. člen

Vpis hipoteke na ladji mora obsegati najmanj naslednje podatke:
1. denarni znesek terjatve, ki je zavarovana s hipoteko;
2. višino obresti, če se morajo plačati poleg terjatve;
3. ime in stalno prebivališče oziroma firmo in sedež hipotekarnega upnika;
4. določila o zapadlosti terjatve v celoti ali po delih.

260. člen

Če so s hipoteko zavarovane terjatve, ki bi utegnile nastati zaradi odobrenega posojila, prevzetega zavarovanja ali zaradi povračila škode, je treba v listini, na podlagi katere se opravljajo vpisi, navesti najvišji znesek, ki ga smeta doseči kredit ali odgovornost.

Če je s hipoteko zavarovana terjatev vezana na valutno klavzulo ali kakšen indeks za določanje njene vrednosti, je to potrebno vpisati v register.

Na ladjo se lahko vpiše tudi hipoteka na podlagi sporazuma strank.

261. člen

Vpisi so dovoljeni le zoper tistega, na katerega je ob vložitvi predloga v register vpisana ali se sočasno vpisuje lastninska pravica na ladji oziroma tista pravica, glede katere se opravlja vpis.

262. člen

Če več oseb zaporedoma pridobi pravico do vpisa kakšne pravice na ladji ali na pravici, ki je vpisana na ladji, te pa svoje pravice niso vpisale, lahko zadnji pridobitelj zahteva vpis zadevne pravice neposredno nanj, če dokaže, kdo so njegovi predniki.

Če je bila na nekoga prenesena terjatev, zavarovana s hipoteko, ki je vpisana v register, terjatev pa je poravnana, lahko dolžnik zahteva, da se vpis izbriše brez predhodnega vpisa, če dokaže prenos.

263. člen

Če upnik, ki ima pravico zahtevati vpis hipoteke na ladji ali nadhipoteke na vpisani hipoteki svojega dolžnika, ne zahteva tega vpisa, lahko zahteva vpis teh pravic v korist upnika tudi porok.

Vsak solastnik deleža lahko zahteva zase in v imenu drugih solastnikov vpis skupnih pravic, ki se ne dajo razdeliti v razmerju do celote.

264. člen

Vpisi v register po sklepu sodišča o dedovanju in volilu ali po sklepu sodišča o vpisu hipoteke na podlagi sporazuma strank, se opravijo na podlagi pravnomočnega sklepa pristojnega zapuščinskega oziroma izvršilnega sodišča.

2. Vrstni red

265. člen

Za vrstni red vpisa je odločilen trenutek, ko je predlog za vpis prispel k registru.

Vpisi, opravljeni na podlagi predlogov, ki so prispeli ob istem času, imajo isti vrstni red, če ni v kakšnem drugem zakonu drugače določeno.

266. člen

Z vknjižbo ali predznambo odstopa prednosti se lahko spremeni vrstni red pravic, ki so vknjižene na ladji.

Za to spremembo je potrebna privolitev upravičenca, ki odstopa svoj vrstni red in se njegova pravica umika, kot tudi upravičenca, ki stopa na njegovo mesto. Če je pravica, ki se umika, hipoteka, je potrebna tudi privolitev lastnika ladje; če je pravica, ki se umika, obremenjena s pravico koga drugega, pa tudi njegova privolitev.

Ta sprememba ne posega v obseg in vrstni red drugih vpisanih pravic.

267. člen

Pravica, ki stopa naprej, pridobi brez omejitve vrstni red pravice, ki se umika, če je ta vpisana v register neposredno pred njo ali če ji odstopijo prednost tudi vsi upravičenci, katerih pravice so vpisane med njima.

268. člen

Če gre za odstop prednosti med pravicama, ki nista vpisani neposredno druga za drugo, brez privolitve upravičencev, katerih pravice so vpisane med njima, pridobi pravica, ki stopa naprej, vrstni red pravice, ki se umika, le v njenem obsegu in vsebini.

Če je pravica, ki se umika, pogojna ali vezana na rok, se sme v izvršilnem postopku, opravljenem pred nastopom tega pogoja ali roka, pravica, ki stopa naprej, poravnati samo v tolikšnem znesku, kolikor ji pripada po njenem prvotnem vrstnem redu.

Če mora kupec na javni dražbi prevzeti pravico, ki se umika, po njenem prejšnjem vrstnem redu brez vštetja v kupnino, se pri razdelitvi kupnine pravica, ki stopa naprej, upošteva po njenem prvotnem vrstnem redu.

269. člen

Če ni drugače dogovorjeno, ima pravica, ki stopa naprej, tudi na svojem prvotnem mestu prednost pred pravico, ki se umika.

270. člen

Če stopi z odstopom prednosti več pravic na mesto druge pravice in je odstop sočasno vknjižen, gre tudi na novem mestu prednost pravici, ki je imela dotlej prednost v vrstnem redu, če ni drugače dogovorjeno.

271. člen

Poznejše spremembe glede obstoja ali obsega pravice, ki se je z odstopom prednosti umaknila, ne vplivajo na vrstni red pravice, ki je stopila naprej, če ni drugače dogovorjeno.

3. Predlogi

272. člen

Odločba o vpisu ladje v register se izda na predlog upravičene stranke oziroma na zahtevo pristojnega organa, če v tem zakonu ni drugače določeno.

Predlogi oziroma zahteve iz prejšnjega odstavka se vlagajo pri organu, pristojnem za vodenje registra.

273. člen

Predloge za vpis ladje v register je potrebno vložiti v zadostnem številu izvodov, in sicer za register in za stranke, ki jim je treba odločbo vročiti.

Če ni vloženo zadostno število izvodov predloga, zahteva organ, pristojen za vodenje registra, od vložnika, naj vlogo dopolni v določenem roku. Če vložnik ne ravna po tem nalogu, določi register, da se vloga prepiše na vložnikove stroške.

274. člen

Če je vloga vezana na rok, predpisan v določbah tega zakona o vpisovanju v register, je pravočasna, če pred potekom roka prispe k organu, pristojnem za vodenje registra. Če se vloga pošlje po pošti priporočeno ali brzojavno, se za dan, ko je organ prejel vlogo, šteje dan oddaje na pošto.

Roki iz določb tega zakona o vpisovanju v register, razen rokov za opravičbo predznambe (327. člen tega zakona), roka za predložitev izvirnika (293. člen tega zakona) in roka za predložitev prevoda (294. člen tega zakona) se ne morejo podaljševati.

Zaradi zamude rokov, določenih s tem zakonom za vpise v register, ni dopustna vrnitev v prejšnje stanje.

275. člen
(črtan)

276. člen

V predlogu za vpis ladje v register je treba navesti organ, pristojen za vodenje registra, pri katerem se predlog vlaga, firmo ali ime in sedež oziroma osebno ime in naslov stalnega prebivališča vložnika kot tudi tistih oseb, katerim je treba vročiti odločbo o vpisu ter ime oziroma označbo ladje, na katero se vpis nanaša.

Predlog mora vsebovati vse podatke, ki se vpisujejo v register.

V predlogu je treba natančno navesti, kaj naj se vpiše v register. V predlogu se lahko vložnik sklicuje na natančno določena mesta v listinah, na podlagi katerih se utemeljuje predlog.

277. člen

Predlog za vknjižbo vsebuje tudi predlog za predznambo, če predlagatelj predznambe ni izrecno izključil.

Z enim samim predlogom se lahko zahteva več vpisov na podlagi ene listine, kot tudi vpis iste pravice v več vložkov ali vpis več pravic v en vložek.

278. člen

Predlogu, ki ga vloži zakoniti zastopnik fizične osebe za vpis pridobitve, prenosa, omejitve ali prenehanja vpisanih pravic na ladjah, je treba priložiti dovoljenje pristojnega skrbstvenega organa, kadar je takšno dovoljenje potrebno.

279. člen

Vpisi v register, ki se opravljajo na podlagi tega zakona se smejo dovoliti samo na podlagi listin, sestavljenih v obliki, ki je predpisana za njihovo veljavnost.

Firme in imena oziroma osebna imena oseb, ki sodelujejo v pravnem poslu, morajo biti v listini, na podlagi katere se opravlja vpis, natančno navedena. V tej listini mora biti naveden tudi kraj, kjer je bila listina sestavljena in datum, kdaj je bila sestavljena.

Listine, na podlagi katerih se opravlja vpis v register, ne smejo imeti takšnih vidnih pomanjkljivosti, ki bi vplivale na njihovo verodostojnost; če pa so sestavljene iz več listov, morajo biti listi speti tako, da ni mogoče vstaviti nobenega novega.

280. člen

Zasebne listine, na podlagi katerih se opravljajo vpisi v list B in list C vložka glavne knjige vpisnika ladij, je treba priložiti v izvirniku, druge listine pa so lahko priložene tudi v overjenem prepisu.

Potrebno je priložiti tudi po en neoverjen prepis ali fotokopijo vsake listine iz prejšnjega odstavka za zbirko listin. Organ, pristojen za vodenje registra potrdi, da se prepis oziroma fotokopija ujema z izvirnikom.

Če je izvirnik listine v uradnih spisih ali v hrambi pri registru ali če je priložen že vloženemu predlogu, zadostuje priložiti prepis ali fotokopijo v dveh izvodih in navesti, kje je izvirnik.

Če izvirnika ni mogoče takoj predložiti zato, ker je pri kakšnem drugem organu, je treba to navesti v predlogu in priložiti overjen prepis ali fotokopijo ter en neoverjen prepis ali fotokopijo.

281. člen
(črtan)

4. Opravljanje vpisa

a) Skupne določbe

282. člen

Vpisi v register se opravljajo po določbah zakona, ki ureja splošni upravni postopek, če ni v tem zakonu drugače določeno.

283. člen

Pri vpisih v register so stranke tisti, ki prosijo za vpis in tudi tisti, katerih pravice so vpisane v register.

284. člen
(črtan)

285. člen
(črtan)

286. člen

V postopku za vpis v register nosi vsaka stranka svoje stroške.

287. člen

Za odločanje o predlogu je odločilen trenutek, ko je predlog prispel k organu, pristojnem za vodenje registra.

288. člen

Predlog za vpis v register se vpiše v dnevnik; v njem se navede dan, uro in minuto, ko je predlog prejet. Obenem se mora v vložku, v katerega je ladja vpisana, če je že odprt, evidentirati, da je vložen predlog za vpis in zapisati številko, pod katero je vloga vpisana v dnevnik.

Če vložek še ni odprt, ga je treba odpreti takoj, ko prispe predlog za prvi vpis ladje k organu, pristojnemu za vodenje registra in vanj zapisati številko, pod katero je vloga vpisana v dnevnik, ime oziroma označbo ladje, kot tudi številke vseh nadaljnjih predlogov, ki prispejo, dokler ladja ni vpisana ali dokler sklep o zavrnitvi vpisa ladje v vpisnik ne postane dokončen.

Vložka za prvi vpis ladje v register se ne odpre, če je predlog popolnoma nerazumljiv ali nedoločen.

289. člen
(črtan)

290. člen

Če je vložen predlog za prenos ladje iz enega vpisnika v drug vpisnik, se predlog za prenos zaznamuje v vpisniku ladij, v katerega je vpisana. Ko je izdana odločba o vpisu ladje z vsemi podatki iz prejšnjega vpisnika v novi vpisnik, se ladja izbriše iz vpisnika v katerega je vpisana.

291. člen

Organ, pristojen za vodenje registra, dovoli vpis na podlagi predloga in njegovih prilog:

1. če iz registra, glede ladje ali pravic na ladji ne izhaja, da obstoji kakšna ovira za zahtevani vpis oziroma, če so pri predlogu za prvi vpis ladje v slovenski ladijski register izpolnjeni pogoji iz 210. člena tega zakona;
2. če ni utemeljenega dvoma o tem, da ima predlagatelj pravico predlagati vpis in da so udeleženci, na katerih pravice se nanaša vpis, sposobni razpolagati s temi pravicami;
3. če je predlog glede na vsebino predloženih listin utemeljen;
4. če imajo listine takšno obliko, kakršna se zahteva za dovolitev vknjižbe, predznambe ali zaznambe.

292. člen

Organ, pristojen za vodenje registra, odloči glede vsakega predloga o sami stvari, praviloma ne da bi zaslišal stranke in praviloma brez predhodne odločbe, razen kadar ta zakon izrecno določa drugače.

Organ, pristojen za vodenje registra, mora v odločbi izrecno navesti, ali je predlogu ugodil ali ga je zavrnil.

Če ugodi predlogu le delno, odredi vpis v delu, v katerem je predlogu ugodil, zavrne pa tisti del predloga, ki mu ni ugodil.

Če predlog v celoti ali delno zavrne, navede v odločbi vse razloge, zaradi katerih predlog zavrača.

293. člen

Organ, pristojen za vodenje registra, izda odločbo o vpisu na podlagi ustreznih listin.

Če iz predloga in priloženih prepisov listin izhaja, da bi bilo zahtevi mogoče ugoditi, če bi bila predložena izvirna ali ustrezno overjena listina, organ, pristojen za vodenje registra, odredi, da se za zadevno pravico ohrani vrstni red in zaznambo predloga v registru ladij z opombo “dokler ne prispe izvirnik.

Obenem organ, pristojen za vodenje registra, določi predlagatelju primeren rok, v katerem mora predložiti ustrezno listino, če je ni organ, pri katerem listina je, dolžan poslati že po uradni dolžnosti. Če register naknadno prejme ustrezno listino, ali če je listino predlagatelj predložil v določenem roku, se odloči v predlogu o sami stvari.

Če ustrezna listina ni predložena v določenem ali podaljšanem roku, organ, pristojen za vodenje registra, predlog zavrže in po uradni dolžnosti opravi izbris zaznambe.

Če iz predloga in priloženih listin izhaja, da zahtevi ne bi bilo mogoče ugoditi, tudi če bi bila izvirna ali ustrezno overjena listina priložena, organ, pristojen za vodenje registra, predlog zavrne.

Določbe tega člena se smiselno uporabljajo tudi za prijave za vpis ladje v gradnji.

294. člen

Če predlogu ni priložen prevod listine, ki je sestavljena v tujem jeziku, iz vloge pa ne sledi, da je treba zahtevo zavrniti, odredi organ, pristojen za vodenje registra, da ohrani vrstni red zadevne pravice in zaznambo predloga v registru z opombo “dokler ne prispe prevod“. Obenem določi predlagatelju primeren rok, v katerem mora predložiti prevod. Če ta izroči prevod v določenem ali podaljšanem roku, odloči o sami stvari; v nasprotnem primeru pa predlog zavrže in po uradni dolžnosti opravi izbris zaznambe.

295. člen

Organ, pristojen za vodenje registra, ne more dovoliti, da bi bilo vpisano kaj več ali kaj drugega, kot je stranka zahtevala, čeprav bi bila ta po predloženih listinah upravičena zahtevati kaj več ali kaj drugega.

Če je predlagana samo predznamba, ni mogoče odrediti vknjižbe, čeprav so dani pogoji za vknjižbo.

296. člen

Če iz listin izhaja, da je pridobitelju knjižne pravice dano dovoljenje za vknjižbo, da pa so mu hkrati naložene omejitve glede razpolaganja s pridobljeno pravico, ali pa so mu naložene obveznosti, glede katerih je dogovorjena sočasna vknjižba v korist določenih upravičencev, zahtevanega vpisa ni mogoče dovoliti, če ni obenem predlagana tudi vknjižba, ali glede na to, kakšna je listina, vsaj predznamba dogovorjenih omejitev ali obveznosti.

Sočasen vpis medsebojnih pravic in obveznosti lahko predlaga katerakoli stranka.

297. člen

Odločba, s katero se dovoljuje vpis, mora navajati:
1. številko vložka, v katerega se mora vpisati in ime ladje, na katero se nanaša vpis;
2. firmo ali ime in sedež oziroma ime in stalno prebivališče osebe, v katere korist naj bo vpis opravljen;
3. ladja ali pravica na ladji, na kateri naj bo vpis opravljen;
4. listine, na podlagi katerih se vpis dovoljuje;
5. vrsto vpisa, ki ga je treba opraviti;
6. glavno vsebino pravice, ki se vpisuje in
7. podatke, ki se vpisujejo v list A.

Če vsebine besedila, ki se vpisuje, ni mogoče kratko izraziti, je dovoljeno sklicevati se na natančno označena mesta v listinah, na podlagi katerih je bil dovoljen vpis, in sicer z učinkom, kot da bi bila ta mesta vpisana v glavno knjigo.

298. člen

Če organ, pristojen za vodenje registra, zavrne predlog za vknjižbo ali predznambo, predlog za prvi vpis ladje v register, predlog za zaznambo vrstnega reda ali predlog za dovolitev prodaje, da bi se izterjala terjatev, za katero ni vknjižena hipoteka, opravi vpis zaznambe, da je omenjene zahtevke zavrnil.

Zaznamba se ne vpiše:

1. če iz predloga in njegovih prilog ni bilo mogoče ugotoviti, za katero ladjo ali pravico gre ali če ladja oziroma pravica, na kateri se zahteva vpis, ni vpisana v navedenem registru, ali če ob predlogu za prvi vpis ni bil odprt vložek za vpis;
2. če lastninska pravica oziroma kakšna druga pravica na ladji ni vpisana v korist osebe, zoper katero se po vsebini listine lahko opravi vknjižba ali predznamba.

Vpis zaznambe se označi na odločbi.

299. člen

Ko postane odločba, s katero je zavrnjen vpis iz prejšnjega člena, pravnomočna, ker ni bilo pritožbe, izda organ, pristojen za vodenje registra, po uradni dolžnosti sklep o izbrisu zaznambe o zavrnitvi vpisa in o tem obvesti stranke.

300. člen

Odločbo o vpisu skupaj s predlogom in vsemi listinami, ki so bile priložene predlogu, se vroči osebam, ki so v odločbi navedene.

301. člen

Vpis se izvede po uradni dolžnosti.

302. člen

Vsak vpis, razen vpisa tehničnih podatkov v list A, mora navajati:
1. datum, ko je bil predlog prejet ter številko dnevnika;
2. oznako listine, ki je podlaga za vpis, kraj, kjer je bila listina sestavljena in datum, ko je bila sestavljena;
3. številko in datum odločbe, s katero je dovoljen vpis;
4. vrsto vpisa in glavno vsebino pravice oziroma dejstva, ki ga je treba vpisati;
5. firmo ali ime in sedež oziroma stalno prebivališče osebe, v katere korist je vpis.

Če prispe k organu, pristojnemu za vodenje registra sočasno več predlogov, ki se nanašajo na isto ladjo, zaznamuje ta pri vsakem vpisu na podlagi teh predlogov številke drugih predlogov z označbo, da so prispeli hkrati.

303. člen

Ko organ, pristojen za vodenje registra, izda odločbo s katero odreja vpis ladje, vpiše ladjo sočasno v list A in list B in nato ravna po določbah 310. in 313. člena tega zakona.

304. člen

Z izjemo primerov iz drugega odstavka 298. člena tega zakona se odločba o zavrnitvi predloga za vpis ladje v register zaznamuje v listu A vložka, ki je bil odprt ob vložitvi predloga, odločba o zavrnitvi vpisa v list B se zaznamuje v tem listu, odločba o zavrnitvi vpisa v C list pa v listu C vložka glavne knjige.

305. člen

V vsaki odločbi se navede, komu jo je treba vročiti in komu je potrebno poslati posamezno listino.

306. člen

Odločbe o predlogih za vpis v register je treba vročiti vložniku predloga in tistemu, na čigar lastnini je pridobil kdo kakšno pravico ali čigar pravice se prenašajo, omejujejo, obremenjujejo ali razveljavljajo, kot tudi tistemu, zoper katerega je v register vpisana zaznamba.

Odločbe, s katerimi se dovoljuje popoln ali delen izbris kakšnega vpisa, se vroči tudi vsem tistim, v katerih korist so bile na vpisani pravici vpisane nadaljnje vknjižbe ali predznambe.

Odločbe o vknjižbi ali predznambi, s katerimi se na vpisanih pravicah drugih vpisuje hipoteka ali odstop pravice, je treba vročiti tudi lastniku ladje.

Odločba, s katero se na predlog pooblaščenca dovoljuje vpis zoper stranko, ki je dala pooblastilo, se vroči stranki osebno, če pooblastilo ne ustreza drugemu odstavku 316. člena tega zakona.

307. člen

Vročitev iz prejšnjega člena se opravlja po določbah zakona, ki ureja splošni upravni postopek o osebnem vročanju strankam.

Če je treba stranki vrniti priložene izvirnike listin (313. člen tega zakona), se izvirniki vrnejo stranki, ki jih je priložila, če ta ne zahteva drugače.

308. člen

Veljavnosti vpisa ni mogoče izpodbijati zato, ker vročitev ni bila opravljena v redu ali sploh ni bila opravljena.

Oseba, ki iz opravljenega vpisa izvaja zase kakšno pravico ali oprostitev obveznosti, ni dolžna dokazovati, da je bila vročitev opravljena.

309. člen

Organ, pristojen za vodenje registra ki je opravil vpis izbrisa ladje iz registra, izda stranki na njeno zahtevo potrdilo o izbrisu. V potrdilu navede razlog izbrisa in odločbo, na podlagi katere je opravil izbris.

310. člen

Na izvirniku listine, na podlagi katere je opravil vpis, potrdi organ, pristojen za vodenje registra, da je vpis opravljen.

V potrdilu iz prejšnjega odstavka navede odločbo o vpisu in vložek, v katerega je bil vpis opravljen.

Če je bil vpis opravljen na podlagi več listin, ki so med seboj povezane, zapiše potrdilo na tisto listino, iz katere neposredno izhaja pravica vpisanega (262. in 263. člen tega zakona).

311. člen

V registru se ne sme nič brisati niti kako drugače narediti nečitljivo; tudi se ne sme nič dodati ali spremeniti.

Vsi vpisi v registru se morajo vpisovati na tak način in s takim sredstvom, da ostane zapis trajen.

Napako pri vpisovanju je treba prečrtati tako, da ostane čitljiva.

Napaka, ki je bila opažena šele po opravljenem vpisu, se sme popraviti le na podlagi odločbe.

Organ, pristojen za vodenje registra, mora zaslišati udeleženca, če bi napaka utegnila imeti kakšno pravno posledico. Uvedba tega postopka se zaznamuje v listu, na katerem je bil opravljen napačen vpis. Ta zaznamba ima učinek, da poznejši vpisi ne ovirajo popravka napake. Ko postane odločba v zvezi s popravkom napake pravnomočna, se zaznamba po uradni dolžnosti izbriše.

Popravki napačnih vpisov morajo imeti datum, podpis in pečat organa, pristojnega za vodenje registra.

312. člen

Odločba o izbrisu ladje iz registra ter zaznamba, da je bil predlog za izbris ladje iz registra zavrnjen, se vpišeta v list A.

Potem, ko postane odločba o izbrisu ladje iz registra dokončna, organ, pristojen za vodenje registra, prečrta vsako stran vložka glavne knjige z dvema rdečima navzkrižnima črtama in eno vodoravno črto na vsaki strani pod vsakim vpisom, pri čemer posameznih vpisov ne prečrta.

Organ, pristojen za vodenje registra, ravna po omenjenem odstavku tudi potem, ko postane dokončna odločba o zavrnitvi predloga za prvi vpis ladje v register.

313. člen

Po opravljenem vpisu vrne organ, pristojen za vodenje registra, stranki izvirne listine oziroma overjene prepise, če je bil predlogu priložen njihov neoverjen prepis. Sicer ostanejo izvirne listine oziroma njihovi overjeni prepisi v zbirki listin, organ, pristojen za vodenje registra pa obvesti stranko, da jih lahko v določenem času dvigne, če predloži overjene prepise. Organ, pristojen za vodenje registra, lahko tudi sam naredi te prepise in zaračuna predpisane takse.

Glede prepisov, potrebnih za zbirko listin, je treba ravnati po prejšnjem odstavku.

b) Posebne določbe

Prvi vpis v slovenski ladijski register

314. člen

Prvi vpis ladje dovoli register, če so predlogu za vpis priložene naslednje listine:
1. listina, s katero se dokazuje lastninska pravica na ladji;
2. izpisek iz sodnega registra oziroma druga listina, s katero se dokazuje, da je lastnik slovenski državljan ali slovenska pravna oseba oziroma, da so izpolnjeni pogoji za vpis ladje v register;
3. odločba o določitvi imena oziroma označbe ladje in vpisnega pristanišča;
4. **(črtana)**;
5. spričevalo o sposobnosti ladje za plovbo;
6. listina, s katero je določen klicni znak ladje po mednarodnem signalnem kodeksu, če mora ladja imeti takšen znak;
7. listine, s katerimi se dokazujejo drugi podatki, ki se vpisujejo v list A vložka glavne knjige;
8. potrdilo organa, ki vodi tuji register ladij, da je bila ladja izbrisana, če se ta prenaša iz tujega registra v slovenski ladijski register.

V primerih, kadar organ, ki vodi tuj register ladij, v katerega je vpisana ladja za katero se vloži pisni predlog za prvi vpis v slovenski ladijski register skladno s predpisi te tuje države, izda potrdilo o izbrisu šele po opravičbi izbrisa, odredi organ, pristojen za vodenje registra, brez potrdila iz 8. točke prejšnjega odstavka, da se za zadevni prvi vpis ohrani vrstni red z zaznambo v registru ladij, z opombo *“dokler ne prispe potrdilo o izbrisu“.*

Obenem določi organ, pristojen za vodenje registra, primeren rok, v katerem mora stranka predložiti izvirnik potrdila o izbrisu. Če izvirna listina ni predložena v določenem ali podaljšanem roku, organ, pristojen za vodenje registra, predlog zavrne in po uradni dolžnosti odredi izbris zaznambe.

315. člen

Prvi vpis v vpisnik ladij v gradnji dovoli register, če so predlogu za vpis priložene naslednje listine:
1. listina, s katero se dokazuje lastninska pravica na ladji v gradnji;
2. potrdilo ladjedelnice o tehničnih podatkih, ki se vpisujejo v list A vpisnika ladij v gradnji, ter kraju in začetku gradnje;
3. izjava lastnika ladje v gradnji o imenu ladje v gradnji, če nima imena, pa izjava ladjedelnice o označbi ladje v gradnji.

Vknjižba

316. člen

Če ni v tem ali drugem zakonu drugače določeno, se sme vknjižba (3. točka 256. člena tega zakona) dovoliti le na podlagi javnih listin ali takšnih zasebnih listin, na katerih je podpise oseb, katerih pravico je treba omejiti, obremeniti, razveljaviti ali prenesti na drugo osebo, overil organ, ki je pristojen za overitev podpisov.

Na podlagi zasebne listine, ki jo je izdal pooblaščenec, se sme vknjižba zoper pooblastitelja dovoliti le, če se pooblastilo, ki ga je ta izdal, glasi na določen posel ali na določeno vrsto poslov, od dneva izdaje pooblastila do dneva zahtevane vknjižbe pa ni minilo več kot leto dni.

Overitev podpisov na zasebni listini ni potrebna, če je na listini odobritev organa, pristojnega za varstvo pravic in interesov oseb, katerih pravico je treba omejiti, obremeniti, razveljaviti ali prenesti na drugo osebo.

317. člen

Zasebna lastnina, na podlagi katere se sme dovoliti vknjižba, mora poleg podatkov iz 279. člena tega zakona vsebovati še:
1. natančno označbo ladje ali pravice, glede katere naj se opravi vknjižba;
2. izrecno izjavo tistega, čigar pravica se omejuje, obremenjuje, razveljavlja ali prenaša na koga drugega, da dovoljuje vknjižbo.

Določba 2. točke prejšnjega odstavka ne velja za listine o pridobitvi lastninske pravice na tuji ladji, če se zahteva prvi vpis ladje v slovenski ladijski register.

318. člen

Javne listine, na podlagi katerih se sme dovoliti vknjižba, so:
1. listine o pravnih poslih, ki jih sestavi sodišče ali notar v mejah svojih pooblastil, če vsebujejo podatke, ki so predpisani v 279. členu tega zakona;
2. listine, ki jih v predpisani obliki izda sodišče, notar ali upravni organ v mejah svojih pristojnosti, katerim zakon priznava lastnost izvršilnega naslova ali na podlagi katerih se sme po posebnih predpisih opraviti vpis v javne knjige.

Vknjižba na podlagi odločbe tujega sodišča je dovoljena pod pogojem, da je bila ta odločba priznana v predpisanem postopku.

Predznamba

319. člen

Če predložena listina izpolnjuje splošne pogoje za vpis, ne izpolnjuje pa vseh posebnih pogojev, ki so za vknjižbo predpisani v 316. do 318. členu tega zakona, dovoli organ, pristojen za vodenje registra, predznambo (4. točka 256. člena tega zakona).

320. člen

Predznamba hipoteke je dopustna le, če sta terjatev in pravna podlaga hipoteke izkazani za verjetni.

321. člen

Kadar se v slovenski ladijski register vpisuje ladja, ki je bila vpisana v tujem registru, iz listine o izbrisu ladje iz tujega registra pa je razvidno, da je ladja obremenjena s hipoteko, se po uradni dolžnosti vpiše predznamba hipoteke z vrstnim redom po trenutku, ki

je bil odločilen za določitev vrstnega reda v tujem registru ladij, če ob vpisu niso izpolnjeni pogoji za vknjižbo hipoteke, ki so določeni s tem zakonom.

322. člen

Predznamba zakupne pravice, ladjarske pogodbe za čas za vso ladjo in predkupne pravice je dopustna le, če sta obstoj pravice in privolitev v vpis izkazana za verjetna.

323. člen

Predznamba se dovoli tudi na podlagi naslednjih listin:

1. nepravnomočnih sodnih odločb, s katerimi je zahtevi za ugotovitev, pridobitev, omejitev ali prenehanje vpisane pravice ugodeno ali je ta zavrnjena;
2. sodnih odločb, s katerimi se predznamba dovoljuje v postopku za zavarovanje po predpisih o izvršilnem postopku;
3. zahteve sodišča, upravnega organa ali osebe v izvrševanju javnih pooblastil, ki so jim zaupana z zakonom, kadar so po zakonu upravičeni, da po uradni dolžnosti odredijo, naj se določene terjatve zavarujejo s hipoteko.

324. člen

Če je pri sodišču položen dolg, zavarovan s hipoteko, ki ga po pravilih obligacijskega prava upravičeno ni mogoče plačati upniku, se na podlagi potrdila sodišča, da je dolgovani znesek položen, dovoli predznamba. Pri tem se dovoli:

1. predznamba izbrisa hipoteke – če je dolg pri sodišču položil dolžnik ali oseba, ki odgovarja za dolg;
2. predznambo odstopa terjatve, zavarovane s hipoteko – če je dolg pri sodišču položil kdo drug, ki mu je po pravilih obligacijskega prava upnik dolžan odstopiti svojo terjatev.

325. člen

S predznambo se pridobijo, prenesejo, omejijo ali razveljavijo vpisane pravice pod pogojem, da se predznamba pozneje opraviči, in sicer v obsegu, v katerem je opravičena.

326. člen

Predznamba se opraviči:

1. na podlagi listine, s katero je mogoče dovoliti vknjižbo, izdala pa jo je oseba, zoper katero je bila predznamba vpisana;
2. na podlagi potrdila, da je sodna odločba iz 1. točke 323. člena tega zakona postala pravnomočna in izvršljiva;
3. na podlagi dokončne odločbe pristojnega organa o obstoju terjatve iz 3. točke 323. člena tega zakona, za katere zavarovanje je bila predznamba vpisana;
4. na podlagi pravnomočne in izvršljive odločbe sodišča v pravdi zoper osebo, zoper katero je bila predznamba vpisana.

327. člen

Če se predznamba opravičuje z listino, primerno za vknjižbo (1. točka prejšnjega člena), jo je treba opravičiti v tridesetih dnevih od vročitve odločbe o predznambi.

Če se preznamba opravičuje s pravnomočno in izvršljivo sodno odločbo (4. točka prejšnjega člena) je potrebno začeti pravdo v 15 dneh od vročitve odločbe o predznambi.

Rok, v katerem se mora predznamba opravičiti oziroma je potrebno začeti pravdo, mora biti naveden v odločbi o predznambi.

Rok za opravičbo predznambe ali začetek pravde sme organ, pristojen za vodenje registra, na predlog stranke podaljšati, če so za to podani opravičeni razlogi.

328. člen

Če se predznamba opravičuje z listinami, navedenimi v 1., 2. in 3. točki 326. člena tega zakona, je treba predlog za opravičbo predznambe vložiti pri organu, pristojnem za vodenje registra.

Če se predznamba opravičuje z odločbo sodišča v pravdi (4. točka 326. člena tega zakona), mora tisti, ki je zahteval predznambo, začeti pravdo pri pristojnem sodišču in o tem obvestiti organ, pristojen za vodenje registra.

329. člen

Če ob vložitvi predloga za predznambo že teče pravda o obstoju pravice, katere predznamba se zahteva, ni potrebna posebna pravda za opravičbo predznambe, če se po določbah zakona o pravdnem postopku v obstoječi pravdi še lahko uveljavlja tudi zahtevek za opravičbo predznambe.

330. člen

Če predznamba ni opravičena, lahko tisti, zoper katerega je bila dovoljena, predlaga njen izbris.

Če iz spisov ne izhaja, da je bila tožba za opravičbo predznambe vložena pravočasno, ali da rok za opravičbo še teče tistega dne, ko je vložen predlog za izbris, odredi organ, pristojen za vodenje registra v kratkem času narok, na katerem mora predlagatelj predznambe dokazati, da rok za opravičbo še teče, ali da je bila tožba pravočasna.

Če organ, pristojen za vodenje registra, ugotovi, da je rok potekel oziroma da se pravda ni pravočasno začela, dovoli izbris predznambe.

Šteje se, da je bila tožba za opravičbo predznambe vložena pravočasno, čeprav je potekel zanjo določeni rok, če je bila vložena pred predlogom za izbris predznambe ali vsaj istega dne, ko je bil vložen predlog.

331. člen

Če sodišče v pravdi, s katero se opravičuje predznamba ugodi tožnikovemu zahtevku za opravičbo, se na predlog katerekoli stranke zaznamuje opravičba predznambe v registru po vsebini pravnomočne sodbe.

Če je bil v pravdi iz prejšnjega odstavka zahtevek za opravičbo predznambe pravnomočno zavrnjen, se na predlog katerekoli stranke predznamba izbriše.

332. člen

Če je predznamba izbrisana zato, ker tožba za opravičbo ni bila pravočasno vložena, se lahko predlaga nova predznamba, vendar ima ta pravni učinek šele od trenutka, ko je bil vložen nov predlog.

Lastnik ladje ali upravičenec iz vpisane pravice lahko s tožbo zahteva, naj se ugotovi, da ne obstaja predznamovana pravica. Sodba, s katero sodišče ugodi temu zahtevku, se na predlog stranke zaznamuje v registru in s tem prepreči ponovna dovolitev predznambe.

333. člen

Če se predznamba izbriše iz kakšnega drugega razloga, ne pa iz razlogov, ki so navedeni v prejšnjem členu, organ, pristojen za vodenje registra po uradni dolžnosti zavrne vsak nov predlog za predznambo iste pravice na podlagi iste listine. Če to opusti in novo predznambo vpiše, se ta izbriše takoj, ko nasprotnik prijavi, da je bila predznamba enkrat že izbrisana.

334. člen

Če je predznamovana pravica lastninska pravica, je nadaljnje vpise mogoče dovoliti ne samo zoper vknjiženega, temveč tudi zoper predznamovanega lastnika ladje; vendar je pravni učinek teh vpisov odvisen od tega, ali bo predznamba opravičena ali ne.

Če se predznamba opraviči, se hkrati z vpisom njene opravičbe po uradni dolžnosti izbrišejo vsi tisti vpisi, ki so bili zoper vknjiženega lastnika ladje opravljeni potem, ko je bil vložen predlog, na podlagi katerega je bila vpisana predznamba lastninske pravice.

Če se predznamba lastninske pravice izbriše, se hkrati po uradni dolžnosti izbrišejo tudi vsi vpisi, ki so bili opravljeni glede na to predznambo.

Določbe tega člena se uporabijo tudi v primeru, ko je bila zoper hipotekarnega upnika vpisana predznamba prenosa njegove terjatve na drugo osebo.

335. člen

Če je izbris kakšne pravice predznamovan, se smejo glede te pravice dovoliti nadaljnji vpisi (na primer nadhipotek ali odstopa), vendar je pravni učinek teh vpisov odvisen od tega, ali bo predznamba izbrisa opravičena ali ne.

Če se predznamba izbrisa opraviči, se hkrati z vpisom opravičbe po uradni dolžnosti izbrišejo tudi vsi vpisi, ki so bili glede izbrisane pravice medtem dovoljeni.

336. člen

Če so na terjatvi, zavarovani s hipoteko, takrat, ko se zahteva njen izbris, še vpisane nadhipoteke, se sme izbris te terjatve dovoliti le s pripombo, da bo pravni učinek izbrisa glede nadhipotek nastopil šele, ko bodo izbrisane.

Ko je vknjižen izbris s hipoteko zavarovane terjatve, ni mogoče več dovoliti nadaljnjih vpisov na hipoteko; če pa je izbris hipoteke le predznamovan, se smejo nadaljnji vpisi na to pravico dovoliti, vendar samo s pravnim učinkom iz 325. člena tega zakona.

Zaznamba

337. člen

Pravna posledica zaznambe osebnih razmerij, zlasti glede omejitve pravice razpolaganja s premoženjem je, da se nihče, v čigar korist je v register vpisana kakšna pravica, ne more sklicevati na to, da mu ta razmerja niso bila znana (na primer mladoletnost, podaljšanje roditeljske pravice ali skrbništva, stečaj idr.).

Zaznambo osebnih razmerij in izbris takšne zaznambe odredi organ, pristojen za vodenje registra na podlagi listin, s katerimi se ta razmerja dokazujejo in sicer na predlog strank, njihovih zakonitih zastopnikov ali pristojnih organov.

338. člen

Zaznamba drugih dejstev, poleg tistih, ki so navedena v prejšnjem členu, se sme dovoliti le, če je z zakonom dovoljena in ima učinek, ki ga določa zakon (na primer vrstni red, skupna hipoteka, odpoved terjatve zavarovane s hipoteko, tožba za uveljavitev pomorskega privilegija, zaznamba spora in podobno).

339. člen

Lastnik ladje lahko zahteva vpis zaznambe vrstnega reda za nameravano odtujitev ladje ali obremenitev s hipoteko. Pravni učinek zaznambe je, da se vrstni red pravic, pridobljenih s to odtujitvijo ali obremenitvijo, šteje od takrat, ko je bil vložen predlog za vpis zaznambe, če je vpis navedenih pravic zahtevan, da bi veljala zaznamba.

Hipotekarni upnik lahko s pravnim učinkom, navedenim v prejšnjem odstavku, zahteva vpis zaznambe vrstnega reda za nameravani odstop ali nameravani izbris svoje terjatve.

Zaznambe iz tega člena se smejo dovoliti le, če bi bila po stanju vpisov v register dovoljena vknjižba pravice, ki jo je treba vpisati, oziroma izbris vpisane pravice in če je podpis predlagatelja na predlogu overil organ, ki je pristojen za overjanje podpisov.

340. člen

Odločba, s katero organ, pristojen za vodenje registra, ugodi predlogu za vpis zaznambe iz prejšnjega člena, se izda v enem samem izvodu (odpravku). Ko se zaznamba vpiše v register, se na tem izvodu potrdi, da je bila zaznamba opravljena.

341. člen

Zaznambe vrstnega reda, navedene v 339. členu tega zakona, izgubijo učinek po poteku enega leta od izdaje odločbe, s katero so bile dovoljene.

V odločbi, s katero dovoljuje zaznambo, navede organ, pristojen za vodenje registra, datum, ko bo zaznamba izgubila učinek.

342. člen

Predlog za vpis pravice ali vpis izbrisa z vrstnim redom, ki je zavarovan z zaznambo (339. člen tega zakona), se mora vložiti v rokih, določenih v 341. členu tega zakona; predlogu je treba priložiti izvod odločbe, s katero je bila zaznamba dovoljena.

Listina, na podlagi katere se vpisuje ali briše pravica, za katero je zaznamovan vrstni red, je lahko sestavljena tudi po vložitvi predloga za vpis zaznambe.

V odločbi, s katero na predlog, ki je vložen po prvem odstavku tega člena, dovoljuje vknjižbo ali predznambo, navede organ, pristojen za vodenje registra, da ima dovoljeni vpis tisti vrstni red, ki je bil pridobljen z zaznambo. Ob vpisu se potrdi na izvodu sklepa, s katerim je bila zaznamba vrstnega reda dovoljena, da je vpis opravljen.

Vpis z zaznamovanim vrstnim redom se dovoli tudi, če je bila ladja ali terjatev, zavarovana s hipoteko, prenesena na koga drugega ali obremenjena potem, ko je bil predlog za zaznambo vrstnega reda že vložen.

Če je lastnik ladje ali hipotekarni upnik prišel v stečaj, preden je bil vložen predlog za vpis, se vpis dovoli le, če je bila listina o pravnem poslu že sestavljena pred dnem, ko je bil uveden stečaj in če je dan, ko je bila sestavljena, dokazan z overitvijo organa, pristojnega za overjanje podpisov. Če listina ne ustreza tem pogojem, se po predpisih o stečaju presoja, ali je vpis dopusten.

343. člen

Če dovoli vknjižbo prenosa lastninske pravice ali odtujitve ladje oziroma odstopa ali izbrisa terjatve z vrstnim redom, pridobljenim z zaznambo (prvi odstavek 339. člena tega zakona), odredi organ, pristojen za vodenje registra, na predlog stranke, v katere korist je bila vknjižba vpisana, izbris tistih vpisov, ki so bili glede te ladje ali terjatve opravljeni po vložitvi predloga za zaznambo. Predlog za izbris teh vpisov se mora vložiti v 15 dneh od dneva, ko je postala vknjižba z zaznamovanim vrstnim redom pravnomočna.

344. člen

Če predlog za vpis ni vložen pred potekom roka, po katerem zaznamba izgubi učinek (341. člen tega zakona), ali če znesek terjatve, glede katere je zaznamovan vrstni red, do konca tega roka ni izčrpan, odredi organ, pristojen za vodenje registra, po uradni dolžnosti izbris zaznambe vrstnega reda.

Pred potekom roka iz 341. člena tega zakona se sme izbris zaznambe dovoliti le, če je predlogu za izbris priložen izvod odločbe, s katero je bila zaznamba dovoljena. Ko se vpiše izbris, potrdi organ, pristojen za vodenje registra, na tem izvodu odločbe, da je bil izbris opravljen.

345. člen

Organ, pristojen za vodenje registra, dovoli na upnikovo zahtevo zaznambo overjene odpovedi terjatvi, ki je zavarovana s hipoteko, ter zaznambo hipotekarne tožbe, če je tisti, zoper katerega je odpoved ali tožba vložena, vpisan kot lastnik ladje in če se dokaže, da je hipotekarna tožba vložena.

Zaznambo hipotekarne tožbe sme dovoliti tudi pravdno sodišče.

Posledica zaznambe iz prvega odstavka tega člena je, da deluje odpoved ali tožba zoper poznejšega lastnika ladje, zlasti pa še, da je na podlagi pravnomočne sodbe, izdane v pravdi o zaznamovani tožbi, ali na podlagi izvršljive sodne poravnave, sklenjene v tej pravdi, dopustna izvršba na zastavljeno ladjo neposredno zoper vsakega poznejšega lastnika ladje.

346. člen

Zaznamba tožbe za uveljavitev pomorskega privilegija se izbriše po uradni dolžnosti, če upnik s hipoteko zavarovane terjatve v 60 dneh od izvršljivosti sodbe, izdane na podlagi tožbe, ki je bila predmet zaznambe, ne zahteva prodaje ladje ali vpisa hipoteke ali če se na njegovo zahtevo ladja v tem roku ne zaustavi (drugi odstavek 249. člena tega zakona).

Če iz spisov ne izhaja, da je bila v zakonskem roku zahtevana prodaja ladje ali vpis hipoteke ali da je bila ladja zaustavljena, ravna organ, pristojen za vodenje registra, po drugem in tretjem odstavku 330. člena tega zakona.

347. člen

Kdor začne pravdo, da bi izpodbil vknjižbo, za katero trdi, da so z njo kršene njegove vpisane pravice, in zahteva vrnitev v prejšnje knjižno stanje, lahko zahteva pri pravdnem sodišču ali pri organu, pristojnem za vodenje registra, zaznambo tega spora v registru in sicer hkrati z vložitvijo tožbe ali pozneje.

Posledica zaznambe spora iz prejšnjega odstavka je, da deluje v tem sporu izdana sodba tudi zoper tiste, ki so si vpisane pravice pridobili potem, ko je predlog za zaznambo spora prispel k organu, pristojnem za vodenje registra.

348. člen

V pravdi za izbris vknjižbe zoper osebe, ki so si neposredno z vknjižbo, katere izbris se zahteva s tožbo, pridobile pravice ali so bile oproščene bremena in v primerih, ko temelji tožba na razmerjih, ki obstajajo neposredno med tožnikom in tožencem, se zastaranje tožbenega zahtevka presoja po pravilih obligacijskega prava o zastaranju.

Rok za vložitev tožbe iz prejšnjega odstavka zoper nedobrovernega neposrednega pridobitelja je neomejen.

349. člen

Kdor želi izpodbijati zoper koga drugega vknjižbo, o kateri je bil skladno s predpisi obveščen, da je dovoljena, mora v roku, v katerem je mogoče vložiti pritožbo zoper dovolitev te vknjižbe, predlagati organu, pristojnem za vodenje registra vpis zaznambe, da je vknjižba sporna, najpozneje v 60 dneh od poteka roka za pritožbo pa vložiti tožbo za izbris vknjižbe zoper vse tiste, ki so si z izpodbijano vknjižbo pridobili kakšno vpisano pravico ali so na kakšni vpisani pravici dosegli nadaljnje vknjižbe ali predznambe.

Po poteku roka iz prejšnjega odstavka se sme zoper druge, ki so pred zaznambo spora na vpisani pravici pridobili nadaljnje vpisane pravice, z izbrisno tožbo izpodbijati vknjižba le, če niso bili pošteni glede veljavnosti izpodbijane vknjižbe.

350. člen

Če tožnik ni bil skladno s predpisi obveščen o dovoljeni vknjižbi, ki jo izpodbija, preneha pravica do tožbe za njen izbris zoper druge, ki so si na vpisani pravici pošteno pridobili nadaljnje vpisane pravice, v treh letih od takrat, ko je predlog za izpodbijanje vknjižbe prispel k organu, pristojnem za vodenje registra.

351. člen

Če tožnik umakne tožbo, ali se po zakonu šteje, da jo je umaknil, ali če je tožba s pravnomočno odločbo zavržena ali tožbeni zahtevek zavrnjen, ali če v primeru iz 349. člena tega zakona tožba ni bila vložena v predpisanem roku, se odredi na predlog nasprotne stranke izbris zaznambe spora.

Če je sodišče s pravnomočno sodbo popolnoma ali delno ugodilo zahtevku za izbris izpodbijane vknjižbe ali če so stranke o izbrisu vknjižbe sklenile sodno poravnavo, se dovoli na predlog stranke vpis izbrisa izpodbijanje vknjižbe po vsebini sodbe oziroma sodne poravnave in odredi hkrati izbris zaznambe spora ter vseh vknjižb in predznamb, za katere je glede izbrisane pravice predlog za vpis prispel k organu, pristojnem za vodenje registra potem, ko je ta prejel predlog za zaznambo spora.

352. člen

Kdor trdi, da je prišlo do vknjižbe zaradi kaznivega dejanja, lahko zahteva, da bi dosegel pravni učinek iz 347. člena tega zakona glede poznejših vpisov, od organa, pristojnega za vodenje registra, naj dovoli zaznambo, da je vknjižba sporna. Predlogu mora priložiti potrdilo pristojnega organa o uvedbi kazenskega postopka.

Če je predlagana zaznamba spora, da bi bil dosežen učinek tudi zoper druge, ki so si pošteno pridobili vpisane pravice pred zaznambo spora, je treba predlog za zaznambo vložiti pri organu, pristojnem za vodenje registra, v roku, v katerem se je stranka upravičena pritožiti zoper dovoljeno vknjižbo.

353. člen

Če odloči sodišče v kazenskem postopku, da se izbriše vknjižba skupaj z vpisanimi pravicami, ki so bile pridobljene pred zaznambo iz prejšnjega člena, odredi organ, pristojen za vodenje registra, izbris vknjižbe po drugem odstavku 351. člena tega zakona, če priloži stranka, zoper katero je bila izpodbijana vknjižba opravljena, predlogu za izbris vknjižbe odločbo sodišča, izdano v tem kazenskem postopku, s potrdilom o njeni pravnomočnosti.

Če ugotovi sodišče v kazenskem postopku kazensko odgovornost obtoženca, vendar pa napoti oškodovanca z njegovim zahtevkom za izbris vknjižbe na pravdo, ima oškodovanec pravico vložiti tožbo za izbris vknjižbe in vpisanih pravic iz prejšnjega odstavka v 60 dneh od dneva, ko je postala odločba sodišča o napotitvi na pravdo pravnomočna.

Če sodišče v kazenskem postopku ne izda odločbe o tem, da je obtoženec kazensko odgovoren in če upravičenec ne vloži tožbe v roku iz prejšnjega odstavka, dovoli organ, pristojen za vodenje registra, izbris zaznambe spora na predlog tistega, ki ima pravni interes, da ostane izpodbijana vknjižba v veljavi.

354. člen

Če je zahtevan izbris zaznambe spora zato, ker tožba za izbris ni bila vložena v rokih, določenih v 349. in 353. členu tega zakona, ravna organ, pristojen za vodenje registra, po drugem in tretjem odstavku 330. člena tega zakona.

355. člen

Če vloži lastnik ladje ali upnik, na čigar ladji oziroma terjatvi je vknjižena pravica, tožbo, da se ta pravica popolnoma ali delno izbriše, ker je zastarana, dovoli organ, pristojen za vodenje registra, na predlog tožnika zaznambo spora v registru.

356. člen

Če se začne pravda, s katero zahteva tožnik, naj se ugotovi, da je bila s priposestvovanjem pridobljena določena stvarna pravica, dovoli organ, pristojen za vodenje registra, na tožnikov predlog zaznambo spora v registru.

357. člen

Zaznamba spora v primeru tožbe za izbris zaradi zastaranja (355. člen tega zakona) ali v primeru tožbe za ugotovitev pridobitve stvarne pravice zaradi priposestvovanja (356. člen tega zakona) nima učinka zoper druge, ki so se zanesli na register in dosegli določene vknjižbe pred trenutkom, ko je predlog za zaznambo spora prispel k organu, pristojnem za vodenje registra. Če je s pravnomočno sodbo ugotovljeno, da je tožnik s priposestvovanjem pridobil določeno stvarno pravico, ima s priposestvovanjem pridobljena pravica vrstni red pred vsemi vpisi, ki so bili opravljeni po zaznambi spora, vse po zaznambi spora vpisane pravice, ki so s tem v nasprotju, pa se na predlog stranke izbrišejo.

V postopku za izbris se smiselno uporablja drugi odstavek 351. člena tega zakona.

358. člen

Sodišče, ki je opravilo prodajo ladje, odredi po uradni dolžnosti, da se sklep o domiku prodane ladje zaznamuje v registru.

Zaznamba iz prejšnjega odstavka ima učinek, da je mogoče pridobiti vpisane pravice zoper dotedanjega lastnika ladje z nadaljnjimi vpisi le, če je sklep o domiku pravnomočno razveljavljen.

Če sklepa o domiku ni nihče izpodbijal, ali če je bila izpodbojna tožba pravnomočno zavrnjena, se na predlog prizadete osebe izbrišejo vsi vpisi, opravljeni po zaznambi sklepa zoper dotedanjega lastnika ladje, kot tudi vsi nadaljnji vpisi glede njegovih pravic.

359. člen

Če ni drugače določeno, se morajo predlogi za vpis ali izbris zaznamb vložiti pri organu, pristojnem za vodenje registra.

Vpisovanje skupnih hipotek

360. člen

Pri skupnih hipotekah (235. člen tega zakona), ki se ustanovijo z vpisom v več vložkov, je treba enega od vložkov označiti za glavni vložek, druge pa za stranske. V predlogu za vpis je treba navesti, kateri vložek naj bo glavni, kateri pa stranski; če v predlogu to ni navedeno, se šteje, da se mora za glavni vložek označiti tisti, ki je v predlogu za vpis naveden na prvem mestu.

Če je zahtevano, naj se že obstoječa hipoteka za isto terjatev raztegne tudi na druge vložke, se s prvotno obremenjenim vložkom ravna kot z glavnim vložkom.

V glavnem vložku se je treba z zaznambo sklicevati na stranske vložke, v vsakem stranskem vložku pa na glavni vložek.

361. člen

Če zahteva upnik, da bi zavaroval svojo terjatev, vpis hipoteke v določeni vložek, mora prijaviti obstoj hipoteke, ki je za to terjatev že vpisana v kakšnem drugem vložku, da bi se mogla zaznamovati skupna hipoteka.

Upnik je odgovoren za škodo, povzročeno s tem, da je zamolčal obstoj hipoteke.

Če zaznamba skupne hipoteke ni vpisana, lahko hipotekarni dolžnik predlaga to zaznambo in zahteva, da mu upnik povrne stroške, če po njegovi krivdi ni bila vpisana.

Če organ, pristojen za vodenje registra, ko dovoli vknjižbo ali predznambo hipoteke, opazi, da je za isto terjatev že vpisana hipoteka v kakšnem drugem vložku, odredi po uradni dolžnosti, da je vložek, v katerem je ta hipoteka vpisana, glavni vložek.

362. člen

Če se vknjižba ali predznamba, ki je vpisana v kakšen stranski vložek, na pritožbo izbriše, je treba ta izbris zaznamovati v glavnem vložku.

363. člen

Vrstni red pri skupni hipoteki se določi samostojno za vsak vložek; pri tem je odločilen trenutek, ko je predlog za dovolitev vpisa skupne hipoteke prispel.

364. člen

Vse predloge glede spremembe hipoteke za terjatve, za katere je vpisana skupna hipoteka v več vložkih, je treba vložiti pri organu, pristojnem za vodenje registra.

O predlogih se odloča po stanju vpisov v glavnem vložku.

Predlog, vložen pri drugem organu, ne pa pri organu, pristojnem za vodenje registra, je treba vrniti vložniku z navodilom, da je treba predlog vložiti pri pristojnem organu.

365. člen

Vse spremembe, ki jih je treba na skupni hipoteki opraviti s prenosom, omejitvijo obremenitvijo, izbrisom ali kako drugače, se vpišejo le v glavni vložek.

Vpis sprememb v glavnem vložku ima takšen pravni učinek, kot da bi bil opravljen v vseh že obstoječih ali bodočih stranskih vložkih.

Delen ali popoln izbris skupne hipoteke, ki se nanaša na vse ladje ali na vse terjatve (nadhipoteka), ki so predmet skupne hipoteke, se zaznamuje v vseh stranskih vložkih, izbris skupne hipoteke, ki se nanaša na določeno ladjo ali na določeno terjatev, pa se zaznamuje le v stranskem vložku, v katerega je ta ladja oziroma terjatev vpisana.

366. člen

Če je izbrisana hipoteka na ladji oziroma na terjatvi, zavarovani s hipoteko, ki je vpisana v glavnem vložku, se v tem vložku izbrišejo tudi vsi nadaljnji vpisi na skupni hipoteki in prenesejo v enega od stranskih vložkov. Če skupna hipoteka še obstaja, se s tem vložkom ravna kot z glavnim vložkom.

Sprememba stranskega vložka v glavni vložek se po uradni dolžnosti zaznamuje pri vsakem že obstoječem stranskem vložku.

367. člen

Za opravičbo predznambe, s katero je bila skupna hipoteka predznamovana za isto terjatev pri raznih vložkih, je potrebna le ena tožba.

368. člen

V izpiskih iz vložkov, ki se glede na skupno hipoteko vodijo kot stranski vložki, je treba napotiti na glavni vložek in pripomniti, da so spremembe na skupno vpisani hipoteki vpisane samo v glavnem vložku.

Izbris ladje iz registra

369. člen

Organ, pristojen za vodenje registra, izda odločbo o izbrisu ladje:
1. če ugotovi, da je ladja uničena ali se domneva, da je uničena;
2. če ne izpolnjuje več pogojev iz 210. člena tega zakona;
3. če je trajno umaknjena iz plovbe;
4. če se vpiše v drug register.

Domneva se, da je ladja uničena, ko pretečejo trije meseci od zadnjega poročila o njej. V tem primeru se domneva, da je bila ladja uničena tistega dne, ko je bil prejeto zadnje sporočilo o njej.

Prvi in drugi odstavek tega člena se smiselno uporabljata tudi za izbris ladij v gradnji.

370. člen

Ladja se ne more izbrisati iz registra, če temu ugovarja upnik, ki ima pomorski privilegij ali hipoteko na ladji.

Šteje se, da upnik ne ugovarja izbrisu, če v petnajstih dneh po tem, ko je bil o predlogu za izbris pisno obveščen, ugovora pisno ne sporoči organu, pristojnemu za vodenje registra.

Ladja se izbriše kljub upnikovemu ugovoru, če se pri sodišču položi znesek v višini upnikove terjatve ali drugo ustrezno zavarovanje.

Določbe tega člena veljajo tudi za ladjo v gradnji.

Določbe tega člena ne veljajo za izbris ladij po 1. točki prejšnjega člena in če se ladja vpiše v drug register.

371. člen

V odločbi o izbrisu ladje iz registra je treba v smislu 370. člena tega zakona ugotoviti, da upniki pomorskih privilegijev ne ugovarjajo izbrisu oziroma da se hipotekarni upniki strinjajo z izbrisom, razen če gre za izbris po 1. prvi točki prvega odstavka 369. člena tega zakona.

Ugovor, s katerim privilegirani upniki ugovarjajo izbrisu ladje iz registra, se vloži pri organu, pristojnemu za vodenje registra, ki o njem odloči.

V primeru iz prejšnjega odstavka se sme izbris ladje iz registra odrediti šele potem, ko postane sklep, s katerim je organ, pristojen za vodenje registra, ugovor zavrnil, pravnomočen.

372. člen

Če se ladja, ki je bila izbrisana iz registra zato, ker je bila uničena, ali se je domnevalo, da je uničena, ker je bila za stalno umaknjena iz plovbe, ali zato, ker je bila razglašena za pomorski plen oziroma vojni plen na morju, znova vpisuje, izda organ, pristojen za vodenje registra, odločbo o ponovnem vpisu z vsemi tistimi podatki in vpisanimi pravicami iz registra, s katerimi je bila prej vpisana in so veljali ob izbrisu; o tem obvesti lastnika ladje ter vse druge, v katerih korist je bila vpisana kakšna pravica.

5. Pravna sredstva

373. člen

Zoper odločbo organa, pristojnega za vodenje registra, o predlogu za vpis je dopustna pritožba na ministrstvo, pristojno za pomorstvo.

Stranke smejo v pritožbi navesti nova dejstva in predlagati nove dokaze le, če se nanašajo na bistvene kršitve pravil postopka.

374. člen

Rok za pritožbo zoper odločbo, ki je bila vročena v Republiki Sloveniji, je 15 dni, pri vročitvi v tujini pa 30 dni.

375. člen

Prepozno, nepopolno ali nedovoljeno pritožbo organ, pristojen za vodenje registra, zavrže.

Če organ, pristojen za vodenje registra ne zavrže pritožbe, pošlje izvod strankam, ki jim je bila vročena izpodbijana odločba.

Pritožbo, vloženo neposredno pri organu druge stopnje, pošlje ta organu, pristojnemu za vodenje registra in se šteje, da je bila pritožba vložena na dan, ko je prispela k organu druge stopnje.

376. člen

Če je pritožba vložena zoper odločbo, s katero se dovoljuje vknjižba ali predznamba ali prvi vpis, odredi organ, pristojen za vodenje registra zaznambo pritožbe.

Če je pritožba zavrnjena, se opravi izbris zaznambe.

Zaznambo in izbris zaznambe iz prvega in drugega odstavka tega člena opravi organ, pristojen za vodenje registra po uradni dolžnosti.

Če je pritožba vložena zoper odločbo o zahtevi za prvi vpis v register ladij, mora organ, pristojen za vodenje registra ravnati po tretjem odstavku 288. člena tega zakona.

377. člen

Če organ druge stopnje zavrne pritožbo zoper odločbo, s katero je bil predlog za vpis zavrnjen, odredi organ, pristojen za vodenje registra po uradni dolžnosti, da se zaznamba te odločbe izbriše in o tem obvesti stranke.

378. člen

Če organ druge stopnje spremeni odločbo organa, pristojnega za vodenje registra in ugodi kateremu od predlogov iz 298. člena tega zakona, ki ga je organ, pristojen za vodenje registra, zavrnil, se opravi dovoljeni vpis. V tem primeru se šteje, da je bil vpis opravljen v trenutku, ko je bil zanj vložen predlog.

379. člen

Če organ druge stopnje spremeni odločbo, s katerim je organ, pristojen za vodenje registra, dovolil izbris vpisa in predlog za izbris vpisa zavrne, se vzpostavi izbrisana vknjižba oziroma predznamba.

Če organ druge stopnje spremeni odločbo, s katero je organ, pristojen za vodenje registra ugodil kakšnemu od predlogov, navedenih v 298. členu tega zakona in ta predlog zavrne, se vknjižba ali predznamba izbriše.

380. člen

Odločba, s katero organ druge stopnje odreja vpis, se pošlje organu, pristojnemu za vodenje registra, z vsemi listinami, ki so bile priložene predlogu, da opravi vročitev in vpis, pri čemer ravna po 310. in 313. členu tega zakona.

381. člen

V postopku vpisovanja v register ladij je dovoljen upravni spor.

PETI DEL – LADJAR

I. poglavje – ODGOVORNOST LADJARJA

382. člen

Za obveznosti, ki nastanejo v zvezi s plovbo in izkoriščanjem ladje, je odgovoren ladjar, če ni v tem zakonu drugače določeno.

383. člen

Ladjar in reševalec lahko omejita svojo odgovornost za pomorske terjatve v skladu z določbami tega dela zakona.

Za ladjarja se za potrebe tega dela zakona štejejo tudi lastnik ladje, naročnik prevoza iz ladjarske pogodbe in podjemnik ladje.

Reševalec je oseba, ki nudi usluge v neposredni zvezi z dejavnostjo reševanja ali nudenjem pomoči.

V primeru terjatev iz 385. člena tega zakona zoper osebe, za katere dejanja, opustitve ali napake odgovarja ladjar ali reševalec, lahko te osebe omejijo svojo odgovornost v skladu z določbami tega dela zakona.

Kdor zavaruje odgovornost za terjatve, glede katerih se lahko omeji odgovornost v skladu z določbami tega zakona, je upravičen do istih ugodnosti po tem zakonu kot zavarovanec.

Sklicevanje na omejeno odgovornost ne pomeni priznanja odgovornosti.

384. člen

V primeru, da poveljnik ladje, drugi člani posadke in druge osebe, ki delajo za ladjarja, odgovarjajo za terjatve iz 385. člena tega zakona, lahko omejijo svojo odgovornost v skladu s 388. do 394. členom tega zakona.

385. člen

Ob upoštevanju izjem iz 386. in 387. člena tega zakona, se lahko, ne glede na temelj, omeji odgovornost za naslednje terjatve:

1. zaradi smrti, telesne poškodbe, izgube ali poškodbe premoženja (vključno s škodo na pristaniških napravah, bazenih, vhodnih plovnih poteh in označbah za plovbo), do katere je prišlo na ladji ali v neposredni zvezi z uporabo ladje ali reševanjem, kakor tudi terjatve zaradi kasnejših škod s tem v zvezi;
2. zaradi vsake škode, ki nastane zaradi zamude pri pomorskem prevozu blaga, potnikov in njihove prtljage;
3. zaradi drugih škod, ki nastanejo zaradi kršitve izvenpogodbenih pravic v neposredni zvezi z izkoriščanjem ladje ali reševanjem;
4. drugih oseb, razen tistih, ki odgovarjajo za škodo, zaradi ukrepov za preprečevanje in zmanjšanje škode, za katero lahko odgovorna oseba omeji svojo odgovornost v skladu s tem delom zakona, ter zaradi nadaljnje škode, ki nastane zaradi teh ukrepov.

Za terjatve iz prejšnjega odstavka se lahko omeji odgovornost v primeru tožbe na podlagi pogodbe, odškodninske tožbe, tožbe iz naslova regresnega zahtevka ali jamčevanja. Vendar pa terjatve iz 4. točke prejšnjega odstavka ne morejo biti predmet omejitve odgovornosti v tistem obsegu, v katerem se odgovornost nanaša na povračilo na temelju pogodbe z odgovorno osebo.

386. člen

Ta del zakona se ne uporablja za naslednje terjatve:

1. iz naslova reševanja ali prispevka k skupni havariji,
2. zaradi škod v smislu V. poglavja Sedmega dela tega zakona,
3. terjatve, ki so predmet mednarodne konvencije ali nacionalnega prava, ki ureja ali prepoveduje omejitev odgovornosti za jedrske škode,
4. uslužbencev ladjarja ali reševalca, katerih naloge so povezane z ladjo ali reševanjem, vključno s terjatvami njihovih dedičev, pravnih naslednikov in drugih oseb, ki so upravičene do takšnih terjatev.

387. člen

Ladjar izgubi pravico do omejene odgovornosti iz 388. člena tega zakona, če povzroči škodo namenoma ali iz hude malomarnosti.

Ladjar ne more omejiti svoje odgovornosti za škodo, ki nastane zaradi smrti ali telesne poškodbe oseb, ki so zaposlene pri ladjarju.

388. člen

Meje odgovornosti za terjatve, razen tistih iz 389. člena tega zakona, ki izhajajo iz istega dogodka, se izračunajo na naslednji način:

1. v zvezi s terjatvami zaradi smrti in telesnih poškodb,
   a) 333.000 SDR za ladjo, katere tonaža ne presega 500 ton,

b) za ladjo, katere tonaža presega 500 ton, se znesku iz podtočke (a) dodajo naslednji zneski:
   - za vsako tono od 501 do 3.000 ton – 500 SDR,
   - za vsako tono od 3001 do 30.000 ton – 333 SDR,
   - za vsako tono od 30.001 do 70.000 ton – 250 SDR, in
   - za vsako tono, ki presega 70.000 ton – 167 SDR.

2. v zvezi z drugimi terjatvami:
   a) 167.000 SDR za ladjo, ki ne presega 500 ton,
   b) za ladjo, ki presega 500 ton, se znesku iz podtočke (a) dodajo naslednji zneski:
      - za vsako tono od 501 do 30.000 ton – 167 SDR,
      - za vsako tono od 30.001 do 70.000 ton – 125 SDR, in
      - za vsako tono, ki presega 70.000 ton – 83 SDR.

Kadar znesek iz 1. točke prejšnjega odstavka ne zadošča za celotno poplačilo terjatev, ki so navedene v tem odstavku, se za plačilo neizplačanega ostanka uporabijo sredstva iz 2. točke istega odstavka, pri tem pa ta ostanek konkurira sorazmerno s terjatvami iz 2. točke.

Osnovo za izračun meje odgovornosti reševalca, ki bodisi ne izvaja reševanja z ladje ali pa ga izvaja izključno na ladji, na katero se nanaša reševanje, predstavlja ladja, katere tonaža znaša 1500 BT.

Za potrebe tega dela zakona se uporablja bruto tonaža ladje, ki se izračuna na podlagi I. dodatka Mednarodne konvencije o izmeritvi ladij iz leta 1969.

389. člen

V primeru terjatev zaradi smrti ali telesnih poškodb potnikov na ladji, ki izvirajo iz istega dogodka, odgovarja ladjar v višini 46.666 SDR, pomnoženih s številom potnikov, ki jih lahko prevaža ladja na podlagi plovbnega lista, vendar največ do 25 milijonov SDR.

Med terjatve iz prejšnjega odstavka spadajo vsi zahtevki osebe, ki potuje z ladjo ali pa se potuje na njen račun na podlagi pogodbe o prevozu potnikov, ali ob ladjarjevem pristanku spremlja vozilo ali žive živali na podlagi pogodbe o prevozu blaga.

390. člen

Meje odgovornosti, določene na podlagi 388. člena tega zakona, se uporabijo za seštevek vseh terjatev, ki izvirajo iz istega dogodka, in sicer zoper naslednje osebe:

1. osebo ali osebe iz prvega odstavka 383. člena tega zakona ter vse tiste, za katere odgovarjajo, ali
2. lastnika ladje, ki izvaja reševanje s te ladje in reševalca ali reševalce, ki izvajajo takšno reševanje ter osebe, za katere odgovarjajo, ali
3. reševalca oziroma reševalce, ki izvajajo reševanje izven ladje ali samo z ladje, ki se rešuje ter osebe, za katere odgovarjajo.

Meje odgovornosti iz 389. člena tega zakona se uporabijo za seštevek vseh terjatev, ki lahko nastanejo iz istega dogodka zoper osebo ali osebe iz prvega odstavka 383. člena tega zakona v zvezi z ladjo iz 388. člena tega zakona oziroma zoper osebe, za katere odgovarjajo.

391. člen

Osebe, ki lahko odgovarjajo za terjatve, navedene v tem delu zakona, morajo ustanoviti sklad omejene odgovornosti.

Sklad se oblikuje v višini ustreznih zneskov iz 388. in 389. člena tega zakona, povečanih za obresti od nastanka odgovornosti do ustanovitve sklada.

Sklad je namenjen le plačilu terjatev, glede katerih se lahko sklicuje na omejeno odgovornost.

Sklad se lahko ustanovi s pologom denarnega zneska ali z drugim ustreznim zavarovanjem.

Za sklad, ki ga ustanovi ena od oseb iz 1., 2. ali 3. točke prvega odstavka 390. člena tega zakona ali iz drugega odstavka istega člena, ali njena zavarovalnica, se šteje, da so ga ustanovile vse osebe iz 1., 2. ali 3. točke prvega odstavka ali drugega odstavka 390. člena.

392. člen

Terjatve upnikov se poravnajo iz sklada v sorazmerju z njihovim ugotovljenim zneskom.

Odgovorna oseba oziroma njena zavarovalnica, ki pred razdelitvijo sklada v celoti ali delno plača kakšno terjatev iz tega dela zakona, stopi do višine plačanega zneska v odnosu do sklada na mesto poplačanega upnika.

393. člen

Upniki, v korist katerih je bil ustanovljen sklad omejene odgovornosti, se lahko za svoje terjatve poplačajo le iz tega sklada.

Po ustanovitvi sklada v skladu s 391. členom tega zakona, se mora sprostiti vsaka ladja ali drugo premoženje, ki pripada osebi, v korist katere je sklad ustanovljen, če je zaustavljeno ali zaplenjeno zaradi terjatev, ki se lahko poplačajo iz sklada. V primeru, da je sklad ustanovljen v tujini, lahko domače sodišče sprosti takšno premoženje, če so upnikovi interesi zavarovani na primeren način.

Sprostitev premoženja je obvezna, če je sklad ustanovljen:
1. v pristanišču, kjer je prišlo do škodnega dogodka oziroma, če je nastal izven pristanišča, v prvem naslednjem pristanišču, ali
2. v pristanišču izkrcanja za terjatve zaradi smrti ali telesnih poškodb, ali
3. v pristanišču izkrcanja za terjatve zaradi poškodovanja tovora, ali
4. v državi, kjer je izvršeno zaustavljanje.

Določbe prvega in drugega odstavka se uporabljajo le v primeru, da lahko upnik uveljavlja terjatve zoper sklad pri sodišču, ki ga upravlja, če se terjatve dejansko lahko poplačajo iz tega sklada.

394. člen

Določbe 382. do 422. člena tega dela zakona veljajo tudi za čolne, s tem, da se za izračun zneska omejene odgovornosti šteje čoln kot ladja, katere bruto tonaža je 500.

395. člen

Določbe 382. do 422. člena tega dela zakona veljajo tudi za vojaške ladje, s tem da se zmogljivost vojaške ladje določa z izpodrivom. Ena tona iz 388. člena tega zakona je enaka dvema tonama izpodriva.

II. poglavje – POSTOPEK ZA OMEJITEV LADJARJEVE ODGOVORNOSTI

396. člen

Nepravdni postopek za omejitev ladjarjeve odgovornosti opravi sodnik posameznik stvarno pristojnega sodišča v Kopru.

Sodišče iz prejšnjega odstavka je pristojno, če je ladja ali čoln, na katerega se nanaša dogodek, v zvezi s katerim teče postopek za omejitev ladjarjeve odgovornosti, vpisan v slovenski ladijski register; če pripada ladja ali čoln, na katerega se nanaša dogodek, v zvezi s katerim teče postopek za omejitev ladjarjeve odgovornosti, tuji državi, je sodišče iz prejšnjega odstavka pristojno, če je bila ladja ali čoln zaustavljen v teritorialnem morju Republike Slovenije, če ni bil zaustavljen, pa, če so bila pri sodišču v Republiki Sloveniji položena sredstva za ustanovitev sklada omejene odgovornosti.

397. člen

Postopek za omejitev ladjarjeve odgovornosti se začne na predlog osebe, ki je po določbah tega zakona upravičena omejiti svojo odgovornost.

Predlog za postopek za omejitev ladjarjeve odgovornosti mora poleg splošnih podatkov, ki morajo biti navedeni v vsaki vlogi, vsebovati tudi:
1. opis dogodka, iz katerega je nastala terjatev, za katero se predlaga omejitev odgovornosti;
2. podlago in znesek omejene odgovornosti;
3. na kakšen način je predlagatelj pripravljen ustanoviti sklad omejene odgovornosti (polog gotovine ali ustrezno drugo zavarovanje);
4. popis znanih upnikov z njihovim sedežem oziroma prebivališčem;
5. vrsto in verjetno višino terjatev znanih upnikov.

Predlogu za postopek za omejitev ladjarjeve odgovornosti je treba priložiti listine, s katerimi se dokazuje tonaža ladje v smislu 388. člena tega zakona.

398. člen

Če sodišče ugotovi, da niso izpolnjeni s tem zakonom predpisani pogoji, ki dovoljujejo predlagatelju, da omeji svojo odgovornost, izda sklep, s katerim zavrne zahtevek.

Če sodišče ugotovi, da s sredstvi predlaganega sklada omejene odgovornosti ne bo moglo prosto razpolagati v korist upnikov, zavrže vloženi zahtevek.

399. člen

Če sodišče ugotovi, da je v predlogu za postopek o omejeni ladjarjevi odgovornosti podani zahtevek v skladu z določbami tega zakona o pogojih za omejitev

odgovornosti in da bo mogoče s sredstvi predlaganega sklada omejene odgovornosti prosto razpolagati v korist upnikov, izda sklep, s katerim dovoli ustanovitev sklada omejene odgovornosti.

V sklepu iz prejšnjega odstavka zahteva sodišče od predlagatelja, naj mu v 15 dneh predloži dokaze o tem, da je dal sodišču na prosto razpolago odobrena sredstva za ustanovitev sklada omejene odgovornosti in da je založil določen znesek, potreben za stroške, ki bodo nastali med postopkom ali v zvezi z njim.

Če predlagatelj ne ravna po drugem odstavku tega člena, izda sodišče sklep, s katerim razveljavi sklep o ustanovitvi sklada omejene odgovornosti.

Sodišče v sklepu opozori predlagatelja na posledice, ker ni ravnal po tretjem odstavku tega člena.

400. člen

Šteje se, da je sklad omejene odgovornosti ustanovljen tistega dne, ko predlagatelj predloži sodišču dokaze o tem, da je ravnal po drugem odstavku prejšnjega člena.

Sklep, s katerim ugotavlja, da je sklad omejene odgovornosti ustanovljen, mora sodišče izdati v 24 urah po prejemu dokazov iz prejšnjega odstavka.

Sklep iz prejšnjega odstavka se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, na oglasni deski sodišča, po potrebi pa tudi na drug primeren način.

Sklep se vroči predlagatelju in vsem upnikom, na katerih terjatve se nanaša omejitev odgovornosti in katerih sedež oziroma prebivališče je sodišču znano.

401. člen

Sklep, s katerim se ugotavlja ustanovitev sklada omejene odgovornosti, vsebuje:
1. ime, pristanišče vpisa in državno pripadnost ladje oziroma označbo in kraj vpisa čolna;
2. firmo oziroma ime in sedež oziroma osebno ime in stalno prebivališče ter državno pripadnost predlagatelja;
3. dogodek, na katerega se nanaša ladjarjeva omejena odgovornost;
4. znesek sklada omejene odgovornosti in datum ustanovitve;
5. poziv upnikom, naj terjatve, ki se po določbah tega zakona poravnajo iz sklada omejene odgovornosti, prijavijo sodišču v 90 dneh od objave sklepa v Uradnem listu Republike Slovenije, ne glede na to če o teh terjatvah že teče pravda, oziroma če je o njih že izdana pravnomočna odločba, z opozorilom na posledice opustitve iz 412. člena tega zakona;
6. kraj in čas naroka za preizkus terjatev.

402. člen

Če teče proti nekomu, ki lahko po določbah tega zakona omeji svojo odgovornost in na katerega se nanaša ustanovljeni sklad omejene odgovornosti, ob ustanovitvi sklada izvršilni postopek ali postopek za zavarovanje terjatev, ki se po določbah tega zakona poravnajo iz ustanovljenega sklada omejene odgovornosti, ustavi izvršilno sodišče na njegovo zahtevo s sklepom izvršilni postopek oziroma postopek za zavarovanje in razveljavi vsa v tem postopku opravljena dejanja.

Stranka, na katere predlog je sodišče ustavilo izvršilni postopek oziroma postopek za zavarovanje, plača svoje stroške ustavljenega postopka, na zahtevo nasprotne stranke pa mora povrniti tudi njene stroške.

Po ustanovitvi sklada omejene odgovornosti ni več mogoče zahtevati rednega izvršilnega postopka oziroma postopka za zavarovanje terjatev, ki se po določbah tega zakona poravnajo iz ustanovljenega sklada omejene odgovornosti.

403. člen

Upniki, ki imajo terjatve v tuji valuti, jih prijavijo v tolarski protivrednosti, obračunani po srednjem tečaju Banke Slovenije za ustrezno tujo valuto na dan ustanovitve sklada omejene odgovornosti.

Na pravočasno prijavljene terjatve (5. točka 401. člena tega zakona) tečejo zakonske zamudne obresti od dneva ustanovitve sklada omejene odgovornosti, na druge terjatve pa od dneva njihove prijave.

404. člen

Prijavljene terjatve se preizkušajo na naroku za preizkus terjatev.

Naroka se lahko kot stranke udeležijo predlagatelj in vsi upniki, ki prijavijo svoje terjatve do sklenitve naroka za preizkus terjatev.

Sodišče lahko opravi narok, čeprav stranke ne pridejo nanj.

Na naroku pozove sodišče navzoče stranke, naj se izrečejo o prijavljenih terjatvah in o podlagi za omejitev predlagateljeve odgovornosti.

405. člen

Ne šteje se, da upnik, s tem ko prijavi terjatev, priznava predlagatelju pravico, da prijavljeno terjatev poravna iz ustanovljenega sklada omejene odgovornosti.

Upnik ne more izpodbijati terjatve drugega upnika s trditvijo, da je ni mogoče poravnati iz ustanovljenega sklada omejene odgovornosti, ker je dogodek, iz katerega je terjatev nastala, povzročil ladjar namenoma ali iz hude malomarnosti (prvi odstavek 387. člena tega zakona).

Šteje se, da predlagatelj ustanovitve sklada omejene odgovornosti in upniki priznavajo, da prijavljena terjatev obstaja in da jo je mogoče poravnati iz ustanovljenega sklada omejene odgovornosti, če tega z vlogo ali ustno na naroku ne izpodbijajo do sklenitve naroka za preizkus terjatev.

406. člen

Če upnik oporeka, da bi bila glede njegove terjatve predlagateljeva odgovornost omejena, predlagatelj pa se s tem strinja, ga sodišče s sklepom napoti, naj v 30 dneh od vročitve sklepa vloži zoper predlagatelja tožbo za ugotovitev, da njegova terjatev ne sodi med terjatve, ki naj bodo poravnane iz sklada omejene odgovornosti.

Če upnik v roku iz prejšnjega odstavka ne ravna po sklepu sodišča, oziroma če vloženo tožbo umakne, se šteje, da se je odpovedal trditvi, da glede njegove terjatve predlagateljeva odgovornost ni omejena.

407. člen

Če upnik izpodbija obstoj ali višino terjatve drugega upnika ali pravico, da se njegova terjatev poravna iz sklada omejene odgovornosti, napoti sodišče s sklepom upnika, katerega terjatev je izpodbijana, naj v 30 dneh po vročitvi sklepa vloži zoper predlagatelja in vse upnike, ki izpodbijajo njegovo terjatev ali njegovo višino, tožbo za ugotovitev obstoja in višino njegove terjatve oziroma pravice do poravnave iz sklada omejene odgovornosti.

Če upniki izpodbijajo terjatev drugega upnika, ki je bila ugotovljena s pravnomočno sodbo, izrečeno v pravdi zoper predlagatelja, napoti sodišče s sklepom upnika oziroma upnike, ki izpodbijajo tako terjatev, naj vložijo v 30 dneh tožbo za ugotovitev, da terjatev ne obstaja.

Če upniki, ki jih je sodišče napotilo na pravdo, v roku iz prvega in prejšnjega odstavka ne ravnajo po sklepu sodišča oziroma, če vloženo tožbo umaknejo, se šteje, da v primeru iz prvega odstavka tega člena terjatev sploh ni bila prijavljena, v primeru iz prejšnjega odstavka pa, da terjatev ni bila izpodbijana.

408. člen

Če predlagatelj izpodbija obstoj ali višino upnikove terjatve, napoti sodišče s sklepom upnika, naj v 30 dneh od vročitve sklepa vloži zoper predlagatelja tožbo za ugotovitev obstoja in višine njegove terjatve.

Predlagatelj ne more izpodbijati upnikove terjatve, če sta bila obstoj in višina te terjatve pravnomočno ugotovljena v pravdi med njim in upnikom ali v pravdi, ki je tekla po prvem odstavku prejšnjega člena.

Če upnik, ki ga je sodišče napotilo na pravdo, ne ravna v roku iz prvega odstavka tega člena po sklepu sodišča oziroma če vloženo tožbo umakne, se šteje, da terjatve sploh ni prijavil.

409. člen

Tožbe iz 406., 407. in 408. člena tega zakona se lahko nanašajo samo na tiste terjatve, ki so bile predmet obravnave na naroku za preizkus terjatev.

Pravnomočne sodbe, izrečene v pravdah iz 406., 407. in 408. člena tega zakona, imajo pravni učinek nasproti vsem strankam v postopku za omejitev ladjarjeve odgovornosti.

410. člen

Za sojenje v sporih iz 406., 407. in 408. člena tega zakona je izključno pristojno sodišče, ki vodi postopek za omejitev ladjarjeve odgovornosti.

411. člen

Če predlagatelj izkaže za verjetno, da bi bilo treba iz sklada omejene odgovornosti neko terjatev poravnati v tujini, lahko sodišče na njegov predlog odredi, naj se iz sklada izloči znesek, ki bi bil potreben za poravnavo te terjatve, v sorazmerju z drugimi prijavljenimi terjatvami in skladom omejene odgovornosti.

Predlog iz prejšnjega odstavka se lahko vloži do prvega naroka za razdelitev ustanovljenega sklada omejene odgovornosti.

Znesek, izločen po prvem odstavku tega člena, se hrani v posebnem depozitu deset let od dneva, ko postane sklep o dokončni delitvi ustanovljenega sklada omejene odgovornosti pravnomočen.

Sodišče lahko še pred iztekom roka iz prejšnjega odstavka odredi, naj se ves izločeni znesek ali del tega zneska vrne v splošni depozit sklada omejene odgovornosti, če se da iz okoliščin sklepati, da so odpadle domneve za izločitev tega zneska (prvi odstavek).

Po izteku roka iz tretjega odstavka tega člena vrne sodišče izločeni znesek v splošni depozit sklada omejene odgovornosti.

412. člen

Za preizkus po sklenjenem naroku prijavljenih terjatev razpiše sodišče nov narok.

Upniki, katerih terjatve se preizkušajo na novem naroku po prejšnjem odstavku, ne morejo izpodbijati prej priznanih terjatev.

Upniki lahko prijavljajo svoje terjatve do sklenitve prvega naroka za razdelitev sklada omejene odgovornosti.

Terjatve, prijavljene po sklenitvi prvega naroka za razdelitev sklada omejene odgovornosti, se ne ugotavljajo.

Upniki, ki prijavijo svoje terjatve po izteku roka iz 5. točke 401. člena tega zakona, morajo predlagatelju in drugim strankam v postopku na njihovo zahtevo povrniti stroške postopka, povzročene zaradi poznejše prijave. Sodišče lahko zahteva od teh upnikov, naj v določenem roku založijo znesek, ki bo potreben za te stroške.

413. člen

Ko opravi postopek za preizkus prijavljenih terjatev, sodišče s sklepom ugotovi, katere terjatve priznava in v kateri višini; pri tem upošteva tudi pisne vloge strank.

414. člen

Sklad omejene odgovornosti se razdeli, ko postane pravnomočen sklep, izdan v smislu prejšnjega člena.

Sodišče lahko na predlog upnika tudi začasno razdeli del sklada omejene odgovornosti, da se vnaprej izplačajo preizkušene terjatve, če upnik, ki to predlaga, izkaže za verjetno, da pravda iz 406., 407. ali 408. člena tega zakona ne bo končana v šestih mesecih.

Delitev sklada iz prejšnjega odstavka obsega del sklada omejene odgovornosti, ki ostane, ko se iz celotnega sklada izločijo sredstva za morebitno poravnavo še spornih terjatev v znesku, v katerem bi jih bilo treba poravnati, če bi bil njihov obstoj ugotovljen v prijavljeni višini.

Sredstva sklada omejene odgovornosti, izločena po prvem, drugem in tretjem odstavku 411. člena tega zakona, se razdelijo, ko je pravnomočno končan postopek za preizkus spornih terjatev, na katere se izločeni zneski nanašajo; pri tem se upošteva delitev, ki je bila opravljena po prvem, drugem in tretjem odstavku tega člena.

415. člen

Za razdelitev sklada omejene odgovornosti pripravi sodišče osnutek.

Po pripravi osnutka za razdelitev sklada omejene odgovornosti razpiše sodišče narok za njegovo obravnavo; nanj povabi predlagatelja in upnike, katerih terjatve so ugotovljene in glede katerih je ugotovljeno, naj bodo poravnane iz sklada omejene odgovornosti, ter upnike, katerih terjatve so še sporne.

Z vabilom na narok pošlje sodišče strankam tudi izvod razdelitvenega osnutka.

416. člen

Če je potreben za pripravo osnutka za razdelitev ustanovljenega sklada omejene odgovornosti strokovnjak, ki ga ni v imeniku sodnih izvedencev, lahko sodišče zaupa pripravo osnutka posebnemu strokovnjaku izven sodišča.

Za strokovnjake iz prejšnjega odstavka se uporabljajo določbe zakona, ki ureja pravdni postopek, ki se nanašajo na izvedence.

417. člen

Naroka se lahko udeležijo kot stranke predlagatelj in upniki iz 415. člena tega zakona.

Izostanek strank z naroka ne predstavlja ovire za sodišče, da opravi narok.

Na naroku pozove sodišče navzoče stranke, da se izrečejo o osnutku za razdelitev sklada omejene odgovornosti in o njem podajo svoje ugovore.

Odločbo o razdelitvi ustanovljenega sklada omejene odgovornosti izda sodišče na podlagi izida postopka; pri tem upošteva tudi pisne vloge strank.

418. člen

Sodišče mora v treh dneh od dneva, ko je postal pravnomočen sklep o razdelitvi sklada omejene odgovornosti, zoper katerega ni bilo vloženo pravno sredstvo, oziroma od dneva, ko je sodišče druge stopnje poslalo pravnomočen sklep sodišču prve stopnje, izdati nalog za izplačilo terjatev upnikom, na katere se nanaša sklep o razdelitvi.

419. člen

Prijava terjatve v postopku za omejitev ladjarjeve odgovornosti ima glede pretrganja zastaranja enak učinek kot vložitev tožbe v pravdnem postopku.

Glede terjatev, ki so bile izpodbijane v postopku za preizkus terjatev, se šteje, da je bilo zastaranje pretrgano od dneva prijave terjatve do izteka roka za vložitev tožbe po določbah 407. in 408. člena tega zakona oziroma do dneva, ko je postala pravnomočna sodba, s katero je bilo ugotovljeno, da se upnikova terjatev ne poplača iz sklada omejene odgovornosti.

Zastaranje terjatev, ki naj bodo po sklepu o razdelitvi sklada omejene odgovornosti poplačane iz sklada, začne znova teči, ko postane sklep o razdelitvi pravnomočen.

420. člen

V korist upnikov, ki jim niti v šestih mesecih po izdaji izplačilnega naloga (418. člen tega zakona) ni mogoče izplačati njihovih terjatev, ustanovi sodišče iz sredstev sklada omejene odgovornosti poseben depozit po pravilih o ustanovitvi sodnega depozita.

421. člen

Rok za pritožbo zoper sklepe, izdane v postopku za omejitev ladjarjeve odgovornosti, je osem dni od vročitve sklepa.

422. člen

V postopku za omejitev ladjarjeve odgovornosti se lahko uporabijo zoper sodni sklep, s katerim je bil postopek pred sodiščem pravnomočno končan, vsa izredna pravna sredstva, ki se lahko uporabijo zoper sodbe, izdane v pravdnem postopku.

ŠESTI DEL – POMORSKE POGODBE

I. poglavje – POGODBA O GRADNJI LADJE

423. člen

S pogodbo o gradnji ladje se ladjedelnica zavezuje, da bo zgradila novo ladjo v določenem roku, po projektu in tehnični dokumentaciji, naročnik pa se zavezuje za zgrajeno ladjo plačati dogovorjeno ceno.

S pogodbo o predelavi ali popravilu ladje se popravljalec ladje zavezuje, da bo predelal ali popravil obstoječo ladjo v določenem roku, naročnik pa, da bo popravljalcu plačal za opravljeno predelavo ali popravilo dogovorjeno ceno.

Določila tega zakona o pogodbi o gradnji ladje se smiselno uporabljajo tudi za pogodbo o predelavi ali popravilu ladje, razen za sprejem ladje v dok, če je ta sprejem samostojen posel.

424. člen

Pogodba o gradnji ladje ter njene spremembe in dopolnitve morajo biti sestavljene v pisni obliki.

Pogodba o gradnji ladje in njene spremembe in dopolnitve, ki so sestavljene v nasprotju s prejšnjim odstavkom, nimajo pravnega učinka.

425. člen

Ladjedelnica mora ladjo zgraditi po pogodbi in pravilih stroke ter na tak način, da je zanjo mogoče izdati listine o sposobnosti za plovbo, ki so predpisane v tem zakonu, pa tudi druge listine, ki so predvidene v pogodbi o gradnji ladje.

Če naj bo ladja po zgraditvi vpisana v tuj register, jo mora ladjedelnica zgraditi po pogodbi in pravilih stroke ter na tak način, da se zanjo lahko izdajo listine, ki so predvidene v pogodbi o gradnji ladje.

426. člen

Šteje se, da je ladja v gradnji last ladjedelnice, če ni v pogodbi o gradnji drugače določeno.

427. člen

Naročnik ima pravico nadzirati gradnjo ladje in v ta namen določiti enega ali več nadzornikov. Imenovanje in odstavitev nadzornika mora pisno sporočiti ladjedelnici.

Stroške v zvezi z delom nadzornika plača naročnik.

Ladjedelnica mora nadzornikom med gradnjo omogočiti nadzorstvo.

Če nadzornik ugotovi, da izvajanje določenih del ni v skladu z določbami 425. člena tega zakona, mora ladjedelnici takoj sporočiti pisne pripombe.

Če se ladjedelnica ne strinja s pripombami nadzornika, mora o tem brez odlašanja pisno obvestiti naročnika in zahtevati postopek, ki je za tak primer predviden v pogodbi.

Če pogodba nima določil glede postopka v smislu prejšnjega odstavka ali če stranki ne sprejmeta rezultatov postopka iz omenjenega odstavka, rešuje spor sodišče.

Določbe prvega do petega odstavka tega člena ne posegajo v pravico klasifikacijskega zavoda, da nadzira gradnjo ladje po določbah tega zakona o ugotavljanju sposobnosti ladje za plovbo.

428. člen

Pri izdelavi in nabavi delov ali pritiklin ladje, katere je ladjedelnica naročila ali nabavila od oseb, ki jih je določil naročnik, je ladjedelnica odgovorna za pomanjkljivosti izvedenih del ali nabavljenih delov ali pritiklin, če ne dokaže, da jih kljub potrebni pozornosti ni mogla opaziti.

429. člen

Ladjedelnica ni odgovorna za pomanjkljivosti gradnje, če dokaže, da so nastale zato, ker je pri izvajanju določenih del ravnala po naročnikovi zahtevi in ga opozorila na možnosti nastanka škodljivih posledic, ki bi jih lahko predvidel ob dolžni skrbnosti.

Če material za gradnjo ladje priskrbi naročnik, ga mora ladjedelnica pregledati in brez odlašanja obvestiti naročnika, če ugotovi pomanjkljivosti.

Če ladjedelnica ne ravna po prejšnjem odstavku, odgovarja za škodljive posledice, ki nastanejo zaradi pomanjkljivosti v materialu.

Ladjedelnica ni odgovorna v smislu prejšnjega odstavka, če je naročnik kljub opozorilu, da ima material pomanjkljivosti, zahteval, naj ga ladjedelnica vgradi v ladjo.

Če ladjedelnica ni hkrati tudi projektant, je odgovorna za tiste pomanjkljivosti pri gradnji ladje, ki jih je izvedla v skladu s projektom, katere bi bila ob dolžni skrbnosti lahko odkrila.

Ladjedelnica ni odgovorna v smislu prejšnjega odstavka, če je naročnik kljub opozorilu zahteval, naj se dela izvedejo po projektu.

Če gre za gradnjo slovenske ladje, mora ladjedelnica obvestiti klasifikacijski zavod, ki nadzira gradnjo, da naročnik kljub njegovemu opozorilu zahteva, naj se določena dela izvedejo v nasprotju s tehničnimi pravili o gradnji in pravili stroke, naj se v ladjo vgradi pomanjkljiv material ali naj se izvedejo dela v skladu s projektom, čeprav bi to povzročilo pomanjkljivosti v gradnji.

430. člen

Ladjedelnica ima pravico pridržati ladjo, dokler ne dobi plačila ali ustreznega zavarovanja za plačilo terjatev v zvezi s pogodbo o gradnji ladje.

431. člen

Ladjedelnica mora v primernem roku na lastne stroške in lastno nevarnost odpraviti pomanjkljivosti, za katere je odgovorna po določbah 425., 427. in 429. člena tega zakona.

Če pomanjkljivosti ni mogoče odpraviti, lahko naročnik zahteva ustrezno znižanje cene.

Če je pomanjkljivost, ki je ni mogoče odpraviti, bistvena, ima naročnik pravico razdreti pogodbo.

Določbe prvega do tretjega odstavka tega člena ne posegajo v naročnikovo pravico do odškodnine.

Okoliščina, da naročnik med gradnjo ladje ni imel očitkov glede projekta, ki ga je izdelala ladjedelnica, glede uporabljenega materiala in načina izvajanja del, ne odvezuje ladjedelnice obveznosti iz prvega do četrtega odstavka tega člena.

432. člen

Ladjedelnica je odgovorna za skrite napake, ki se odkrijejo v enem letu po izročitvi ladje naročniku, pod pogojem, da jo naročnik pisno obvesti o napakah takoj, ko jih odkrije.

433. člen

Obveznosti ladjedelnice iz prejšnjega člena prenehajo v enem letu od dneva, ko je bila po prejšnjem členu obveščena o napakah.

II. poglavje – POGODBE O IZKORIŠČANJU LADIJ

1. Skupne določbe

434. člen

Pogodbe o izkoriščanju ladij so pogodbe o plovbnem poslu in pogodbe o zakupu ladje.

435. člen

Pogodbe o plovbnem poslu so pogodba o prevozu blaga po morju, pogodba o prevozu potnikov po morju, pogodba o vlečenju oziroma potiskanju po morju in pogodbe, ki se nanašajo na druge plovbne posle.

436. člen

Določbe tega zakona, ki se nanašajo na posamezne pogodbe o plovbnem poslu, se smiselno uporabljajo tudi za druge pogodbe o plovbnem poslu, če ni v tem zakonu drugače določeno.

437. člen

V tem poglavju zakona uporabljeni izrazi imajo naslednji pomen:

1. naročnik je pogodbena stranka, ki naroča pri ladjarju prevoz blaga, oseb, vlečenje oziroma potiskanje ladje in izvršitev kakšnega drugega plovbnega posla;
2. vkrcevalec je naročnik ali od njega določena oseba, ki po pogodbi o prevozu blaga predaja ladjarju stvari za prevoz;
3. prejemnik je oseba, ki je upravičena sprejeti blago od ladjarja;
4. prevozni upravičenec je oseba, ki ima po pogodbi o prevozu blaga proti ladjarju določene pravice (naročnik, vkrcevalec, prejemnik);
5. postanek je normalen čas, ki je določen za vkrcanje oziroma izkrcanje tovora;
6. podaljšani postanek je čas, za katerega se podaljšuje vkrcevanje oziroma izkrcevanje tovora čez čas, ki je določen za postanek.

438. člen

Določbe tega poglavja se uporabljajo tudi:

1. za vojaške ladje;
2. za čolne.

Ne glede na 1. točko prejšnjega odstavka se za pogodbe o izkoriščanju vojaških ladij ne uporabljajo:

1. določbe o ladjarski pogodbi za čas za vso ladjo (442., 443., 570. in 572. člen tega zakona, v 440. členu tega zakona pa določbe, ki se nanašajo na to pogodbo);
2. določbe o naročnikovi pravici, da sklene pogodbo o prevozu blaga s kom drugim (444. člen tega zakona);
3. določbe o prevozu potnikov in prtljage (586. do 621. člen tega zakona), razen določb, ki se nanašajo na odgovornost ladjarja za smrt in telesne poškodbe potnikov, ter določbe 598. člena tega zakona;
4. določbe o zakupu ladje (643. do 657. člen tega zakona);
5. določbe 452. in 565. člena tega zakona.

2. Pogodbe o plovbnem poslu

a) Prevoz blaga

Skupne določbe o prevozu blaga

439. člen

S pogodbo o prevozu blaga se ladjar zavezuje, da bo z ladjo prepeljal blago, naročnik prevoza pa, da mu bo plačal voznino.

440. člen

V pogodbi o prevozu blaga je lahko dogovorjen prevoz blaga z vso ladjo, s sorazmernim delom ladje ali z določenim, ladijskim prostorom (ladjarska pogodba), kakor tudi za prevoz posameznega blaga (prevozniška pogodba).

Ladjarska pogodba se lahko sklene za eno ali več potovanj (ladjarska pogodba za potovanje) ali za določen čas (ladjarska pogodba za čas).

441. člen

Ladjarska pogodba mora biti sestavljena v pisni obliki.

Pogodba iz prejšnjega odstavka, ki ni sestavljena v pisni obliki, nima pravnega učinka.

Pri pogodbah o prevozu blaga, ki niso omenjene v prvem odstavku tega člena, ima vsaka stranka pravico zahtevati, da se o sklenjeni pogodbi sestavi pisna listina.

Če stranka, ki mora sestaviti pisno listino, tej zahtevi ne ugodi, ima druga stranka pravico odstopiti od pogodbe, če se še ni začela izpolnjevati.

Določba prejšnjega odstavka ne posega v odškodninsko pravico stranke, ki je zahtevala pisno listino.

442. člen

Pri ladjarski pogodbi ladjar naročniku ne odgovarja za obveznosti, ki jih je prevzel poveljnik ladje pri izpolnitvi posebnih naročnikovih naročil.

443. člen

Pri ladjarski pogodbi naročnik ne sme določiti potovanja, ki bi izpostavilo ladjo ali ladijsko posadko nevarnosti, kakršne ob sklenitvi pogodbe ni bilo mogoče pričakovati, in tudi ne potovanja, za katero ni mogoče pričakovati, da bo opravljeno, ne da bi bil občutneje prekoračen čas, za katerega je bila pogodba sklenjena.

444. člen

Naročnik iz ladjarske pogodbe lahko sklene z drugo osebo pogodbo o prevozu blaga z ladjo, na katero se nanaša ladjarska pogodba.

Za obveznosti, ki izvirajo iz pogodbe, sklenjene po prejšnjem odstavku, je drugim odgovoren tudi ladjar, in sicer po predpisih, katerih uporabe s sporazumom strank ni mogoče izključiti, in po pogojih, ki so določeni za tako vrsto prevoza.

Če se v primeru iz prejšnjega odstavka ladjarjeve obveznosti povečajo, mu je naročnik zanje odgovoren.

Če je druga oseba, s katero je bila sklenjena pogodba iz prvega odstavka tega člena, vedela za ladjarsko pogodbo, ji je ladjar odgovoren le v mejah ladjarske pogodbe in pravnih predpisov, katerih uporabe s sporazumom strank ni mogoče izključiti.

445. člen

Naročnik prevoza, ki je pooblastil koga drugega, da kot vkrcevalec preda ladjarju tovor za prevoz, je ladjarju odgovoren za vkrcevalčeva dejanja in opustitve v okviru prevozne pogodbe.

446. člen

Pogodba o prevozu blaga neha veljati, če je njena izpolnitev zaradi višje sile trajno nemogoča.

Če izpolnitev pogodbe o prevozu blaga zaradi višje sile dalj časa ni mogoča ali če je negotovo, koliko bo višja sila trajala, ima vsaka stranka pravico odstopiti od pogodbe.

Vsaka stranka ima pravico odstopiti od pogodbe tudi tedaj, ko bi utegnila biti ogrožena varnost ladje, posadke ali tovora zaradi višje sile ali druge okoliščine, ki je ni mogoče odvrniti ali preprečiti in ki je ob sklenitvi pogodbe ni bilo mogoče pričakovati, trajala pa bi daljši čas ali je negotovo, koliko bi trajala.

447. člen

Če pogodba o prevozu blaga neha veljati ali stranka od nje odstopi po prejšnjem členu, ima ladjar pravico do povračila stroškov v zvezi z izkrcevanjem; če pa je nastal razlog za prenehanje veljavnosti pogodbe ali za odstop od pogodbe po odhodu ladje iz

nakladalnega pristanišča, ima ladjar tudi pravico do povračila voznine v sorazmerju s koristno prevoženo potjo.

Razen ladjarjeve pravice do povračila po prejšnjem odstavku, pogodbeni stranki druga proti drugi nimata pravice do kakršnegakoli drugega povračila.

448. člen

Če izpolnitev pogodbe o prevozu blaga ni mogoča samo krajši čas, pogodbeni stranki nimata pravice odstopiti od pogodbe.

449. člen

Pri ladjarski pogodbi za vso ladjo lahko naročnik odstopi od pogodbe do konca vkrcevanja oziroma do konca podaljšanega postanka, če vkrcevanje do tedaj ni končano; pogoj pa je, da plača polovico dogovorjene voznine, stroške podaljšanega postanka in druge stroške, ki jih je imel ladjar, pa niso bili vračunani v voznino.

Določba prejšnjega odstavka se uporabi tudi tedaj, ko je bil dogovorjen prevoz s sorazmernim delom ladje ali z določenim ladijskim prostorom ali prevoz posameznega blaga, če vsi naročniki odstopijo od pogodbe.

V primeru iz prvega in drugega odstavka tega člena lahko naročnik oziroma naročniki odstopijo od pogodbe tudi po končanem vkrcanju ali po izteku podaljšanega postanka, pa tudi med potovanjem, če plačajo celotno dogovorjeno voznino, stroške za podaljšani postanek in druge stroške, ki jih je imel ladjar, pa niso bili vračunani v voznino.

Če je bil dogovorjen prevoz s sorazmernim delom ladje ali z določenim ladijskim prostorom ali prevoz posameznega blaga, lahko vsak naročnik odstopi od pogodbe pred začetkom vkrcevanja, če plača celotno dogovorjeno voznino, stroške za podaljšani postanek in druge stroške, ki jih je imel ladjar, pa niso bili vračunani v voznino.

450. člen

Naročnik lahko odstopi od pogodbe v primeru iz četrtega odstavka prejšnjega člena tudi po začetku vkrcevanja, če izpolni obveznosti, ki so določene v tem členu; pogoj pa je, da se tovor lahko izkrca, ne da bi bila v nevarnosti ladja ali drug tovor, da zaradi izkrcevanja ne nastane večja zamuda pri odhodu ladje ali motnja v plovbnem redu, da to ne prizadene škode drugim naročnikom in da ni drugih tehtnih pomislekov glede izkrcevanja.

Če ladjar iz razlogov, navedenih v prejšnjem odstavku, ne sprejme odstopa od pogodbe, mora o tem takoj obvestiti naročnika.

451. člen

Če je bila v primeru odstopa od pogodbe že izdana nakladnica, lahko naročnik odstopi od pogodbe, če vrne ladjarju vse izvode nakladnice ali mu da zavarovanje za škodo, ki bi lahko nastala ladjarju zato, ker mu niso bili vrnjeni vsi izvodi.

452. člen

Ladjar je dolžan prepeljati tovor z ladjo, ki je izrecno dogovorjena ali ima dogovorjene lastnosti.

Če se stranki nista izrecno dogovorili za ladjo oziroma njene lastnosti v smislu prejšnjega odstavka, je ladjar dolžan prepeljati tovor z ladjo, ki ima običajne lastnosti za izpolnitev dogovorjenega prevoza.

453. člen

Ladjar je dolžan s skrbnostjo dobrega ladjarja pravočasno, do začetka potovanja, usposobiti ladjo za plovbo, jo primerno opremiti, priskrbeti posadko, oskrbeti ladjo s potrebnimi zalogami in jo tako pripraviti, da se tovor lahko vkrca, zloži, shrani, prepelje in izkrca v takšnem stanju, v kakršnem ga je prevzel za prevoz.

Ladjar mora s skrbnostjo dobrega ladjarja iz prejšnjega odstavka ravnati tudi med vsem potovanjem.

Ladjar je dolžan dokazati, da je ravnal z dolžno skrbnostjo v smislu prvega in drugega odstavka tega člena.

Sporazum, sklenjen v nasprotju z določbami prvega do tretjega odstavka tega člena, nima pravnega učinka.

454. člen

Ladijski prostor, ki ni namenjen prevozu tovora, se sme uporabiti za to le po izrecnem sporazumu pogodbenih strank, če tak sporazum ne bi bil v nasprotju s predpisi.

455. člen

Ladjar lahko z naročnikovo privolitvijo nadomesti dogovorjeno ladjo z drugo.

Za nadomestitev ladje ni potrebna naročnikova privolitev, če gre za prevoz na podlagi prevozniške pogodbe.

456. člen

Ladjar je odgovoren za pravilnost podatkov o nosilnosti ladje, ki so navedeni v ladjarski pogodbi, če razlika presega pet odstotkov.

457. člen

Če je dogovorjen prevoz z vso ladjo ali z določenim ladijskim prostorom, dogovorjeni prostor pa ni popolnoma izkoriščen, ladjar ne sme razpolagati s tem prostorom brez naročnikove privolitve.

Vkrcevanje tovora

458. člen

Ladjar je dolžan pripeljati ladjo za vkrcevanje tovora v dogovorjeno pristanišče.

459. člen

Če ladje iz razlogov, za katere naročnik ni odgovoren, ni mogoče pripeljati v dogovorjeno pristanišče, ima naročnik prevoza, upoštevajoč namen pogodbe, pravico določiti za prevzem tovora prvo primerno pristanišče, do katerega se lahko ladja zanesljivo pripelje za vkrcevanje.

460. člen

Kraj vkrcevanja tovora v pristanišču je dolžan priskrbeti naročnik.

V linijski plovbi priskrbi kraj vkrcevanja v pristanišču ladjar.

461. člen

Ladjar je dolžan pripeljati ladjo na kraj vkrcevanja, ki ga v smislu prejšnjega člena določi naročnik, če lahko to stori brez nevarnosti za ladjo in če se tovor lahko vkrca na tistem kraju brez nevarnosti za ladjo.

Če kraj vkrcevanja ne ustreza pogojem iz prejšnjega odstavka, je ladjar dolžan pripeljati ladjo čim bliže temu kraju, če to lahko stori brez nevarnosti za ladjo in če se tovor lahko vkrca na tistem kraju brez nevarnosti za ladjo.

462. člen

Ladjar lahko sprejme tovor na sidrišču, če je tako dogovorjeno ali v navadi po krajevnih običajih, mora pa ga sprejeti na sidrišču, če tako odredi Uprava Republike Slovenije za pomorstvo.

463. člen

Če ima naročnik ali druga oseba po pogodbi pravico določiti pristanišče vkrcevanja, poveljnik ladje pa ni prejel takšnega naloga v dogovorjenem ali primernem roku ali prejetega naloga ne more izpolniti, mora ravnati tako, kot misli, da je najbolje, pri tem pa gledati tudi na koristi prevoznega upravičenca.

464. člen

Če mora priti ladja po pogodbi v določeno pristanišče do določenega časa, se šteje, da je prišla pravočasno, če je do tega časa prispela v to pristanišče oziroma na njegovo sidrišče.

465. člen

Poveljnik ladje mora pisno obvestiti naročnika, da je ladja pripravljena za vkrcevanje (pismo o pripravljenosti).

Pismo o pripravljenosti je treba poslati naročniku na njegov naslov v delovnem času.

Če poveljnik ladje ne ve za naslov naročnika ali če mu pisma o pripravljenosti ni mogoče vročiti na njegovem naslovu, mora obvestilo o pripravljenosti ladje objaviti v sredstvih javnega obveščanja in na oglasni deski Uprave Republike Slovenije za pomorstvo.

466. člen

Pismo o pripravljenosti se ne uporablja v linijski plovbi.

Pri prevozu z ladjo v linijski plovbi se tovor vkrca takoj, ko je ladja na določenem kraju pripravljena za vkrcevanje.

467. člen

Poveljnik ladje sme izročiti pismo o pripravljenosti, če je ladja pripravljena za vkrcevanje in je v pristanišču na kraju po 458., 459., 461. in 462. členu tega zakona.

Pismo o pripravljenosti se lahko izroči, čeprav ladja ni bila pripeljana na kraju iz prejšnjega odstavka, če tega ni mogla storiti iz razlogov, za katere je odgovoren naročnik.

468. člen

V pomorski plovbi prevzame ladjar tovor pod škripcem.

469. člen

Poveljnik ladje je dolžan dajati vkrcevalcu, ki sam vkrcava tovor na ladjo, navodila, kako naj ga zloži, da ne bi prišlo do poškodb, ki lahko nastanejo zaradi tega, ker se tovor prevaža z ladjo.

Vkrcevalec mora pri vkrcevanju tovora upoštevati navodila poveljnika ladje, ki se nanašajo na razporeditev tovora na ladji, in druge okoliščine v zvezi z varnostjo ljudi, ladje, njenih naprav in opreme ter drugega tovora na ladji in na preprečevanje onesnaženja okolja.

470. člen

Tovora ni dovoljeno zložiti na ladijski krov brez posebne pisne privolitve naročnika, razen če gre za prevoz, pri katerem se tovor običajno zlaga na krov.

471. člen

Količina tovora, predanega za prevoz, je lahko določena s številom kosov, težo ali prostornino ali na drug način običajen za ta tovor.

V dvomu se določa količina tovora z mero, ki je običajna v pristanišču vrkcevanja.

472. člen

Namesto dogovorjenega tovora se lahko preda na prevoz drug tovor, če se s tem ne spremenijo prevozni pogoji v ladjarjevo škodo, če se zaradi tega ladja ne zadržuje ali če ni ogrožena varnost ladje in drugega tovora in če naročnik priskrbi ladjarju na njegovo zahtevo zavarovanje za terjatve, ki bi lahko nastale zaradi zamenjave tovora.

Če je bil dogovorjeni tovor že vkrcan, plača stroške v zvezi z njegovim izkrcevanjem in z vkrcevanjem drugega tovora naročnik.

473. člen

Naročnik oziroma vkrcevalec mora dati ladjarju navodila za ravnanje s tovorom, če tovor ni v rednem trgovskem prometu in mora poveljnik ukreniti pri njegovem zlaganju in prevozu kaj posebnega.

474. člen

Če gre za nevaren tovor, mora naročnik oziroma vkrcevalec sporočiti ladjarju tudi brez njegove zahteve, kakšne narave je nevarnost in kaj mora ukreniti za varnost.

475. člen

Ladjar ne sme sprejeti za prevoz tovora, katerega uvoz, tranzit ali izvoz je prepovedan ali je tihotapski.

Ladjar ni dolžan sprejeti za prevoz tovora, ki je po naravi nevaren, če mu ob sklenitvi pogodbe njegova nevarna lastnost ni bila in tudi ni mogla biti znana.

Ladjar ni dolžan sprejeti za prevoz tovora, ki je glede na njegovo stanje in na stanje embalaže nevaren za osebe, ladjo ter za okolico in drug tovor, s katerim pride ali lahko pride v dotik med prevozom.

476. člen

Naročnik je ladjarju odgovoren za škodo, prizadejano osebam, ladji, tovoru ali okolju, ter za vso drugo škodo in stroške, prizadejane zaradi pomanjkljive ali neprimerne embalaže in zaradi pomanjkljivega ali netočnega opisa tovora.

477. člen

Naročnik je odgovoren ladjarju za škodo, prizadejano osebam, ladji, tovoru ali okolju, ter za vso drugo škodo in stroške, povzročene zaradi naravnih lastnosti in stanja tovora, če ladjar za te lastnosti in stanje tovora ni vedel in tudi ni moral vedeti.

478. člen

Določbe 460., 465. in 468. člena tega zakona se uporabljajo, če ne veljajo v nakladalnem pristanišču drugačni običaji.

Čas vkrcevanja

479. člen

Ladjar je dolžan prevzemati tovor za prevoz v delovnem času pristanišča.

Delovni čas pristanišča določi pristojna oseba, ki upravlja pristanišče, v skladu z zakonom.

480. člen

Postanek začne teči z začetkom dopoldanskega oziroma popoldanskega delovnega časa, če je bilo pismo o pripravljenosti izročeno najmanj dve uri pred iztekom minulega dopoldanskega oziroma popoldanskega delovnega časa.

Trajanje postanka se določa z akti pristanišča ali po običajih pristanišča.

Postanek se določa po delovnih dneh in delih delovnega dne; pri tem se šteje v delovni dan 24 tekočih ur.

V delovne dni se ne vštevajo nedelje, državni in drugi prazniki, ko se v pristanišču ne dela, in ne čas, ko zaradi vremenskih nezgod ali ovir na strani ladje ni bilo mogoče vkrcevanje.

481. člen

Po poteku postanka začne teči podaljšani postanek. Podaljšani postanek lahko traja polovico časa, kolikor traja postanek.

Podaljšani postanek se šteje po tekočih dnevih in delih dneva brez prekinitve.

V podaljšani postanek se ne šteje tisti čas, ko zaradi ovir na strani ladje ni bilo mogoče delati.

482. člen

Ladjar ima pravico do posebnega plačila za podaljšani postanek.

Plačilo za podaljšani postanek se odmerja po plačilu za podaljšani postanek drugih podobnih ladij v istem pristanišču v istem času, če to ni mogoče pa po plačilu za podaljšani postanek drugih podobnih ladij v najbližjem pristanišču v istem času.

Podaljšani postanek se plačuje vsak dan vnaprej za ves dan, če pa se vkrcevanje konča pred potekom dneva, za katerega je bilo vnaprej plačano, mora ladjar sorazmeren del plačila vrniti.

483. člen

Če podaljšani postanek ni plačan ob zapadlosti, lahko ladja z vkrcanim delom tovora takoj odpluje.

V primeru iz prejšnjega odstavka obdrži ladjar pravico do cele voznine, plačila za podaljšani postanek in drugih terjatev, ki mu pripadajo po pogodbi.

484. člen

Po poteku podaljšanega postanka lahko ladja z vkrcanim delom tovora takoj odpluje.

V primeru iz prejšnjega odstavka obdrži ladjar pravico do cele voznine, plačila za podaljšani postanek in drugih terjatev, ki mu pripadajo po pogodbi.

485. člen

Ladjar do poteka postanka oziroma morebitnega podaljšanega postanka ne sme odkloniti vkrcevanja tovora, pripravljenega ob boku ladje, čeprav bi lahko vkrcevanje in zlaganje takega tovora zadržalo ladjo dalj, kot traja postanek oziroma podaljšani postanek.

V primeru iz prejšnjega odstavka ima ladjar pravico do plačila zaradi zadrževanja ladje po poteku podaljšanega postopka (izredni podaljšani postanek).

Plačilo za izredni podaljšani postanek je za petdeset odstotkov višje od plačila za podaljšani postanek.

Poleg plačila za izredni podaljšani postanek ima ladjar tudi pravico do odškodnine zaradi zadrževanja ladje, če ta škoda presega plačilo za izredni podaljšani postanek.

486. člen

Kadar lahko ladja odpluje tudi z vkrcanim delom tovora, ker podaljšani postanek ob zapadlosti ni bil plačan (483. člen tega zakona) ali ker je podaljšani postanek potekel (484. člen tega zakona), ima ladjar pravico odstopiti od pogodbe in izkrcati tovor, če vkrcani del tovora ne pomeni ustreznega zavarovanja za njegove terjatve iz prevozne pogodbe.

Ladjar mora pri izkrcevanju tovora ravnati s skrbnostjo dobrega ladjarja in pri tem upoštevati okoliščine primera.

Če ladjar odstopi od pogodbe in izkrca tovor, obdrži pravico do cele voznine, do plačila za podaljšani postanek in do povračila stroškov z izkrcanjem, ki niso bili všteti v voznino, ter do drugih terjatev, ki mu gredo po pogodbi.

487. člen

Določbe tega zakona, ki se nanašajo na postanek in podaljšani postanek, se ne uporabljajo za prevoz z ladjami linijske plovbe.

Pri prevozu z ladjami linijske plovbe mora vkrcevalec predajati tovor s tako hitrostjo, s kakršno ga lahko prevzema.

488. člen

Ladja linijske plovbe ni dolžna čakati na vkrcevanje čez čas, ki je določen za odhod ladje po plovbnem redu, če ni ovira za vkrcevanje na strani ladje.

489. člen

Naročnik mora poveljniku ladje pravočasno izročiti carinske in druge listine, ki so potrebne za vkrcanje, prevoz in izkrcanje tovora.

Če teh listin ni izročil do poteka postanka oziroma podaljšanega postanka, pri prevozniški pogodbi pa do časa, ki je določen za odhod ladje, ima poveljnik ladje pravico izkrcati tovor.

V primeru iz prejšnjega odstavka obdrži ladjar pravico do cele voznine in do plačila za nastali podaljšani postanek in izredni podaljšani postanek oziroma do odškodnine zaradi zadrževanja ladje ter do povračila vsake druge škode.

490. člen

Določbe prvega odstavka 479. člena, 480., 481., 482., 485., 487. in 488. člena tega zakona se uporabljajo, če niso v nakladalnem pristanišču drugačni običaji.

Prevozne listine

491. člen

Po končanem vkrcevanju mora ladjar izdati naročniku na njegovo zahtevo nakladnico.

492. člen

Če je tovor predan ladjarju pred vkrcanjem, lahko naročnik zahteva, da mu ladjar izda nakladnico, ki vsebuje vidno opombo “sprejeto za vkrcevanje“ (nakladnica za vkrcevanje).

Namesto, da bi izdal nakladnico, lahko ladjar, ki je izdal nakladnico za vkrcevanje, zapiše nanjo opombo “vkrcano“ z navedbo datuma in tako potrdi, da je tovor vkrcal.

493. člen

Če je izdal ladjar nakladnico za vkrcevanje, mu jo mora naročnik pri prejemu nakladnice vrniti.

494. člen

Če bi moral biti tovor, ki je predmet prevoza, vkrcan v različne ladje, če gre za različne vrste blaga ali če je tovor razdeljen na različne dele, imata ladjar in naročnik pravico zahtevati za vsako uporabljeno ladjo, za vsako vrsto blaga oziroma za vsak del tovora posebno nakladnico.

Če se tovor vkrcava na ladjo v razsutem stanju, ima naročnik pravico zahtevati za določene količine tovora posebno nakladnico.

495. člen

Sporazum strank, sklenjen v nasprotju z določbami 491. člena tega zakona in prvega odstavka 492. člena tega zakona, nima pravnega učinka.

496. člen

Nakladnica se lahko glasi na ime, po odredbi ali na prinosnika.

Če v nakladnici, ki se glasi po odredbi, ni imenovana oseba, po nalogu katere mora ladjar izročiti tovor, ga izroči po odredbi naročnika.

497. člen

Nakladnica na ime se prenaša z odstopom, nakladnica po odredbi z indosamentom, nakladnica na prinosnika pa z izročitvijo.

Za obliko in učinek indosamenta se smiselno uporabljajo določbe meničnega prava, razen določb o regresu.

498. člen

Ladjar mora izdati naročniku na njegovo zahtevo več izvodov nakladnice, na vsakem izvodu pa naznačiti število izdanih izvodov.

499. člen

Vsaka stranka lahko zahteva, da se za njene potrebe napravi več prepisov nakladnice.

Na vsakem prepisu nakladnice mora biti navedeno, da gre za prepis.

Naročnik mora ladjarju na njegovo zahtevo podpisati prepis nakladnice.

500. člen

Nakladnica mora vsebovati:
1. firmo in sedež oziroma ime in stalno prebivališče ladjarja, ki nakladnico izdaja;
2. ime oziroma druge podatke o identiteti ladje;
3. firmo in sedež oziroma ime in stalno prebivališče naročnika;
4. firmo in sedež oziroma ime in stalno prebivališče prejemnika ali označbo “po odredbi“ ali “na prinosnika“;
5. namembno pristanišče ali kdaj oziroma kje bo to pristanišče določeno;
6. količino tovora po številu kosov, teži, prostornini ali drugi merski enoti, glede na vrsto tovora;
7. vrsto tovora in označbe, ki so na njem;
8. stanje tovora ali embalaže po zunanjem videzu;

9. določila o načinu plačila voznine;
10. navedbo o številu izdanih izvodov nakladnice;
11. kraj in dan, ko je bil vkrcan tovor in izdana nakladnica.

Nakladnica lahko vsebuje tudi druge podatke in prevozne pogoje.

501. člen

Podatke iz prejšnjega člena mora vsebovati tudi nakladnica za vkrcevanje, razen podatkov o identiteti ladje in o kraju in dnevu vkrcanja.

Ko zapiše ladjar na nakladnico za vkrcevanje opombo “vkrcano“, mora vpisati vanjo tudi podatke o identiteti ladje in o dnevu ter kraju vkrcanja tovora.

502. člen

Nakladnico podpiše ladjar ali njegov pooblaščenec.

Podpis je lahko lastnoročen, tiskan kot faksimile, perforiran, odtisnjen ali izražen v kakršnikoli koli drugi mehanski ali elektronski obliki.

503. člen

Nakladnico sestavi ladjar po pisnih podatkih naročnika.

504. člen

Če ladjar utemeljeno dvomi o resničnosti ali popolnosti podatkov, ki jih je navedel naročnik o vrsti tovora ali označbah, ki so na njem, ali o količini tovora po številu kosov, teži, prostornini ali drugi merski enoti, in nima razumne možnosti, da bi njihovo resničnost preveril ob vkrcanju, ali če so označbe na tovoru nejasne ali premalo trajne, lahko v nakladnico zapiše pripombe.

505. člen

Podpis naročnika na nakladnici ali prepisu nakladnice (502. člen tega zakona) še ne pomeni, da se naročnik strinja z ladjarjevimi pripombami, vpisanimi v nakladnico po prejšnjem členu tega zakona.

506. člen

Če ladjar v nakladnico ni vpisal pripomb po 504. členu tega zakona, se za razmerja med njim in drugim zakonitim in poštenim imetnikom nakladnice šteje, da je ladjar prevzel tovor tako, kot je navedeno v nakladnici.

Če vpiše ladjar v nakladnico pripombe po 504. členu tega zakona, se domneva, da je prevzel tovor tako, kot ga je izročil prejemniku, dokler zakoniti imetnik nakladnice ne dokaže nasprotno.

507. člen

Pisni pogoji prevozne pogodbe in splošni ladjarjevi pogoji zavezujejo upravičenega imetnika nakladnice, ki ni naročnik, le tedaj, če se nakladnica izrecno sklicuje nanje.

Ustni pogoji prevozne pogodbe, ki niso vpisani v nakladnici, ne zavezujejo upravičenega imetnika nakladnice, ki ni naročnik, niti tedaj, ko se nakladnica izrecno sklicuje nanje.

Če se nakladnica le na splošno sklicuje na pogoje prevozne pogodbe in na splošne ladjarjeve pogoje, imetnika nakladnice iz prvega odstavka tega člena ne zavezujejo tista določila prevozne pogodbe in splošnih ladjarjevih pogojev, ki so strožja od običajnih pogojev za take vrste prevoza.

Potovanje

508. člen

Če čas potovanja v pogodbi ni določen, je ladjar dolžan opraviti potovanje v primernem roku.

509. člen

Če pot v pogodbi ni določena, je ladjar dolžan opraviti potovanje po običajni poti.

510. člen

Kadar ladja iz katerihkoli razlogov ne more začeti ali nadaljevati začetega potovanja, ovira pa bi lahko trajala dalj časa ali je njeno trajanje negotovo, mora poveljnik ladje zahtevati navodila od naročnika ali osebe, ki je upravičena razpolagati s tovorom.

Če poveljnik ladje ne more ravnati po prejšnjem odstavku ali izpolniti prejetega navodila, mora glede na okoliščine primera izkrcati tovor, se z njim vrniti v odhodno pristanišče ali ravnati kako drugače in pri tem gledati na koristi ladjarja in prevoznega upravičenca.

Kadar v primeru iz prvega in drugega odstavka tega člena prevozna pogodba neha veljati po samem zakonu ali zaradi odstopa, se uporabljajo glede pravic in obveznosti pogodbenih strank, nastalih zaradi ukrepov poveljnika ladje, smiselno določbe tega zakona, ki urejajo razmerja pogodbenih strank v primeru prenehanja pogodbe.

Če pogodba ni nehala veljati ali če naročnikovih navodil ni bilo mogoče izpolniti, trpi škodljive posledice stranka, ki je kriva za nastalo oviro oziroma na katere strani je razlog za oviro. Če je razlog za oviro na obeh straneh, trpi vsaka stranka svojo škodo.

Če sta obe stranki krivi za oviro, trpita škodo v sorazmerju s svojo krivdo.

511. člen

Naročnik oziroma zakoniti imetnik nakladnice lahko po začetem potovanju odstopi od pogodbe pod pogoji, ki so navedeni v tretjem odstavku 449. člena tega zakona in v 451. in 452. členu tega zakona.

512. člen

Ladjar, ki ne izvrši naročila, ki ga je dobil od prevoznega upravičenca in bi ga po določbah tega zakona moral izvršiti, odgovarja upravičencu za nastalo škodo.

Ladjar mora povrniti škodo prejemniku, ki je zakoniti imetnik nakladnice, če izpolni naročnikovo naročilo, čeprav mu niso bili vrnjeni vsi izvodi nakladnice.

Višina odškodnine iz prvega in drugega odstavka tega člena ne sme presegati zneska, ki bi ga moral ladjar plačati, če bi odgovarjal za popolno izgubo tovora.

513. člen

Z ladjarjevo dolžnostjo, da povrne škodo po določbah drugega odstavka prejšnjega člena, ni prizadeta njegova regresna pravica do prevoznega upravičenca.

Izročitev tovora prejemniku

514. člen

Ladjar mora izročiti tovor prejemniku v namembnem pristanišču.

515. člen

Za namembno pristanišče in za izročitev tovora prejemniku se uporabljajo določbe 459. do 463. člena tega zakona in 465. do 468. člena tega zakona.

516. člen

Ladjar mora izročiti tovor upravičenemu imetniku nakladnice oziroma osebi, ki je upravičena po prevozni pogodbi.

517. člen

Če za tovor, ki se prevaža, ni bila izdana prevozna listina, ima prejemnik pravico zahtevati, da mu ladjar, ko prispe ladja v namembno pristanišče, izroči tovor pod pogojem, da izpolni obveznosti, ki ga bremenijo na podlagi pogodbe.

Ladjar je dolžan ravnati po zahtevi prejemnika iz prejšnjega odstavka, če iz naročnikovega naročila o razpolaganju s tovorom, ki ga je ladjar dolžan izpolniti, ne izhaja kaj drugega.

518. člen

Upravičeni imetnik nakladnice ima takoj, ko pride tovor v namembno pristanišče, pravico zahtevati, da mu ladjar izroči tovor, če je izpolnil vse obveznosti, ki izvirajo iz nakladnice.

Upravičeni imetnik nakladnice mora pri prevzemu tovora nakladnico vrniti ladjarju.

Če je v namembnem pristanišču tovor izročen tistemu, ki je predložil enega izmed več izvodov nakladnice, drugi izvodi nakladnice ne zavezujejo več ladjarja.

519. člen

Če za tovor, ki se prevaža, ni bila izdana prevozna listina, ima prejemnik pravico zahtevati, da mu ladjar izroči tovor, preden pride ladja v namembno pristanišče, če ga je za to pooblastil naročnik v pogodbi z ladjarjem.

Zakoniti imetnik nakladnice ima pod pogoji, navedenimi v tretjem odstavku 449. člena tega zakona in v 451. in 452. členu tega zakona, pravico zahtevati izročitev tovora pred prihodom ladje v namembni kraj.

520. člen

Ladjar ima pravico zahtevati, da mu oseba, ki ji je izročil tovor, izda potrdilo, da je tovor prejela.

521. člen

Če se tovor, naveden v eni prevozni listini, izroča v delih, lahko ladjar zahteva, da se mu prejem dela tovora potrdi na sami listini ali s posebnim potrdilom.

522. člen

Če za tovor, ki se prevaža, ni bila izdana nakladnica, ima naročnik pravico naložiti ladjarju, da izroči tovor v pristanišču drugi osebi in ne tisti, ki je navedena v pogodbi.

Naročnik izgubi pravico iz prejšnjega odstavka, ko pridobi prejemnik po določbah tega zakona pravico zahtevati in tudi zahteva od ladjarja izročitev tovora.

523. člen

Določbe 479. do 482. člena in 490. člena tega zakona veljajo tudi za čas izkrcevanja.

524. člen

Če do poteka podaljšanega postanka izkrcevanje ni končano ali če podaljšani postanek ob zapadlosti ni plačan, sme poveljnik ladje, da zavaruje plačilo za podaljšani postanek in druge terjatve iz prevozne pogodbe, na stroške in nevarnost prejemnika ali druge osebe, ki je upravičena razpolagati s tovorom, tovor izkrcati in ga sam prevzeti v hrambo ali izročiti v hrambo javnemu skladišču ali drugi primerni osebi.

525. člen

V primeru iz prejšnjega člena ima ladjar tudi pravico do plačila zaradi zadrževanja ladje po poteku podaljšanega postanka; ta se odmeri po tretjem in četrtem odstavku 485. člena tega zakona.

526. člen

Če prejemnik tovora ne ugovarja pisno zaradi poškodbe ali primanjkljaja tovora takoj ob prevzemu, se domneva, da mu je bil tovor izročen tako, kot je navedeno v nakladnici; če prevozna listina ni bila izdana, pa tako kot je bil prevzet za prevoz, dokler prejemnik ne dokaže nasprotno.

Če poškodba ali primanjkljaj nista vidna, lahko prejemnik vloži pisni ugovor iz prejšnjega odstavka v treh dneh po prevzemu tovora.

Ugovor iz prvega in drugega odstavka tega člena mora biti dovolj določen.

Če vloži prejemnik pisni ugovor v roku iz prvega in drugega odstavka tega člena, se domneva, da so navedbe iz ugovora resnične, dokler ladjar ne dokaže nasprotno.

Če sta ladjar in prejemnik pri izkrcanju in izročitvi tovora skupaj pisno ugotovila poškodbo ali primanjkljaj, ugovor ni potreben.

Sporazum strank, sklenjen v nasprotju z določbami prvega do petega odstavka tega člena v škodo prevoznega upravičenca, nima pravnega učinka.

Ladjar in prejemnik morata v mejah možnosti drug drugemu olajšati ugotavljanje stanja tovora in količine ob njegovem prevzemu.

527. člen

Pri ugotavljanju primanjkljaja pri izročenem tovoru se upošteva tudi običajno razsutje med prevozom.

Če se tovor izgubi, se razsutje ne upošteva.

Razsutje iz prvega odstavka tega člena se računa po običajih v kraju razkladalnega pristanišča.

528. člen

Škodo, nastalo zaradi zamude pri izročitvi tovora, ki pa ni primanjkljaj ali poškodba tovora, mora dokazati prejemnik.

529. člen

Če se prejemnik tovora ne zglasi ali ga ni mogoče najti ali če noče ali ne more prevzeti tovora oziroma če se zglasi pred izročitvijo tovora več zakonitih imetnikov nakladnice, je ladjar dolžan zahtevati navodilo od vkrcevalca oziroma naročnika.

530. člen

Če ladjar, ki je v smislu prejšnjega člena zahteval navodilo od vkrcevalca oziroma naročnika, tega navodila ne prejme pravočasno ali ga ne more izpolniti, lahko ravna po 524. členu tega zakona, ter o tem, kar je ukrenil, obvesti vse prevozne upravičence, za katere ve.

Če gre za prevoz na podlagi prevozniške pogodbe, mora ladjar o ovirah glede izročitve tovora takoj obvestiti vse prevozne upravičence, za katere ve; ni pa dolžan čakati na navodilo, ampak lahko takoj ukrepa po 524. členu tega zakona.

531. člen

Če izroči ladjar tovor v hrambo javnemu skladišču ali komu drugemu, je odgovoren le za njuno izbiro.

532. člen

Če tovor, ki ga je po 524. in 530. členu tega zakona shranil sam ladjar ali ga je izročil v hrambo komu drugemu, ni prevzet v 30 dneh od dneva, ko je bil prevzet oziroma izročen v hrambo v namembnem pristanišču, in če niso plačane voznina in druge terjatve, ki izvirajo iz prevozne pogodbe, lahko ladjar tovor ali del tovora proda, če je to potrebno za kritje teh terjatev.

Ladjar lahko tovor proda tudi pred potekom roka iz prejšnjega odstavka, če s prodajo ne bi mogel doseči zneska, ki bi zadoščal za kritje njegovih terjatev in stroškov s hrambo, ali če gre za pokvarjeno ali pokvarljivo blago.

Tovor se proda na dražbi, razen če gre za pokvarljivo blago, pokvarjeno blago ali blago, ki ima borzno ceno.

Pri prodaji pokvarljivega blaga ali pokvarjenega blaga mora ladjar ravnati z dolžno skrbnostjo.

533. člen

Znesek, dosežen s prodajo tovora po prejšnjem členu, mora ladjar po odbitku svoje terjatve v zvezi s prevozom tovora in po odbitku stroškov s hrambo in prodajo tovora položiti pri sodišču, ki je pristojno po kraju prodaje, in to v korist osebe, ki je upravičena razpolagati s tovorom; o tem pa mora brez odlašanja obvestiti prevozne upravičence, za katere ve.

534. člen

Ladjar, ki pri prevozniški pogodbi po krivdi prevoznega upravičenca ne more izkrcati tovora v namembnem pristanišču do časa, ki je v plovbnem redu določen za odhod ladje iz tega pristanišča, lahko tovor izkrca v drugem bližnjem pristanišču; pri tem obdrži pravico do večje voznine in do povračila škode, ki je nastala zaradi tega.

Če izkrcanje v namembnem pristanišču ni bilo onemogočeno po krivdi prevoznega upravičenca, mora ladjar trpeti stroške z dostavo do tega pristanišča; če pa je nastala ovira za izkrcanje po njegovi krivdi, mora povrniti tudi škodo zaradi zamude.

Odgovornost ladjarja za škodo na tovoru in za zamudo

535. člen

Ladjar je od prevzema do izročitve odgovoren za vsako poškodbo, primanjkljaj ali izgubo tovora, ki ga je sprejel za prevoz, kot tudi za škodo, ki je nastala zaradi zamude pri izročitvi tovora.

536. člen

Tovor je izročen z zamudo, če ni bil izročen prejemniku v dogovorjenem roku, kadar ta rok ni bil dogovorjen, pa v primernem roku.

537. člen

Ladjar ne odgovarja za poškodbo, primanjkljaj ali izgubo tovora ali za zamudo pri izročitvi tovora, če dokaže, da izvira poškodba, primanjkljaj, izguba ali zamuda iz vzrokov, ki jih kljub skrbnosti dobrega ladjarja ni mogel preprečiti.

538. člen

Za dejanja in opustitve poveljnika ladje, drugih članov ladijske posadke in drugih oseb, ki delajo za ladjarja v okviru opravljanja svojih dolžnosti, je ladjar odgovoren kot za svoja dejanja in opustitve.

Ladjar ne odgovarja za poškodbo, primanjkljaj ali izgubo tovora ali za zamudo pri izročitvi tovora, ki je posledica dejanj ali opustitev oseb iz prejšnjega odstavka pri plovbi in ravnanju z ladjo.

539. člen

Za škodo, ki je nastala pri ladijskem tovoru zaradi požara, je ladjar odgovoren samo, če se dokaže, da je požar zakrivil osebno s lastnim dejanjem ali opustitvijo.

540. člen

Ladjar ne odgovarja za škodo na tovoru, če dokaže, da je nastala zaradi:

1. skrite napake ladje ali njene nesposobnosti za plovbo, vendar samo, če so bili izpolnjeni pogoji iz 453. člena tega zakona;
2. višje sile, pomorske nesreče, vojnih dogodkov, mednarodnih zločinov na morju, nemirov ali upora;
3. sanitarnih omejitev ali drugih ukrepov in dejanj državnih organov;
4. dejanj ali opustitev prevoznih upravičencev ali oseb, ki zanje delajo;
5. prekinitve dela oziroma stavke, množične izključitve delavcev z dela ali kakršnihkoli drugih ovir, ki popolnoma ali delno ovirajo delo;
6. reševanja ali poskusa reševanja ljudi in premoženja na morju;
7. skrenitve s poti v primerih iz prejšnje točke ali iz drugih utemeljenih razlogov;
8. naravne izgube teže ali prostornine tovora ali zaradi poškodbe ali izgube, ki nastane zaradi lastne napake, skrite napake ali posebne narave tovora;
9. pomanjkljivega pakiranja ali nejasnih ali premalo trajnih označb na tovoru.

Kljub dokazu iz prejšnjega odstavka odgovarja ladjar za škodo, če prevozni upravičenec dokaže, da je škoda nastala zaradi osebne krivde ladjarja ali zaradi krivde osebe, za katere dejanja in opustitve je odgovoren ladjar, pa se ne nanašajo na plovbo in ravnanje z ladjo.

541. člen

Kadar to ni v nasprotju z veljavnimi predpisi, lahko poveljnik ladje nevarni tovor vsak čas in kjerkoli izkrca, ga napravi nenevarnega ali ga odvrže, če ladjar o nevarnosti ni bil pred vkrcanjem obveščen.

V primeru iz prejšnjega odstavka obdrži ladjar pravico do cele voznine in ni odgovoren za škodo.

542. člen

Če je ladjar sprejel za prevoz nevaren tovor in pri tem vedel za njegovo nevarnost, ga sme izkrcati ali napraviti nenevarnega, če je ogrožena varnost ladje, ljudi ali drugega tovora na ladji, kakor tudi okolja.

Če ladjar po prejšnjem odstavku izkrca tovor pred prihodom v namembni kraj, ima pravico do voznine za koristno prevoženo pot; drugo škodo, nastalo zaradi vkrcanja nevarnega tovora in ladjarjevega ravnanja, pa trpi vsaka stranka zase.

543. člen

Ladjar ne odgovarja za škodo, ki nastane zaradi poškodbe, primanjkljaja ali izgube tovora ali zaradi zamude pri izročitvi tovora, če je vkrcevalec vedoma napačno navedel vrsto ali vrednost tovora.

544. člen

Naročnik odgovarja ladjarju za škodo, ki mu je bila prizadejana, ker mu je dal naročnik oziroma vkrcevalec neresnične ali nepopolne podatke o količini, vrsti in označbah tovora.

545. člen

Naročnik odgovarja ladjarju za škodo, ki mu je bila prizadejana zaradi vkrcanja ali prevoza tovora, katerega uvoz, izvoz ali tranzit je prepovedan ali je bil tihotapljen, če ob vkrcevanju te lastnosti ladjarju niso bile znane in tudi niso mogle biti znane.

546. člen

Kdor vkrca tovor brez vednosti ladjarja, je ladjarju odgovoren za škodo, ki mu je bila s tem prizadejana.

547. člen

Ladjar lahko po svoji presoji vsak čas in kjerkoli izkrca tovor, če gre za ogrožanje oseb, ladje, tovora na ladji in okolja, pa tudi odvrže tovor, ki je bil vkrcan brez njegove vednosti kot tudi tovor, ki je bil nepravilno ali nepopolno naveden.

V primeru iz prejšnjega odstavka obdrži ladjar pravico do cele voznine in odškodnine in ni odgovoren za škodo, nastalo zaradi njegovega ravnanja.

548. člen

Tovor, katerega uvoz, izvoz ali tranzit je prepovedan, sme poveljnik po potrebi vrniti v nakladalno pristanišče ali ga kjerkoli izkrcati, če je nujno, pa ga sme tudi odvreči.

Če v primeru iz prejšnjega odstavka ladjar ni vedel in tudi ni mogel vedeti za lastnosti tovora, obdrži pravico do cele voznine in ni odgovoren za škodo, nastalo zaradi takega ravnanja.

Če je ladjar vedel ali bi bil moral vedeti za lastnosti tovora iz prvega odstavka tega člena, obdrži pravico do voznine za koristno prevoženo pot, drugo škodo pa trpi vsaka stranka zase.

549. člen

Če pride do prepovedi uvoza, izvoza ali tranzita blaga med prevozom z ladjo, se uporabljajo glede poveljnikovega ravnanja s tem blagom določbe prvega odstavka prejšnjega člena.

V primeru iz prejšnjega odstavka obdrži ladjar pravico do cele voznine in odškodnine in ni odgovoren za škodo, nastalo zaradi takega ravnanja.

550. člen

Ladjar ne odgovarja zaradi poškodbe, primanjkljaja ali izgube tovora ter zaradi zamude pri izročitvi tovora za več kot 666,67 SDR odškodnine na enoto poškodovanega, manjkajočega ali izgubljenega ali z zamudo izročenega tovora oziroma 2 SDR po kilogramu bruto teže poškodovanega, manjkajočega ali izgubljenega ali z zamudo izročenega tovora, s tem da se upošteva višji znesek.

Z enoto tovora je po prejšnjem odstavku mišljen tovorek ali kos, pri razsutem tovoru pa metrska tona ali kubični meter oziroma druga mera glede na to, na podlagi katere merske enote je bila dogovorjena voznina. Če voznina ni bila dogovorjena na podlagi merske enote, je z mersko enoto za razsuti tovor mišljena merska enota, na podlagi katere se v kraju vkrcanja običajno dogovarja voznina.

Če se tovor prevaža v kontejnerjih, na paletah ali drugih podobnih napravah, se šteje za enoto tovora v smislu prvega odstavka tega člena:
1. tovorek ali enota tovora, navedena v nakladnici – če je v nakladnici naveden tovorek ali enota tovora, ki jo vsebuje kontejner, paleta ali druga podobna naprava;
2. kontejner, paleta ali druga podobna naprava, v kateri se prevaža tovor – če v nakladnici ni naveden tovorek ali enota tovora.

551. člen

Vkrcevalec lahko sporazumno z ladjarjem zviša mejo ladjarjeve odgovornosti iz prejšnjega člena s tem, da navede tako zvišano vrednost blaga na enoto tovora.

Če je bila izdana prevozna listina, nima sporazum strank o zvišanju ladjarjeve odgovornosti, ki ni naveden v tej listini, pravnega učinka v korist prejemnika, ki ni vkrcevalec.

552. člen

Domneva se, da vrednost tovora ustreza znesku, ki ga stranki sporazumno določita po prejšnjem členu, dokler ladjar ne dokaže nasprotno.

553. člen

Ladjar se ne more sklicevati na določbe tega zakona o omejitvi njegove odgovornosti (550. in 551. člen tega zakona), če se dokaže, da je škodo povzročil sam namenoma ali iz hude malomarnosti.

554. člen

Ladjar odgovarja za vrednost izgubljenega tovora ali njegovega dela in za zmanjšanje vrednosti poškodovanega tovora.

Pri tovoru, izročenem z zamudo, odgovarja ladjar tudi za škodo, ki je nastala zaradi zamude.

Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena odgovarja ladjar, ki po 553. členu tega zakona ne more omejiti svoje odgovornosti, za vsako škodo, nastalo zaradi izgube, primanjkljaja ali poškodbe tovora ali zaradi zamude pri izročitvi tovora.

555. člen

Višina škode zaradi izgube tovora se določa po prometni vrednosti enake količine drugega blaga z enakimi lastnostmi v namembnem pristanišču na dan, ko je ladja prišla v to pristanišče, ali če ni prišla, na dan, ko bi morala priti tja.

Če višine škode zaradi izgube tovora ni mogoče določiti po prejšnjem odstavku, se določi po prometni vrednosti blaga v nakladalnem pristanišču ob odhodu ladje, povečani za stroške, ki so nastali s prevozom.

Višina škode za poškodovani tovor je enaka razliki med prometno vrednostjo blaga v nepoškodovanem stanju in njeno prometno vrednostjo v poškodovanem stanju.

Višino škode za izgubljeni oziroma poškodovani tovor, ki ga ni mogoče določiti po prvem in drugem odstavku tega člena, določi sodišče.

Od zneska, ki ga mora plačati ladjar kot odškodnino za poškodbo, primanjkljaj ali izgubo tovora, se odbijejo stroški, prihranjeni s tem, ker tovor ni prispel v namembni kraj oziroma ker je prispel poškodovan.

556. člen

Določbe 550., 554. in 555. člena tega zakona se uporabljajo tudi tedaj, ko poveljnik ladje, drug član ladijske posadke ali kdo drug, ki dela za ladjarja, po splošnih predpisih odgovarja za škodo, ki je nastala zaradi primanjkljaja, izgube ali poškodbe tovora, če se dokaže, da je nastala pri delu ali v zvezi z delom oziroma pri opravljanju službe ali v zvezi s službo.

Osebe iz prejšnjega odstavka se ne morejo sklicevati na omejitev odgovornosti, če so povzročile škodo namenoma ali iz hude malomarnosti.

557. člen

Skupni znesek odškodnine od ladjarja in oseb iz prvega odstavka prejšnjega člena tega zakona ne more biti višji od zneska, ki je določen v 550. členu tega zakona.

Določba prejšnjega odstavka ne posega v določbe drugega odstavka prejšnjega člena tega zakona.

558. člen

Osebe iz prvega odstavka 556. člena tega zakona odgovarjajo do zneska, ki je določen v 550. členu tega zakona, tudi tedaj, ko ladjar po 551. členu tega zakona zviša mejo svoje odgovornosti.

559. člen

Določb tega zakona, ki se nanašajo na odgovornost ladjarja, ni mogoče s pogodbo spremeniti v škodo prevoznega upravičenca.

Ne glede na prejšnji odstavek se lahko določbe tega zakona o ladjarjevi odgovornosti s pogodbo spremenijo v korist ladjarja:
1. če je nastala poškodba, primanjkljaj ali izguba tovora pred začetkom vkrcevanja ali po izkrcanju;
2. če gre za škodo zaradi zamude;
3. če gre za prevoz živih živali;
4. če gre za prevoz tovora, ki je bil s pisno privolitvijo vkrcevalca zložen na krov.

560. člen

Pogodbena določila, ki so v nasprotju s prejšnjim členom, so nična.

Neveljavnost enega pogodbenega določila iz prejšnjega odstavka ne vpliva na veljavnost drugih pogodbenih določil.

561. člen

Določbe tega zakona o ladjarjevi odgovornosti veljajo za vse pogodbene in nepogodbene zahtevke, ki jih kdo na kakršnikoli podlagi postavlja proti ladjarju zaradi poškodbe, primanjkljaja ali izgube tovora.

562. člen

Določbe tega zakona o ladjarjevi odgovornosti ne posegajo v določbe tega zakona o skupnih havarijah.

Voznina

563. člen

Voznina se določa s pogodbo.

Če voznina ni določena s pogodbo, se določi po povprečni vozninski postavki, po kateri se je za zadevno vrsto tovora pogodbeno določala voznina ob vkrcanju tega tovora v pristanišču vkrcanja.

564. člen

Če se vkrca več tovora, kot je določeno v pogodbi, se voznina sorazmerno poveča.

Če se vkrca drug tovor, kot je določeno v pogodbi, za katerega je voznina večja od dogovorjene, se plača voznina za dejansko vkrcani tovor.

Če se vkrca manj, kot je določeno v pogodbi, ali se nič ne vkrca, se plača voznina za vso dogovorjeno količino tovora.

Če je vkrcano manj tovora kot je določeno v pogodbi, voznina za vkrcani tovor pa je večja od dogovorjene, se plača cela dogovorjena voznina in razlika med dogovorjeno in večjo voznino za vkrcani del tovora.

Določba tretjega odstavka tega člena ne posega v določbe 449. člena tega zakona.

565. člen

Če se vkrca le del z ladjarsko pogodbo določenega tovora, ladjar pa je razpolagal z neizkoriščenim delom ladijskega prostora, se dogovorjena voznina sorazmerno zniža.

Če je ladjar razpolagal z neizkoriščenim delom ladijskega prostora v nasprotju z izrecno naročnikovo prepovedjo, je naročniku odgovoren za škodo.

566. člen

Voznina, določena z ladjarsko pogodbo za potovanje, ostane nespremenjena, ne glede na trajanje potovanja, če ni dogovorjena na časovno enoto.

Če se na naročnikovo zahtevo ali v korist prevoznega upravičenca potovanje podaljša še naprej od dogovorjenega namembnega kraja, se voznina sorazmerno zviša.

567. člen

Če je voznina z ladjarsko pogodbo za potovanje določena od časovne enote, čas, od katerega teče, pa ni določen, začne teči od dneva, ko je bilo dano obvestilo o pripravljenosti ladje, in to od poldneva, če je bilo obvestilo dano dopoldne, in od polnoči, če je bilo dano popoldne.

Če se je začelo vkrcevanje po nalogu vkrcevalca pred časom, ki je določen v prejšnjem odstavku, ali če je ladja odplula brez tovora, se šteje čas, od katerega teče voznina, od začetka vkrcevanja oziroma od odhoda ladje.

Čas, za katerega se plača voznina, se konča z izkrcanjem tovora, če je ladja prišla brez tovora, pa takrat, ko se zasidra ali priveže v pristanišču, v katerem se potovanje konča; pri tem se šteje zadnji dan potovanja za cel dan.

568. člen

Če je z ladjarsko pogodbo za potovanje določena voznina na podlagi časovne enote, med potovanjem pa nastane na ladjarjevi strani ovira za izpolnitev pogodbe, ne da bi bil kriv naročnik oziroma vkrcevalec, se ne plačuje voznine za čas, ko traja ovira.

569. člen

Voznino, določeno z ladjarsko pogodbo za čas, plačuje naročnik v enakih mesečnih zneskih vnaprej, vendar gre ladjarju voznina le za čas, ko je izpolnjeval pogodbo.

Dokler traja ovira za izkoriščanje ladje v času, ko velja ladjarska pogodba za čas, se plačuje voznina le tedaj, če je ovira na naročnikovi strani ali zaradi izpolnitve njegovega naročila.

Ladjar lahko odstopi od pogodbe tudi tedaj, če voznina ni plačana ob zapadlosti.

570. člen

Pri ladjarski pogodbi za čas z vso ladjo mora naročnik poleg tega, da plačuje voznino, ladjo na svoje stroške oskrbovati s pogonskim gorivom in mazivom ter z vodo, ki je potrebna za ladijske pogonske stroje in druge ladijske strojne naprave, in plačevati pristaniške in druge pristojbine.

571. člen

Rok za plačevanje voznine na podlagi ladjarske pogodbe za čas začne teči kot pri ladjarski pogodbi za potovanje, v kateri je voznina določena na podlagi časovne enote (567. člen tega zakona).

Za tisti čas, ko je ladja po izteku ladjarske pogodbe za čas na potovanju za naročnika, ne da bi bil kriv ladjar, se plačuje dvojno voznino.

572. člen

Nagrada, ki jo dobi ladja za reševanje med trajanjem ladjarske pogodbe za čas za prevoz z vso ladjo, se deli po odbitku stroškov za reševanje in deleža, ki gre ladijski posadki, na enaka dela med ladjarjem in naročnikom.

573. člen

Za tovor, ki je bil vkrcan brez ladjarjeve privolitve, in za tovor, ki ni pravilno ali popolno naveden, se plačuje voznina po najvišji vozninski postavki, po kateri se je za zadevno vrsto tovora dogovarjala voznina ob vkrcanju tega tovora za enako ali približno enako pot, če je tako določena voznina večja od dogovorjene.

574. člen

Voznina se plača le za tovor, ki je bil prepeljan in v namembnem pristanišču dan na razpolago prejemniku.

Poleg primerov iz 449., 450., 451., 483., 486., 541., 547., 548. in 549. člena tega zakona se plača ne glede na prejšnji odstavek voznina tudi za tovor, ki ni bil prepeljan in dan prejemniku na razpolago, če je za to kriv naročnik prevoza ali vkrcevalec ali oseba, ki je upravičena razpolagati s tovorom, oziroma kdo, za katerega te osebe odgovarjajo, ali če je razlog za to, da tovor ni prišel v namembno pristanišče, na strani tovora, ladjar pa za ta razlog ni odgovoren.

Ne glede na prejšnji odstavek ima ladjar za tovor, ki je bil prepeljan le del poti, poleg primerov iz 447., 542., 548. in 575. člena tega zakona pravico do voznine v sorazmerju s koristno prepeljano potjo tudi, kadar ni odgovoren za prekinitev potovanja.

575. člen

Kadar gre za brodolom ali drugo plovbno nezgodo, kot tudi kadar gre za zaplembo ali zadržanje ladje ali tovora zaradi vojnih dogodkov, mednarodnih zločinov na morju, nemirov ali upora, pripada ladjarju za rešeni tovor voznina v sorazmerju s koristno prepeljano potjo.

576. člen

Če se tovor prepelje, ne da bi bila izdana prevozna listina, mora prejemnik pred prevzemom plačati voznino in druge terjatve v zvezi s prevozom, razen če ni med naročnikom in ladjarjem drugače dogovorjeno.

577. člen

Če prevzame prejemnik tovor na podlagi nakladnice, mora plačati samo terjatve, ki so navedene v nakladnici ali so nastale potem, ko je bila izdana.

578. člen

Če prejemnik ne izpolni svojih obveznosti iz 576. in 577. člena tega zakona, ima ladjar pravico pridržati in prodati tovor po določbah 531. do 533. člena tega zakona.

Pravico iz prejšnjega odstavka ima ladjar tudi, ko izroči tovor osebi, ki ni prejemnik.

579. člen

Ladjar, ki je izročil tovor prejemniku, nima pravice terjati naročnika za znesek, ki ga ni izterjal od prejemnika po prejšnjem členu.

Če je ladjar s prodajo tovora le delno uspel poplačati se za svojo terjatev, ima pod pogoji iz prejšnjega odstavka pravico zahtevati, da mu naročnik plača neporavnani del.

Prvi odstavek tega člena ne velja, če ladjar dokaže, da kljub dolžni skrbnosti ni mogel ravnati po prejšnjem členu.

Pomorski privilegiji na tovoru, ki je vkrcan na ladjo

580. člen

S pomorskimi privilegiji na tovoru, ki je vkrcan na ladjo, so zavarovani:
1. sodni stroški, potrebni v skupnem interesu vseh upnikov v postopku izvršbe ali zavarovanja, da bi bil tovor obvarovan ali prodan, ter stroški varovanja in nadzorstva nad njim od prihoda ladje v zadnje pristanišče;
2. nagrade za reševanje in prispevki iz skupnih havarij, ki obremenjujejo tovor;
3. terjatve iz prevozne pogodbe skupaj s stroški za uskladiščenje vkrcanega tovora.

Pomorski privilegij za glavnico zajema tudi obresti.

581. člen

Pomorski privilegiji ne prenehajo s spremembo lastnika tovora, če ni v tem zakonu drugače določeno.

582. člen

Vrstni red terjatev, ki so zavarovane s pomorskimi privilegiji na vkrcanem tovoru, se določa po vrstnem redu iz prvega odstavka 580. člena tega zakona.

Če terjatev iz 1. in 3. točke prvega odstavka 580. člena tega zakona ni mogoče popolnoma poravnati, se poravnajo sorazmerno z njihovimi zneski.

Če terjatev iz 2. točke prvega odstavka 580. člena tega zakona ni mogoče popolnoma poravnati, ima pozneje nastala terjatev prednost pred prejšnjo.

Šteje se, da so z istim dogodkom povezane terjatve nastale sočasno.

583. člen

Z izvrševanjem pridržne pravice v smislu 578. člena tega zakona, ladjar ne posega v vrstni red terjatev, ki so zavarovane s pomorskimi privilegiji.

584. člen

S prenehanjem pomorskega privilegija ne preneha terjatev, ki je bila z njo zavarovana.

Z odstopom terjatve, zavarovane s pomorskim privilegijem, se prenese tudi pomorski privilegij na vkrcanem tovoru.

585. člen

Pomorski privilegiji na vkrcanem tovoru prenehajo:
1. s prenehanjem terjatve, ki je bila zavarovana s pomorskim privilegijem;
2. s prodajo tovora v izvršilnem ali stečajnem postopku;
3. če upnik v 15 dneh po izkrcanju tovora ne zaprosi pri pristojnem sodišču za začasno odredbo;
4. če je izkrcan tovor že pred potekom roka iz 3. točke tega člena na zakonit način prešel v roke drugih, ki jih nimajo v posesti v imenu dolžnika;
5. z razglasitvijo tovora za pomorski plen ali vojni plen na morju.

b) Prevoz potnikov in prtljage

586. člen

Za uporabo določb tega zakona, ki urejajo prevoz potnikov in njihove prtljage, imajo posamezni uporabljeni izrazi naslednji pomen:
1. ladjar je oseba, ki sklene prevozno pogodbo ali v imenu katere se sklene ta pogodba, bodisi, da dejansko sam opravlja prevoz, bodisi da ga opravlja preko dejanskega ladjarja;
2. dejanski ladjar je oseba, različna od ladjarja, bodisi da je to lastnik ladje ali naročnik bodisi oseba, ki izkorišča ladjo, ki dejansko opravlja ves prevoz ali le njegov del;
3. potnik je oseba, ki se vozi z ladjo na podlagi prevozne pogodbe ali spremlja vozilo ali žive živali;
4. prtljaga je vsaka stvar, vključno z vozilom, ki se prevaža na podlagi prevozne pogodbe, razen:
   a) stvari in vozil, ki se prevažajo na podlagi zakupne pogodbe, na podlagi nakladnice ali pogodbe, ki se nanaša predvsem na prevoz blaga;
   b) živih živali;
5. ročna prtljaga je prtljaga, ki jo ima potnik v svoji kabini ali jo pazi ali nadzira, vključno prtljago, ki je v vozilu ali na njem;
6. škoda zaradi zamude je materialna škoda, nastala zato, ker prtljaga ni bila izročena potniku v razumnem roku, računano od dneva prihoda ladje, s katero se je prevažala ali bi se morala prevažati, ne obsega pa zamude, nastale zaradi prekinitve dela, stavke ali podobnih dogodkov.

587. člen

S pogodbo o prevozu potnikov se ladjar zavezuje naročniku, da bo prepeljal enega ali več potnikov, naročnik pa, da bo plačal prevoznino.

588. člen

Prevoznina se določi s pogodbo.

589. člen

Ladjar mora izdati potniku na njegovo zahtevo vozovnico.

Vozovnica se lahko glasi na ime ali na prinosnika.

590. člen

Domneva se, da vsebina vozovnice ustreza sklenjeni pogodbi, dokler se ne dokaže nasprotno.

Dejstvo, da potnik nima vozovnice, da vozovnica ni pravilna ali je izgubljena, ne vpliva na obstoj, veljavnost in vsebino prevozne pogodbe.

591. člen

Zoper vsebino vozovnice na prinosnika je mogoče ugovarjati le ob njeni izdaji.

592. člen

Vozovnice, ki se glasi na ime, brez privolitve ladjarja ni mogoče prenesti na drugo osebo.

Vozovnice, ki se glasi na prinosnika, brez privolitve ladjarja ni mogoče prenesti na drugo osebo, ko je potnik potovanje že začel.

593. člen

Potnik, ki se vkrca brez vozovnice, ki bi jo moral kupiti pred vkrcanjem, se mora takoj javiti poveljniku ali pooblaščenemu članu ladijske posadke.

Potnika brez vozovnice iz prejšnjega odstavka lahko poveljnik ladje iz utemeljenih razlogov izkrca.

Potnik brez vozovnice plača prevoznino od pristanišča, v katerem se je vkrcal, do pristanišča, v katerem se izkrca; če pa se ni pravočasno javil poveljniku ali drugemu pooblaščenemu članu posadke, mora plačati za prevoženo pot dvojno prevoznino.

Za pristanišče potnikovega vkrcanja se šteje odhodno pristanišče ladje, če ni mogoče ugotoviti, da se je potnik vkrcal v kakšnem drugem pristanišču.

594. člen

Če ladja ne začne mednarodnega potovanja tri ure po času, ki je določen v pogodbi ali plovbnem redu, lahko potnik odstopi od pogodbe.

V primeru iz prejšnjega odstavka ima potnik pravico do povrnitve prevoznine.

Če je bil začetek potovanja z ladjo zamujen namenoma ali iz hude malomarnosti ladjarja oziroma oseb, ki zanj delajo, mora ladjar potniku povrniti škodo.

595. člen

Prevoznina se ne vrne, če potnik ne pride na ladjo do njenega odhoda ali če med potjo opusti nadaljnje potovanje.

596. člen

Ladjar mora vrniti prevoznino potniku, katerega vozovnica se glasi na ime, če potnik odstopi od mednarodnega potovanja šest ur pred začetkom potovanja.

Če potnik odstopi od potovanja v smislu prejšnjega odstavka, ima ladjar pravico obdržati največ deset odstotkov prevoznine.

597. člen

Če je vozovnica izdana na prinosnika, mora ladjar potniku vrniti prevoznino, če je od potovanja odstopil dve uri pred začetkom potovanja, če iz vozovnice ne izhaja kaj drugega.

Če potnik odstopi od potovanja v smislu prejšnjega odstavka, ima ladjar pravico obdržati največ deset odstotkov prevoznine.

598. člen

Če pride med potovanjem do prekinitve potovanja iz razlogov, ki niso na potnikovi strani, prekinitev pa traja več kot 24 ur, ima potnik pravico:
1. zahtevati, da ga ladjar skupaj s prtljago, s svojim ali drugim primernim prevoznim sredstvom prepelje do namembnega kraja;
2. zahtevati, da ga ladjar skupaj s prtljago v primernem roku vrne v odhodno pristanišče in mu vrne prevoznino;
3. odstopiti od pogodbe in zahtevati, da mu ladjar vrne prevoznino.

Če je bilo potovanje prekinjeno namenoma ali iz hude malomarnosti ladjarja oziroma oseb, ki zanj delajo, mora ladjar potniku povrniti škodo.

599. člen

Potnik, ki zahteva povrnitev prevoznine ali povrnitev škode, mora v osmih dneh od dneva, ko je bilo potovanje končano, od ladjarja pisno zahtevati povrnitev prevoznine oziroma povrnitev škode ali v teh rokih vložiti tožbo pri sodišču.

Pisno zahtevo za vrnitev v odhodni kraj oziroma za nadaljevanje potovanja mora potnik poslati ladjarju v 24 urah po poteku roka, določenega v prvem odstavku prejšnjega člena.

Potnik, ki ne ravna po prvem in drugem odstavku tega člena, izgubi pravico zahtevati od ladjarja povrnitev škode, prevoznine oziroma nadaljevanje potovanja ali vrnitev v odhodno pristanišče.

600. člen

Določbe tega zakona o odgovornosti ladjarja za smrt ali telesne poškodbe potnikov se uporabljajo tudi, če je prevoz brezplačen.

601. člen

Ladjar je odgovoren za škodo, nastalo zaradi smrti ali telesne poškodbe potnika in za poškodbo, primanjkljaj ali izgubo prtljage, če je dogodek, ki je povzročil škodo, nastal med prevozom, ter za zamudo pri izročitvi prtljage potniku, če je škodo oziroma zamudo mogoče pripisati krivdi ladjarja ali oseb, ki zanj delajo.

Oseba, ki zahteva povrnitev škode iz prejšnjega odstavka, mora dokazati, da je dogodek, ki je povzročil škodo, nastal med prevozom, in višino škode.

602. člen

Ladjar je odgovoren za škodo iz prejšnjega člena, ki jo povzročijo med opravljanjem svojih dolžnosti po svoji krivdi osebe, ki zanj delajo.

603. člen

Dokler se ne dokaže nasprotno, se domneva, da je kriv ladjar, če je smrt ali telesna poškodba potnika ali poškodba, primanjkljaj ali izguba ročne prtljage ali zamuda pri njeni izročitvi nastala neposredno ali posredno zaradi brodoloma, trčenja, nasedanja, eksplozije, požara ali napak ladje.

Dokler se ne dokaže nasprotno, se domneva, da je za škodo zaradi poškodbe, primanjkljaja ali izgube druge prtljage ter zaradi zamude pri njeni izročitvi potniku, kriv ladjar, ne glede na naravo dogodka, ki je to škodo povzročil.

604. člen

Ladjar je po drugem odstavku prejšnjega člena odgovoren potniku za škodo zaradi poškodbe, primanjkljaja ali izgube dragocenosti ter za zamudo pri izročitvi teh stvari potniku le tedaj, če jih je prevzel v hrambo.

Za stvari iz prejšnjega odstavka, ki jih je prevzel v hrambo, mora ladjar izdati potniku pisno potrdilo.

605. člen

Za prtljago, ki jo je prevzel v hrambo, mora ladjar na zahtevo potnika izdati prtljažnico.

Prtljažnica mora navajati vrsto in število kosov prtljage.

Domneva se, da so podatki v prtljažnici resnični, dokler se ne dokaže nasprotno.

606. člen

Če prtljaga po končanem potovanju ni prevzeta ali odnesena z ladje, jo mora ladjar na potnikove stroške in nevarnost sam shraniti ali jo izročiti v hrambo primernemu hranilcu.

607. člen

Če ladjar dokaže, da je smrt ali telesna poškodba potnika, poškodba, primanjkljaj ali izguba prtljage ali zamuda pri izročitvi potnikove prtljage v celoti ali delno nastala po potnikovi krivdi ali zaradi njegovega ravnanja, ki se ne more šteti za normalno, sodišče izključi oziroma omili ladjarjevo odgovornost.

608. člen

Ladjarjeva odgovornost ob smrti ali telesni poškodbi potnika je v vseh primerih omejena na znesek 46.666 SDR na potnika in potovanje.

Če ima prisojena odškodnina obliko rente, kapitalizirani znesek rente ne sme presegati zneska iz prejšnjega odstavka.

Znesek iz prvega odstavka tega člena je namenjen za poplačilo vseh upnikov, katerih terjatve temeljijo na istem dogodku, ki je povzročil potnikovo smrt ali telesno poškodbo.

609. člen

Ladjarjeva odgovornost za škodo, prizadejano na prtljagi zaradi njene poškodbe, primanjkljaja ali izgube ali zamude pri njeni izročitvi potniku, je v vseh primerih omejena, in sicer:

1. za ročno prtljago – na znesek 833 SDR na potnika in potovanje;
2. za vozila, vključno tudi prtljago, ki se prevaža v vozilu ali na njem – na znesek 3.333 SDR na vozilo in potovanje;
3. za drugo prtljago, razen prtljage iz 1. in 2. točke tega odstavka – na znesek 1.200 SDR na potnika in potovanje.

Določba 3. točke prejšnjega odstavka velja za odgovornost ladjarja in odškodnino za dragocenosti.

610. člen

Ladjar in potnik se lahko dogovorita, da bo ladjar odgovarjal po prejšnjem členu samo z zneskom odškodnine, ki presega 117 SDR v primeru škode na vozilu in 13 SDR na potnika v primeru škode na drugi prtljagi zaradi njene poškodbe, primanjkljaja, izgube ali zamude pri njeni izročitvi potnika.

Določbe tega člena ne veljajo za dragocenosti.

611. člen

Ladjar izgubi pravico do omejitve odgovornosti iz prejšnjih členov, če je škodo povzročil namenoma ali iz hude malomarnosti.

612. člen

Ladjar in potnik se lahko pisno dogovorita za znesek omejene odgovornosti, ki je večji od zneskov iz prejšnjih členov.

613. člen

Obresti in stroški postopka, prisojeni v odškodninski pravdi zaradi smrti ali telesne poškodbe potnika, poškodbe, primanjkljaja ali izgube prtljage ali zaradi zamude pri izročitvi prtljage potniku, se izplačajo v celoti, in sicer poleg zneska, ki ga mora ladjar plačati po določbah prejšnjih členov.

614. člen

Če je zoper osebe, ki delajo za ladjarja ali za dejanskega ladjarja vložena tožba zaradi škode, predvidene v določbah tega zakona o prevozu potnikov in prtljage, lahko te osebe, če so delale v okviru poslov, ki jih opravljajo na ladji, uveljavljajo izključitev ali omejitev odgovornosti, na katero se lahko sklicuje ladjar po določbah tega zakona.

Osebe iz prejšnjega odstavka, ki delajo za ladjarja ali za dejanskega ladjarja, se ne morejo sklicevati na omejitev odgovornosti iz prejšnjih členov, če so škodo povzročile namenoma ali iz hude malomarnosti.

Meje odgovornosti, za katere se ladjar in potnik dogovorita po 612. členu tega zakona, se ne nanašajo na osebe, navedene v prvem odstavku tega člena.

615. člen

Prevoz potnika in ročne prtljage obsega čas, ko je potnik na ladji, čas, ko se vkrca in izkrca, ter čas, ko se vozi po vodni poti od obale do ladje in obratno, če je cena tega stranskega prevoza vračunana v ceno vozovnice ali če da ladjar potniku na razpolago ladjo, ki se uporablja za ta prevoz. Prevoz potnika pa ne obsega časa, ko je potnik na pristaniški napravi na obali.

Poleg časa iz prejšnjega odstavka obsega prevoz ročne prtljage tudi čas od trenutka, ko jo je ladjar na kopnem ali na ladji prevzel v hrambo, do trenutka, ko jo je izročil potniku.

616. člen

Kadar je podana podlaga za meje odgovornosti iz prejšnjih členov, veljajo te meje za celoten znesek odškodnine, ki jo je mogoče doseči v okviru vseh pogodbenih in nepogodbenih tožb, vloženih iz naslova odgovornosti zaradi smrti ali telesne poškodbe potnika ali zaradi poškodbe, primanjkljaja ali izgube prtljage ali zamude pri njeni izročitvi potniku.

Pri prevozu, ki ga je opravil dejanski ladjar, ne sme celotni znesek odškodnine, ki jo je mogoče uveljaviti od ladjarja ali dejanskega ladjarja ter od oseb, ki zanj delajo in so opravljale svojo službeno dolžnost, presegati največjega zneska odškodnine, ki jo je mogoče zahtevati bodisi od ladjarja bodisi od dejanskega ladjarja, pri čemer nobeden od teh ne odgovarja čez mejo, ki se lahko uporabi zanj.

V vseh primerih, ko se osebe, ki delajo za ladjarja ali dejanskega ladjarja, po 614. členu tega zakona lahko sklicujejo na omejitev odgovornosti iz prejšnjih členov, celoten znesek odškodnine, ki jo je mogoče dobiti od ladjarja ali morda od dejanskega ladjarja in oseb, ki zanj delajo, nikakor ne more presegati te omejitve.

617. člen

Potnik mora pisno ugovarjati pri ladjarju ali njegovem pooblaščencu:
1. če so poškodbe na prtljagi vidne;
   a) če gre za ročno prtljago – pred izkrcanjem ali ob izkrcanju;
   b) če gre za drugo prtljago – pred izročitvijo ali ob izročitvi;
2. če poškodbe na prtljagi niso vidne ali če je prtljaga izgubljena – 15 dni od izkrcanja ali izročitve ali od dneva, ko bi morala biti prtljaga izročena.

Če potnik ne ravna po prejšnjem odstavku, se šteje, da je prejel prtljago v neoporečnem stanju, dokler se ne dokaže nasprotno.

Pisni ugovor ni potreben, če je bilo ob prevzemu prtljage v navzočnosti obeh strank ugotovljeno njeno stanje.

618. člen

Potnik lahko izjavi, da je po njegovem mnenju prtljaga izgubljena, če mu ni bila izročena v 30 dneh po končanem potovanju.

Potnik ima pri tem, ko daje izjavo v smislu prejšnjega odstavka, pravico zahtevati, da ga ladjar obvesti, da je našel prtljago, če jo najde v enem letu po izplačilu odškodnine zanjo.

Potnik lahko v 30 dneh po prejemu obvestila, da se je prtljaga našla, zahteva, da se mu proti plačilu prevoznih stroškov izroči v kraju, ki ga sam določi.

Potnik, ki prevzame najdeno prtljago, mora ladjarju vrniti znesek, ki mu je bil izplačan kot odškodnina za izgubljeno prtljago proti odbitku voznine, ki mu je bila vrnjena, obdrži pa pravico do odškodnine zaradi zamude pri njeni izročitvi.

Če potnik ni uveljavil zahtevka po drugem in tretjem odstavku tega člena, ima ladjar pravico, da s prtljago prosto razpolaga.

619. člen

Vsako določilo pogodbe, sklenjene preden je nastopil primer, ki je povzročil smrt ali telesno poškodbo potnika ali poškodbo, primanjkljaj ali izgubo njegove prtljage ali zamudo pri izročitvi prtljage potniku, katerega namen je bil, da bi bil ladjar prost odgovornosti do potnika ali da bi bil znesek omejene odgovornosti nižji od zneska, določenega v tem zakonu, razen omejitve iz 610. člena tega zakona, ali katere namen je bil, da bi dokazno breme, ki je sicer na ladjarju, zadelo koga drugega, je nično.

Ničnost posameznega pogodbenega določila v smislu prejšnjega odstavka ne vpliva na veljavnost drugih pogodbenih določil.

620. člen

Določbe 601., 602., 603., 604. in 607. člena tega zakona se uporabljajo za vse pogodbene in nepogodbene zahtevke, ki so iz kateregakoli naslova postavljeni nasproti ladjarju za škodo, povzročeno s smrtjo ali telesno poškodbo potnika, za poškodbo, primanjkljaj ali izgubo prtljage ali za škodo zaradi zamude pri izročitvi prtljage potniku.

621. člen

Ladjar ima pravico pridržati in prodati prtljago, ki mu je bila predana za prevoz, in dragocenosti, ki jih je prevzel v hrambo, da se poplača za svoje terjatve v zvezi s prevozom potnika, prtljage in v zvezi s hrambo dragocenosti.

c) Vlečenje in potiskanje

622. člen

S pogodbo o vlečenju se ladjar vlačilca oziroma potiskovalca zavezuje, da bo s svojo ladjo vlekel oziroma potiskal drugo plovilo do določenega kraja ali določen čas, ali da bo opravil določeno nalogo, ladjar vlečenega oziroma potiskanega plovila pa, da mu bo za to plačal vlečnino.

Vlečnina se določa s pogodbo.

Določbe od 625. do 628. člena se uporabljajo tudi za potiskanje.

623. člen

Vlečenje ali potiskanje vodi poveljnik vlečenega ali potiskanega plovila, če ni v pogodbi izrecno drugače določeno.

624. člen

Po tem zakonu se:

1. vlečenje začne tedaj, ko je vlačilec po nalogu poveljnika vlečene ladje v položaju, da lahko opravi vlečenje, ali ko po nalogu poveljnika vlečene ladje vlačilec sprejme ali preda vlečno vrv, ali ko se začne potiskanje vlečene ladje ali kakršenkoli drug manever, potreben za vlečenje, odvisno od tega, kaj je nastopilo prej;
2. vlečenje konča tedaj, ko se izvrši končni nalog poveljnika vlečene ladje, da se vlečna vrv odveže, ali ko preneha potiskanje ali kakršenkoli manever, potreben za vlečenje, odvisno od tega, kaj je nastopilo pozneje.

625. člen

Če vlačilec vleče plovilo, ki nima posadke, mora ladjar vlačilca z običajnimi ukrepi skrbeti, da ostane sposobnost vlečenega plovila v stanju, v kakršnem ga je sprejel v vlečenje.

Ladjar vlačilca mora skrbeti za ohranitev tovora na vlečenem plovilu, če vlečeno plovilo nima posadke, le v primeru, če tako obveznost izrecno prevzame.

Ladjar vlačilca se lahko dogovori za vlečeni prevoz tovora s svojo ali tujo ladjo. V dvomu se domneva, da je sklenjena pogodba o vlečenju.

Ladjar vlačilca, ki po drugem in tretjem odstavku skrbi za tovor, je odgovoren za škodo na tovoru po določbah tega zakona, ki se nanašajo na odgovornost ladjarja za prevoz blaga.

626. člen

Za povračilo škode, ki nastane zaradi trčenja ladij, ki plovejo v vleki, ali zaradi trčenja med njimi in drugimi ladjami, se uporabljajo določbe tega zakona o povračilu škode zaradi trčenja ladij.

627. člen

Če pride vlečena ladja v nevarnost zaradi okoliščin, za katere po pogodbi o vlačenju ladjar vlačilca ni odgovoren, vlačilec pa jo rešuje, ima ladjar vlačilca po uspešnem reševanju pravico do nagrade.

Ladjar vlačilca nima pravice do nagrade za reševanje, če iz pogodbe izhaja, da obsega vlečnina tudi nagrado za reševanje.

Če je vlečnina dogovorjena le za uspešno opravljeno vlečenje, ima ladjar vlačilca pravico do vlečnine, čeprav vlečenje ni bilo uspešno, če dokaže, da je za neuspeh vlečenja kriv ladjar vlečene ladje.

Če vlečnina ni bila dogovorjena le za uspešno vlečenje, ladjar vlačilca nima pravice do nje, če ladjar vlečene ladje dokaže, da je za neuspeh vlečenja kriv ladjar vlačilca.

628. člen

Določbe tega zakona o skupni havariji se uporabljajo tudi za razmerja med vlačilcem in vlečeno ladjo.

d) Drugi posli v zvezi s plovbo

629. člen

Določbe tega oddelka zakona se uporabljajo za pogodbe, sklenjene med naročnikom posla in ladjarjem, s katerimi se ladjar zavezuje, da bo z ladjo opravil kakšen posel, ki se ne nanaša na prevoz potnikov, prtljage in blaga ali na vlečenje, naročnik posla pa, da mu bo za to plačal.

Za pogodbe iz prejšnjega odstavka se uporabljajo tudi določbe 443. in 563. ter 566. do 572. člena tega zakona.

Določbe tega zakona o voznini za prevoz blaga se smiselno uporabljajo tudi za pogodbe iz prvega odstavka tega člena.

630. člen

Če ni drugače dogovorjeno, je ladjar odgovoren za sposobnost ladje za plovbo po določbah drugega, tretjega in četrtega odstavka 453. člena tega zakona.

631. člen

Če ni med strankama drugače dogovorjeno, je ladjar odgovoren za dejanja in opustitve oseb, ki pri izpolnjevanju pogodbe zanj delajo, ter za lastna dejanja in opustitve, če s tem ne posega v določbe 629. člena tega zakona.

Ladjar in osebe, ki delajo zanj, so po določbah tega zakona o odgovornosti za smrt in telesne poškodbe članov posadke odgovorni za smrt in telesne poškodbe naročnikovih oseb, ki so na ladji v okviru izpolnjevanja pogodbe.

e) Direktni prevoz

632. člen

V pogodbi o prevozu blaga, stvari, potnikov in prtljage je lahko določeno, da bo ladjar prevoz opravil delno s svojo ladjo, delno pa z ladjami drugih ladjarjev (direktni prevoz).

Ladjar, ki je po pogodbi o direktnem prevozu blaga sprejel tovor, izda nakladnico za celo dogovorjeno pot (direktna nakladnica).

Ladjar, ki je sklenil pogodbo za direktni prevoz potnikov, izda potniku vozovnico za celo dogovorjeno pot (direktna vozovnica).

Ladjar, ki je po pogodbi o direktnem prevozu potnikov prevzel od potnika prtljago za prevoz, izda prtljažnico za celo dogovorjeno pot (direktna prtljažnica).

Vsak nadaljnji ladjar stopa v pogodbo o direktnem prevozu blaga ali prtljage, če sprejme tovor ali prtljago in direktno prevozno listino.

Vsak nadaljnji ladjar stopa v pogodbo o direktnem prevozu potnikov, če sprejme za prevoz potnika z direktno vozovnico.

633. člen

Ladjar, ki je sklenil pogodbo o direktnem prevozu, ladjar, ki je izdal direktno prevozno listino, ladjar, ki je izročil tovor prejemniku, in ladjar, med čigar prevozom se je zgodil dogodek, iz katerega izvira odškodninski zahtevek zaradi poškodbe, primanjkljaja ali izgube tovora, odgovarjajo upravičencu za te terjatve solidarno.

Za škodo, ki je bila povzročena prevoznemu upravičencu zaradi zamude pri prevozu blaga, sta odgovorna ladjar, ki je sklenil prevozno pogodbo, in ladjar, ki je izročil tovor prejemniku.

Prvi in drugi odstavek tega člena se uporabljata tudi za direktni prevoz prtljage.

634. člen

Ladjar, ki je poravnal terjatve po prejšnjem členu, ima regresno pravico do ladjarja, med čigar prevozom je nastal dogodek, iz katerega izvira terjatev.

Če ni mogoče ugotoviti ladjarja, med čigar prevozom je nastal dogodek iz prejšnjega odstavka, gre znesek poravnane terjatve v breme ladjarjev, ki so sodelovali pri direktnem prevozu, v sorazmerju z njihovimi deleži pri dogovorjeni voznini, razen ladjarjev, ki dokažejo, da dogodek ni nastal na tistih delih poti, na katerih so oni opravili prevoz.

Če ladjar, ki je poravnal terjatev, brez svoje krivde ne more uveljaviti regresnega zahtevka do ladjarja, med čigar prevozom je nastal dogodek, gre znesek poravnane terjatve v breme vseh ladjarjev, ki so sodelovali pri direktnem prevozu, v sorazmerju z njihovimi deleži pri dogovorjeni voznini.

635. člen

Ladjar, ki sodeluje pri direktnem prevozu, ki pa pri prevzemu tovora ni vpisal pripombe v direktno prevozno listino v smislu 504. člena tega zakona, mora drugim ladjarjem, ki sodelujejo pri tem prevozu, dokazati, da je naslednjemu ladjarju ali prejemniku izročil tovor v takšnem stanju, kot ga je prejel od prejšnjega ladjarja oziroma vkrcevalca.

Ladjarju, ki sodeluje pri direktnem prevozu in je v direktno prevozno listino vpisal pripombo v smislu 504. člena tega zakona, morejo drugi ladjarji dokazati, da so od vkrcevalca oziroma prejšnjega ladjarja sprejeli tovor tako, kot je navedeno v direktni prevozni listini.

636. člen

Ladjar, ki je sklenil pogodbo za direktni prevoz potnika, je odgovoren za celotno dogovorjeno pot.

Vsak naslednji ladjar, ki sodeluje pri direktnem prevozu potnika, je potniku odgovoren le za škodo, prizadejano na delu poti, na katerem je opravil prevoz.

Za poškodbo, primanjkljaj ali izgubo ročne prtljage je odgovoren ladjar, na čigar delu poti je škoda nastala. Pisni ugovor po prvem odstavku 617. člena tega zakona mora podati potnik ladjarju, na čigar delu poti je nastala škoda, in to najpozneje ob izkrcanju z njegove ladje.

Za škodo, nastalo zaradi smrti ali telesne poškodbe potnika, odgovarjajo ladjarji iz prvega in drugega odstavka tega člena solidarno.

637. člen

Če poravna ladjar, ki je sklenil pogodbo o direktnem prevozu potnika, potnikovo terjatev, za katero je po drugem odstavku prejšnjega člena tega zakona odgovoren tudi drugi ladjar, ima regresno pravico do tega ladjarja.

638. člen

Poseben sporazum, s katerim prevzame ladjar obveznosti, ki niso predvidene v tem zakonu, ali s katerim se odpove pravici, ki jih ima po tem zakonu, ima pravni učinek nasproti dejanskemu ladjarju le v primeru, če ta v to izrecno pisno privoli.

639. člen

Ladjar, ki je zaupal cel prevoz ali del prevoza dejanskemu ladjarju, je odgovoren za celoten prevoz.

Določbe tega zakona o direktnem prevozu potnikov veljajo za dejanskega ladjarja, ki mu je bil zaupan prevoz po prejšnjem odstavku.

f) Multimodalni prevoz

640. člen

S pogodbo se lahko oseba (podjemnik multimodalnega prevoza) zaveže, da bo opravila prevoz blaga na več različnih transportnih načinov, pri čemer je eden od njih pomorski prevoz, naročnik prevoza pa, da bo za celoten prevoz plačal voznino.

641. člen

Podjemnik odgovarja za poškodbo, primanjkljaj ali izgubo tovora, ali za zamudo pri izročitvi tovora od prevzema do izročitve tovora.

Podjemnik v primerih iz prejšnjega odstavka ne odgovarja, če dokaže, da izvira škoda iz vzrokov, ki jih kljub skrbnosti dobrega podjemnika ni mogel preprečiti.

642. člen

Za omejitev odgovornosti podjemnika se smiselno uporabljajo določbe 550. člena tega zakona.

3. Zakup

643. člen

S pogodbo o zakupu ladje v smislu tega zakona izroči zakupodajalec zakupniku proti zakupnini ladjo v uporabo, da opravlja plovbno dejavnost.

644. člen

Pogodba o zakupu ladje mora biti sklenjena v pisni obliki.

Pogodba o zakupu ladje, ki ni sklenjena v pisni obliki, je nična.

645. člen

Zakupodajalec mora izročiti zakupniku ladjo v takem stanju, da jo lahko izkorišča v namen, ki je v pogodbi določen ali običajen.

Če v pogodbi ni posebej določeno, se ladja izroča brez posadke.

646. člen

Ladijski pogonski stroški gredo v breme zakupnika.

Zakupnik mora vzdrževati ladjo, dokler traja pogodba, po izteku pogodbe pa ladjo vrniti v enakem stanju in v istem kraju, kot jo je prevzel.

Zakupnik ni odgovoren za normalno obrabo ladje.

Zakupnika ne zadenejo stroški za popravila ladje, ki so potrebni za odpravo skritih napak, ki jih je imela ladja takrat, ko mu je bila izročena, in ne škoda, ki nastane z izgubo ladje zaradi višje sile.

647. člen

Za škodo, nastalo zaradi napak, zaradi katerih je ladja nesposobna ali manj sposobna za dogovorjeno ali običajno izkoriščanje, ki pa jih je ladja imela že ob izročitvi zakupniku, je odgovoren zakupodajalec, razen če dokaže, da teh napak s skrbnostjo dobrega ladjarja ni mogel odkriti.

648. člen

Če je ladja oddana v zakup s posadko, mora posadka izpolnjevati zakupnikova naročila, če je to določeno v pogodbi o zakupu.

Zakupnik ima pravico menjati posadko.

649. člen

Če nastane dvom, ali je sklenjena pogodba o zakupu ladje ali ladjarska pogodba, se šteje, da je sklenjena ladjarska pogodba.

650. člen

Zakupnina se plačuje mesečno vnaprej, šteto od dneva, ko začne teči.

Zakupodajalec nima pravice do zakupnine za čas, ko zakupnik po njegovi krivdi ali zaradi skrite napake, ki jo je imela ladja že ob izročitvi zakupniku, ladje ni mogel uporabljati.

651. člen

Če zakupnik ob zapadlosti ne plača zakupnine, lahko zakupodajalec takoj zahteva izplačilo zakupnine za ves čas trajanja zakupne pogodbe, ali pa odstopi od pogodbe.

Določba prejšnjega odstavka ne posega v zakupodajalčevo pravico do povračila škode.

652. člen

Pogodba o zakupu ladje se lahko sklene za določen ali nedoločen čas, za eno ali več potovanj.

653. člen

Pogodba o zakupu ladje, sklenjena za določen čas, se lahko podaljša samo s pisnim sporazumom.

Pogodba o zakupu ladje, sklenjena za nedoločen čas, se lahko pisno odpove z najmanj trimesečnim odpovednim rokom.

654. člen

Pogodba o zakupu ladje preneha, če je ladja uničena, če je trajno nesposobna za izkoriščanje, ali če je zaradi višje sile med zakupom ni mogoče izkoriščati.

Če trajajo popravila ladje, ki gredo v breme zakupodajalca, predolgo ali je pričakovati, da bodo predolgo trajala, lahko zakupnik odstopi od pogodbe.

655. člen

Če zakupnik zakupodajalcu ne vrne ladje po izteku zakupne pogodbe, mu mora za prekoračeni čas plačati dvojno zakupnino.

Če je za zamudo pri vrnitvi ladje kriv zakupnik, je zakupodajalcu odgovoren tudi za vsako škodo, ki presega znesek iz prejšnjega odstavka.

656. člen

Nagrada za reševanje z zakupljeno ladjo med trajanjem zakupne pogodbe gre zakupniku.

657. člen

Zakupnik sme dati ladjo v podzakup le s pisno privolitvijo zakupodajalca.

4. Zastaranje

658. člen

Terjatve iz pogodb o izkoriščanju ladij, razen terjatev iz pogodbe o prevozu potnikov in prtljage, zastarajo v enem letu.

Terjatve iz pogodb o prevozu potnikov in prtljage zastarajo v dveh letih.

Stranki se lahko po nastanku terjatve pisno dogovorita za zastaralni rok, ki je daljši od roka iz prvega odstavka tega člena.

Pogodba iz prejšnjega odstavka, ki ni sklenjena v pisni obliki, nima pravnega učinka.

Zastaranje začne teči:

1. pri pogodbah o prevozu blaga:
   - za odškodnino zaradi poškodbe, primanjkljaja ali izgube tovora – od dneva, ko je tovor izročen oziroma, ko bi moral biti izročen v namembnem kraju;

- za odškodnino zaradi zamude – od dneva, ko je tovor izročen;
- za neizpolnitev drugih pogodbenih obveznosti – od dneva, ko bi morala biti obveznost izpolnjena;

2. pri pogodbah o prevozu potnikov:
   - za telesno poškodbo – od dneva izkrcanja potnika;
   - za potnikovo smrt, ki je nastopila med prevozom – od dneva, ko je ladja prišla ali bi morala priti v pristanišče, v katerem se je nameraval potnik izkrcati;
   - za telesno poškodbo potnika, ki se je zgodila med prevozom in je potnik zaradi nje po izkrcanju z ladje umrl – od dneva potnikove smrti, če pa tožba za odškodnino, zaradi smrti ali telesne poškodbe potnika ni vložena v treh letih od dneva izkrcanja, je pravica do odškodnine izgubljena;
3. pri pogodbah o prevozu prtljage:
   - predane za prevoz – od dneva, ko je bila prtljaga izročena ali bi morala biti izročena v pristanišču, v katerem se je potnik izkrcal ali se je nameraval izkrcati;
   - ročne prtljage – od dneva izkrcanja potnika oziroma, če je potnik med prevozom umrl, od dneva, ko je ladja prišla ali bi morala priti v pristanišče, v kateri se je potnik nameraval izkrcati;
4. pri pogodbah o vlečenju oziroma potiskanju – od dneva, ko je bilo vlečenje oziroma potiskanje končano, razen glede terjatev za vlečnino, za katere začne teči rok od dneva zapadlosti vlečnine;
5. pri pogodbah o zakupu ladje – od dneva, ko je pogodba nehala veljati, razen glede zakupnine, pri kateri začne teči rok od dneva zapadlosti;
6. pri regresnih zahtevkih – od dneva, ko je bilo opravljeno dejanje, ki daje pravico do regresa.

III. poglavje – POGODBA O POMORSKI AGENCIJI

659. člen

S pogodbo o pomorski agenciji se pomorski agent zaveže, da bo na podlagi splošnega ali posebnega pooblastila v imenu in za račun naročitelja opravljal pomorske agencijske posle, naročitelj pa, da bo agentu povrnil stroške in plačal nagrado.

Pomorski agent je pravna ali fizična oseba, ki je registrirana za opravljanje pomorskih agencijskih poslov.

Pogodbo o pomorsko prometnem agencijskem poslu lahko sklepa za pomorskega agenta oseba, ki opravi strokovni izpit in izpolnjuje pogoje glede delovnih izkušenj in izobrazbe, ki jih predpiše minister. Način opravljanja strokovnega izpita, izpitni program in sestavo izpitne komisije predpiše minister.

Ministrstvo vodi evidenco o opravljenih strokovnih izpitih, ki vsebuje osebno ime, datum in kraj rojstva, državljanstvo, spol, stalno oziroma začasno prebivališče, datum opravljanja strokovnega izpita ter datum izdaje in zaporedno številko potrdila o opravljenem strokovnem izpitu.

Naročitelj je ladjar ali lastnik opreme v imenu in za račun katerega bo pomorski agent opravil posle.

Ponudba pomorskega agenta obvezuje naročitelja, če je bila dana v mejah pooblastila.

Pomorski agent lahko imenuje podagenta, če to s pogodbo o pomorski agenciji ni prepovedano; o tem mora obvestiti naročitelja.

660. člen

Pogodba o pomorski agenciji na podlagi splošnega pooblastila mora biti sklenjena v pisni obliki.

Za izvedbo posameznega naloga je pogodba lahko pisna ali ustna. Na zahtevo pomorskega agenta mora biti vsaka ustna pogodba potrjena pisno.

661. člen

Med pomorske agencijske posle sodijo posli v zvezi s posredovanjem, zastopanjem in drugimi storitvami, ki se nanašajo na plovbo in izkoriščanje ladij, kot so zlasti: sprejem in odprava ladij, trženje, sklepanje pogodb o izkoriščanju ladij in opreme, nakup in prodaja ladij in opreme, gradnja in popravilo ladij in opreme, sklepanje pretovornih in skladiščnih pogodb, sklepanje zavarovalnih pogodb, izdajanje prevoznih in drugih listin, vnovčevanje terjatev, zasedba posadke in skrb zanjo, organizacija oskrbe ladij.

662. člen

Na podlagi splošnega pooblastila se pomorski agent zavezuje, da bo v določenem ali nedoločenem času opravljal eno ali več vrst pomorskih agencijskih poslov, ki so vsebovani v pooblastilu (generalna agencija).

Če nastane dvom glede meja splošnega pooblastila, se šteje, da se pooblastilo nanaša na posle v zvezi s sprejemom in odpravo ladij.

Če se pomorski agent ukvarja samo s posredovanjem oziroma zastopanjem pri sklepanju pogodb o izkoriščanju ladij, se šteje v primeru, če nastane dvom glede meja splošnega pooblastila, da se to nanaša na posredovanje pri sklepanju teh pogodb, razen zakupnih pogodb in pogodb o prevozu za določen čas za celo ladjo, vendar vedno v okviru poslov, s katerimi se ukvarja naročitelj.

663. člen

Če naročitelj omeji pomorskemu agentu pooblastila, ki se nanašajo na običajne pomorsko agencijske posle, ta omejitev nima pravnega učinka nasproti tretjim osebam, ki zanjo niso vedele ali po okoliščinah niso mogle vedeti.

Če pomorski agent izrecno ne navede, da nastopa kot agent, velja nasproti pošteni osebi, da dela v svojem imenu.

Šteje se, da je agent izrecno navedel, da nastopa kot agent, če je tretji osebi izjavil, da nastopa “v imenu in na račun naročitelja“ ali “samo kot agent“ ali kaj drugega z isto vsebino, in navedel firmo oziroma ime naročitelja.

664. člen

Pomorski agent je dolžan in upravičen, da s skrbnostjo dobrega gospodarja v mejah pooblastila opravlja posle, ki so potrebni ali običajni za izvršitev sprejetega naročila.

665. člen

Pomorski agent sme z izrecnim pooblastilom pogodbenih strank podpisovati pogodbe o izkoriščanju ladij v imenu in za račun obeh pogodbenih strank (broker).

666. člen

Pomorski agent ima pravico do povračila stroškov in do nagrade za posredovanje oziroma sklenitev pogodb.

Pomorski agent ima pravico zahtevati predujem za kritje stroškov.

667. člen

Pomorski agent ima pridržno in zastavno pravico na naročiteljevih stvareh za kritje svojih terjatev.

IV. poglavje – POGODBA O PRISTANIŠKO-PREKLADALNIH STORITVAH

668. člen

Pogodba o pristaniško-prekladalnih storitvah je pogodba, s katero se prekladalec zaveže opraviti prekladalne storitve za naročnika, ta pa se mu jih zaveže plačati.

669. člen

Prekladalec odgovarja za poškodbo, primanjkljaj ali izgubo blaga od časa, ko ga je prevzel, do časa, ko ga je izročil ali dal na razpolago upravičencu.

670. člen

Prekladalec ne odgovarja za poškodbo, primanjkljaj ali izgubo blaga ali za zamudo pri izvršitvi prekladalnih storitev, če dokaže, da izvira poškodba, primanjkljaj, izguba ali zamuda iz vzrokov, ki jih kljub skrbnosti dobrega prekladalca ni mogel preprečiti.

671. člen

Prekladalec ne odgovarja za škodo, ki nastane zaradi poškodbe, primanjkljaja ali izgube blaga in zaradi zamude pri izvršitvi prekladalnih storitev, če je naročnik napačno navedel količino, vrsto ali vrednost tovora.

672. člen

Prekladalec opravlja prekladalne storitve na podlagi pogodbe z naročnikom in ne vstopa v nikakršno pravno razmerje med strankama prevozne pogodbe ter pravno ne prevzema oziroma izroča blaga, razen v primeru, ko se za to posebej zaveže. Prekladalec pravno prevzema blago tudi v primeru, ko po naročilu ladjarja prevzame blago, ki ga ladjar ni mogel izročiti upravičencu iz prevozne pogodbe.

673. člen

Naročnik mora očitne napake blaga ugovarjati v treh dneh po prevzemu, skrite napake pa v 15 dneh po tem, ko je bilo blago izročeno končnemu prejemniku, vendar ne pozneje kot 60 dni po prevzemu s strani naročnika.

Če naročnik napaki ni pravočasno in pravilno ugovarjal, se šteje, da je blago brez napak, razen če naročnik dokaže nasprotno.

674. člen

Prekladalec ne odgovarja zaradi poškodbe, primanjkljaja ali izgube blaga za več kot 2,75 SDR po kilogramu bruto teže poškodovanega, manjkajočega ali izgubljenega blaga.

V primeru zamude pri izvršitvi prekladalnih storitev je prekladalčeva odgovornost omejena na dvainpolkratno višino naročnikovega plačila za prekladalne storitve.

Skupni znesek odškodnine iz prvega in drugega odstavka tega člena ne more presegati zneska, ki bi se določil na podlagi prvega odstavka tega člena za popolno izgubo blaga.

675. člen

Prekladalec se ne more sklicevati na določila tega zakona o omejitvi njegove odgovornosti, če se dokaže, da je škodo povzročil namenoma ali iz hude malomarnosti.

676. člen

Določb tega zakona, ki se nanašajo na odgovornost prekladalca, ni mogoče s pogodbo spremeniti v škodo naročnika.

Pogodbena določila, ki so v nasprotju s prejšnjim odstavkom, so nična.

Neveljavnost enega pogodbenega določila iz prejšnjega odstavka ne vpliva na veljavnost drugih pogodbenih določil.

677. člen

Določbe tega poglavja o odgovornosti prekladalcev veljajo za vse pogodbene in nepogodbene zahtevke, ki jih kdorkoli na kakršnikoli podlagi postavlja proti prekladalcu zaradi poškodbe, primanjkljaja ali izgube blaga ter zaradi zamude pri izvršitvi prekladalne storitve.

678. člen

Za svoje terjatve iz pogodbe o pristaniško-prekladalnih storitvah in za druge terjatve, nastale v zvezi s prekladalnimi storitvami z blagom, ima na njem prekladalec pridržno pravico.

679. člen

Terjatve iz pogodb o pristaniško-prekladalnih storitvah zastarajo po dveh letih.

Zastaranje začne teči od dneva, ko je prekladalec izvršil oziroma bi moral izvršiti prekladalne storitve, razen pri zamudi, ko zastaranje začne teči od dneva, ko je bila prekladalna storitev izvršena.

Naročnik ali druga oseba lahko vloži regresno tožbo proti prekladalcu tudi po poteku zastaralnega roka iz prejšnjega odstavka, če vloži tožbo v roku 90 dni po tem, ko je izpolnil zahtevek, o temelju katerega je bil voden postopek, če je v razumnem roku po vložitvi zadevne tožbe, ki bi lahko imela za posledico regresni zahtevek proti prekladalcu, tega obvestil o vložitvi take tožbe.

V. poglavje – POGODBA O POMORSKEM ZAVAROVANJU

1. Splošne določbe

680. člen

Določbe tega poglavja zakona se uporabljajo:

1. za zavarovanje ladje, njenih strojev, naprav, opreme in zalog, kot tudi blaga in drugih stvari, ki jih prevaža ladja ali so na njej;
2. za zavarovanje voznine, prevoznine, zavarovalnih stroškov, stroškov za opremo ladje, stroškov skupne havarije, nagrad za reševanje, pričakovanega dobička, provizij, plač posadke, zastavnih ter drugih pravic in materialnih koristi, ki obstajajo ali jih je mogoče upravičeno pričakovati v zvezi s plovbo ali prevozom blaga z ladjo in jih denarno oceniti;
3. za zavarovanje odgovornosti za škodo, prizadejano drugim osebam v zvezi z izkoriščanjem ladje in drugih stvari, navedenih v 1. točki tega odstavka.

Določbe tega poglavja zakona se uporabljajo tudi za zavarovanje ladij, ki so v gradnji, in stvari, ki so namenjene za njihovo zgraditev, za zavarovanje blaga, ki je pred prevozom ali po prevozu z ladjo v skladiščih, na razkladališčih ali drugih krajih, ali pa se prevaža z drugimi prevoznimi sredstvi, na pozavarovanje predmetov, navedenih v tem členu, in druga podobna zavarovanja ter pozavarovanja, če so sklenjena po policah ali pogojih, ki so običajni za pomorska zavarovanja.

Določbe tega poglavja zakona se uporabljajo tudi za zavarovanje čolnov.

Z drugimi osebami so v tem poglavju zakona mišljene osebe, ki niso subjekti zavarovalnih pogodb.

681. člen

Zavarovanec je lahko samo tista oseba, ki ima ali lahko pričakuje, da bo imela upravičen materialni interes, da zavarovalni primer ne nastopi.

Zavarovanec lahko zahteva nadomestilo za nastalo škodo, ki je krita z zavarovanjem (zavarovalnino) le v primeru, če je imel interes na zavarovanem predmetu tedaj, ko je nastopil zavarovalni primer, ali če ga je pridobil pozneje.

682. člen

Sklenitelj zavarovanja lahko sklene zavarovalno pogodbo zase, za drugo določeno osebo, ali za nedoločeno osebo, ki ima interes na zavarovanem predmetu.

Če iz zavarovalne pogodbe ni razvidno, da je zavarovanje sklenjeno za nedoločeno osebo, se šteje, da je sklenjeno za sklenitelja zavarovanja ali za določeno drugo osebo.

Ob sklenitvi zavarovanja sklenitelj zavarovanja ni dolžan navesti, ali sklepa zavarovanje zase ali za določeno drugo osebo.

Za sklenitelja zavarovanja se ne šteje tisti, ki je sklenil zavarovalno pogodbo izrecno za svojega pooblastitelja v njegovem imenu.

683. člen

Zavarovanje, ki je bilo sklenjeno za določeno drugo osebo, je brez njenega naročila veljavno, če ta druga oseba (zavarovanec) pozneje privoli v sklenjeno zavarovanje.

Privolitev v sklenjeno zavarovanje v smislu prejšnjega odstavka se lahko da tudi po nastanku škode, ki je krita z zavarovanjem.

Vložitev zahtevka za izplačilo zavarovalnine se šteje za privolitev druge osebe v sklenjeno zavarovanje.

684. člen

Zavarovanje za nedoločeno osebo se šteje, da je sklenjeno za tistega, ki ima ob nastopu zavarovalnega primera interes na zavarovanem predmetu oziroma, ki lahko po drugem odstavku 681. člena tega zakona zahteva zavarovalnino za nastalo škodo.

Zavarovanje za nedoločeno osebo je veljavno, če ima tisti, ki ima interes na zavarovanem predmetu ob nastopu zavarovalnega primera, ali tisti, ki lahko zahteva zavarovalnino za nastalo škodo v smislu drugega odstavka 681. člena tega zakona, v posesti polico ali jo dobi v posest, in če privoli v že sklenjeno zavarovanje.

685. člen

Če sklenitelj zavarovanja ali njegov pooblaščenec ob sklenitvi zavarovanja ne prijavi vseh okoliščin, za katere je vedel ali bi bil moral vedeti, ki pa so pomembne za ocenitev nevarnosti ali jih prijavi nepravilno, ima zavarovalnica pravico zahtevati od sklenitelja zavarovanja, da doplača razliko med premijo, ki ustreza dejanski nevarnosti, in že plačano premijo.

Pri zavarovanju za določeno drugo osebo se šteje, da je sklenitelj zavarovanja moral vedeti za okoliščine, ki so bile znane zavarovancu in bi mu jih ta lahko pravočasno sporočil.

Prvi odstavek tega člena ne velja za okoliščine, ki so splošno znane, za katere je zavarovalnica vedela ali se je lahko opravičeno domnevalo, da so ji bile znane.

Zavarovalnica izgubi pravico iz prvega odstavka tega člena, če ne zahteva, da ji sklenitelj zavarovanja doplača premijo v treh mesecih po končanem zavarovanju oziroma, če je nastopil zavarovalni primer, najpozneje do popolnega izplačila zavarovalnine.

686. člen

Če sklenitelj zavarovanja ali njegov pooblaščenec ob sklenitvi zavarovanja, namenoma ali iz hude malomarnosti ne sporoči zavarovalnici vseh okoliščin, za katere je vedel ali bi moral vedeti, ki pa bi bistveno vplivale na odločitev o sklenitvi in pogojih zavarovanja, ali če jih prijavi nepravilno, ima zavarovalnica pravico zahtevati razveljavitev tako sklenjenega zavarovanja, če od sklenitelja zavarovanja ni zahtevala, da v smislu prejšnjega člena doplača razliko v premiji.

Če je zavarovalnica izplačala po tako sklenjeni pogodbi zavarovalnino nepoštenemu zavarovancu, ima pravico zahtevati, da ji zavarovanec vrne prejeto zavarovalnino.

Za primere iz prvega odstavka tega člena se smiselno uporabljata tudi drugi in tretji odstavek prejšnjega člena.

Zavarovalnica ima pravico zaračunati in obdržati premijo kljub razveljavitvi zavarovalne pogodbe v smislu določb tega člena.

687. člen

Zavarovalnica je dolžna izročiti sklenitelju zavarovanja na njegovo zahtevo pravilno izdano in podpisano zavarovalno polico.

Če izroči na zahtevo sklenitelja zavarovanja zavarovalno polico, ki je bila izdana v dveh ali več izvirnikih, mora biti na vsakem izvodu napisano, v koliko izvirnikih je bila izdana.

V polici morajo biti navedena vsa določila iz sklenjene zavarovalne pogodbe, po katerih je zavarovalnica dolžna povrniti škodo iz zavarovanja.

Če je bila polica izdana in izročena sklenitelju zavarovanja, zavarovalnica ni dolžna izpolniti svoje obveznosti iz sklenjenega zavarovanja, preden ji ni predložena polica, oziroma, če zavarovanec izkaže za verjetno, da je bila polica izgubljena ali uničena, preden ne dobi od zavarovanca ustreznega zavarovanja.

Zavarovalnica je prosta svoje obveznosti iz zavarovanja, če pošteno izplača imetniku police; če je bila polica izdana v več izvirnikih, pa prinosniku enega od izvirnikov, ki izkaže za verjetno svojo pravico do zavarovalnine na podlagi te police.

688. člen

Zavarovanec lahko prenese svoje pravice iz zavarovanja pred nastankom škode samo na nekoga, ki je lahko zavarovanec v smislu prvega odstavka 681. člena tega zakona.

Če je bila izdana polica, se pravice iz zavarovanja prenašajo z indosiranjem police ali na drug ustrezen način.

Zavarovalnica lahko uveljavlja nasproti novemu zavarovancu iste ugovore iz sklenjenega zavarovanja, kot jih je imela nasproti prvotnemu zavarovancu.

Ne glede na prejšnji odstavek zavarovalnica ne more proti novemu poštenemu zavarovancu uveljavljati ugovora, s katerim bi izpodbijala vsebino police, ki jo je izdala, razen če gre za očitno napako, ki bi jo bil novi zavarovanec lahko opazil.

Odstop pravic na zavarovanem predmetu drugi osebi nima za posledico tudi prenosa pravic iz zavarovanja, če se o tem zavarovanec in pridobitelj pravice nista izrecno ali molče sporazumela.

Zavarovanec ne more prenesti svoje pravice iz zavarovanja v smislu prvega odstavka tega člena, če je možnost takšnega prenosa v zavarovalni pogodbi izrecno izključena.

689. člen

Zavarovani predmet mora biti označen v zavarovalni pogodbi in v morebitni polici tako, da je mogoče ugotoviti njegovo istovetnost.

Če je bil zavarovani predmet pomanjkljivo ali napačno označen, tako da ni mogoče niti posredno ugotoviti, ali je bil izpostavljen zavarovanemu riziku in poškodovan, zavarovalnica ni dolžna plačati zavarovalnine za nastalo škodo.

690. člen

Vrednost zavarovanega predmeta, ki je bila sporazumno določena v zavarovalni pogodbi ali zavarovalni polici (dogovorjena vrednost), je obvezna za zavarovalnico in zavarovanca.

Zavarovalnica lahko izpodbija dogovorjeno vrednost le, če gre za očitno napako ali za goljufijo.

691. člen

Za vrednost zavarovanega predmeta se vzame njegova vrednost na začetku zavarovanja (dejanska vrednost), če ni izrecno dogovorjeno drugače.

Kot dejanska vrednost zavarovanega predmeta se vzame njegova tržna vrednost na začetku zavarovanja.

Za dejansko vrednost zavarovanega predmeta ni nujno, da je navedena v pogodbi ali zavarovalni polici.

692. člen

Zavarovalnica je dolžna plačati zavarovalnino samo do zneska, navedenega v zavarovalni pogodbi (v nadaljnjem besedilu: zavarovalna vsota), za katerega je bilo zavarovanje sklenjeno, če ni v tem zakonu ali pogodbi drugače določeno.

Če ni izrecno drugače dogovorjeno, ne pomeni zavarovalna vsota hkrati tudi dogovorjene vrednosti zavarovanega predmeta.

693. člen

Če je zavarovalna vsota večja od dogovorjene oziroma dejanske vrednosti zavarovanega predmeta, se ob likvidaciji škode upošteva samo dogovorjena oziroma dejanska vrednost.

694. člen

Če je zavarovalna vsota manjša od dogovorjene oziroma dejanske vrednosti zavarovanega predmeta, je zavarovalnica dolžna plačati zavarovalnino za nastalo škodo samo v sorazmerju med zavarovalno vsoto in dogovorjeno oziroma dejansko vrednostjo zavarovanega predmeta.

695. člen

Če je isti predmet zavarovan pred istim rizikom za isti čas v korist istega zavarovanca pri dveh ali več zavarovalnicah in skupne zavarovalne vsote presegajo njegovo dogovorjeno oziroma dejansko vrednost, lahko zavarovanec zahteva od zavarovalnice delno ali popolno zavarovalnino iz zavarovanja po lastni izbiri; pri tem pridobljene zavarovalnine skupaj ne smejo presegati škode, ki jo je mogoče kriti z zavarovanjem.

Zavarovalnice, ki so v primerih iz prejšnjega odstavka na zahtevo zavarovanca izplačale zavarovalnino, imajo regresno pravico do drugih zavarovalnic v sorazmerju z njihovimi obveznostmi iz zavarovalne pogodbe.

Ne glede na prejšnji odstavek pa zavarovalnice, ki po določilih zavarovalne pogodbe ali zakona, ki velja za njihovo zavarovalno pogodbo, pri dvojnem zavarovanju niso dolžne povrniti sorazmernega dela škode, ki so jo plačale druge zavarovalnice, nimajo regresne pravice do teh zavarovalnic za škodo, ki so jo neposredno povrnile zavarovancu.

Če ni dogovorjeno kaj drugega, imajo zavarovalnice pravico do cele premije za sklenjeno zavarovanje, neodvisno od tega, ali je prišlo do primera iz prvega odstavka tega člena naključno ali namenoma.

Zavarovanec je ob vložitvi zahtevka za izplačilo zavarovalnine pri eni zavarovalnici dolžan obvestiti le-to o vseh drugih pogodbah, s katerimi je bil isti predmet zavarovan pred istimi riziki za isti čas v njegovo korist.

696. člen

Če ni drugače dogovorjeno, mora sklenitelj zavarovanja plačati zavarovalnici premijo neposredno po sklenitvi zavarovalne pogodbe.

Zavarovalnica ni dolžna izročiti sklenitelju zavarovanja izdane police, preden ji ta ne plača dolžne premije.

Zavarovalnica lahko ob likvidaciji škode odbije od zavarovalnine premijo, katero ji sklenitelj zavarovanja še dolguje.

Če ni drugače dogovorjeno, nepravočasno plačilo premije ne oprosti zavarovalnice njene obveznosti iz zavarovalne pogodbe in ji ne daje pravice, da bi pogodbo razdrla.

Če je zavarovalna pogodba sklenjena tako, da bo zavarovalna premija določena pozneje, mora biti premija primerna in sorazmerna riziku.

Sklenitelj zavarovanja mora zavarovalnici plačati premijo za sklenjeno zavarovanje tudi tedaj, če zavarovani predmet takrat, ko je bila sklenjena zavarovalna pogodba, ni bil več izpostavljen zavarovanim rizikom, pod pogojem, da zavarovalnica ob sklenitvi zavarovalne pogodbe za to ni vedela.

697. člen

Zavarovalnica mora sklenitelju zavarovanja vrniti plačano premijo, če zavarovani predmet sploh ni bil izpostavljen zavarovanim rizikom ali če je bila zavarovalna pogodba razveljavljena brez krivde sklenitelja zavarovanja ali zavarovanca.

Če je bila izdana zavarovalna polica, mora zavarovalnica vrniti premijo upravičenemu imetniku police.

Zavarovalnica lahko pri vrnitvi premije obdrži del premije v običajni ali dogovorjeni višini za poravnavo svojih stroškov v zvezi s sklenjenim zavarovanjem.

698. člen

Če je prišlo pri zavarovanju za določeno potovanje zaradi zavarovančevega ravnanja ali z njegovo privolitvijo do pomembnejšega odmika od zavarovanega potovanja (sprememba potovanja, zavijanje s poti, neopravičena zamuda ipd.), zavarovalnica ni dolžna povrniti škode, ki je nastala po takem odmiku.

Prejšnji odstavek velja tudi, če je škoda nastala potem, ko se je ladja vrnila na predvideno pot.

Iz prvega odstavka tega člena so izvzeti odmiki, ki so bili v interesu zavarovalnice ali storjeni zato, da bi bilo rešeno premoženje ter ljudje na morju, ali da bi bila komu izkazana zdravniška pomoč, ter primeri, ko odmiki niso pomembneje vplivali na nastanek in velikost škode.

699. člen

Pri zavarovanju za določen čas začne zavarovanje teči ob 00.00 uri prvega dne in se konča ob 24.00 uri zadnjega dne, ki je določen v zavarovalni pogodbi.

Čas iz prejšnjega odstavka se šteje po uradnem času kraja, v katerem je bila izdana polica; če police ni, pa po uradnem času kraja, v katerem je bila sklenjena zavarovalna pogodba.

700. člen

Če v zavarovalni pogodbi ni drugače določeno, se s pomorskim zavarovanjem krijejo riziki, katerim je izpostavljen zavarovani predmet med plovbo, in sicer: plovbna nezgoda, elementarna nesreča, eksplozija, požar in rop.

Z zavarovalno pogodbo je mogoče kriti tudi druge rizike, katerim je zavarovani predmet izpostavljen medtem, ko traja zavarovanje, kot so: tatvina, neizročitev, manipulativni riziki, kopenski riziki, vojni in politični riziki in podobno.

701. člen

Sprememba rizika po sklenitvi zavarovalne pogodbe, do katere pride neodvisno od zavarovančeve volje, ne vpliva na veljavnost zavarovanja in obveznosti strank.

Če se je zaradi ravnanja zavarovanca ali z njegovo privolitvijo riziko občutno poslabšal, zavarovalnica ni dolžna povrniti škode, ki jo je mogoče pripisati takšni spremembi.

Če se je zaradi zavarovančevega ravnanja ali z njegovo privolitvijo riziko občutno izboljšal, zavarovalnica ni dolžna vrniti zavarovancu sorazmernega dela plačane premije oziroma sorazmerno zmanjšati že dogovorjene premije.

702. člen

Če ni drugače dogovorjeno, so z zavarovanjem krite škode, ki nastanejo zaradi zavarovanih rizikov, in sicer:
1. popolna izguba zavarovanega predmeta;
2. delna izguba ali poškodba zavarovanega predmeta;
3. stroški reševanja in stroški, ki so bili povzročeni neposredno z nastopom zavarovalnega primera;
4. skupne havarije;
5. nagrade za reševanje;
6. stroški z ugotovitvijo in likvidacijo škode, ki je krita z zavarovanjem.

Če v zavarovalni pogodbi ni drugače določeno, z zavarovanjem ni krita odgovornost zavarovanca za škodo, ki je bila prizadejana drugim osebam.

703. člen

Z zavarovanjem se lahko krije tudi škoda, ki je nastala, preden je bila sklenjena zavarovalna pogodba, pod pogojem, da sklenitelj zavarovanja in zavarovanec ob sklenitvi pogodbe nista vedela in tudi nista mogla vedeti, da je že nastopil zavarovalni primer, ali če sta v trenutku, ko je bila sklenjena pogodba, obe pogodbeni stranki vedeli, da je nastopil zavarovalni primer, nista pa vedeli, kolikšen je obseg nastale škode.

704. člen

Iz zavarovanja je izključena škoda, ki je nastala posredno ali neposredno zaradi zavarovančevega namernega ravnanja.

Če v zavarovalni pogodbi ni drugače določeno, je iz zavarovanja izključena tudi škoda, ki je nastala posredno ali neposredno:
1. zaradi hude zavarovančeve malomarnosti;
2. zaradi namernega ravnanja ali hude malomarnosti tistih, za katere ravnanje po samem zakonu odgovarja zavarovanec;
3. zaradi nastalih vojnih in političnih rizikov.

Prejšnji odstavek ne velja za škodo, ki je nastala zaradi namernega ravnanja ali hude malomarnosti ladijske posadke, in tudi ne za škodo, ki je nastala zaradi dejanja ali opustitve zavarovanca – poveljnika ali drugega člana ladijske posadke ali pilota pri plovbi in ravnanju z ladjo.

705. člen

Za popolno izgubo se v smislu tega zakona šteje, če ves zavarovani predmet potone, ne da bi ga bilo mogoče dvigniti, če je uničen, če izgine ali je cel trajno odvzet, ter takšna poškodba zavarovanega predmeta, ki se ne da popraviti in zaradi katere zavarovani predmet neha biti stvar določene vrste.

Če se zavarovani predmet popolnoma zgubi, se iz zavarovanja povrne škoda v višini njegove dejanske vrednosti oziroma, če je bila vrednost dogovorjena – v višini dogovorjene vrednosti, vendar ne več, kot znaša zavarovalna vsota.

Z izplačilom zavarovalnine iz prejšnjega odstavka preidejo na zavarovalnico vse pravice, ki jih ima zavarovanec na zavarovanem predmetu, če se jim zavarovalnica ob tej priložnosti ne odpove.

Če je bil zavarovani predmet podzavarovan, preidejo pravice na zavarovanem predmetu v smislu prejšnjega odstavka na zavarovalnico le v sorazmerju med zavarovalno vsoto in dogovorjeno oziroma dejansko vrednostjo zavarovanega predmeta.

706. člen

Zavarovanec ima pravico zahtevati zavarovalnino, kot da je nastala popolna izguba v smislu prejšnjega člena, če je popolna izguba neogibna ali če izdatki za reševanje in stroški za popravilo, ki bi bili potrebni, presegajo dogovorjeno oziroma dejansko vrednost zavarovanega predmeta.

Zavarovanec ima pravico zahtevati zavarovalnino kot za popolno izgubo tudi, če zaradi nastopa zavarovanega rizika ne more neprekinjeno 12 mesecev prosto v celoti uporabljati zavarovanega predmeta in z njim razpolagati.

Če se zavarovanec odloči zahtevati zavarovalnino po prvem in drugem odstavku tega člena, mora pri zavarovalnici vložiti obrazložen pisni zahtevek za izplačilo zavarovalnine. Zavarovanec izgubi pravico do takega zahtevka, če tega ne stori v roku dveh mesecev od dneva, ko je zvedel za okoliščine, na katere opira svojo pravico, v primeru iz prejšnjega odstavka pa takoj po izteku roka iz prejšnjega odstavka.

Zavarovančev zahtevek po prejšnjem odstavku mora biti nepogojen in se mora nanašati na cel zavarovani predmet.

Če zavarovalnica ugodi zavarovančevemu zahtevku, vloženemu po tretjem odstavku tega člena, ali če ga ne izpodbija v petnajstih dneh po prejemu, mu povrne škodo v smislu drugega, tretjega in četrtega odstavka prejšnjega člena.

Če zavarovalnica izpodbija zahtevek, vložen po tretjem odstavku tega člena in pride do spora med njo in zavarovancem, presodi sodišče, ali so izpolnjeni pogoji iz prvega odstavka tega člena glede na okoliščine, kakršne so bile tisti dan, ko je zavarovanec vložil zahtevek oziroma pogoji iz drugega odstavka tega člena glede na okoliščine na dan poteka roka iz drugega odstavka tega člena.

707. člen

Če se zavarovani predmet poškoduje ali se izgubi kakšen njegov sestavni del, se iz zavarovanja povrne škoda v višini stroškov, potrebnih za popravilo in za to, da se zavarovani predmet spravi v prvotno stanje, vendar ne čez zavarovalno vsoto.

Če je bil zavarovani predmet podzavarovan, se stroški za popravilo v smislu prejšnjega odstavka povrnejo v sorazmerju med zavarovalno vsoto in njegovo dogovorjeno oziroma dejansko vrednostjo.

Če zavarovanega predmeta ni mogoče popraviti in ga spraviti v prvotno stanje ali če se izgubi določena količina oziroma del zavarovanega predmeta (delna izguba), se iz zavarovanja povrne škoda v takem odstotku zavarovalne vsote, ki ustreza odstotku izgubljene vrednosti zavarovanega predmeta.

Če je bil zavarovani predmet nadzavarovan, se izračuna odstotek izgubljene vrednosti v smislu prejšnjega odstavka iz njegove dogovorjene oziroma dejanske vrednosti.

708. člen

Stroški, ki jih je imel zavarovanec, da bi se izognil škodi zaradi neposredne nevarnosti ali da bi zmanjšal že nastalo škodo (stroški reševanja) se poravnajo iz zavarovanja, če so bili porabljeni razumno ali s soglasjem zavarovalnice in če gre za škodo, ki je krita z zavarovanjem.

Stroški iz prejšnjega odstavka se ne glede na koristen izid povrnejo iz zavarovanja tudi tedaj, če so skupaj z nadomestilom za škodo večji od zavarovalne vsote, vendar nadomestilo za te stroške ne more biti večje od zavarovalne vsote.

Zavarovančevi stroški, ki nastanejo neposredno zaradi nastopa zavarovalnega primera, se povrnejo iz zavarovanja samo do zavarovalne vsote.

Če je bil zavarovani predmet podzavarovan, se stroški reševanja in stroški, nastali neposredno zaradi nastopa zavarovalnega primera, povrnejo v sorazmerju med zavarovalno vsoto in dogovorjeno oziroma dejansko vrednostjo predmeta.

Ne glede na prejšnji odstavek in ne glede na določbe o podzavarovanju se stroški reševanja, ki so bili potrošeni na zahtevo zavarovalnice kljub opravičenemu nasprotovanju zavarovanca, povrnejo v celoti.

709. člen

V primeru skupne havarije, ki je nastala v zvezi z zavarovanimi riziki, se iz zavarovanja povrnejo izgube in poškodbe zavarovanega predmeta in zavarovančevi stroški v zvezi z zavarovanim predmetom, ki so priznani v veljavni razdelitveni osnovi, ter prispevki k skupni havariji, ki so določeni za zavarovani predmet v takšni razdelitveni osnovi.

Pri ugotavljanju višine povračila iz prejšnjega odstavka se smiselno uporabljajo določbe 707. in 708. člena tega zakona, neodvisno od vrednosti zavarovanega predmeta, ugotovljene v veljavni razdelitveni osnovi.

Z izplačilom povračila za izgubo, poškodbe in stroške v smislu prvega odstavka tega člena, preide na zavarovalnico zavarovančeva pravica do prispevka iz skupne havarije,

vendar le do zneska izplačanega povračila, povečanega za ustrezen znesek obresti in provizije, ki so bile priznane v veljavni razdelitveni osnovi.

710. člen

Iz zavarovanja se povrnejo nagrade za reševanje zavarovanega predmeta pred nevarnostmi, kritimi z zavarovanjem, ki jih je zavarovanec dolžan plačati, kot tudi stroški postopka pri določitvi nagrade.

Če je bil zavarovani predmet podzavarovan, se uporabljajo za povračilo iz prejšnjega odstavka določbe 694. člena tega zakona, neodvisno od vrednosti, ki je bila osnova pri odmeri nagrade za reševanje.

711. člen

Zavarovančevi stroški, ki so bili potrebni za ugotovitev in likvidacijo z zavarovanjem krite škode, se povrnejo v celoti iz zavarovanja tudi v primeru podzavarovanja.

712. člen

Zavarovalnica mora povrniti zaporedne škode, ki so nastale med istim zavarovanjem, tudi če skupna višina zavarovalnin za kritje škode presega zavarovalno vsoto.

Če pride po delni izgubi ali poškodbi med istim zavarovanjem do popolne izgube zavarovanega predmeta, mora zavarovalnica poleg zavarovalnine za popolno izgubo povrniti le še z zavarovanjem krite stroške, ki jih je imel zavarovanec v zvezi z delno izgubo in poškodbo.

713. člen

Če niso izpolnjeni posebej dogovorjeni pogoji, ki so bili bistveni za odločitev o kritju nasploh, lahko zavarovalnica zahteva, da se zavarovalna pogodba razveljavi.

Če niso izpolnjeni posebej dogovorjeni pogoji, ki so bili pomembni samo za težo posameznih rizikov in velikost škode, lahko zavarovalnica odbije od zavarovalnine iz zavarovanja del škode, ki je verjetno nastal zato, ker omenjeni pogoji niso bili izpolnjeni.

714. člen

Zavarovanec je dolžan medtem, ko traja zavarovanje, skrbeti za zavarovani predmet s skrbnostjo dobrega gospodarja in ne sme storiti ničesar, kar bi onemogočalo uveljavitev pravic do odškodnine od osebe, ki je odgovorna za škodo.

Če se zavarovani riziko uresniči, je zavarovanec dolžan:

1. ukreniti, po možnosti s soglasjem zavarovalnice, vse, kar je pametno in potrebno, da se škodi izogne oziroma da jo zmanjša;
2. obvestiti zavarovalnico ali njenega pooblaščenega predstavnika o nastali škodi takoj, ko zanjo izve;
3. zavarovati pravico do odškodnine od tistega, ki je zanjo odgovoren.

Če zavarovanec medtem, ko traja zavarovanje, namenoma ali iz hude malomarnosti ne skrbi za zavarovani predmet ali ne izpolni svoje dolžnosti iz 1. točke prejšnjega odstavka, zavarovalnica ni dolžna povrniti škode, ki je zaradi tega nastala.

Če zavarovanec medtem, ko traja zavarovanje, namenoma ali iz hude malomarnosti onemogoči uveljavitev pravice do odškodnine od tistega, ki je odgovoren za škodo, ali če ne izpolni svoje dolžnosti iz 2. in 3. točke drugega odstavka tega člena, lahko zavarovalnica odbije od zavarovalnine znesek v višini škode, ki jo je zaradi tega pretrpela.

715. člen

Ko zavarovanec vloži zahtevek za izplačilo zavarovalnine, mora dati zavarovalnici na zahtevo podatke in predložiti razpoložljivo dokumentacijo ter druga dokazila, ki so potrebna za ugotovitev narave, vzroka in višine škode ter drugih okoliščin, na podlagi katerih se lahko ugotovi ali vsaj izkaže za verjetno njegova pravica do zavarovalnine.

Če zavarovanec namenoma ali iz hude malomarnosti ne ugotovi pravočasno škode na dogovorjeni, če v pogodbi o tem ni določb, pa na običajni način, mu mora zavarovalnica povrniti to škodo le, če zavarovanec predloži verodostojne dokaze o naravi, vzrokih in višini škode ter o okoliščinah, ki so bistvene za ugotovitev, da je škoda krita z zavarovanjem.

716. člen

Zavarovalnica mora plačati zavarovalnino v enem mesecu potem, ko zavarovanec vloži zahtevek v smislu prejšnjega člena in ji predloži vse podatke ter dokumentacijo, s katerimi se ugotavlja njena obveznost iz zavarovalne pogodbe.

717. člen

Če so v zavarovalni pogodbi, ki je bila sklenjena z več zavarovalnicami, navedeni njihovi posebni deleži, je vsaka zavarovalnica dolžna povrniti škodo samo sorazmerno s svojim deležem.

718. člen

Z izplačilom zavarovalnine preidejo vse pravice, ki jih ima zavarovanec nasproti drugim osebam in so nastale v zvezi s škodo, za katero mu je bila izplačana zavarovalnina, na zavarovalnico, vendar največ do izplačane vsote.

Če je bil zavarovani predmet podzavarovan, preidejo pravice zavarovancev iz prejšnjega odstavka na zavarovalnico le v sorazmerju med zavarovalno vsoto in dogovorjeno oziroma dejansko vrednostjo zavarovanega predmeta.

Zavarovanec je dolžan dati zavarovalnici na njeno zahtevo vso pomoč pri uveljavljanju pravic proti drugim osebam in ji izdati pravilno izpolnjeno in podpisano listino o odstopu svojih pravic.

719. člen

Terjatve iz zavarovalne pogodbe zastarajo v petih letih.

Rok iz prejšnjega odstavka začne teči:

1. za zavarovalnine za prispevek k skupni havariji in za nagrado za reševanje – od dneva, ko sta bila ugotovljena prispevek in nagrada, ki ju mora plačati zavarovanec;
2. za zavarovalnine za škodo, prizadejano drugim – od dneva, ko dobi zavarovanec odškodninski zahtevek drugega;
3. za druge terjatve – prvi dan po poteku koledarskega leta, v katerem je nastala terjatev.

720. člen

Določb 681. člena, prvega odstavka 688. člena, petega odstavka 695. člena in prvega odstavka 704. člena tega zakona ni mogoče spremeniti niti z izrecnimi določili zavarovalne pogodbe.

2. Zavarovanje ladje

721. člen

Zavarovanje ladje zajema trup ladje, njene stroje, naprave in opremo, normalne zaloge goriva, maziva in drugega ladijskega materiala ter zaloge hrane in pijače, ki so potrebne za ladijsko posadko.

Izredne zaloge goriva, maziva in drugega materiala, zaloge hrane in pijače, ki niso namenjene za redne potrebe ladijske posadke, kot tudi stroški za opremljanje in zavarovanje ladje so zajeti z zavarovanjem ladje le, če je v pogodbi to izrecno določeno.

722. člen

Zavarovanje ladje za določeno potovanje se začne, ko se začne vkrcavati tovor v odhodnem pristanišču, navedenem v zavarovalni pogodbi, in traja, dokler se ne konča izkrcevanje tovora v namembnem pristanišču, navedenem v isti pogodbi, vendar ne dalj kot 21 dni po prihodu ladje v pristanišče.

Če se začne tovor vkrcavati v namembnem pristanišču za novo potovanje, preden je končano izkrcevanje tovora v smislu prejšnjega odstavka, preneha zavarovanje tedaj, ko se začne vkrcevati nov tovor.

Če se v odhodnem pristanišču tovor ne vkrca, se začne zavarovanje tedaj, ko ladja dvigne sidro, ali ko jo v tem pristanišču odvežejo, da odpluje na zavarovano potovanje.

Če se tovor v namembnem pristanišču ne izkrca, preneha zavarovanje tedaj, ko se ladja zasidra ali ko jo v tem pristanišču privežejo.

Če je potovanje prekinjeno pred namembnim pristaniščem, preneha zavarovanje v kraju, kjer je bilo potovanje prekinjeno, pri čemer se smiselno uporabljajo prvi, drugi in četrti odstavek tega člena.

Ladja je zavarovana tudi med neodložljivimi popravili z zavarovanjem kritih poškodb, ki se izvajajo mimogrede v kakšnem pristanišču, ne da bi se ladja pri tem neposredno zadrževala, ali v namembnem pristanišču takoj po končanem zavarovanem potovanju, če je medtem ni mogoče uporabljati v gospodarske ali druge namene.

723. člen

Če se zavarovanje ladje za čas konča medtem, ko je ladja na potovanju, se zavarovanje podaljša do prvega namembnega pristanišča, če se zavarovanec temu ni odpovedal, preden je potekel zavarovani čas.

Glede konca zavarovanja v prvem namembnem pristanišču se smiselno uporabljajo določbe prejšnjega člena.

Zavarovanje se podaljša tudi za čas neodložljivih popravil, z zavarovanjem kritih poškodb, ki so se začela, ko je še trajalo zavarovanje ali takoj po poteku zavarovanja in se izvajajo tako, da se ladja po nepotrebnem ne zadržuje, če je medtem ni mogoče uporabljati v gospodarske ali druge namene.

Če se zavarovanje po prvem odstavku tega člena podaljša, ima zavarovalnica pravico do dopolnilne premije sorazmerne času, za kolikor je bilo zavarovanje podaljšano.

724. člen

Iz zavarovanja ladje je izključena škoda, ki nastane posredno ali neposredno zaradi napake ali nesposobnosti ladje za plovbo, če je zavarovanec za to vedel ali bi bil s skrbnostjo dobrega ladjarja lahko vedel in preprečil njene posledice.

Določba prejšnjega odstavka ne velja za škodo, ki je nastala zaradi napake ali nesposobnosti ladje za plovbo, o kateri je bila zavarovalnica obveščena ali je zanjo zvedela kako drugače pri sklenitvi zavarovalne pogodbe.

Z nesposobnostjo ladje za plovbo je v tem členu mišljena splošna nesposobnost in nesposobnost za določeno potovanje in prevoz, ki ga opravlja ladja, bodisi zaradi tehničnih pomanjkljivosti ali nezadostne opremljenosti, neustrezne posadke, prekomernega in nepravilnega vkrcanja tovora ali zaradi vkrcanja prevelikega števila potnikov, ali pa iz drugih razlogov.

Pri zavarovanju ladje za čas je iz zavarovanja izključena tudi škoda, ki nastane posredno ali neposredno zaradi rizikov, nastalih izven meja plovbe, predvidenih v zavarovalni pogodbi.

725. člen

Če je ladja pogrešana, se domneva, da je nastopila popolna izguba tistega dne, na katerega se nanaša zadnje sporočilo o njej.

Če so bili skupaj z ladjo zavarovani tudi posamezni stroški v smislu drugega odstavka 721. člena tega zakona, se odbijejo od zavarovalnine za popolno izgubo zavarovani stroški, ki jih je zavarovanec prihranil zaradi izgube ladje.

726. člen

Če se poškodovana ladja popravi ali se izgubljeni deli ladijskega trupa, strojev, naprav, opreme ter zalog zamenjajo, se iz zavarovanja povrne škoda v višini dejanskih stroškov, ki so bili nujni za popravilo ladje ali zamenjavo delov, vendar ne tudi škoda zaradi izgubljene vrednosti ladje, do katere je prišlo kljub popravilom in zamenjavi delov.

Če se zaradi popravila ladje ali zamenjave delov znatno poveča dejanska vrednost ladje, se od zavarovalnine odbije povečani del vrednosti, ki je s tem nastal.

Če se poškodovana ladja ne popravi ali se izgubljeni deli ne zamenjajo medtem, ko traja zavarovanje, ali neposredno potem, zavarovanec pa zahteva, naj se mu škoda povrne pred popravilom oziroma zamenjavo, se povrne iz zavarovanja škoda od zavarovalne vsote, ki ustreza odstotku izgubljene vrednosti ladje, vendar ne čez ocenjene stroške za popravilo oziroma zamenjavo ladijskih delov.

3. Zavarovanje blaga

727. člen

Z eno dogovorjeno vrednostjo, če vrednost ni dogovorjena, pa z eno zavarovalno vsoto, se lahko zavarujejo poleg vrednosti blaga v odhodnem kraju tudi zavarovalni stroški, voznine, carine in drugi stroški v zvezi s prevozom in dobavo blaga ter pričakovani dobiček; pri tem ni potrebno, da bi bili v pogodbi izrecno navedeni vsi ti stroški in pričakovani dobiček, ki so kriti z isto zavarovalno pogodbo.

728. člen

Zavarovanje blaga za določeno potovanje se začne od začetka vkrcevanja na prvo prevozno sredstvo v kraju, ki je določen v zavarovalni pogodbi za izvršitev zavarovanega potovanja in traja, dokler se blago ne izkrca z zadnjega prevoznega sredstva v namembnem kraju, določenem v zavarovalni pogodbi.

Če se potovanje v kakšnem kraju spotoma prekine, preneha zavarovanje, ko se izkrca blago z zadnjega prevoznega sredstva v tistem kraju.

Določbe tega člena ne posegajo v določbe 698. člena tega zakona glede odstopa od zavarovanega potovanja.

729. člen

Iz zavarovanja je izključena škoda, ki je nastala zaradi napake ali naravnih lastnosti blaga, če ni drugače dogovorjeno.

Določba prejšnjega odstavka velja tudi za primere, ko je prišlo do škode zaradi zamude, ki jo je imelo prevozno sredstvo zaradi zavarovanega rizika.

730. člen

Če se blago popolnoma izgubi, se iz zavarovanja povrne tudi vrednost blaga v odhodnem kraju in vrednost drugih interesov, zajetih z isto dogovorjeno vrednostjo oziroma z isto zavarovalno vsoto v smislu 727. člena tega zakona.

Če je zavarovanec zaradi popolne izgube blaga ali zaradi drugih vzrokov prihranil posamezne stroške, ki so bili zavarovani skupaj z vrednostjo blaga v odhodnem kraju, se od odškodnine za popolno izgubo odbijejo tako prihranjeni stroški.

731. člen

Pri zavarovanju blaga se odstotek izgube vrednosti po tretjem odstavku 707. člena tega zakona ugotovi tako, da se primerja vrednost blaga v zdravem in poškodovanem stanju v kraju, v katerem se konča zavarovano potovanje.

Če se poškodovano blago v sporazumu z zavarovalnico proda, preden prispe ladja do namembnega kraja, zato, da bi se izognili večji škodi, se iz zavarovanja povrne razlika med čistim iztržkom iz prodaje in zavarovalno vsoto; če je bilo blago nadzavarovano, pa razlika med čistim iztržkom iz prodaje in dogovorjeno oziroma dejansko vrednostjo blaga.

732. člen

Če se zaradi nastopa zavarovalnega primera blago izkrca z ladje pred namembnim krajem, se iz zavarovanja po tretjem odstavku 708. člena tega zakona poleg stroškov z izkrcevanjem povrnejo tudi stroški z uskladiščenjem ter presežek stroškov z nadaljnjo odpravo blaga do namembnega kraja, ki gredo v breme zavarovanca.

733. člen

Poleg primerov iz prvega odstavka 706. člena tega zakona ima zavarovanec pravico zahtevati zavarovalnino, kot da bi bila nastala popolna izguba zavarovanega blaga po 705. členu tega zakona, in sicer v naslednjih primerih:

1. če je postala ladja med potovanjem nesposobna za plovbo zato, ker se je uresničil zavarovani riziko, blaga pa ni bilo mogoče odpraviti do namembnega kraja v šestih mesecih potem ali bi bili stroški z odpravo blaga, ki bi šli na račun zavarovanca, večji od dogovorjene oziroma dejanske vrednosti zavarovanih interesov na blagu;
2. če je blago zaradi poškodbe izgubilo štiri petine svoje vrednosti in ga ni mogoče popraviti in spraviti v prejšnje stanje;
3. če izdatki za reševanje in stroški s popravilom ter odpravo poškodovanega blaga do namembnega kraja, ki bi bili potrebni in bi šli na račun zavarovanca, presegajo dogovorjeno oziroma dejansko vrednost zavarovanih interesov na blagu.

734. člen

Če se z eno pogodbo zavaruje več pošiljk, ki se zapovrstjo odpravljajo, le v splošnih obrisih (splošna zavarovalna pogodba) je sklenitelj zavarovanja dolžan vse takšne pošiljke pozneje, ko se odpravijo, priglasiti zavarovalnici z vsemi podatki, ki so potrebni za dokončno ugotovitev obveznosti, ki jih imata stranki v skladu s splošno zavarovalno pogodbo.

Če v splošni zavarovalni pogodbi ni določen obseg kritja ali vrednost, za katero so zavarovane posamezne pošiljke, je sklenitelj zavarovanja dolžan priglasiti svoj zahtevek glede tega zavarovalnici po možnosti pred začetkom potovanja.

Če sklenitelj zavarovanja za posamezne pošiljke ne izpolni svoje dolžnosti iz prejšnjega odstavka, preden nastane škoda, ali, če škode ni, pred koncem zavarovanega potovanja, se šteje, da so te pošiljke zavarovane pred riziki iz prvega odstavka 700. člena tega zakona, in sicer za dejansko vrednost v smislu 691. člena tega zakona, povečano za voznino, ki gre v breme zavarovanca, in za zavarovalne stroške.

Če sklenitelj zavarovanja namenoma ali iz hude malomarnosti ne izpolni svoje dolžnosti iz prvega odstavka tega člena, ima zavarovalnica pravico razdreti splošno

zavarovalno pogodbo in odkloniti izplačilo zavarovalnine za škodo, ki je nastala na nepriglašenih pošiljkah.

Zavarovalnica ima pravico do zavarovalne premije tudi za nepriglašene pošiljke, če so bile vsaj kratek čas izpostavljene rizikom po splošni zavarovalni pogodbi, pa tudi v primeru, če se pogodba v smislu prejšnjega odstavka razdre.

Zavarovalnica mora na zahtevo sklenitelja zavarovanja izročiti polico v smislu 687. člena tega zakona za vsako priglašeno pošiljko.

4. Zavarovanje voznine

735. člen

Če ni drugače dogovorjeno, je z zavarovanjem voznine krit njen kosmati znesek.

736. člen

V primeru popolne izgube voznine zaradi popolne izgube blaga, za katero je bila voznina plačana ali jo je treba plačati, se škoda povrne po drugem odstavku 705. člena tega zakona, vendar na zavarovalnico voznine ne preidejo pravice, ki jih ima zavarovanec na blagu.

737. člen

Če je zavarovana voznina, ki je bila plačana ali jo je treba plačati za določeno blago in zavarovalnine zaradi zavarovanih rizikov ni mogoče ugotoviti drugače, se ugotovi v enakem sorazmerju kot zavarovalnina za škodo na blagu, na katero se nanaša voznina.

738. člen

Če ta zakon ne določa drugače, se za zavarovanje voznine za prevoz določenega blaga smiselno uporabljajo določbe, ki se nanašajo na zavarovanje blaga, za zavarovanje druge voznine pa določbe, ki se nanašajo na zavarovanje ladje.

5. Zavarovanje pred odgovornostjo

739. člen

Pri zavarovanju pred odgovornostjo zavarovanca za škodo, prizadejano drugim osebam, se iz zavarovanja povrnejo zneski, ki jih mora zavarovanec plačati tem osebam v zvezi s svojo odgovornostjo, krito z zavarovanjem, ter stroški, ki so potrebni za ugotovitev njegove obveznosti.

Pri obveznih zavarovanjih pred odgovornostjo za škodo, ki jo povzroči plovilo, sme oškodovanec zahtevati nadomestilo za škodo, za katero odgovarja zavarovanec, neposredno od zavarovalnice, vendar največ do zneska obveznosti zavarovalnice.

Iz zavarovanja se povrnejo tudi stroški za ukrepe, storjene na zahtevo zavarovalnice in njenih predstavnikov ali v sporazumu z njimi, da bi se zavarovali pred neopravičenimi in pretiranimi zahtevami drugih, ter stroški za razumne ukrepe, ki jih je zavarovanec storil z enakim namenom brez soglasja zavarovalnice ali njenih predstavnikov, če takšnega soglasja ni bilo mogoče pravočasno dobiti.

Če je v zavarovalni pogodbi določena vsota, na katero je zavarovana odgovornost, se daje zavarovalnina iz prvega odstavka tega člena le do zavarovalne vsote.

740. člen

Če je ladjarjeva odgovornost krita z isto pogodbo, s katero je zavarovana ladja, je zavarovalnina iz zavarovanja pred odgovornostjo v smislu prejšnjega člena neodvisna od višine zavarovalnine za druge z zavarovanjem ladje krite škode.

Če v pogodbi ni določena posebna vsota za zavarovanje odgovornosti ladjarja, se šteje da je njegova odgovornost zavarovana na enako vsoto kot ladja.

741. člen

V primeru, ko trčita dve ladji istega zavarovanca, veljajo določbe o zavarovanju odgovornosti ladjarja, kot da pripadata ladji različnim osebam.

Prejšnji odstavek se smiselno uporablja tudi v primeru, če zavarovana ladja prizadene škodo drugim sredstvom oziroma premoženju istega zavarovanca.

6. Razna zavarovanja

742. člen

V primeru popolne izgube pričakovanega dobička zaradi popolne izgube blaga se škoda povrne po drugem odstavku 705. člena tega zakona, pri čemer na zavarovalnico pričakovanega dobička ne preidejo pravice, ki jih ima zavarovanec na blagu.

Za zavarovanje pričakovanega dobička v zvezi s prevozom blaga se smiselno uporabljajo določbe, ki se nanašajo na zavarovanje blaga.

743. člen

Zavarovalne stroške je mogoče zavarovati z eno dogovorjeno vrednostjo, če vrednost ni dogovorjena, pa z eno zavarovalno vsoto skupaj s predmetom, za katerega zavarovanje so bili zavarovalni stroški plačani ali jih je treba plačati; pri tem ni potrebno, da bi bili stroški v zavarovalni pogodbi izrecno navedeni.

SEDMI DEL – PLOVBNE NEZGODE

I. poglavje – TRČENJE LADIJ

744. člen

Določbe tega poglavja zakona se uporabljajo za vsako plovilo in za hidroavione na vodi.

745. člen

Določbe tega poglavja zakona se uporabljajo za odgovornost za škodo:
1. ki so jo ladja, osebe ali stvari na ladji pretrpele zaradi trčenja ladij;
2. ki jo povzroči ena ladja drugi ladji zaradi manevra, opustitve manevra ali zaradi tega, ker se ni držala predpisov o varnosti plovbe, čeprav do trka med ladjami ni prišlo;
3. ki jo povzroči zasidrana ladja ali je prizadejana zasidrani ladji;
4. ki jo povzročita druga drugi ladji, ki ploveta v isti vleki.

746. člen

Za škodo, ki nastane v primerih iz prejšnjega člena, odgovarja ladja, oziroma ladje, za katere se dokaže, da je škoda povzročena po njihovi krivdi.

Z odgovornostjo ladje je mišljena odgovornost lastnika ladje in ladjarja.

747. člen

Odgovornost ladje po določbah tega poglavja zakona je podana tudi takrat, če je bila škoda povzročena s pilotovim dejanjem ali pilotovo opustitvijo, ne glede na to, ali je bila pilotaža obvezna ali ne.

748. člen

Če je škoda povzročena po krivdi dveh ali več ladij, odgovarja vsaka ladja v sorazmerju s svojo krivdo.

Če obsega krivde ni mogoče ugotoviti, se odgovornost za škodo deli na enake dele.

749. člen

Pri škodi, povzročeni s trčenjem ladij, se nadomešča tudi izgubljeni dobiček, ne glede na stopnjo krivde.

750. člen

Če je zaradi trčenja ladij kdo umrl ali se telesno poškodoval, odgovarjajo za smrt oziroma telesno poškodbo solidarno ladje, ki so krive, da je prišlo do trčenja.

751. člen

Ladja, ki je v primerih iz prejšnjega člena plačala večjo odškodnino kot znaša odškodnina, sorazmerna njeni krivdi, ima pravico zahtevati, da ji druga ladja poravna toliko, kolikor odškodnine bi odpadlo nanjo sorazmerno z njeno krivdo.

Ladja, ki iz vzrokov, kateri niso odvisni od nje, ne more izterjati od druge ladje ali od drugih ladij vsote, do katere ima pravico po prejšnjem odstavku, lahko zahteva plačilo te vsote od drugih ladij, ki so krive, da je nastala škoda, sorazmerno s krivdo vsake od njih.

752. člen

Če je bila škoda povzročena po naključju ali višji sili ali če ni mogoče ugotoviti vzroka, zaradi katerega je prišlo do trčenja ladij, trpi škodo oškodovanec.

753. člen

Ob trčenju mora poveljnik ladje, če mu je to mogoče, ne da bi spravil v resno nevarnost ladjo, ki ji poveljuje in ljudi na njej, reševati predvsem ljudi, poleg tega pa tudi drugo ladjo, s katero je trčila njegova ladja.

Poveljnik ladje mora ladji, s katero je trčila njegova ladja, po možnosti sporočiti ime in pristanišče vpisa svoje ladje, ime zadnjega pristanišča, iz katerega je izplula in pristanišča, v katerega plove.

Ladja ni odgovorna za škodo, ki jo je povzročil poveljnik ladje s tem, ko ni izpolnil obveznosti iz prejšnjega odstavka.

Obveznost iz drugega odstavka ne velja za poveljnika vojaške ladje, velja pa zanj obveznost iz prvega odstavka tega člena.

754. člen

Odškodninska terjatev za škodo, ki jo je povzročilo trčenje ladij, zastara v dveh letih od dneva trčenja.

Regresni zahtevek iz 751. člena tega zakona zastara v enem letu.

Zastaranje iz prvega in drugega odstavka tega člena začne teči:
1. od dneva pravnomočnosti sodbe, s katero je sodišče določilo znesek solidarne odgovornosti;
2. od dneva plačila, če ni bilo sodnega postopka;
3. pri zahtevkih za delitev dela plačilno nesposobnega dolžnika (drugi odstavek 751. člena tega zakona) od dneva, ko je upnik zvedel za plačilno nesposobnost svojega dolžnika, pri čemer zastaralni rok ne more biti daljši kot dve leti od dneva plačila oziroma pravnomočne sodbe.

755. člen

Določbe tega poglavja ne posegajo v določbe tega zakona o omejitvi ladjarjeve odgovornosti, kot tudi ne v pravice in obveznosti, ki izvirajo iz pogodb o izkoriščanju ladij ali iz kakšne druge pogodbe.

II. poglavje – REŠEVANJE

756. člen

Za reševanje po tem poglavju se šteje reševanje ljudi, ladij in stvari s teh ladij in pomoč pri reševanju.

757. člen

Določbe tega poglavja zakona se uporabljajo za vsako plovilo in za plavajoče naprave.

Določbe 770. do 773. člena in drugega odstavka 774. člena tega zakona ne veljajo za vojaške ladje.

758. člen

Za reševanje ladje in stvari z ladje se uporabljajo določbe tega poglavja, če v pogodbi o reševanju ni drugače določeno.

Poveljnik ali ladjar ladje v nevarnosti imata pravico skleniti pogodbo o reševanju v imenu lastnika stvari na ladji.

Stranke ne morejo s pogodbo izključiti ali zmanjšati svoje obveznosti glede zaščite morskega okolja, določene v 767. členu tega zakona, niti izključiti uporabe določil 761. člena tega zakona.

759. člen

Reševanje ljudi se ne nagrajuje.

Ne glede na prejšnji odstavek gre v primeru, če je sodelovalo pri reševanju več reševalcev, od katerih so nekateri rešili ljudi, nekateri pa ladjo ali njene stvari, reševalcu, ki je rešil samo ljudi, pravičen del nagrade za reševanje, ki je bila priznana reševalcu ladje in njenih stvari.

760. člen

Za vsako reševanje ladje ali stvari z ladje, ki je prineslo korist, gre reševalcu pravična nagrada.

Nagrada ne more biti višja od vrednosti rešene ladje oziroma rešenih stvari.

761. člen

Sodišče lahko na zahtevo stranke izreče za neveljavno ali spremeni pogodbo o reševanju ladje ali stvari z nje v naslednjih primerih:

1. če je bila pogodba sklenjena v času in pod vplivom nevarnosti in če ugotovi, da pogodbene določbe niso pravične;

2. če ugotovi, da je bila stranka napeljana k sklenitvi pogodbe z goljufijo ali namernim prikrivanjem dejstev;
3. če ugotovi, da je bila dogovorjena nagrada glede na storitev pretirano visoka ali pretirano nizka.

762. člen

Če stranke niso sklenile pogodbe o reševanju ladje ali stvari z ladje, ali če so jo sicer sklenile, niso se pa dogovorile o višini nagrade za reševanje, v primeru spora odloči o višini nagrade sodišče.

Ko sodišče odmerja višino nagrade za reševanje, upošteva predvsem naslednje kriterije, ne glede na njihov vrstni red:
1. vrednost rešene ladje in stvari z ladje,
2. veščino in prizadevanje reševalcev pri preprečevanju ali zmanjševanju škode na morskem okolju,
3. stopnjo doseženega reševalčevega uspeha,
4. naravo in stopnjo nevarnosti,
5. veščino in prizadevanje reševalcev pri reševanju oseb, ladje in stvari z ladje,
6. porabljeni čas, vložene stroške in izgube, ki jih je utrpel reševalec,
7. rizik odgovornosti in druge rizike, katerim so bili izpostavljeni reševalci in njihova oprema,
8. hitrost pri nudenju storitev,
9. dostopnost in uporabo ladje ali druge opreme, namenjene operaciji reševanja,
10. stanje pripravljenosti, učinkovitosti in vrednost reševalčeve opreme.

Določila prejšnjega odstavka se uporabljajo tudi takrat, ko sodišče na podlagi prejšnjega člena spremeni višino dogovorjene nagrade za reševanje.

763. člen

Če je bilo več reševalcev, ki pa se niso sporazumeli, v kakšnem razmerju naj se mednje razdeli nagrada za reševanje ladje ali stvari z nje, odloči o tem razmerju sodišče skladno s prejšnjim členom.

Če je bilo več reševalcev, lahko uveljavlja vsak izmed njih zahtevek za nagrado tudi samostojno.

764. člen

Sodišče lahko zmanjša nagrado ali določi, da reševalcu ne pripada nagrada za reševanje ladje ali stvari z nje, če so operacije reševanja postale nujne ali so bile otežene zaradi njegovih opustitev ali malomarnosti, ali če je reševalec spoznan za krivega za goljufijo, utajo ali tatvino.

765. člen

Reševalec, ki je začel reševati ladjo ali stvari z nje, kljub izrecni in glede na okoliščine razumni prepovedi poveljnika ladje, lastnika ali ladjarja reševane ladje, nima pravice do nagrade.

766. člen

Če je bila za reševanje ladje in stvari z nje sklenjena pogodba, ki jo je sklenil poveljnik ladje ali ladjar ladje v nevarnosti in če v pogodbi ni drugače določeno, mora plačati nagrado za reševanje ladjar rešene ladje.

Če je bila sklenjena pogodba o reševanju, odgovarja lastnik rešenih stvari ali tisti, ki ima pravico z njimi razpolagati, solidarno z osebo, ki je dolžna plačati nagrado za reševanje ladje, samo za tisti del nagrade, ki se nanaša na te stvari.

Če ni bila sklenjena pogodba o reševanju, mora plačati nagrado za rešeno ladjo njen ladjar, nagrado za rešene stvari pa lastnik ali tisti, ki ima pravico z njimi razpolagati.

767. člen

Če je reševalec reševal ladjo, ki je sama ali s svojim tovorom pretila povzročiti škodo morskemu okolju, pa upoštevaje določila drugega odstavka 762. člena tega zakona ni uspel zaslužiti nagrade vsaj v višini posebnega nadomestila v skladu s tem členom, mu lastnik ladje dolguje posebno nadomestilo v višini njegovih vloženih stroškov.

Če je reševalec, po pogojih, določenih v prejšnjem odstavku, s svojim delovanjem preprečil ali zmanjšal škodo na morskem okolju, se posebna nagrada, ki jo dolguje lastnik ladje reševalcu, lahko poveča do 30 odstotkov od zneska stroškov, ki jih je vložil reševalec. Vendar pa sme sodišče, če to smatra za pravično in utemeljeno ter ob uporabi kriterijev iz drugega odstavka 762. člena tega zakona, dodatno povečati tako posebno nagrado do največ 100 odstotkov od zneska stroškov, ki jih je vložil reševalec.

Stroški reševanja iz prvega in drugega odstavka tega člena, so gotovinski izdatki, ki jih je reševalec razumno vložil v času trajanja reševanja in pravičen del nadomestila za opremo in osebje, ki so bili dejansko in razumno vključeni v reševanje, upoštevaje kriterije iz 8., 9. in 10. točke drugega odstavka 762. člena tega zakona.

Celotno posebno nadomestilo po tem členu se izplača samo takrat in samo v tolikšnem obsegu, kot je to nadomestilo višje od nagrade za reševanje, ki sicer pripada reševalcu na podlagi 762. člena tega zakona.

Če reševalec po svoji krivdi ni uspel preprečiti ali zmanjšati škode na morskem okolju, mu sme sodišče zmanjšati ali odvzeti posebno nadomestilo, določeno v tem členu.

Določila tega člena ne izključujejo in ne vplivajo na eventualni regresni zahtevek lastnika ladje, iz katere je nastala nevarnost za morsko okolje.

768. člen

Na zahtevo reševalca mora oseba, ki je dolžna plačati nagrado za reševanje po določilih 766. člena tega zakona, nuditi ustrezno zavarovanje za reševalčeve zahtevke, vključno z eventualnimi obrestmi in stroški postopka.

Poleg osebne obveznosti iz prejšnjega odstavka, sta lastnik in ladjar rešene ladje dolžna pravočasno sprejeti vse razumne ukrepe, da bi lastniki stvari ali osebe, pooblaščene za razpolaganje s stvarmi na ladji, dali ustrezno zavarovanje za svoje obveznosti do reševalca, vključno z eventualnimi obrestmi in stroški postopka.

Brez soglasja reševalca se rešena ladja in stvari z ladje ne smejo odstraniti iz pristanišča ali kraja, kamor so dospele neposredno po končanem reševanju, vse dokler ni dano ustrezno zavarovanje za reševalčeve zahtevke.

769. člen

Znesek, določen s pravnomočno odločbo o višini nagrade za reševanje ali o višini posebnega nadomestila (767. člen tega zakona), sme reševalec uveljaviti neposredno od zavarovalnice, ki je zavarovala ladjo in stvari z ladje.

770. člen

Znesek, ki ostane od nagrade za reševanje po odbitku škode, povzročene ladji reševalki pri reševanju, in stroškov, povzročenih z reševanjem, pomeni čisto nagrado.

Določen del čiste nagrade pripada posadki ladje reševalke.

771. člen

Brez privolitve članov posadke ladje reševalke se reševalec ne more odpovedati tistemu delu nagrade, ki pomeni njihov delež pri njej.

772. člen

Če ladjar ladje reševalke ne vloži tožbe za izplačilo nagrade za reševanje v enem letu od dneva, ko je bilo reševanje končano, lahko uveljavlja vsak član posadke ladje reševalke proti ladjarju rešene ladje s tožbo tisti del nagrade, ki pomeni njegov delež pri njej.

773. člen

Določbe tega poglavja zakona, ki se nanašajo na nagrado za reševanje, veljajo tudi, kadar gre za reševanje med ladjami istega lastnika ali istega ladjarja.

774. člen

Terjatve za izplačilo nagrade za reševanje zastarajo v dveh letih od dneva, ko je bilo reševanje končano.

Terjatve članov posadke iz 772. člena tega zakona, zastarajo po poteku enega leta.

Stranke se lahko po nastanku terjatve v pisni obliki dogovorijo za daljše zastaralne roke od tistih, ki so navedeni v prvem in drugem odstavku tega člena.

III. poglavje – DVIGANJE POTOPLJENIH STVARI

775. člen

Določbe tega poglavja zakona veljajo za dviganje plovil, plavajočih naprav in letal, njihovih delov in tovora ter drugih stvari (v nadaljnjem besedilu: potopljene stvari), ki so se potopile ali nasedle v teritorialnem morju in notranjih morskih vodah Republike Slovenije.

776. člen

Za dviganje potopljenih stvari, ki so se potopile med reševanjem ali medtem, ko je trajala nevarnost, v kateri je bila ladja, neposredno preden se je začelo reševanje, veljajo določbe tega zakona, ki se nanašajo na reševanje.

777. člen

Potopljeno stvar sme dvigniti oseba, ki je njen lastnik, ali ki ima kako drugo razpolagalno pravico (upravičenec). Potopljeno stvar se lahko dvigne le z dovoljenjem Uprave Republike Slovenije za pomorstvo. V dovoljenju za dviganje potopljene stvari Uprava Republike Slovenije za pomorstvo določi pogoje za varnost plovbe in rok, v katerem je treba začeti in končati z dviganjem potopljene stvari.

Uprava Republike Slovenije za pomorstvo ali pomorski inšpektor lahko odredi, da se takoj dvigne, odstrani ali uniči potopljena stvar, ki leži na takem kraju, da ovira plovbo ali pomeni nevarnost onesnaževanja.

Če upravičenec ne ravna po odločbi, ki jo izda Uprava Republike Slovenije za pomorstvo ali pomorski inšpektor, sme Uprava Republike Slovenije za pomorstvo na njegove stroške in njegovo nevarnost sama, ali po pooblaščeni osebi odstraniti potopljeno stvar s kraja, kjer leži.

778. člen

Če Upravi Republike Slovenije za pomorstvo ali pomorskemu inšpektorju ni znan upravičenec za dviganje potopljene stvari, ali mu je sicer znan, pa ta nima namena dvigniti potopljene stvari, ali če brez opravičenega razloga ustavi dviganje ali opusti začeto dviganje, sme dviganje prevzeti druga, od Uprave Republike Slovenije za pomorstvo pooblaščena oseba.

Šteje se, da znani upravičenec nima namena dvigniti potopljene stvari, oziroma da je ustavil ali opustil dviganje, če v roku 90 dni ne izjavi, da namerava dvigniti potopljeno stvar, ali ne začne dvigati stvari v tem roku, oziroma če pri dviganju stvari brez opravičenega razloga ne nadaljuje del, ki jih je ustavil ali opustil.

Šteje se, da neznani upravičenec nima namena dvigniti potopljene stvari, če v roku iz prejšnjega odstavka ne vloži zahteve za dviganje in ne predloži dokazov, da ima pravico dvigniti potopljeno stvar.

779. člen

Če so potrebna za dviganje potopljene stvari posebna navtična in tehnična sredstva in posebna strokovnost, sme upravičenec, ki nima takih sredstev oziroma take strokovnosti, prepustiti dviganje svoje potopljene stvari drugi osebi.

780. člen

Pooblaščena oseba, ki je začela dvigati potopljeno stvar po 778. členu tega zakona, ne sme brez opravičenega razloga začasno ustaviti ali opustiti teh del, če bi to lahko povzročilo škodo upravičencu.

781. člen

Če potopljena stvar, na kateri ima kdo lastninsko pravico, ni dvignjena v desetih letih od dneva, ko se je potopila, postane državna lastnina.

Če ni mogoče ugotoviti, kdaj se je stvar potopila, se domneva, da se je potopila naslednji dan, ko je prispelo zadnje sporočilo o plovilu oziroma letalu, za druge stvari, ki so bile na njih pa tistega dne, ko je bil v morju ugotovljen njihov položaj.

782. člen

Izvajalec del, ki dviga potopljene stvari po odločbi Uprave Republike Slovenije za pomorstvo ali pomorskega inšpektorja, odgovarja za škodo, ki jo povzroči s svojim delom, če ne dokaže, da se škodi kljub dolžni skrbnosti ni mogel izogniti.

Če se upravičenec in izvajalec del ne dogovorita drugače, velja prejšnji odstavek tudi za potopljeno stvar, ki se dviga po pogodbi, sklenjeni med upravičencem in izvajalcem del.

Za škodo povzročeno z dviganjem potopljene stvari izven primerov, navedenih v prvem in drugem odstavku tega člena, odgovarja izvajalec del, če ne dokaže, da je škodo zakrivil upravičenec ali kdo, za katerega ta odgovarja.

783. člen

Izvajalec del ima pravico do plačila za dviganje potopljene stvari.

Izvajalec del nima pravice do plačila za dviganje potopljene stvari, če se je lotil dviganja kljub izrecni prepovedi upravičenca.

Če se stranke ne dogovorijo drugače, plačilo za dviganje potopljene stvari ne sme presegati vrednosti dvignjene stvari.

Omejitev iz prejšnjega odstavka ne velja za plačilo za dviganje oziroma odstranitev ali uničenje potopljene stvari, ki je bilo opravljeno po odredbi pristojnega organa iz drugega odstavka 777. člena tega zakona.

784. člen

Če ni drugače dogovorjeno, ima izvajalec del za zavarovanje plačila za dviganje in hrambo stvari zastavno pravico na dvignjeni potopljeni stvari; dvignjeno stvar lahko pridrži, dokler mu lastnik stvari tega ne plača.

785. člen

Terjatev plačila za dviganje, odstranitev ali uničenje potopljene stvari zastara v treh letih od dneva, ko je bilo dviganje, odstranitev ali uničenje opravljeno.

786. člen

Odločbo, s katero odredi, da se dvigne, odstrani ali uniči potopljena stvar, ki je last tuje osebe, mora Uprava Republike Slovenije za pomorstvo ali pomorski inšpektor poslati ministru, pristojnemu za zunanje zadeve.

787. člen

Potopljene stvari, ki imajo vojaški pomen, se smejo dvigniti samo s soglasjem ministra, pristojnega za obrambo.

Dovoljenje za dviganje potopljenih stvari, ki imajo ali se domneva, da imajo lastnost zaščitene kulturne dobrine, izda minister, pristojen za kulturo.

IV. poglavje – SKUPNE HAVARIJE

1. Skupne določbe

788. člen

Določbe tega poglavja zakona se uporabljajo za povračilo škode, ki jo iz skupne havarije pretrpijo udeleženci v plovbnem podjemu.

Določbe tega poglavja zakona se uporabljajo za ladje, če med strankami ni drugače dogovorjeno, za čolne pa, če je med strankami to izrecno dogovorjeno.

789. člen

Posamezni izrazi v tem poglavju imajo naslednji pomen:

1. skupna havarija je vsak nameren in preudaren izreden strošek in vsaka namerna in preudarno povzročena škoda, ki ju stori oziroma povzroči poveljnik ladje ali druga oseba, ki ga nadomešča, da bi rešila premoženjske vrednosti udeležencev v istem plovbnem podjemu pred dejansko nevarnostjo, katera jim skupaj grozi;
2. udeleženec v plovbnem podjemu je lastnik ladje, ladjar in oseba, ki je upravičena razpolagati s tovorom, vkrcanim na ladjo;
3. plovbni podjem je potovanje ladje od začetka vkrcanja do konca izkrcanja tovora vsakega posameznega udeleženca;
4. dolžniška masa je premoženje, katerega vrednost je po določbah tega zakona merilo za prispevek za nadomestilo škode ali povračilo stroškov, ki so bili povzročeni s skupno havarijo;
5. upniška masa so škoda ali stroški, povzročeni s skupno havarijo, ki se po določbah tega zakona povrnejo iz dolžniške mase;
6. pristanišče končanega skupnega podjema je pristanišče, v katerem je bil izkrcan zadnji del tovora, ki je bil na ladji ob skupni havariji.

790. člen

Škodo in stroške, ki pomenijo skupno havarijo, trpijo po določbah tega zakona vsi udeleženci podjema, sorazmerno z vrednostjo premoženja, ki se všteva v dolžniško maso iz 1. točke 794. člena tega zakona.

Poveljnik ladje je dolžan pri notarju v kraju pristanišča prihoda ladje podati izjavo o utrpeli havariji. Notar z notarskim zapisnikom povzame izjavo poveljnika ladje o dogodkih v času plovbe, za kar je izvzeta ladjarjeva odgovornost za povzročeno škodo.

Notar je dolžan priložiti notarskemu zapisniku izvleček iz ladijskega dnevnika za dneve o dogodku, ki so predmet prijave pomorske nezgode.

791. člen

Če v določbah tega zakona ali v pogodbi med strankami ni drugače določeno, se kot skupna havarija priznajo žrtve, škode in stroški, ki so neposredna ali neizogibna posledica skupne havarije; izvzete so le takšne žrtve, škode in stroški, ki se po splošno sprejetih mednarodnih pomorskih običajih ne štejejo za skupno havarijo.

Kot skupna havarija se priznajo tudi žrtve, škode in stroški, ki ne izpolnjujejo pogojev iz prejšnjega odstavka, če se štejejo za nezgodo po splošno sprejetih mednarodnih pomorskih običajih.

792. člen

Vsak strošek, ki po svoji naravi ni strošek skupne havarije, bil pa je potrošen namesto kakšnega drugega stroška, ki bi bil v primeru, če bi bil potrošen, priznan kot skupna havarija, se šteje za skupno havarijo in se tako tudi priznava, ne glede na morebitne prihranke, vendar samo do zneska prihranjenega stroška skupne havarije.

2. Prispevek k skupni havariji

793. člen

Dolžnost prispevati k skupni havariji je podana tudi tedaj, če sta bila škoda ali strošek povzročena po krivdi kakšnega udeleženca plovbnega podjema.

Določba prejšnjega odstavka ne posega v pravice udeleženca plovbnega podjema, ki je prispeval k skupni havariji, nasproti tistim, ki so po svoji krivdi povzročili škodo ali strošek.

794. člen

Če v tem zakonu ni drugače določeno, sestavljajo:
1. dolžniško maso – s skupno havarijo rešeno premoženje, vrednost žrtvovanega premoženja ter zmanjšana vrednost poškodovanega premoženja;
2. upniško maso – s skupno havarijo žrtvovana vrednost ali zmanjšana vrednost poškodovanega premoženja, ter stroški, ki se štejejo za skupno havarijo, vključno s stroški za likvidacijo skupne havarije.

795. člen

Ne glede na določbo prejšnjega člena ne sodijo:
1. v dolžniško maso – predmeti za osebno rabo posadke in prtljaga potnikov, za katero ni bila izdana prtljažnica ali nakladnica;

2. v upniško maso – izguba ali škoda na odvrženem tovoru, ki ni bil zložen na ladjo v skladu s priznanimi običaji, tovor, ki je bil vkrcan, ne da bi bil za to vedel ladjar, kot tudi tovor, ki je bil namenoma napačno označen.

Če je bil rešen tovor, ki je bil vkrcan brez ladjarjeve vednosti ali je bil namenoma napačno označen, potem ta sodi v dolžniško maso.

796. člen

Vrednost premoženja, ki se všteva v upniško in dolžniško maso, razen stroškov, se določa po vrednosti ob času, ko se konča in v pristanišču, kjer se konča skupni podjem, če ni v tem zakonu drugače določeno.

Stroški so odvisni od njihove dejanske višine.

797. člen

Za stroške za popravilo ladje, ki se vštevajo v upniško maso, ne veljajo odbitki po načelu “novo za staro“, kadar se star material ali stari deli nadomestijo z novimi, razen če je ladja stara več kot 15 let; tedaj se odbije ena tretjina. Odbitki so odvisni od starosti ladje, šteto od 31. decembra tistega leta, v katerem je bila ladja dograjena, do dneva skupne havarije; izvzete so izolacijske naprave, reševalni in podobni čolni, naprave in oprema za zveze in navigacijo ter stroji in kotli, za katere se odbitki določajo po starosti delov, na katere se nanašajo.

Odbitki se računajo samo od cene novega materiala ali novih delov, ko so že obdelani in pripravljeni za vgraditev v ladjo oziroma postavitev na ladjo.

Pri živilih, zalogah, sidrih in sidrnih verigah ni nobenih odbitkov.

Takse in stroški za dok in navoz ter stroški s premikanjem ladje se priznavajo v celoti.

Stroški s čiščenjem, barvanjem in premazovanjem dna ladje se ne priznavajo v skupno havarijo, razen če je bilo dno pobarvano ali premazano v enem letu pred skupno havarijo; tedaj se priznava polovica teh stroškov.

Pri začasnih popravilih ni nobenih odbitkov po načelu “novo za staro“.

798. člen

Če gre za popolno izgubo ladje, se znesek, ki se všteva v upniško maso, določi po ocenjeni vrednosti ladje v nepoškodovanem stanju, z odbitkom ocenjenih stroškov za popravilo škode, ki se ne všteva v skupno havarijo ter morebitnega iztržka od prodane razbitine.

799. člen

Vrednost poškodovanega tovora, ki se všteva v skupno havarijo, se določa na podlagi vrednosti tovora ob izkrcanju, ugotovljene na podlagi prejemniku izdane trgovske fakture, če takšne fakture ni, pa na podlagi vrednosti ob vkrcanju. V vrednost tovora ob

vkrcanju se vštejejo zavarovalni stroški in voznina, razen če rizika za izgubo voznine ne prevzamejo osebe, ki imajo interes za tovor.

Če je bil tako poškodovani tovor prodan, je škoda enaka razliki med čistim iztržkom od prodaje in čisto vrednostjo tovora v zdravem stanju na zadnji dan izkrcevanja v namembnem pristanišču, ali na dan, ko se je končal podjem, če se je ta končal v kakšnem drugem pristanišču.

Ne glede na prvi odstavek tega člena, se škoda ali izguba, povzročena na tovoru, katerega vrednost ob vkrcevanju ni bila pravilno prijavljena, ker je bila navedena nižja vrednost, kot pa je vrednost iz prvega odstavka tega člena, določa po tako prijavljeni vrednosti.

800. člen

Če so bile žrtvovane stvari pozneje rešene, se njihova vrednost določi na podlagi tržne cene, ki velja na dan reševanja v kraju, v katerem so bile rešene; od te vrednosti se odbijejo nujni in koristni stroški za reševanje.

Drugi odstavek prejšnjega člena se smiselno uporablja tudi za tovor iz prejšnjega odstavka.

801. člen

V upniško maso se priznava dvoodstotna provizija od izdatkov skupne havarije, razen od izdatkov za plače in vzdrževanje posadke ter za pogonsko gorivo, mazivo in zaloge, ki niso bile nadomeščene med potovanjem. Če pa za te izdatke potrebni zneski niso bili dobljeni od nobenega udeleženca v plovbnem podjemu, temveč so bili pridobljeni s prodajo tovora, se strošek, ki je nastal s pridobitvijo potrebnih zneskov, ali izguba, ki jo pretrpi upravičenec do razpolaganja s tovorom, ki je bil prodan v ta namen, všteva v upniško maso.

802. člen

Od zneskov, ki se vštevajo v upniško maso, se priznavajo sedemodstotne letne obresti do dneva likvidacije skupne havarije.

Od dneva likvidacije skupne havarije ima upnik pravico računati zakonite zamudne obresti.

803. člen

Vrednost, ki se všteva v dolžniško maso, je:

1. za ladjo – čista vrednost na koncu plovbnega podjema, pri čemer se pri njenem določanju ne upošteva ugodnejši ali neugodnejši vpliv zakupne pogodbe ali ladjarske pogodbe za čas, ki velja glede te ladje;
2. za tovor – vrednost po prvem odstavku 799. člena tega zakona, pri čemer se od tako ugotovljene vrednosti odbije vsaka izguba ali škoda, nastala na tovoru pred izkrcanjem ali po njem;
3. za voznino in prevoznino – višina voznine oziroma prevoznine, pri čemer se od tega zneska odbijejo vsi stroški, vključno tudi plače posadke, ki ne bi bili potrošeni za voznino

oziroma prevoznino, če bi bila ladja in tovor popolnoma izgubljena takrat, ko se je zgodila skupna havarija, niso pa bili priznani kot skupna havarija;
4. za upniško maso – znesek, ugotovljen po členih 797 do 800 tega zakona.

Od vrednosti iz prejšnjega odstavka se odbijejo dodatni izdatki, nastali v zvezi z vrednostmi, ki se vštevajo v dolžniško maso po skupni havariji, razen tistih izdatkov, ki so bili priznani kot skupna havarija.

Če se tovor proda pred namembnim krajem, prispeva k skupni havariji z dejanskim čistim iztržkom od prodaje. Temu znesku se prišteje vsota, priznana kot skupna havarija.

804. člen

Znesek, ki se priznava kot skupna havarija za škodo ali izgubo ladje ali njenih delov, povzročeno s skupno havarijo, je:
1. če gre za popravilo ali zamenjavo delov – dejanski razumni strošek za popravilo ali zamenjavo oziroma izguba z odbitki po 798. členu tega zakona;
2. če ne gre za popravila ali zamenjavo delov – razumno zmanjšanje vrednosti, ki je posledica takšne škode ali izgube, ki pa ne presega ocenjenih stroškov za popravilo.

Če je ladja popolnoma uničena ali če stroški popravila presegajo njeno vrednost po popravilu, se kot skupna havarija priznava razlika med ocenjeno vrednostjo ladje v zdravem stanju po odbitku stroškov za popravila, ki se ne priznavajo v skupno havarijo, ter ocenjeno vrednostjo ladje v poškodovanem stanju. Ta vrednost se v primeru, če je bila ladja prodana, lahko določi glede na čisti iztržek od prodaje.

805. člen

Ladjar ima pravico pridržati tovor, ki po 794. členu tega zakona sodi v dolžniško maso, dokler ne dobi zavarovanja, da mu bo dolžnik plačal svoj del prispevka, ki ga bremeni v skupni havariji.

Ladjar je dolžan pridržati tovor ali priskrbeti ustrezno zavarovanje tudi za terjatve drugih udeležencev v plovbnem podjemu in je pri varovanju teh interesov dolžan ravnati z dolžno skrbnostjo.

Če ladjar ne ravna po prejšnjem odstavku, mora plačati del prispevka, za katerega upnik iz skupne havarije dokaže, da ga ni mogel izterjati od osebe, ki je bila upravičena razpolagati s tovorom.

Določbe prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena ne posegajo v pravico ladjarja in drugih udeležencev v plovbnem podjemu, da izplačani znesek izterjajo od upravičenca do tovora, kateremu je bil tovor izročen, ne da bi dal zavarovanje.

806. člen

Upnik iz skupne havarije, ki ne dobi zavarovanja, da bo njegova terjatev poravnana, ima pravico zaustaviti ladjo in tovor, da izterja svoje terjatve.

3. Likvidacija skupne havarije

807. člen

Likvidacijo skupne havarije opravi likvidator skupne havarije (v nadaljnjem besedilu: likvidator) po določbah tega zakona.

808. člen

Likvidator je lahko oseba, ki je usposobljena in pooblaščena za likvidacijo skupnih havarij.

809. člen

Ladjar ima pravico, da za likvidacijo skupne havarije do poteka zastaralnega roka iz 823. člena tega zakona imenuje likvidatorja. V tem roku je dolžan obvestiti sodišče iz drugega odstavka 819. člena tega zakona o imenovanju likvidatorja.

Če ladjar ne ravna po prejšnjem odstavku v 30 dneh od prispetja ladje v pristanišče končanega skupnega podjema, ima vsak udeleženec plovbnega podjema, pri katerem je prišlo do skupne havarije, do poteka zastaralnega roka pravico zahtevati, da sodišče imenuje likvidatorja.

Vsak udeleženec skupnega podjema ima pravico vložiti v desetih dnevih po obvestilu o imenovanju likvidatorja pri sodišču iz drugega odstavka 819. člena tega zakona ugovor zoper imenovanje likvidatorja; sodišče odloči o tem ugovoru po pravilih pravdnega postopka, po katerih odloča o ugovorih zoper imenovanje sodnih izvedencev.

810. člen

Za likvidacijo skupne havarije sestavi likvidator razdelitveno osnovo.

811. člen

Vsaka stranka v postopku za likvidacijo skupne havarije je dolžna dati likvidatorju na razpolago listine in druge dokaze, ki jih ta zahteva.

812. člen

Ko dobi podatke po prejšnjem členu, sestavi likvidator razdelitveno osnovo za likvidacijo skupne havarije.

Če stranka v 60 dneh ali v daljšem roku, ki ga določi likvidator, ne da likvidatorju na razpolago zahtevanih podatkov in dokumentacije, sestavi ta razdelitveno osnovo po podatkih, s katerimi sam razpolaga.

813. člen

Razdelitvena osnova sestoji iz popisa upniške in dolžniške mase ter vrednosti posameznih njunih postavk, njune skupne vrednosti in odstotka prispevka in zneska, ki ga plača vsak udeleženec v podjemu kot prispevek k skupni havariji.

Vsak udeleženec plovbnega podjema, pri katerem je prišlo do skupne havarije, ima pravico zahtevati od likvidatorja, da obrazloži tisti del razdelitvene osnove, ki se nanaša nanj.

814. člen

Razdelitvena osnova se vroči v tolikšnem številu izvodov, kolikor je udeležencev plovbnega podjema.

Če je udeležencev v plovbnem podjemu veliko, se vroči razdelitvena osnova samo ladjarju, ki je imenoval likvidatorja, oziroma tistemu udeležencu, ki je pri sodišču prvi zahteval njegovo imenovanje (drugi odstavek 809. člena tega zakona). V tem primeru se priloži razdelitveni osnovi za vsakega drugega udeleženca v plovbnem podjemu izpisek iz razdelitvene osnove, ki se nanaša nanj.

Izpisek iz razdelitvene osnove vsebuje skupno vrednost upniške in dolžniške mase, odstotek prispevka, prispevno vrednost premoženja zadevnega udeleženca in znesek, ki naj ga ta udeleženec plača kot prispevek k skupni havariji.

815. člen

Udeleženec v plovbnem podjemu ima pravico vložiti v 30 dneh od dneva, ko je prejel razdelitveno osnovo ali izpisek iz razdelitvene osnove po drugem odstavku prejšnjega člena, ugovor zoper razdelitveno osnovo.

V razdelitveni osnovi ali izpisku iz razdelitvene osnove mora biti zapisana opomba, da ima udeleženec plovbnega podjema pravico do ugovora v smislu prejšnjega odstavka.

816. člen

O prejetih ugovorih odloča likvidator; nato sestavi skladno z 813. členom tega zakona končno razdelitveno osnovo.

817. člen

Končna razdelitvena osnova oziroma njen izpisek se vroči udeležencem v plovbnem podjemu skladno z 814. členom tega zakona.

818. člen

Če noben udeleženec v plovbnem podjemu v 30 dneh od dneva, ko je prejel končno razdelitveno osnovo oziroma njen izpisek, ne vloži pri sodišču ugovora skladno z 819. členom tega zakona, dobi razdelitvena osnova moč izvršilnega naslova.

Likvidator in vsak udeleženec v plovbnem podjemu lahko zahteva od sodišča potrdilo o izvršljivosti končne razdelitvene osnove.

819. člen

Udeleženec v plovbnem podjemu ima pravico vložiti v 30 dneh od dneva, ko je prejel končno razdelitveno osnovo, zoper njo ugovor pri sodišču.

Postopek za preizkus ugovorov zoper končno razdelitveno osnovo opravlja stvarno pristojno sodišče v Kopru.

Sodišče odstopi notarju končno razdelitveno osnovo in ugovor udeleženca.

Notar je dolžan izvesti postopek preizkusa ugovora udeleženca podanega zoper končno razdelitveno osnovo na naroku. Na naroku za preizkus ugovora, podan zoper končno razdelitveno osnovo, mora notar povabiti likvidatorja havarije in vse udeležence v plovbnem podjemu.

Na narok so upravičeni pristopiti vsi udeleženci plovbnega podjema in se izjasniti o podanem ugovoru posameznega udeleženca. V kolikor udeleženec, ki je podal ugovor zoper končno razdelitveno osnovo na narok ne pristopi, se šteje, da se je svojemu ugovoru odrekel.

Na naroku notar predoči udeležencem plovbnega podjema pravočasno podane ugovore zoper končno razdelitveno osnovo.

Če je na naroku za preizkus ugovorov dosežen sporazum o vsebini končne razdelitvene osnove ali njenega spornega dela, sestavi notar notarski zapis o sporazumno določeni končni razdelitveni osnovi ali njenem posameznem delu in ta notarski zapis pridobi izvršilni naslov.

Če med udeleženci plovbnega podjema ne pride do celotnega ali delnega sporazuma, notar vrne končno razdelitveno osnovo z ugovori in notarskim zapisnikom o preizkusu ugovorov podanih zoper končno razdelitveno osnovo, pristojnemu sodišču.

Notar opravi narok tudi, če nihče od udeležencev plovbnega podjema ne pristopi na narok.

Šteje se, udeleženci plovbnega podjema, ki niso pristopili na narok, ne priznavajo podanih ugovorov ostalih udeležencev.

820. člen

Če na naroku za preizkus ugovorov ni dosežen celotni ali delni sporazum med udeleženci v plovbnem podjemu, napoti sodišče s sklepom vložnika ugovora, ki z ugovorom na preizkusu ni uspel v celoti ali deloma, da v 30 dneh od vročitve sklepa vloži tožbo na ugotovitev, da je njegov ugovor v plovbnem podjemu, utemeljen.

Če vložnik ugovora v roku iz prejšnjega odstavka ne ravna po sklepu sodišča oziroma, če umakne vloženo tožbo, se šteje, da se je svojemu vloženemu ugovoru odpovedal.

Na zahtevo kateregakoli udeleženca v plovbnem podjemu, izda sodišče potrdilo o izvršljivosti končne razdelitvene osnove v tistem delu, zoper katerega ni bilo ugovorov, še preden postane sodba v pravdi iz prvega odstavka tega člena pravnomočna.

821. člen

Za sojenje v sporih iz prejšnjega člena je pristojno sodišče iz drugega odstavka 819. člena tega zakona.

Če se v pravdi, ki se je začela po drugem odstavku prejšnjega člena, pravnomočno ugotovi, da ugovori niso upravičeni, dobi prvotno sporna končna razdelitvena osnova ali njen del moč izvršilnega naslova.

Če se v pravdi iz drugega odstavka prejšnjega člena ugotovi, da so ugovori v celoti ali deloma upravičeni, sestavi po pravnomočnosti sodbe sodišče iz drugega odstavka 819. člena tega zakona novo razdelitveno osnovo.

V postopku iz prejšnjega odstavka se ne morejo uveljaviti ugovori glede obstoja terjatve, njene višine in prispevka k skupni havariji.

Če je za predlog spremenjene končne razdelitvene osnove potrebno takšno strokovno znanje, kakršnega sodišče nima, lahko zaupa sodišče izdelavo predloga izvedencu.

822. člen

Tuji ladjar lahko imenuje v postopku za likvidacijo skupne havarije kot likvidatorja tujo fizično osebo, ki je po predpisih države njenega stalnega prebivališča pooblaščena za likvidacijo skupnih havarij.

V postopku za likvidacijo skupne havarije ni dopustna revizija.

4. Zastaranje

823. člen

Terjatev za izplačilo prispevka iz skupne havarije zastara po poteku enega leta od dneva, ko je ladja prispela v pristanišče končanega skupnega podjema, v katerem je nastopil dogodek, na katerem temelji zahtevek za prispevek k skupni havariji.

Zastaranje zahtevka iz prejšnjega odstavka ne teče od dneva, ko je ladjar imenoval likvidatorja, oziroma od dneva, ko je kakšen drug udeleženec v plovbnem podjemu v skladu z 809. členom tega zakona zahteval od sodišča, naj imenuje likvidatorja, pa do dneva, ko je končna razdelitvena osnova postala pravnomočna.

V. poglavje – IZVENPOGODBENA ODŠKODNINSKA ODGOVORNOST LADJARJA

1. Skupne določbe

824. člen

Določbe tega poglavja zakona se uporabljajo za škodo, ki jo povzroči ladja osebam in stvarem izven ladje ali pa okolju (izvenpogodbena odškodninska odgovornost).

Določbe tega poglavja se ne uporabljajo za trčenje ladij in jedrsko škodo.

825. člen

Določbe tega poglavja zakona se uporabljajo za vsako plovilo in za hidroavione na vodi.

Določbe 829. do 837. člena tega zakona ne veljajo za vojaške ladje.

2. Odgovornost za smrt in telesne poškodbe

826. člen

Za smrt in telesne poškodbe kopalcev ter drugih ljudi v morju, ki jih je povzročila ladja, odgovarja lastnik ladje ali ladjar, kot tudi tisti, ki je vodil ladjo tedaj, ko se je to zgodilo, in sicer:

1. če je bila smrt ali telesna poškodba povzročena na območju, ki je kopališče ali na katerem je prepovedana plovba, če ne dokaže, da je oškodovanec povzročil škodo namenoma ali iz hude malomarnosti;
2. če je bila smrt ali telesna poškodba povzročena v morskem pasu 150 metrov od obale, ki pa ne sodi v območje, navedeno v 1., 3. in 4. točki tega odstavka, če ne dokaže, da je bila vzrok za smrt ali telesno poškodbo višja sila ali da je zanjo kriva umrla oziroma poškodovana oseba;
3. če je bila smrt ali telesna poškodba povzročena v pristanišču, na dohodu v pristanišče, na običajni plovni poti, na območju, ki se izključno uporablja za športno in podobno plovbo (npr. veslaške in jadralne regate, smučanje), in na območju več kot 150 metrov od obale, pa ne gre za območje iz 4. točke tega odstavka, če se dokaže, da je ladja kriva za smrt oziroma telesno poškodbo;
4. če je bila smrt ali telesna poškodba povzročena na območju, na katerem so prepovedani posamezni načini ali posamezna sredstva plovbe (npr. glisiranje, smučanje, prekoračitev hitrosti), smrt oziroma telesna poškodba pa je nastopila med plovbo na prepovedani način ali s prepovedanimi sredstvi.

Minister predlaga pogoje, ob katerih se lahko razširi ali zoži morski pas, določen v 2. točki prejšnjega odstavka.

Lastnik ladje in ladjar nista odgovorna v smislu prvega odstavka tega člena, če jima je bila ladja protipravno odvzeta.

V primeru iz prejšnjega odstavka je odgovoren poleg tistega, ki je ob dogodku vodil ladjo, tudi tisti, ki jo je protipravno odvzel.

3. Odgovornost za poškodovanje stvari in onesnaženja okolja

827. člen

Lastnik ladje in ladjar odgovarjata za škodo, ki jo ladja povzroči na operativni obali, valolomih, pristaniških napravah, plavajočih napravah, podmorskih ter drugih objektih v pristanišču in na morju, razen če je škodo povzročila oseba, ki upravlja s takimi objekti.

828. člen

Lastnik ladje in ladjar odgovarjata za škodo, ki jo povzroči ladja z onesnaženjem morja.

4. Odgovornost za onesnaženje, če tanker izlije olje, ki ga prevaža kot tovor

829. člen

Za škodo, ki jo povzroči tanker z oljem, ki ni namenjeno njegovemu pogonu, odgovarja lastnik ladje, razen če dokaže, da je bil vzrok za to:

1. vojna, sovražnost, državljanska vojna, vstaja ali izreden, neogiben in nezadržen naravni pojav;
2. izključno dejanje ali opustitev koga drugega z namenom, da povzroči škodo;
3. izključno dejanje ali opustitev pooblaščenih oseb, ki skrbijo za varnost plovbe, pri opravljanju te funkcije;

Če lastnik ladje dokaže, da je za škodo v celoti ali delno kriv oškodovanec, ga sodišče popolnoma ali delno oprosti odgovornosti za škodo, ki jo je ta pretrpel.

Zahtevka za odškodnino iz prvega odstavka tega člena ni mogoče vložiti zoper člane ladijske posadke ali druge osebe, ki delajo v imenu ladjarja.

Določba prejšnjega odstavka ne posega v regresno pravico lastnika ladje zoper osebo, ki je škodo zakrivila.

830. člen

Če je dvoje ali več ladij izlilo ali odvrglo olje, pa ni mogoče ugotoviti, katera ladja je povzročila posamezne dele škode, odgovarjajo za to škodo solidarno lastniki teh ladij.

Določba prejšnjega odstavka ne posega v določbe prejšnjega člena.

831. člen

Lastnik ladje lahko omeji svojo odgovornost za škodo iz 829. člena tega zakona do zneskov, navedenih v drugem odstavku tega člena, s tem, da ustanovi sklad omejene odgovornosti za škodo, povzročeno z izlitim ali odvrženim oljem.

Lastnik ladje lahko omeji svojo odgovornost za škodo iz 829. člena tega zakona na skupni znesek 133 SDR od primera in tone ladje, pri čemer celotni znesek nikakor ne sme presegati 14 milijonov SDR.

Lastnik ladje ne more omejiti svoje odgovornosti po prvem in drugem odstavku tega člena, če je dogodek, ki je povzročil škodo, nastal zaradi njegove osebne krivde.

832. člen

Iz sklada omejene odgovornosti iz prejšnjega člena si lahko lastnik ladje nadomesti stroške, ki jih je prostovoljno trpel zaradi razumnega izogibanja ali zmanjšanja onesnaženja.

833. člen

Za ugotovitev tonaže ladje v smislu 831. člena tega zakona se uporablja četrti odstavek 388. člena tega zakona.

Če gre za ladjo, za katero ni mogoče ugotoviti tonaže v smislu prejšnjega odstavka, znaša njena tonaža, pri uporabi določb 829. do 837. člena tega zakona, štirideset odstotkov nosilnosti ladijskega prostora za prevoz olja kot tovor.

V smislu prejšnjega odstavka znaša 1 tona nosilnosti 1000 kg.

834. člen

Sklad omejene odgovornosti iz 831. člena tega zakona lahko ustanovi tudi zavarovalnica ali kdo drug, ki je dal zavarovanje po 67. členu tega zakona.

Ustanovitev sklada po prejšnjem odstavku ima enak pravni učinek, kot če ustanovi sklad lastnik ladje.

Sklad iz prvega odstavka tega člena se lahko ustanovi tudi, če je bila škoda povzročena po osebni krivdi lastnika ladje, če s tem niso prizadete pravice oškodovanca nasproti lastnikom.

835. člen

Odškodninsko tožbo za škodo, povzročeno z onesnaženjem, je mogoče vložiti neposredno proti zavarovalnici ali drugi osebi, ki je dala zavarovanje v smislu prejšnjega člena.

Zavarovalnica ali porok ima zoper tožnika pravico do vseh ugovorov, do katerih bi imel pravico lastnik ladje izvzemši ugovor stečaja ali likvidacije.

Ne glede na prejšnji odstavek ima zavarovalnica ali porok pravico do ugovora, da je škodo z onesnaženjem povzročil lastnik ladje namenoma s svojim dejanjem.

Zavarovalnica ali porok ima pravico zahtevati, da se lastnik ladje pridruži postopku kot intervenient.

836. člen

Za razdelitev sklada omejene odgovornosti, ki je bil ustanovljen v Republiki Sloveniji, je izključno pristojno Okrožno sodišče v Kopru.

837. člen

Pravica do odškodnine po 829. do 836. členu tega zakona zastara v treh letih od dneva, ko je škoda nastala.

Pravica do odškodnine po 829. do 836. členu tega zakona ugasne, če tožba ni vložena v šestih letih od dneva dogodka, ki je škodo povzročil.

Če se je dogodek ponavljal, teče šestletni rok iz prejšnjega odstavka od dneva, ko se je dogodek začel.

OSMI DEL – IZVRŠBA IN ZAVAROVANJE NA LADJAH

I. poglavje – SKUPNE DOLOČBE

838. člen

Ta del zakona se uporablja za izvršbo in zavarovanje na ladjah, na deležih na ladji ter na ladji v gradnji.

Če v tem zakonu ni posebnih določb, se smiselno uporabljajo določbe zakona o izvršbi in zavarovanju.

O predlogu za izvršbo in zavarovanje na ladji in za samo izvršbo oziroma zavarovanje odloča stvarno pristojno sodišče v Kopru.

Sodišče iz prejšnjega odstavka je pristojno tudi za izvršbo in zavarovanje na tovoru, ki je na ladji, na kateri se opravlja izvršba.

839. člen

Sodišče Republike Slovenije je pristojno za izvršbo in zavarovanje na ladjah, ki so v teritorialnem morju in notranjih morskih vodah Republike Slovenije.

Sodišče Republike Slovenije je pristojno tudi za izvršbo in zavarovanje na ladji, ki ni v teritorialnem morju Republike Slovenije, če se v Republiki Sloveniji vodi register, v katerega je vpisana ladja.

Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena sodišče Republike Slovenije ni pristojno za izvršbo in zavarovanje na tuji vojaški in javni ladji.

II. poglavje – IZVRŠBA ZA IZTERJAVO DENARNIH TERJATEV – PRODAJA LADJE

1. Oprostitve in omejitve izvršbe

840. člen

Predmet izvršbe ali zavarovanja ne more biti:

1. domača vojaška ladja in ladja, ki je državi ali lokalni skupnosti nujno potrebna za opravljanje njenih nalog;
2. ladja, ki je dolžniku nujno potrebna za opravljanje javne službe;
3. tuja ladja, ki neškodljivo plove čez teritorialno morje Republike Slovenije;
4. tuja ladja, ki se mudi v teritorialnem morju ali v pristaniščih Republike Slovenije zaradi višje sile ali zaradi potrebe plovbe, dokler traja višja sila oziroma potreba plovbe.

Ladja iz 3. in 4. točke prejšnjega odstavka je lahko predmet izvršbe ali zavarovanja, če so vzrok za ta postopek terjatve, ki so nastale med prehodom ali muditvijo ladje na ozemlju Republike Slovenije.

841. člen

Ladja, ki je last dolžnika, ki opravlja gospodarsko dejavnost, ne more biti predmet izvršbe, če je dolžniku nujno potrebna za opravljanje njegove dejavnosti.

Ladja iz prejšnjega odstavka ni izvzeta iz izvršbe, če se izvršba vodi za poplačilo terjatve iz naslova posojila, s katerim je bila ladja kupljena, oziroma terjatve, ki je zavarovana z zastavno pravico na tej ladji.

Ladja iz prvega odstavka tega člena ni izvzeta iz izvršbe tudi tedaj, kadar se izvršba vodi za poplačilo naslednjih terjatev:
1. zaradi škode, povzročene s trčenjem ladje, na kateri se opravlja izvršba, ali škode, povzročene kako drugače;
2. zaradi smrti ali telesne poškodbe na morju ali kopnem, povzročene z ladjo, na kateri se opravlja izvršba;
3. iz reševanja ali pogodbe o reševanju, vključno s posebnimi nagradami za reševalne dejavnosti v primerih, ko je ladja ali tovor predstavljal nevarnost za onesnaženje okolja;
4. iz sporazuma, ki se nanaša na uporabo ali najem ladje in iz sporazuma, ki se nanaša na prevoz blaga ali oseb na ladji, ne glede na to, ali sta takšna sporazuma zajeta v pogodbi o izkoriščanju ladje, ki je predmet izvršbe;
5. iz skupne havarije;
6. iz pilotaže in vleke;
7. iz oskrbovanja ladje, ki je predmet izvršbe, za njeno vzdrževanje ali izkoriščanje;
8. iz gradnje, predelave, popravila, opreme, ali sprejema ladje, ki je predmet izvršbe, v dok;
9. iz pravice ladijske posadke do plače, vključno s stroški povratka domov in socialnega zavarovanja;
10. iz izdatkov, ki jih je v zvezi z ladjo imel poveljnik, vkrcevalec, naročnik ali agent za ladjo oziroma njenega lastnika ali ladjarja;
11. iz zavarovalnih premij, ki jih ima v zvezi z ladjo lastnik ali najemnik ladje, ki je predmet izvršbe;
12. zaradi škode ali nevarnosti povzročitve škode zaradi onesnaženja morja, obale; ukrepov za preprečevanje, zmanjšanje ali odstranitve takšne škode; povračilo za škodo; stroški za utemeljene ukrepe, ki so bili ali bodo opravljeni za sanacijo povzročene škode; škode, ki so jo ali jo verjetno bodo utrpele tretje osebe zaradi onesnaženja; škode, stroškov ter izgube podobne narave določene v tej točki;
13. zaradi stroškov in izdatkov, ki se nanašajo na dvig, odstranitev, ohranitev, uničenje ali ukrepe, potrebnih za zagotovitev neškodljivosti potopljenih ladij, razbitin, nasedlih ali zapuščenih ladij, vključno z vso opremo na takšnih ladjah ter stroškov in izdatkov za ohranitev zapuščene ladje in vzdrževanje njenih posadk;
14. zaradi izgube ali poškodbe v zvezi z blagom (vključno s prtljago), ki se prevaža na ladji, ki je predmet izvršbe;
15. iz pristaniških pristojbin;
16. iz sporov glede lastništva ali posesti ladje, sporov solastnikov glede uporabe in zaslužkov ladje in sporov iz pogodb o prodaji ladje, ki so predmet izvršbe;
17. iz pomorskih privilegijev, hipotek ali podobnih obremenitev ladje, ki je predmet izvršbe.

Ladja, ki je last pravne osebe, ki ni zajeta v prvem odstavku tega člena, je lahko predmet izvršbe samo, če pravni osebi ni nujno potrebna za opravljanje njene dejavnosti.

842. člen

Predmet izvršbe tudi ne more biti ladja, ki je izključni ali glavni vir dolžnikovih dohodkov, če bi bilo z njeno prodajo ogroženo njegovo lastno preživljanje ter preživljanje tistih, ki jih mora po zakonu preživljati.

Pri odločanju o tem, ali so podane okoliščine iz prejšnjega odstavka, presodi sodišče, ki upošteva zlasti dolžnikovo starost, njegovo zdravstveno stanje in delovno zmožnost ter število in starost tistih, ki jih je dolžan preživljati, ali bi si mogel dolžnik z zaposlitvijo ali kako drugače ustvariti prihodke, ki so mu potrebni za preživljanje.

Predmet izvršbe tudi ne more biti ladja, ki naj po pogodbi o dosmrtnem preživljanju po lastnikovi smrti preide v last vzdrževalca, če je pravica do preživljanja vpisana v register ladij pred pravico, na podlagi katere zahteva upnik prodajo ladje.

Prvi odstavek tega člena se uporablja pri prodaji tujih ladij pod pogojem vzajemnosti.

843. člen

Omejitve po prejšnjem členu ne veljajo, če gre za poplačilo terjatve iz drugega in tretjega odstavka 841. člena tega zakona, omejitve po prvem odstavku prejšnjega člena pa tudi tedaj, kadar gre za poplačilo terjatve iz tretjega odstavka 841. člena tega zakona.

844. člen

Dolžnik lahko v osmih dneh od vročitve sklepa o izvršbi predlaga, naj sodišče dovoli izvršbo na drug dolžnikov predmet oziroma z drugim izvršilnim sredstvom.

Sodišče vroči predlog upniku, ki se lahko o njem izjavi v osmih dneh od vročitve.

Ko se upnik izjavi ali ko izteče rok za izjavo, izda sodišče sklep o predlogu.

Sodišče ugodi predlogu, če dolžnik izkaže za verjetno, da bo terjatev poplačana tudi z izvršbo na drug dolžnikov predmet oziroma z drugim izvršilnim sredstvom. O tem odloči sodišče glede na razmerje med višino terjatve, katere poplačilo se zahteva in vrednostjo ladje, na katero naj bi segla izvršba.

Če predlaga dolžnik kot drugo izvršilno sredstvo izvršbo na plačo, pokojnino, invalidnino ali na druge stalne denarne prejemke, ugodi sodišče predlogu samo, če dolžnik izkaže za verjetno, da bo terjatev poravnana v enem letu od izdaje sklepa o dolžnikovem predlogu.

Če dovoli sodišče izvršbo na drug predmet, ali z drugim izvršilnim sredstvom potem, ko je že izdalo sklep o izvršbi, ostane zaznamba sklepa o izvršbi na ladjo v veljavi vse do poplačila upnikove terjatve, zaradi katere je bila izvršba dovoljena.

2. Predlog za prodajo

845. člen

Predlog za prodajo ladje mora zlasti navajati:

1. ime oziroma firmo, prebivališče oziroma sedež in državljanstvo upnika;
2. ime oziroma firmo, prebivališče oziroma sedež in državljanstvo dolžnika;
3. ime oziroma označbo ladje, vrsto ladje, pristanišče vpisa in državno pripadnost ladje;
4. kraj, v katerem je ladja;
5. višino terjatve, za katero se zahteva prodaja;
6. listine, na podlagi katerih se zahteva izvršba;
7. seznam znanih zastavnih upnikov;
8. izjavo, ali je bilo glede ladje, na katero se zahteva izvršba, dovoljeno kakšno sredstvo zavarovanja;
9. po možnosti količino in vrsto tovora na ladji in število članov posadke.

846. člen

Predlogu iz prejšnjega člena je treba priložiti:
1. izvršilni naslov v izvirniku ali overjenem prepisu;
2. listino, s katero se dokazuje obstoj hipotek in bremen ter predkupne pravice, ki so vpisane v register ladij in podatke o znanih pomorskih privilegijih na ladji, ki je predmet izvršbe.

Če gre pri izvršbi za slovensko ladjo, je treba predlogu priložiti izpisek iz registra ladij, s katerim se dokazuje dolžnikova lastninska pravica na ladji, če ta ni vpisana v registru ladij, pa listino, s katero se dokazuje, da je ladja, ki je predmet izvršbe, v posesti enega ali več dolžnikov.

Če je bila tuja ladja, na katero se zahteva izvršba, ob vložitvi predloga za prodajo že zaustavljena, je treba predlogu za izvršbo priložiti tudi overjen prepis listine, s katero se po pravu tuje države dokazuje lastnina in državna pripadnost ladje ter njen prevod v jezik, ki je pri sodišču v uradni rabi.

Če tuja ladja, na katero se zahteva izvršba, ob vložitvi predloga za prodajo še ni zaustavljena, mora upnik izkazati za verjetno, da je ladja dolžnikova lastnina.

Potem ko je tuja ladja, na kateri se opravlja izvršba s prodajo, zaustavljena, sodišče pozove upnika, naj v treh dneh predloži listine, navedene v tretjem odstavku tega člena.

Če upnik ne ravna po prejšnjem odstavku, sodišče s sklepom ustavi izvršilni postopek.

847. člen

Če je ladja, na kateri se zahteva izvršba s prodajo, vpisana v registru ladij, vendar kot lastnik ni vpisan dolžnik, temveč kdo drug, mora upnik predložiti sodišču listine, ki so primerne za vpis dolžnikove lastninske pravice v register ladij.

Če upnik nima listin iz prejšnjega odstavka, se pravica vpisa lastninske pravice v register ladij dokazuje s pravnomočno sodbo, izdano v pravdnem postopku.

Dolžnikova lastninska pravica se v primerih iz prvega in drugega odstavka tega člena vpiše po uradni dolžnosti.

3. Sklep o izvršbi s prodajo

848. člen

O predlogu za izvršbo s prodajo ladje odloči sodišče s sklepom.

Sklep o izvršbi s prodajo ladje vroči sodišče po določbah zakona o pravdnem postopku o osebni vročitvi strankam in vsem tistim, ki imajo po podatkih iz spisov na ladji, ki je predmet izvršbe, kakšno zastavno pravico, pravico do poplačila ali predkupno pravico.

Sodišče mora tiste, v katerih korist je vpisana predkupna pravica na ladji, tudi obvestiti, da se v postopku prodaje ne bodo mogli sklicevati na svojo predkupno pravico.

Če dolžnikovo prebivališče ni znano ali če je dolžnik v tujini, postavi sodišče dolžniku za začasnega zastopnika poveljnika ladje, ki mu vroči sklep o izvršbi s prodajo ladje. Če je poveljnik zapustil ladjo, postavi sodišče za začasnega zastopnika dolžnika drugo osebo, ki je primerna za opravljanje te dolžnosti.

849. člen

V sklepu o izvršbi s prodajo ladje, ki je vpisana v register ladij, odredi sodišče po uradni dolžnosti zaznambo tega sklepa v registru ladij.

S sklepom o izvršbi s prodajo ladje, ki ni vpisana v register ladij, dovoli sodišče rubež ladje.

Za vrstni red upnikove poplačilne pravice je odločilen trenutek, ko je bil pri sodišču vložen predlog za izvršbo s prodajo ladje.

850. člen

V primeru prodaje ladje imajo pravico do poplačila tudi upniki, ki imajo na ladji, ki je predmet prodaje, kakšno zastavno pravico, čeprav niso predlagali prodaje.

851. člen

Po zaznambi sklepa o izvršbi s prodajo oziroma po sestavitvi rubežnega zapisnika in vse dotlej, dokler se postopek prodaje ne ustavi, ni mogoče opraviti posebne izvršbe s prodajo iste ladje za poplačilo kakšne druge terjatve istega upnika oziroma terjatve kakšnega drugega upnika.

Če sodišče v primeru iz prejšnjega odstavka dovoli rubež ladje za poplačilo kakšne druge terjatve istega upnika oziroma terjatve kakšnega drugega upnika, zaznamuje v rubežnem zapisniku podatke iz poznejšega sklepa o izvršbi.

Upnik, za čigar terjatev je sodišče pozneje dovolilo izvršbo s prodajo iste ladje, vstopi v začeti postopek in ga mora prevzeti v takšnem stanju, v kakršnem je bil ob njegovem vstopu.

O vstopu novih upnikov obvesti sodišče vse, ki jim mora po 848. členu tega zakona vročiti sklep o izvršbi.

4. Opravljanje izvršbe

852. člen

Po izdaji sklepa o izvršbi sodišče takoj ukrene naslednje:

1. odredi, naj se ladja zaustavi (946. člen tega zakona) in v ta namen zahteva od Uprave Republike Slovenije za pomorstvo naj ladji odvzame vpisni list oziroma ladijsko spričevalo, seznam posadke in listine o sposobnosti ladje za plovbo, tuji ladji pa listine, ki ustrezajo tem slovenskim listinam;
2. odredi po potrebi čuvanje ladje;
3. opravi rubež ladje in njenih pritiklin, katerih vrednost se posebej ugotavlja po 860. členu tega zakona;
4. sestavi popis posadke in potnikov, ki ostanejo na ladji, ter popiše vrsto in količino tovora, ki je na njej.

853. člen

Sodišče lahko zaupa čuvanje ladje njenemu poveljniku, kateremu v ta namen dovoli, da obdrži potrebno število članov posadke, lahko pa tudi odredi, naj se ladijska posadka skupaj s poveljnikom izkrca ter postavi druge čuvaje.

Pri odločanju, ali naj ladjo zaupa v čuvanje poveljniku ali komu drugemu, upošteva sodišče predloge upnikov, varnost ladje, stroške čuvanja ter druge pomembne okoliščine.

854. člen

Sodišče lahko na predlog strank, poveljnika ali čuvaja ladje odredi, da se ladja premakne v kakšen drug kraj, če spozna, da je to potrebno za njeno varnost ali koristno iz drugih pomembnih razlogov, zlasti da se zmanjšajo stroški čuvanja in vzdrževanja ladje.

855. člen

Če se tisti, ki je upravičen razpolagati s tovorom na ladji, na kateri se opravlja izvršba, ne zglasi pri sodišču v treh dneh po zaustavitvi ladje, mu sodišče postavi začasnega zastopnika.

Dokler je tovor na ladji, skrbi za čuvanje poveljnik oziroma oseba, ki jo postavi sodišče za čuvaja ladje.

Sodišče dovoli na predlog osebe, ki je upravičena razpolagati s tovorom, ali na predlog njenega začasnega zastopnika, dolžnika ali poveljnika ladje, če so podani upravičeni razlogi, pa tudi na predlog čuvaja, naj se tovor izkrca in shrani v javnem skladišču ali na kakšnem drugem ustreznem mestu.

Sodišče dovoli osebi, ki je upravičena razpolagati s tovorom, oziroma njenemu začasnemu zastopniku, da prosto razpolaga s tovorom, če temu ne nasprotuje ladjar, poveljnik ladje ali drug ladjarjev zastopnik.

Če se poveljnik ladje po nalogu sodišča ali prostovoljno izkrca, to ne vpliva na njegova pooblastila, da zastopa ladjarja oziroma tistega, ki je upravičen razpolagati s tovorom glede tovora, ki je bil na ladji ob zaustavitvi.

Določbe prejšnjih odstavkov ne posegajo v pravice in dolžnosti strank, ki izvirajo iz pogodbe o prevozu blaga.

856. člen

Potniki in njihova prtljaga se morajo izkrcati z ladje, na kateri se opravlja izvršba.

Ne glede na prejšnji odstavek dovoli sodišče na dolžnikov predlog potnikom, da ostanejo s prtljago na ladji, če temu ne nasprotuje upnik ali čuvaj in če dolžnik položi predujem za stroške s preživljanjem potnikov.

Določbi prejšnjih odstavkov ne posegata v pravice in dolžnosti strank, ki izvirajo iz pogodbe o prevozu potnikov.

857. člen

Stroške, ki nastanejo z izvršbo, čuvanjem in vzdrževanjem ladje, plača predhodno upnik.

Sodišče lahko odredi, naj položi upnik potreben predujem za stroške z izvršbo.

Če upnik ne položi predujma v roku, ki mu ga določi sodišče, sodišče s sklepom ustavi izvršilni postopek.

858. člen

Pritožba zoper sklepe iz 852., 853., 854. in 855. člena tega zakona ne zadrži njihove izvršitve.

859. člen

Če so za to podani posebno opravičeni razlogi, lahko sodišče na predlog zainteresirane osebe dovoli, potem ko zasliši stranke in znane upnike, ki imajo na ladji kakšno zastavno pravico ali realno breme, da ladja med izvršilnim postopkom odplove na eno ali več potovanj.

Sodišče ne dovoli potovanja iz prejšnjega odstavka, če ni sklenjena pogodba o zavarovanju ladje pod pogoji, ki jih sodišče šteje za primerne in če predlagatelj potovanja ne da ustreznega zavarovanja za škodo, ki bi jim s tem utegnila nastati.

Stranke in druge upnike iz prvega odstavka tega člena zasliši sodišče na naroku, lahko pa upravičence tudi pisno obvesti o predlogu in pogojih, pod katerimi je zaprošeno dovoljenje za potovanje, in od njih zahteva, naj se o predlogu izjavijo v treh dneh od vročitve obvestila.

Če katera od povabljenih oseb ne pride na narok oziroma, če se v roku iz prejšnjega odstavka tega člena ne izreče o predlogu, se šteje, da se strinja s predlaganim potovanjem.

Oseba, na predlog katere je bilo potovanje dovoljeno, mora na zahtevo sodišča položiti predujem za stroške potovanja. Če tega ne stori v roku, ki ga določi sodišče, sodišče prekliče dovoljenje za potovanje.

5. Rubež in ugotovitev vrednosti ladje

860. člen

Ko postane sklep o izvršbi s prodajo ladje pravnomočen, ugotovi sodišče vrednost ladje in njenih pritiklin.

Posebej se zarubijo in ocenijo le tiste pritikline večje vrednosti, ki niso normalno na ladjah podobnega tipa oziroma deli, ki so začasno ločeni od ladje.

Vrednost ladje je enaka njeni tržni ceni na dan prodaje.

Pri ugotavljanju vrednosti ladje je treba navesti, kakšna je vrednost ladje, če ostanejo v veljavi zastavne pravice in realna bremena, kakšna je brez teh pravic in bremen, ter posebej vrednost zastavnih pravic in realnih bremen.

Če je bila ladja, ki je predmet izvršbe, ocenjena že v kakšnem prejšnjem izvršilnem ali stečajnem postopku, pa od tedaj ni nastala kakšna pomembnejša sprememba, lahko vzame sodišče za vrednost ladje tisto vrednost, ki je bila ugotovljena v prejšnjem postopku. O tem odloči sodišče po zaslišanju strank.

V primeru iz prejšnjega odstavka sodišče na predlog katere od strank na prodajnem naroku s sklepom ponovno ugotovi vrednost ladje, če stranka izkaže za verjetno, da se je njena vrednost od prejšnje ugotovitve vrednosti do dneva prodaje znatno spremenila.

861. člen

Sodišče povabi na narok za rubež in ugotovitev vrednosti ladje vse stranke.

Narok za rubež in ugotovitev vrednosti ladje razpiše sodišče praviloma na kraju, kjer je ladja.

Za ugotovitev vrednosti ladje imenuje sodišče enega ali več izvedencev.

Sklep, s katerim ugotovi vrednost ladje, izda sodišče po prosti presoji, pri tem pa upošteva mnenje izvedencev ter druge podatke, ugotovljene med postopkom.

Zoper sklep o imenovanju izvedencev iz tretjega odstavka tega člena ni posebne pritožbe.

Zoper sklep o ugotovitvi vrednosti ladje, se lahko poleg strank pritoži vsak, ki ima pravico do poplačila iz kupnine, dosežene s prodajo ladje.

862. člen

Kdor ima pravico do poplačila iz kupnine, dosežene s prodajo ladje, pa je po vrstnem redu pred upnikom, ki je predlagal izvršbo, lahko predlaga, naj se izvršba ustavi, če ugotovljena vrednost ladje niti delno ne krije terjatve tega upnika.

Predlog iz prejšnjega odstavka se lahko poda v osmih dneh od vročitve odredbe o prodaji.

Sodišče presodi glede na okoliščine primera, ali je glede na verjetno višino delnega poplačila upnika, ki je predlagal ustavitev izvršbe, prodaja smotrna.

863. člen

Ladja se proda na ustni javni dražbi.

Stranke in zastavni upniki se lahko ob vsakem času sporazumejo, da naj se ladja v določenem roku proda pod roko in o načinu prodaje.

Sporazum, da naj se ladja proda pod roko, mora biti sklenjen v pisni obliki.

Pogodba o prodaji pod roko ima učinek od dneva, ko postane sklep o domiku (888. člen tega zakona) pravnomočen.

6. Prodajni pogoji

864. člen

Ko postane sklep o ugotovitvi vrednosti ladje pravnomočen, sodišče pozove upnika, naj v določenem roku predloži osnutek prodajnih pogojev, če ni tega že prej storil.

Če upnik ne predloži osnutka prodajnih pogojev v roku iz prejšnjega odstavka, se šteje, da je privolil v prodajo pod pogoji, ki so določeni v tem zakonu.

Če prodajni pogoji, ki jih predlaga upnik, ustrezajo določbam tega zakona o prodajnih pogojih, jih sodišče potrdi brez poprejšnje obravnave.

Če upnik predlaga prodajne pogoje, ki odstopajo od določb tega zakona, določi sodišče narok za obravnavo prodajnih pogojev.

Na narok iz prejšnjega odstavka povabi sodišče stranke in vse tiste, v korist katerih so po podatkih iz spisov vpisane na ladji, ki je predmet izvršbe, kakršnekoli zastavne pravice ali realna bremena.

Tistim, za katere sodišče oceni, da jim vabila verjetno ne bo mogoče vročiti, postavi sodišče začasnega zastopnika, kateremu vroči vabilo na narok.

865. člen

Na naroku, na katerem se obravnavajo predlagani prodajni pogoji, lahko dajo vse povabljene osebe predloge za njihovo spremembo.

Na podlagi izida obravnave določi sodišče prodajne pogoje v skladu z določbami tega zakona.

Če je na naroku za določitev prodajnih pogojev predlagana ustavitev ali odložitev prodaje, je mogoče začeti z obravnavo prodajnih pogojev šele potem, ko je tak predlog zavrnjen.

Sodišče odloči, ali bo počakalo z odločbo o prodajnih pogojih, dokler sklep o zavrnitvi predloga iz prejšnjega odstavka ne postane pravnomočen.

866. člen

Prodajni pogoji morajo navajati:

1. ime oziroma firmo, sedež oziroma prebivališče in državljanstvo upnika;
2. ime oziroma firmo, sedež oziroma prebivališče in državljanstvo dolžnika;
3. ime oziroma označbo, vrsto, pristanišče vpisa in državno pripadnost ladje, njeno bruto in neto tonažo oziroma spodriv, nosilnost meje plovbe, podatke, ki so pomembni za ugotovitev stanja in uporabnosti ladje, kot so: namen, leto zgraditve, material, iz katerega je zgrajena ladja, vrsta in moč glavnih pogonskih strojnih naprav in naprav za posebne namene; za ladje v gradnji tudi stopnjo zgrajenosti ter seznam in vrednost nevgrajenega materiala, ki bo zajet s prodajo;
4. zastavne pravice in realna bremena, ki jih je kupec dolžan prevzeti, ne da bi jih šteli v kupnino;
5. ugotovljeno vrednost ladje;
6. najnižjo sprejemljivo ponudbo;
7. določbe o načinu položitve in o višini zavarovanja, ki ga morajo dati ponudniki;
8. določbe o načinu izplačila kupnine;
9. trenutek, ko preidejo nevarnosti in koristi na kupca;
10. kdaj in pod katerimi pogoji bo ladja izročena kupcu, zlasti če tovor do pravnomočnosti sklepa o domiku ne bo izkrcan z ladje, in pod katerimi pogoji bo njegova lastninska pravica vpisana v register ladij;
11. po potrebi določbe o prodaji solastniškega dela ladje.

867. člen

Ustne javne dražbe se lahko udeležijo samo tisti, ki prej položijo varščino.

Če se sklene pogodba o prodaji pod roko, da kupec zavarovanje tistemu, s katerim sklene pogodbo, in to neposredno pred sklenitvijo pogodbe.

Če sodišče na predlog strank ne določi kaj drugega, znaša zavarovanje ponudnikov desetino ugotovljene vrednosti ladje.

Varščina se polaga v gotovini, v vrednostnih papirjih ali v drugi premoženjski vrednosti.

Varščine so oproščeni upnik, ki je predlagal izvršbo in zastavni upniki, če dosegajo njihove terjatve njen znesek in če bi se glede na njihov vrstni red in ugotovljeno vrednost ladje, ki je predmet izvršbe, ta znesek lahko plačal iz kupnine, dosežene s prodajo.

868. člen

Varščina, ki jo je dal ponudnik, čigar ponudba je bila sprejeta, ostane pri sodišču, dokler ponudnik ne izpolni vseh obveznosti po prodajnih pogojih, ali dokler ne postane sklep sodišča o odklonitvi domika ladje pravnomočen.

Drugim ponudnikom sodišče vrne položeno varščino po končanem prodajnem naroku.

Varščina najboljšega ponudnika je predmet zastavne pravice za vse obveznosti, ki nastanejo zoper njega iz prodaje.

869. člen

Če sodišče na predlog strank s privolitvijo upravičencev ne določi drugače, prevzame kupec ladjo, ki je predmet izvršbe, prosto vseh zastavnih pravic in realnih bremen.

870. člen

Najnižja sprejemljiva ponudba znaša praviloma polovico ugotovljene vrednosti ladje.

Na predlog upnika, čigar terjatev je zavarovana z zastavno pravico, ali na predlog dolžnika, če v to privoli upnik, ki je predlagal izvršbo, lahko določi sodišče za najnižjo sprejemljivo ponudbo tudi kakšen višji znesek.

871. člen

Če sodišče na predlog strank ne odloči drugače, je kupec dolžan v 15 dneh od dneva domika dokazati, da je položil pri sodišču kupnino za domaknjeno ladjo.

Kupcu ni treba položiti kupnine ali njenega dela v gotovini, če upniki, katerih terjatve so zavarovane z zastavno pravico na ladji, privolijo, da kupec prevzame te dolgove.

Če je kupec izpolnil vse obveznosti iz prodajnih pogojev, je mogoče gotovino, ki je bila položena pri sodišču kot varščina, uporabiti kot del kupnine.

872. člen

Nevarnost za prodano ladjo preide na kupca tistega dne, ko mu je ladja pravnomočno domaknjena. Kupec prevzame od tega dneva tudi vsa bremena, ki so povezana z lastninsko pravico na ladji.

Kupcu se izroči domaknjena ladja skupaj s prodanimi pritiklinami, njegova lastninska pravica pa se vpiše šele potem, ko izpolni vse prodajne pogoje.

7. Prodaja ladje

873. člen

Po pravnomočnosti sklepa o ugotovitvi vrednosti ladje in po določitvi prodajnih pogojev izda sodišče razglas o prodaji. V njem določi način prodaje ter kraj in čas prodaje, če naj bo ladja prodana na dražbi.

Od prve objave razglasa o prodaji do dneva prodaje mora preteči najmanj 15 in največ 30 dni.

Prodajni narok ne sme biti prej, preden ne postaneta sklep o izvršbi in sklep o določitvi prodajnih pogojev pravnomočna.

874. člen

Razglas o prodaji mora navajati:

1. ime oziroma označbo ladje in pritiklin, ki bodo prodane ter vrednost ladje, ki je predmet izvršbe;
2. ime oziroma firmo, sedež oziroma prebivališče in državljanstvo strank;
3. dan prodaje in kraj prodajnega naroka, če naj bo ladja prodana na dražbi;
4. najnižjo sprejemljivo ponudbo in znesek varščine;
5. sporočilo, da si je mogoče prodajne pogoje in listine, ki se nanašajo na ladjo, ki je predmet izvršbe, ogledati pri sodišču;
6. poziv zastavnim upnikom, katerih pravice niso vpisane v registru ladij, naj najpozneje do dneva prodaje oziroma najpozneje na prodajnem naroku priglasijo svoje terjatve, z opozorilom, da bodo sicer njihove pravice v postopku upoštevane le, če izhajajo iz izvršilnih spisov;
7. poziv, da naj vsak, kdor ima na ladji, ki je predmet izvršbe, kakšno pravico, zaradi katere prodaja ne bi bila dovoljena, priglasi svojo pravico sodišču najpozneje do dneva prodaje oziroma najpozneje na prodajnem naroku, preden se bo začela ustna javna dražba, z opozorilom, da sicer teh pravic v škodo poštenega kupca ne bo mogoče več uveljavljati;
8. sporočilo, da bodo osebi, ki ima na ladji, ki je predmet izvršbe, kakšno pravico ali breme, vročena obvestila o nadaljnjem poteku postopka le, če ima v Republiki Sloveniji prebivališče ali če ima v Republiki Sloveniji svojega pooblaščenca oziroma pooblaščenca za sprejemanje vročil.

875. člen

Sodišče vroči razglas o prodaji strankam in vsem tistim, ki imajo po podatkih v spisih na ladji, ki je predmet izvršbe, kakšno zastavno pravico, realno breme ali predkupno pravico.

Sodišče pozove hkrati upnike, ki imajo na ladji, ki je predmet izvršbe, terjatve zavarovane z zastavno pravico, naj se najpozneje pet dni pred prodajnim narokom izjavijo, ali zahtevajo, da se njihove terjatve izplačajo v gotovini, ali pa privolijo, da kupec prevzame dolg tako, da ga bo prost dotedanji dolžnik; če se v določenem roku ne izjavijo, se šteje, da zahtevajo, naj jim bodo terjatve izplačane v gotovini.

Če je na ladji, ki je predmet izvršbe, vknjižena hipoteka, pozove sodišče upnike, naj najpozneje pred začetkom prodaje priglasijo zneske svojih terjatev iz pravnih razmerij, zavarovanih s temi zastavnimi pravicami.

Razglas o prodaji se vroči strankam po določbah zakona o pravdnem postopku o osebni vročitvi.

Če sodišče oceni, da komu razglasa o prodaji verjetno ne bo mogoče pravočasno vročiti, ali če je poskus vročitve neuspešen, mu sodišče postavi začasnega zastopnika in temu vroči razglas o prodaji.

876. člen

Sodišče objavi razglas o prodaji v Uradnem listu Republike Slovenije, na sodni deski, na oglasni deski Uprave Republike Slovenije za pomorstvo v pristanišču ter na kakšen drug primeren način.

Stranke lahko zahtevajo, naj se razglas o prodaji objavi na njihove stroške na kakšen drug način, ki ga predlagajo.

877. člen

Če naj bo prodana domača ladja, sodišče odredi, naj se nameravana prodaja zaznamuje v register ladij, v katerem je vpisana ladja.

878. člen

Dolžnik mora v času med objavo in dnevom prodaje omogočiti tistim, ki se nameravajo udeležiti prodaje, da si ogledajo ladjo, ki je predmet izvršbe ter listine, ki se nanašajo nanjo.

Sodišče določi z odredbo za ogled ladje, ki je predmet izvršbe, določene dneve in ure, upoštevajoč pri tem potrebe po nemotenem poslovanju ladje.

879. člen

Prodajni narok je javen in se opravi praviloma v sodnem poslopju.

Sodišče lahko z odredbo odloči, da bo prodajni narok opravljen na kraju, kjer je ladja, ki je predmet izvršbe.

Sodišče predloži na prodajnem naroku udeležencem na vpogled prodajne pogoje in druge listine, ki se nanašajo na prodajo.

Če se prodajnega naroka udeleži en sam ponudnik, odloči sodišče, ali bo narok preložilo ali pa ga bo kljub temu opravilo.

880. člen

Ko sodišče ugotovi, da ni ovir za prodajni narok, sporoči prodajne pogoje, nato pa podatke o terjatvah upnikov, ki imajo pravico do poplačila iz dosežene kupnine, o izjavah upnikov glede poplačila ali prevzema njihovih terjatev, o terjatvah, ki so zavarovane s hipotekami, ter o drugih okoliščinah, ki so pomembne za izvedbo prodajnega naroka.

881. člen

Dolžnik, sodnik, zapisnikar ali kdo drug, ki uradno sodeluje pri prodaji, ne sme dajati ponudb niti v svojem niti v tujem imenu.

Zastopniki ponudnikov morajo dokazati svojo pravico za zastopanje na tem naroku z javno listino ali z javno overjenim pooblastilom.

Osebe iz prejšnjega odstavka tudi ne morejo biti kupec v primeru prodaje pod roko.

882. člen

Sodišče lahko odloči, da se tuja ladja prodaja za tuja plačilna sredstva in da mora biti zanjo dosežena kupnina plačana v tujih plačilnih sredstvih.

Določbo prejšnjega odstavka je mogoče uporabiti tudi takrat, kadar se prodaja slovenska ladja za poplačilo terjatev tujih upnikov in kadar se javne dražbe udeležujejo kot upniki tuje osebe.

Sodišče mora na zahtevo tujega hipotekarnega upnika dovoliti v skladu z zakonom prodajo ladje v tujih plačilnih sredstvih, če je zavarovana terjatev vpisana v tujih plačilnih sredstvih.

883. člen

Ponudnik je vezan na svojo ponudbo vse dotlej, dokler ni dana višja ponudba (884. člen tega zakona).

884. člen

Sodišče pozove navzoče k dajanju ponudb šele, ko mine pol ure od trenutka, ki je bil določen za začetek prodajnega naroka.

Ustna javna dražba se nadaljuje vse dotlej, dokler se dajejo višje ponudbe.

Če to zahteva kakšen ponudnik, lahko sodišče dovoli kratek čas za premislek.

Ustna javna dražba je končana, če tudi po drugem pozivu v petih minutah ni dana višja ponudba. Na to sodišče posebej opozori navzoče.

Pred sklenitvijo prodaje sodišče še enkrat objavi zadnjo ponudbo, nato pa razglasi, da je prodaja končana.

885. člen

Ko je prodaja končana, pozove sodišče navzoče, naj takoj na prodajnem naroku vložijo ugovore zoper domik.

Ugovore zoper domik najboljšemu ponudniku je mogoče vložiti samo iz naslednjih razlogov:
1. da med dnevom objave in dnevom prodajnega naroka ni preteklo 15 dni (866. člen tega zakona);
2. da razglas o prodajnem naroku ni bil pravilno sestavljen ali objavljen;
3. da o prodajnem naroku niso bili obveščeni vsi tisti, ki bi jih bilo sodišče moralo obvestiti;
4. da se je prodaja nadaljevala, čeprav je bil izdan sklep o ustavitvi postopka;
5. da so bile na ustni javni dražbi kršene določbe tega zakona o dražbi;
6. da pogoji, pod katerimi je bila dana najboljša ponudba, niso v skladu s prodajnimi pogoji;
7. da se najboljši ponudnik oziroma njegov zastopnik nista sposobna udeležiti prodaje določene ladje, ki je predmet izvršbe;
8. da najvišja ponudba ne zadostuje za popolno poplačilo z zastavno pravico zavarovane terjatve upnika, ki ugovarja, njegova terjatev pa ima prednost pred terjatvijo upnika, ki je predlagal izvršbo.

886. člen

Na pomanjkljivosti, navedene v 4., 6. in 7. točki drugega odstavka prejšnjega člena, mora paziti sodišče po uradni dolžnosti. O drugih pomanjkljivostih odloča le, če se uveljavljajo z ugovorom.

Dejstva, na katera se opira ugovor, preveri in ugotovi sodišče po uradni dolžnosti.

887. člen

O vloženih ugovorih odloča sodišče praviloma na prodajnem naroku.

Če sodišče ugodi vloženim ugovorom in odkloni domik, odloča po zaslišanju navzočih, ki jih je bilo dolžno obvestiti o prodajnem naroku, o tem, ali bo prodajo nadaljevalo takoj, ali pa bo določilo nov prodajni narok. Če odloči, da bo prodajo takoj nadaljevalo, so ponudniki, ki so se udeležili prodaje, vezani na svoje prejšnje ponudbe, če te zaradi višjih ponudb niso izgubile svojega pomena.

Če o ugovoru ne odloči na samem naroku, vroči sodišče sklep o ugovoru najboljšemu ponudniku, strankam in vsem tistim, ki imajo pravico do pritožbe zoper izdano odločbo.

888. člen

Če ugovorov ni in če sodišče ni ugotovilo nobene pomanjkljivosti iz 4., 6. in 7. točke drugega odstavka 885. člena tega zakona, izda že na prodajnem naroku sklep o domiku ladje najboljšemu ponudniku, za čigar ponudbo je ugotovilo, da je sprejemljiva. Ta sklep sodišče razglasi na naroku in vroči osebam iz prvega odstavka 868. člena tega zakona in drugim udeležencem prodaje.

Sklep o domiku objavi sodišče v osmih dneh na sodni deski in zaznamuje v registru ladij. Posledica te zaznambe je, da ustvarjajo poznejši vpisi v registru ladij pravice zoper dotedanjega lastnika ladje le, če se sklep o domiku razveljavi. V objavljenem sklepu navede sodišče najvišjo ponujeno ceno in rok za priglasitev nadponudbe z navedbo njenega najmanjšega zneska.

Vsak, ki ga je bilo sodišče dolžno obvestiti o prodajnem naroku, sme zahtevati, naj se sklep iz prejšnjega odstavka na njegove stroške objavi v uradnem listu Republike Slovenije ali kako drugače.

889. člen

Sodišče izda sklep o domiku ladje, ki je bila prodana pod roko, ko ugotovi, da so izpolnjeni pogoji za prodajo.

Za objavo in učinke sklepa o domiku velja drugi odstavek 881. člena tega zakona.

890. člen

Ladja, ki je predmet izvršbe, se ne sme domakniti, če pri prodaji ni bila dosežena cena v višini najnižje sprejemljive ponudbe (870. člen tega zakona).

Sodišče odkloni s sklepom domik, če spozna, da so vloženi ugovori utemeljeni, če ugotovi, da gre za kakšno pomanjkljivost, na katero mora paziti po uradni dolžnosti, ali če ugotovi, da je bila prodaja opravljena prej, preden sta postala sklep o izvršbi s prodajo in sklep o določitvi prodajnih pogojev pravnomočna.

Sklep o odklonitvi domika se zaznamuje v registru ladij.

Če izda sodišče druge stopnje, ko odloča o pritožbi zoper sklep iz prvega in drugega odstavka tega člena, sklep o domiku, učinkuje zaznamba domika od trenutka, ko je bilo zaznamovano, da je domik odklonjen (prvi in drugi odstavek tega člena).

891. člen

Sklep o domiku je mogoče izpodbijati s pritožbo iz razlogov iz drugega odstavka 885. člena in prvega odstavka 890. člena tega zakona, pa tudi zato, ker sklep o domiku ni v skladu z vsebino sodnih spisov, na katerih temelji.

Tisti, kateremu je sodišče domaknilo ladjo, ki je predmet izvršbe, lahko izpodbija sklep zato, ker bi moralo sodišče odkloniti domik oziroma izdati sklep o domiku pod drugimi pogoji, ne pa pod tistimi, ki so navedeni v sklepu.

Sklep, s katerim sodišče odkloni domik, se lahko izpodbija zato, ker ni v skladu z vsebino sodnih spisov, na katerih temelji, oziroma ker ni bilo zakonitega razloga za odklonitev domika.

Tisti, ki je na prodajnem naroku ugovarjal domiku, nima pravice pritožbe zoper sklep o odklonitvi domika.

8. Ponovna prodaja

892. člen

Če je bil domik pravnomočno odklonjen zaradi tega, ker ni bila dosežena cena v višini najnižje sprejemljive ponudbe, določi sodišče nov prodajni narok, oziroma nov rok za prodajo ladje pod roko, če to predlaga v osmih dneh po neuspelem poskusu prodaje upnik, ki je predlagal izvršbo.

Preden sodišče določi nov prodajni narok, oziroma nov rok za prodajo ladje pod roko, lahko odredi novo ugotovitev vrednosti ladje, ki je predmet izvršbe in razpiše narok za obravnavo sprememb prodajnih pogojev.

Od prvega do drugega prodajnega naroka mora preteči najmanj 30 dni.

Če upnik, ki je predlagal izvršbo, ne predlaga ponovne prodaje v roku iz prvega odstavka tega člena, sodišče s sklepom ustavi izvršbo in razveljavi opravljena izvršilna dejanja.

893. člen

Če sodišče odkloni domik zaradi kakšnega drugega razloga, ne pa zaradi razlogov iz prejšnjega člena in če ni pomanjkljivosti, zaradi katerih bi bilo nadaljevanje postopka nedopustno, določi po uradni dolžnosti nov prodajni narok, oziroma nov rok za prodajo ladje pod roko.

Prodaja po prvem odstavku prejšnjega člena in po prejšnjem odstavku poteka na podlagi prej določenih pogojev.

9. Pravnomočnost sklepa o domiku

894. člen

Ko postane sklep o odklonitvi domika pravnomočen, vrne sodišče najboljšemu ponudniku oziroma kupcu pri prodaji pod roko položeno varščino.

895. člen

Ko postane sklep o domiku ladje pravnomočen, sodišče na predlog kupca, upravičenca do tovora ali njegovega začasnega zastopnika odredi, naj se z ladje izkrca tovor, oziroma na predlog kupca odloči, da se izkrcajo tudi osebe in njihove stvari.

Predujem za stroške izkrcevanja tovora po prejšnjem odstavku položi na zahtevo sodišča tisti, ki zahteva izkrcanje, če iz prodajnih pogojev ne izhaja kaj drugega.

Če oseba, ki je bila ladjar, preden je bila ladja prodana, ali njegov zastopnik nasprotuje temu, da se tovor izroči v prosto razpolaganje upravičencu, odredi sodišče, da se tovor na ladjarjeve stroške izroči v hrambo v javno skladišče ali na kakšen drug primeren kraj.

Določbe prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena ne posegajo v pravice in dolžnosti strank, ki izvirajo iz pogodbe o prevozu blaga.

896. člen

Lastniki pritiklin v izvršbi prodane ladje, ki niso bile zajete s prodajo, so upravičeni po pravnomočnosti sklepa o domiku ladje na svoje stroške in svojo nevarnost odnesti te pritikline.

897. člen

Pravic, ki jih je kupec pridobil s pravnomočnim domikom ladje, ni mogoče izpodbijati zato, ker je bil po pravnomočnosti sklepa o domiku razveljavljen ali spremenjen izvršilni naslov, na katerem je temeljil sklep o izvršbi.

10. Ponovna prodaja v primeru razveljavitve sklepa o domiku

898. člen

Če kupec ne dokaže, da je plačal kupnino v roku iz prvega odstavka 871. člena tega zakona, sodišče na predlog upravičenca pravnomočen sklep o domiku razveljavi in odredi ponovno prodajo na kupčeve stroške in nevarnost.

Ponovno prodajo lahko predlagajo stranke, upniki, katerih terjatve so zavarovane z vpisano zastavno pravico na ladji, ki je predmet izvršbe ter upniki, ki za svoje pomorske privilegije nimajo izvršilnega naslova.

Predlagatelj mora predlagati ponovno prodajo najpozneje v desetih dneh po poteku roka iz prvega odstavka 871. člena tega zakona. Če v tem roku nihče ne predlaga ponovne prodaje, ustavi sodišče s sklepom izvršbo in razveljavi opravljena izvršilna dejanja.

Ponovna prodaja se opravi v skladu z določbami, ki veljajo za prvo prodajo in po prodajnih pogojih, ki so bili že prej določeni.

Sodišče sme na predlog upravičencev dovoliti, da se pri ponovni prodaji ladja proda za ceno, nižjo od polovice vrednosti ladje, ugotovljene za prvo prodajo.

Sodišče ne dovoli ponovne prodaje, če kupec, ki je zamudil s plačilom kupnine, pred iztekom roka za pritožbo zoper dovolitev ponovne prodaje dokaže, da je plačal zaostalo kupnino z obrestmi in zneskom, potrebnim za povračilo do tedaj nastale škode.

899. člen

Če se na ponovni prodaji doseže cena, ki je nižja od cene, dosežene na prejšnji prodaji, odgovarja kupec, ki je zamudil s plačilom kupnine, z varščino, položenim delom kupnine in z drugimi svojimi sredstvi oziroma premoženjem za nastalo razliko, za stroške ponovne prodaje ter za vsako škodo, povzročeno z njegovo zamudo.

O plačilu razlike v ceni ter stroških in škodi iz prejšnjega odstavka odloči sodišče po uradni dolžnosti.

Na podlagi pravnomočnega sklepa iz prejšnjega odstavka opravi sodišče izvršbo na položeni varščini, delu izplačane kupnine, po potrebi pa tudi na drugih sredstvih in kupčevem premoženju.

Izvršba se opravi v korist razdelitvene mase. Tej masi pripada tudi razlika med ceno, doseženo pri ponovni in prejšnji prodaji.

Kupec, ki je zamudil s plačilom, nima pravice do zneska, za kolikor kupnina, dosežena pri ponovni prodaji, presega kupnino, doseženo pri prejšnji prodaji.

11. Ustavitev prodaje

900. člen

Razen iz razlogov, ki so določeni za ustavitev izvršbe v tem zakonu ali v zakonu o izvršbi in zavarovanju, se prodaja ustavi tudi v naslednjih primerih:

1. če kdo drug najpozneje osem dni pred prodajnim narokom da primerno zavarovanje in izjavi, da je pripravljen prevzeti ladjo, ki je predmet izvršbe, za ceno, ki najmanj za četrtino presega njeno ugotovljeno vrednost ter izjavi, da bo plačal vse stroške, ki bi jih sicer moral plačati dolžnik;
2. če to zahteva zastavni upnik, ki najpozneje do začetka dražbe na prodajnem naroku odkupi terjatve, zaradi katerih je bila dovoljena prodaja in povrne stroške, ki bi jih sicer moral plačati dolžnik;
3. če upnik pred začetkom prodaje odstopi od prodaje; v tem primeru zaradi iste terjatve ne sme ponovno predlagati izvršbe s prodajo ladje, preden ne poteče šest mesecev od njene ustavitve;
4. če dolžnik pred začetkom prodaje položi pri sodišču znesek, potreben za popolno poplačilo terjatev vseh upnikov, ki so predlagali izvršbo in stroškov postopka;
5. če tudi na drugem prodajnem naroku oziroma pri drugem poskusu prodaje (prvi odstavek 892. člena in prvi odstavek 893. člena tega zakona) ladje ni bilo mogoče prodati za ceno, ki ustreza najnižji sprejemljivi ponudbi.

901. člen

Če sodišče ugodi predlogu iz 1. točke prejšnjega člena, odloži izvršbo.

Če predlagatelj iz 1. točke prejšnjega člena ne da v določenem roku ustreznega zavarovanja, nadaljuje sodišče odloženo izvršbo po uradni dolžnosti.

V primeru iz prejšnjega odstavka pripade varščina, ki jo je položil predlagatelj, razdelitveni masi.

Glede plačila cene, za katero je predlagatelj privolil prevzeti ladjo, ki je predmet izvršbe, se smiselno uporabljajo drugi, tretji in četrti odstavek 899. člena tega zakona.

Ko predlagatelj plača znesek iz 1. točke prejšnjega člena, sodišče ustavi izvršbo.

902. člen

O odložitvi in ustavitvi izvršbe po prejšnjem členu obvesti sodišče vse, ki jim mora po prvem odstavku 875. člena tega zakona vročiti odredbo o prodaji.

Hkrati sodišče opozori upnika, ki je predlagal izvršbo, na pravico, ki jo ima po 903. členu tega zakona.

Ko preteče 15 dni od pravnomočnosti sklepa o ustavitvi postopka, odredi sodišče, da se izbrišejo vse zaznambe v registru ladij, ki se nanašajo na prodajo, oziroma razveljavi opravljeni rubež ladje.

903. člen

Upnik, v čigar korist je bilo v registru ladij vpisano dovoljenje za prodajo, lahko v 15 dneh od pravnomočnosti sklepa o ustavitvi izvršbe predlaga sodišču, naj po vrstnem redu omenjene zaznambe v korist njegove terjatve odredi vknjižbo zastavne pravice na ladji, ki je predmet izvršbe.

Okoliščina, da je dolžnik med tem odtujil ali obremenil ladjo, ki je predmet izvršbe, ne ovira vknjižbe zastavne pravice.

Predlogu po prvem odstavku tega člena ni mogoče ugoditi, če je bila prodaja ustavljena zaradi tega, ker izvršba sploh ni bila dopustna, ker je bil izvršilni naslov pravnomočno razveljavljen, spremenjen ali odpravljen, ker je bila terjatev, zaradi katere je tekla izvršba, poravnana, ali ker je bilo pravnomočno ugotovljeno, da terjatev ne pripada upniku.

12. Razdelitev kupnine

904. člen

Ko je kupnina plačana in sklep o domiku pravnomočen, določi sodišče narok za razdelitev kupnine.

Na narok povabi sodišče osebe, navedene v prvem odstavku 875. člena tega zakona, kupca pa obvesti, da se naroka lahko udeleži.

V vabilu na narok iz prvega odstavka tega člena opozori sodišče upnike, da bodo terjatve tistih, ki ne pridejo na narok, upoštevane po stanju, ki izhaja iz registra ladij in izvršilnih spisov, ter da lahko najpozneje na naroku za razdelitev kupnine drugim izpodbijajo obstoj njihovih terjatev, njihovo višino in vrstni red njihovega poplačila.

Odredba o razpisu naroka se objavi na sodni deski.

905. člen

Na naroku se obravnavajo terjatve, ki bi jih bilo treba upoštevati pri razdelitvi kupnine, kot tudi vrstni red njihovega poplačila.

Dolžnik mora dati sodišču vsa pojasnila, ki so potrebna za ugotovitev pravilnosti vrstnega reda terjatev, ki jih je treba poplačati iz kupnine.

Upnik, katerega terjatev bi lahko pri razdelitvi kupnine prišla na vrsto, če bi odpadla sporna terjatev, lahko najpozneje na naroku za razdelitev kupnine ugovarja priglašenim terjatvam oziroma terjatvam, ki izhajajo iz izvršilnih spisov. Ugovor se lahko nanaša na obstoj terjatev, na višino in na vrstni red poplačila.

Dolžnik ima pravico ugovarjati samo glede tistih terjatev, za katere trdi, da glede njih ni nikakršne podlage za poplačilo.

Terjatve, ki jih ne bi bilo mogoče poplačati iz kupnine, tudi če bi odpadle sporne terjatve z ugodnejšim vrstnim redom, se ne obravnavajo.

906. člen

Razdelitveno maso sestavljajo:
1. kupnina;
2. varščina, ki jo je položil kupec, ki je zamudil s plačilom kupnine, del kupnine, ki jo je ta položil ter drugi zneski, ki jih je takšen kupec plačal;
3. plodovi in prihodki, dobljeni od ladje, ki je predmet izvršbe, katere mora kupec vrniti;
4. prihodki od potovanja, ki je bilo opravljeno med prodajo;
5. zneski iz drugega in tretjega odstavka tega člena.

Kupnina, ki se nanaša na ladjo, ki je predmet izvršbe, pripadne terjatve ladje, ki je predmet izvršbe, ter voznina oziroma prevoznina sestavljajo posebno razdelitveno maso, odvisno od tega, na katero izmed teh vrednosti se nanašajo hipoteke upnikov, ki so predlagali izvršbo.

Voznina, prevoznina in zneski, nanašajoči se na pripadne terjatve ladje, ki so bili plačani do sklenitve naroka za obravnavo o razdelitvi kupnine, se razdelijo skupaj s kupnino, doseženo s prodajo ladje, ki je predmet izvršbe.

907. člen

Iz razdelitvene mase se upniki poplačajo po naslednjem vrstnem redu:
1. privilegirani upniki,
2. hipotekarni upniki,
3. drugi upniki.

Za določitev vrstnega reda poplačila upnikov iz 1. in 2. točke prejšnjega odstavka znotraj posameznega izplačilnega razreda veljajo določbe tega zakona o pomorskih privilegijih in hipotekah na ladji.

Stroški, nastali med postopkom za prodajo ladje, se poravnavajo pred razdelitvijo kupnine ter pred terjatvami zastavnih upnikov.

908. člen

Isti vrstni red kot glavnica imajo tudi njene obresti, ki niso zaostale več kot za tri leta pred domikom ter pravdni in izvršilni stroški, ki so nastali z uveljavljanjem kakšnega izmed teh zahtevkov.

Plačila, ki se ponavljajo in niso zaostala več kot za tri leta pred domikom, imajo isti vrstni red kot pravica, ki je podlaga teh plačil.

Če razdelitvena masa ne zadošča za poplačilo upnikov, se stroški in stranske terjatve poravnajo pred glavnico.

909. člen

Če razdelitvena masa ne zadošča za poplačilo upnikov istega izplačilnega razreda (prvi in drugi odstavek 907. člena tega zakona), se njihove terjatve skupaj s stroški in stranskimi terjatvami poravnajo v sorazmerju s celotnim zneskom teh terjatev.

910. člen

Presežek razdelitvene mase, ki ostane po poravnavi vseh terjatev, navedenih v 907. členu tega zakona, izroči sodišče dolžniku.

911. člen

Če sodišče na predlog in s privolitvijo udeležencev ne odloči kaj drugega, se plačila, ki se ponavljajo, poravnajo tako, da se najprej izplačajo zneski, ki so zaostali do dneva domika, nato pa naloži na obresti toliko glavnice, kolikor je potrebno, da se z njenimi obrestmi poravnajo plačila, ki zapadejo po dnevu domika.

Glavnico, ki bo postala prosta zaradi prenehanja pravice do plačila, dodeli sodišče, če je to mogoče, že vnaprej tistim upravičencem, katerih terjatve niso bile popolnoma poplačane iz razdelitvene mase, in sicer po vrstnem redu njihovih terjatev; če takšnih upravičencev ni, pa dolžniku.

912. člen

Terjatev, ki je odvisna od razveznega pogoja, se poravna v gotovini samo, če da upnik zavarovanje, da bo v primeru nastopa takšnega pogoja vrnil tisto, kar je prejel.

Če upnik v 15 dneh po prejemu sklepa o poplačilu ne položi zavarovanja, se znesek, potreben za poravnavo njegove terjatve, izroči banki kot hranilna vloga.

Ko postane gotovo, da pogoj ne bo nastopil, se upniku izplača njegova terjatev.

Če razvezni pogoj nastopi, se z zneskom, ki ga je upnik vrnil ali je bil izročen banki, ravna tako, da se izplača tistim upnikom, katerih terjatve niso bile popolnoma poravnane iz zneska, dobljenega s prodajo; če pa takšnih upnikov ni, se znesek izroči dolžniku.

913. člen

Če je izplačilo terjatve vezano na kakšen odložni pogoj, se terjatev poravna tako, da se ustrezen znesek izloči in izroči banki kot hranilna vloga, ki se izplača upniku, ko nastopi pogoj.

Če pogoj ne nastopi, se vloženi znesek izplača tistim upnikom, katerih terjatve niso bile popolnoma poravnane iz zneska, dobljenega s prodajo; če pa takšnih upnikov ni, se ta znesek izroči dolžniku.

914. člen

Če je glede zastavne pravice ali stvarnopravnih bremen na ladji, ki je predmet izvršbe, v registru ladij vpisana zaznamba spora ali zaznamba, da je vložena tožba za izbris take pravice, se terjatev oziroma nadomestilo za to pravico poravna tako kot terjatev, ki je odvisna od razveznega pogoja.

Če je v registru ladij predznamovana zastavna pravica ali stvarnopravno breme na ladji, ki je predmet izvršbe, upravičenec pa dokaže, da teče postopek za opravičilo predznambe ali da še ni pretekel rok za začetek tega postopka, se terjatev oziroma nadomestilo za to pravico poravna tako kot terjatev pod odložnim pogojem.

915. člen

Terjatve, ki so zavarovane s skupno hipoteko, se poravnajo iz razdelitvene mase v gotovini.

Če so bile v postopku prodaje prodane vse ladje, ki nerazdelno jamčijo za terjatev, prispeva razdelitvena masa vsake posamezne ladje k poravnavi terjatev, zavarovanih s skupno hipoteko, samo tisti znesek, ki je proti tej terjatvi s stranskimi dajatvami in stroški v enakem sorazmerju kot ostanek razdelitvene mase vsake posamezne ladje, ki je predmet izvršbe, proti seštevku ostankov vseh razdelitvenih mas. Ta ostanek se dobi po odbitku zneska tistih terjatev, ki so po vrstnem redu pred terjatvijo, zavarovano s skupno hipoteko.

Če upnik, katerega terjatev je zavarovana s skupno hipoteko, zahteva poplačilo v kakšnem drugem razmerju, lahko upniki, katerih terjatve so po vrstnem redu za njegovimi terjatvami in dobijo zaradi tega manj, kot bi dobili, če bi bil upnik poplačan skladno prejšnjim odstavkom, zahtevajo, da se jim iz posameznih razdelitvenih mas izplača znesek, ki bi pripadal terjatvi, zavarovani s skupno hipoteko, če bi bila razdelitev opravljena v smislu prejšnjega odstavka, kadar je to potrebno, da se pokrije primanjkljaj.

Če v postopku prodaje niso bile prodane vse ladje, ki nerazdelno jamčijo, se za izračun povračila upnikom, ki pridejo na vrsto za upnikom, čigar terjatve so zavarovane s skupno hipoteko, vzame namesto posameznih razdelitvenih mas za računsko podlago vrednost posameznih ladij, obremenjenih s skupno hipoteko. Zahtevek teh upnikov za povračilo se vknjiži v njihovo korist na neprodanih ladjah, in sicer po tistem vrstnem redu, ki ga ima v celoti ali delno poravnana upnikova terjatev, ki je bila zavarovana s skupno hipoteko. To skupno hipoteko na neprodanih ladjah pa sodišče po uradni dolžnosti izbriše.

916. člen

Upravičenci do služnosti, ki jih kupec ne prevzame, se poplačajo tako, da dobijo za svojo pravico nadomestilo iz zneska, dobljenega s prodajo.

Če se upravičenci do služnosti z upniki, ki pridejo po vrstnem redu do poplačila za njimi, ne sporazumejo o nadomestilih iz prejšnjega odstavka, odmeri nadomestilo sodišče, ki upošteva pri tem predvsem čas, kolikor bi še lahko trajala služnost, njeno vrednost, korist za upravičenca in njegovo starost.

Kupec in služnostni upravičenci ter upniki, ki pridejo po vrstnem redu poplačila za njimi, se lahko sporazumejo, da kupec prevzame služnost in da se za prevzem služnosti odmerjeno nadomestilo odbije od kupnine.

917. člen

Terjatev zastavnega upnika, ki ni zapadla do izdaje sklepa o poplačilu, se izplača še preden zapade, skupaj z zneskom dogovorjenih obresti, obračunanih do dneva sklepa o razdelitvi kupnine.

Če za takšno terjatev niso bile določene obresti, se od nje odbije znesek, ki ustreza zakonskim obrestim od dneva, ko je bil izdan sklep o poplačilu, do zapadlosti.

918. člen

Če ni znano, kdo je sedanji upnik pogodbene zastavne terjatve, ki bi bila po vrstnem redu krita z razdelitveno maso, ali pa ni znano njegovo prebivališče, naloži sodišče znesek, ki se nanaša na to terjatev, v banko kot hranilno vlogo, v sklepu o razdelitvi kupnine pa določi, komu bo pripadel v primeru, če ga upnik ne bo dvignil.

Če upnik, za katerega je bil položen znesek iz prejšnjega odstavka, zneska ne dvigne v treh letih od dneva, ko je bil vložen v banko, lahko vsak upnik, ki mu pripada ta znesek ali njegov del, zahteva izplačilo zneska, ki ustreza njegovi terjatvi. Če takšnih upnikov ni, lahko zahteva izplačilo dolžnik.

919. člen

Če zastavnih upnikov, ki zahtevajo poplačilo iz kupnine, ni mogoče v celoti poplačati, naloži sodišče na predlog katerega izmed njih ali upnika, ki je predlagal izvršbo, tistim, na katerih dolgove sega pomorski privilegij ali hipoteka, da v določenem roku položijo pri sodišču dolgovane zneske, če je to potrebno, da se poplačajo predlagatelj in tisti, ki imajo ugodnejši vrstni red poplačila.

Predlog iz prejšnjega odstavka je treba dati med izvršilnim postopkom najpozneje na naroku za razdelitev kupnine.

Odredbe, izdane dolžnikovim dolžnikom po prvem odstavku tega člena, imajo za posledico, da nobeno izplačilo dolžniku ali komu drugemu, ki bi bilo v nasprotju z odločbo sodišča, nima pravnega učinka nasproti zastavnim upnikom.

Če zneski iz prvega odstavka tega člena niso položeni v roku, ki ga določi sodišče, ravna sodišče na predlog upnika, na katerega se nanaša izplačilo, po določbah o izvršbi na

denarne terjatve; pri tem določi, kateremu zastavnemu upniku pripadajo posamezne terjatve in v kolikšnem znesku.

13. Prodaja deležev ladje

920. člen

Za izvršbo s prodajo deležev ladje se uporabljajo določbe tega zakona o prodaji z naslednjimi izjemami:

1. zaustavitev ladje se sme dovoliti samo, če se zahteva izvršba na deležih, ki presegajo polovico celotne vrednosti ladje, na kateri se opravlja izvršba, oziroma če upnik, ki je predlagal izvršbo, izkaže za verjetno nevarnost, da bi bila brez tega izterjava terjatve onemogočena ali precej otežena;
2. če se opravlja izvršba na več kot polovičnem deležu ladje, ki je predmet izvršbe, lahko upnik, ki je predlagal izvršbo, zahteva, da se proda cela ladja, njegova terjatev pa izplača samo iz tistega dela kupnine, ki se nanaša na dolžnikov delež;
3. vsak solastnik ladje, ki je predmet izvršbe, ima pravico pred začetkom prodajnega naroka poravnati terjatev upnika, ki je predlagal izvršbo, skupaj s stranskimi terjatvami in tako stopiti na njegovo mesto;
4. pod enakimi pogoji imajo pri domiku ladje, ki je predmet izvršbe, solastniki prednost pred drugimi udeleženci dražbe;
5. če ponudi več solastnikov enake kupne pogoje, dodeli sodišče delež, ki se prodaja, solastnikom po enakih delih.

14. Sklep o razdelitvi kupnine

921. člen

O poplačilu upnikov in drugih oseb, ki uveljavljajo pravico do poplačila, odloči sodišče s sklepom po končanem naroku za razdelitev kupnine, upoštevajoč pri tem stanje, ki izhaja iz registra ladij, spisov izvršilnega postopka in iz naroka za razdelitev kupnine.

V sklepu o razdelitvi kupnine odloči sodišče o ugovorih, ki so jih posamezni upniki in drugi udeleženci uveljavljali med postopkom, če se ugovor nanaša na kakšno pravno vprašanje.

Če je odločitev o ugovoru odvisna od ugotovitve spornih dejstev, napoti sodišče udeleženca, ki je ugovarjal, naj v 15 dneh začne pravdo oziroma upravni postopek za ugotovitev utemeljenosti ugovora. Če tisti, ki ugovarja, ne ravna po nalogu sodišča, se šteje, kot da ugovora ni bilo.

Sodišče odloži odločitev o poplačilu tistega upnika, o čigar terjatvi teče pravda oziroma upravni postopek, znesek razdelitvene mase, ki se nanaša na sporno terjatev, pa vloži v banko kot hranilno vlogo.

Sklep o razdelitvi kupnine vroči sodišče vsem, ki jih je treba povabiti na razdelitveni narok (drugi odstavek 904. člena tega zakona).

Določba tretjega odstavka tega člena ne posega v pravico osebe, ki je izpodbijala določeno terjatev, ni pa v določenem roku začela pravde, da po končanem prodajnem postopku začne pravdo zoper tistega, čigar terjatev je izpodbijala.

922. člen

Odločitev v sporu o ugovorih, ki so jih upniki uveljavljali v postopku za razdelitev kupnine, ima učinek nasproti vsem upnikom in upravičencem, na katere se nanaša razdelitev, kot tudi nasproti dolžniku.

923. člen

Ko postane sklep o razdelitvi kupnine pravnomočen, odredi sodišče, da se v registru ladij izbrišejo vse vpisane pravice in bremena na prodani ladji, razen tistih, ki ostanejo tudi po prodaji.

924. člen

Ko postane sklep o razdelitvi kupnine pravnomočen, izroči sodišče posameznim upnikom zneske, ki jih je treba izplačati v gotovini, če glede njih ne teče pravda oziroma upravni postopek ali če je brez uspeha pretekel rok, določen za vložitev tožbe oziroma za začetek upravnega postopka.

Glede zneskov, ki jih je treba po nalogu sodišča vložiti v banko kot hranilno vlogo, izda sodišče potrebne odredbe, če tisti, katerim so ti zneski ali njihove obresti namenjeni, sporazumno ne določijo kaj drugega.

Če sklepa o razdelitvi kupnine ni mogoče izvršiti, ker teče kakšna pravda ali upravni postopek, se znesek, ki se nanaša na tak del sklepa, vloži v banko kot hranilna vloga, dokler odločitev o razdelitvi ne postane pravnomočna.

III. poglavje – IZVRŠBA ZA UVELJAVITEV NEDENARNIH TERJATEV – IZROČITEV LADJE

925. člen

V postopku izvršbe za izročitev ladje, ki je vpisana v domači register ladij, se smiselno uporabljajo določbe 847., 849., 855. in 856. člena tega zakona.

Predlog za izvršbo za izročitev ladje mora vsebovati podatke iz 845. člena tega zakona, razen podatkov iz 5. točke navedenega člena.

926. člen

Izvršba za izročitev ladje, ki je pri dolžniku, se opravi tako, da uradna oseba odvzame ladjo dolžniku ter jo proti potrdilu izroči upniku.

Izvršba za izročitev ladje se opravi po prejšnjem odstavku tudi, če je ladja pri kom drugem, ki privoli v izročitev ladje uradni osebi.

Če drugi ne privoli v izročitev ladje uradni osebi, lahko upnik predlaga izvršilnemu sodišču, naj nanj prenese dolžnikovo terjatev za izročitev ladje.

927. člen

O opravljeni izvršbi za izročitev ladje obvesti sodišče upnike, katerih terjatve so zavarovane z zastavnimi pravicami, vpisanimi v register ladij, kot tudi tiste upnike, o katerih ima podatke v spisih izvršilnega postopka.

928. člen

V primeru izvršbe za izročitev ladje tuje državne pripadnosti, sodišče ne ravna po 849. členu tega zakona, temveč ukrene, kar je potrebno, da je tuji organ, ki vodi register, v katerem je vpisana tuja ladja, na kateri se opravlja izvršba, obveščen o začetku postopka za izročitev ladje, če z mednarodno pogodbo ni drugače določeno.

IV. poglavje – ZAVAROVANJE

1. Ustanovitev zastavne pravice

929. člen

V zavarovanje denarnih terjatev na podlagi izvršilnega naslova lahko upnik predlaga sodišču ustanovitev zastavne pravice na ladji dolžnika, ki je domača oseba.

930. člen

Ustanovitev zastavne pravice iz prejšnjega člena na ladjah, vpisanih v registru ladij, se opravi z vknjižbo.

Ustanovitev zastavne pravice iz prejšnjega člena na ladjah, ki niso vpisane v registru ladij, se opravi z rubežem.

Ustanovitev zastavne pravice z rubežem iz prejšnjega odstavka se vpiše v ustrezno ladijsko listino.

931. člen

V registru ladij, v katerega se vpisuje zastavna pravica, je treba zaznamovati izvršljivost terjatve, v korist katere je zastavna pravica vpisana.

Če je zastavna pravica za terjatev že vknjižena ali je zastavna pravica le predznamovana, odredi sodišče, da se izvršljivost terjatve zaznamuje v registru ladij.

Za ladje, ki niso vpisane v register ladij, se izvršljivost terjatve vpiše v rubežni zapisnik.

932. člen

Za ladje, ki niso vpisane v register ladij, sme sodišče odrediti, da se izvršljivost terjatve poleg vpisa v rubežni zapisnik po tretjem odstavku 931. člena tega zakona vpiše tudi v ustrezno ladijsko listino.

933. člen

Rubež ladje se sme opraviti samo, če je ladja v dolžnikovi posesti ali soposesti. Če to izvršilnemu sodišču ni znano, po predloženih listinah pa se ne zdi verjetno, zasliši o tem dolžnika, preden odredi rubež.

934. člen

O odreditvi rubeža obvesti sodišče dolžnika in mu sporoči tudi kraj in čas rubeža.

Rubež ladje se opravi na samem kraju tako, da se v zapisniku opiše predmet rubeža.

Če se pri rubežu najde listina, na kateri temelji dolžnikova lastninska pravica ali se ta z njo dokazuje, zapiše sodišče na listini, da je bil opravljen rubež. Ko preneha zastavna pravica na ladji, ki je predmet izvršbe, zaznamuje na predlog na tej listini, da je zastavna pravica prenehala.

O rubežu obvesti sodišče stranke.

935. člen

Dokler se ne ugotovi, da je bil opravljen rubež ladje nepravilen, se zavarovanje kakšne druge terjatve istega ali drugega upnika, za katero se pozneje zahteva ustanovitev zastavne pravice, na isti ladji ne opravi z novim rubežem, temveč se to poznejše zavarovanje opravi samo z zaznambo v obstoječem rubežnem zapisniku.

936. člen

Pritožba zoper sklep, s katerim se dovoljuje zavarovanje z ustanovitvijo zastavne pravice, ne zadrži njegove izvršitve.

2. Predznamba zastavne pravice

937. člen

Zavarovanje denarnih terjatev s predznambo zastavne pravice kot predhodno odredbo sme upnik zahtevati na podlagi domače sodne odločbe, ki še ni postala pravnomočna ali izvršljiva, oziroma na podlagi sodne poravnave, ki ji ni potekel rok za prostovoljno izvršitev dejanja, če upnik izkaže za verjetno nevarnost, da bi bila brez tega zavarovanja uveljavitev njegove terjatve onemogočena ali znatno otežena.

938. člen

Zavarovanje iz prejšnjega člena na ladjah, vpisanih v registru ladij, se opravi s predznambo v registru ladij v katerem je ladja vpisana.

Zavarovanje iz prejšnjega člena na ladjah, ki niso vpisane v registru ladij, se opravi z rubežem ladje.

939. člen

V sklepu, s katerim izda predhodno odredbo iz 937. člena tega zakona, navede sodišče poleg drugega znesek zavarovane terjatve z obrestmi in stroški ter trajanje tega zavarovanja.

Če čas iz prejšnjega odstavka poteče, preden postane odločba oziroma sodna poravnava, na podlagi katere je bila izdana začasna odredba, izvršljiva, podaljša sodišče na upnikov predlog zavarovanje; pogoj pa je, da se niso spremenile okoliščine, v katerih je izdalo predhodno odredbo.

Sodišče ustavi postopek in razveljavi opravljena dejanja, če v 15 dneh od dneva, ko je potekel čas, za katerega je izdalo predhodno odredbo, niso izpolnjeni pogoji za izvršbo v poravnavo upnikove terjatve ali za zavarovanje z vknjižbo zastavne pravice (929. člen tega zakona).

Še preden poteče čas iz prejšnjega odstavka, za katerega je dovolilo zavarovanje, ustavi sodišče postopek in razveljavi opravljena dejanja:
1. če položi dolžnik sodišču znesek zavarovane terjatve z obrestmi in stroški;
2. če izkaže dolžnik za verjetno, da je bila terjatev takrat, ko je bil izdan sklep iz prvega odstavka tega člena, že plačana ali dovolj zavarovana;
3. če je pravnomočno ugotovljeno, da terjatev ni nastala ali da je prenehala;
4. če predlagatelj zavarovanja v 15 dneh od izvršljivosti odločbe oziroma sodne poravnave, na podlagi katere je bila izdana predhodna odredba, ne predlaga zavarovanja z vknjižbo zastavne pravice (929. člen tega zakona) oziroma izvršbe s prodajo ladje za poplačilo svoje terjatve.

940. člen

V postopku zavarovanja s predznambo zastavne pravice kot predhodno odredbo se smiselno uporabljajo določbe tretjega odstavka 930. člena in določbe 932. do 936. člena tega zakona o zavarovanju z ustanovitvijo zastavne pravice.

3. Zastavna pravica na ladji na podlagi sporazuma strank

941. člen

Upnik in dolžnik lahko sporazumno zahtevata, naj sodišče dovoli in opravi vknjižbo zastavne pravice na ladji dolžnika, ki je vpisana v register ladij, oziroma da v primeru, če ladja ni vpisana v register ladij, dovoli in opravi rubež ladje za zavarovanje denarne terjatve upnika z zastavno pravico na dolžnikovi ladji.

Terjatev se lahko zavaruje tudi z zastavno pravico na ladji, ki je last tretje osebe. V tem primeru je stranka sporazuma tudi ta oseba kot zastavitelj.

942. člen

Na predlog strank razpiše sodišče narok, na katerem vzame na zapisnik sporazum strank o obstoju terjatve, času njene dospelosti ter njihovo soglasje, da se z vknjižbo zastavne pravice na ladji oziroma z rubežem ladje zavaruje ta terjatev.

Na način iz prejšnjega odstavka je mogoče zavarovati tudi bodoče in pogojne terjatve.

Podpisani zapisnik o sporazumu strank iz prvega odstavka tega člena ima učinek sodne poravnave.

943. člen

Na podlagi sporazuma iz prejšnjega člena dovoli sodišče s sklepom vknjižbo in stori vse, kar je potrebno, za vknjižbo zastavne pravice na ladji, oziroma dovoli in opravi rubež ladje.

Za zavarovanje upnikove denarne terjatve z zastavno pravico na ladji se smiselno uporabljajo določbe 931., 932. in 933. člena tega zakona.

Sklep iz prvega odstavka tega člena ima naravo sklepa o zavarovanju.

944. člen

Ko sodišče ugotovi, da je postal sporazum strank iz 942. člena tega zakona izvršljiv, na predlog upnika s sklepom dovoli in opravi izvršbo na dolžnikovo ladjo za poplačilo zavarovane upnikove denarne terjatve. Za dovolitev in opravo izvršbe se uporabljajo določbe o izvršbi s prodajo ladje.

Sklep iz prejšnjega odstavka ima naravo sklepa o izvršbi.

Zaznamba sklepa o prodaji ladje v registru ladij (prvi odstavek 849. člena tega zakona) ima pravni učinek od dneva vknjižbe zastavne pravice na ladji v postopku zavarovanja.

Sodišče ne ponovi rubeža ladje, opravljeni rubež ladje pa ima pravni učinek od dneva pridobitve zastavne pravice v postopku zavarovanja.

4. Začasne odredbe

945. člen

Pred začetkom pravdnega, izvršilnega ali upravnega postopka in med njim sme sodišče na upnikov predlog dovoliti kot začasne odredbe prepoved odtujitve, obremenitve ali razpolaganja z ladjo, čuvanje ladje in zaustavitev ladje v zavarovanje njegove denarne terjatve, če upnik izkaže verjetnost obstoja svoje terjatve in nevarnost, da bo dolžnik sicer odtujil ladjo, jo prikril, odpeljal ali kako drugače preprečil ali precej otežil poznejšo uveljavitev njegove terjatve.

Začasne odredbe v zavarovanje upnikove nedenarne terjatve so dovoljene tudi tedaj, če je to potrebno, da se prepreči nasilje ali odvrne nenadomestljiva škoda.

946. člen

Začasna zaustavitev ladje pomeni prepoved izplutja ladje iz slovenskega pristanišča.

Če obstaja vzajemnost med državo, pod katere zastavo pluje tuja ladja, in Republiko Slovenijo sodišče na predlog upnika dovoli začasno zaustavitev ladje samo za terjatve iz drugega in tretjega odstavka 841. člena tega zakona.

Če vzajemnost ne obstaja med državo, pod katere zastavo pluje tuja ladja, in Republiko Slovenijo, omejitev iz prejšnjega odstavka ne velja.

947. člen
(črtan)

948. člen

Zaustaviti se sme vsaka ladja, ki je last istih osebnih dolžnikov ali, ki je za terjatev, za katero se zahteva zaustavitev, obremenjena s pomorskim privilegijem ali hipoteko ali kakšno drugo zastavno pravico tujega prava, kot tudi za druge terjatve, navedene v tretjem odstavku 841. člena tega zakona, ki se nanašajo na to ladjo.

Če je dolžnik zakupnik ladje ali naročnik, ki po pravu, ki se uporablja v pogodbenem razmerju med njim in lastnikom ladje ali ladjarjem, sam odgovarja drugim, se sme zaustaviti ta ladja ali katerakoli druga ladja, ki je dolžnikova lastnina.

Določba prejšnjega odstavka velja tudi v vseh drugih primerih, ko ladjar ali naročnik, ki je osebni dolžnik, ni pa tudi lastnik ladje, sam odgovarja za terjatev, za katero se zahteva zaustavitev.

Po zahtevi, ki se nanaša na lastninsko, solastninsko in zastavno pravico na ladji, se sme zaustaviti samo tista ladja, na katero se zahteva nanaša.

949. člen

V primeru izdaje začasne odredbe z ustavitvijo oziroma čuvanjem ladje zaradi zavarovanja denarne terjatve, sme sodišče sprostiti ladjo in ji dovoliti izplutje, če da dolžnik ustrezno zavarovanje v višini terjatve, obresti in predvidenih pravdnih stroškov.

Zavarovanje mora biti take narave, da lahko upnik z njim realizira svojo terjatev bodisi v Sloveniji ali v tujini.

Če gre za terjatve, za katere lahko dolžnik omeji svojo odgovornost, ni potrebno, da bi bila višina varščine ali drugega zavarovanja iz prvega odstavka tega člena večja od zneska omejene odgovornosti.

Kadar sodišče sprosti ladjo, ne sme dovoliti zaustavitve katerekoli druge ladje za isto terjatev istega upnika, če je dolžnik že dal ustrezno zavarovanje v skladu s prvim odstavkom tega člena.

950. člen

Sodišče ne dovoli zaustavitve ladje, že dovoljeno zaustavitev pa razveljavi, če dolžnik dokaže, da je že dal v kakšni drugi državi zavarovanje za isto terjatev istega upnika.

951. člen

Dano zavarovanje ne pomeni priznanja odgovornosti za terjatve, za katere je bilo dano in ne odpovedi možnosti za omejitev odgovornosti.

952. člen

V sklepu, s katerim izda začasno odredbo, določi sodišče njeno trajanje.

Če sodišče dovoli zaustavitev ladje pred začetkom pravdnega, izvršilnega ali upravnega postopka, mora upnik v 15 dneh dokazati, da je začel pravdni, izvršilni oziroma upravni postopek.

Če upnik ne dokaže v roku iz prejšnjega odstavka, da je začel pravdni, izvršilni oziroma upravni postopek, razveljavi sodišče na predlog dolžnika dovoljeno začasno odredbo.

Če preteče čas iz prvega odstavka tega člena, preden so izpolnjeni pogoji za izvršbo ali zavarovanje z vknjižbo ali predznambo zastavne pravice, podaljša sodišče na predlog upnika začasno odredbo pod pogojem, da se okoliščine, v katerih je bila izdana, niso spremenile.

Če preteče čas iz prvega odstavka tega člena in niso izpolnjeni pogoji iz prejšnjega odstavka za podaljšanje začasne odredbe, ustavi sodišče na predlog dolžnika postopek in razveljavi opravljena dejanja.

953. člen

Stroške z vzdrževanjem ladje in posadke med zaustavitvijo plača lastnik ladje ali ladjar.

Če sredstva za vzdrževanje posadke ne zadostujejo, naloži sodišče upniku, naj da predujem v znesku, ki je potreben za vzdrževanje posadke.

Stroške za čuvanje ladje založi upnik.

Določbe prvega in tretjega odstavka tega člena ne posegajo v vprašanje, kdo mora na koncu plačati te stroške.

954. člen

Z začasno zaustavitvijo ladje niso prizadete pravice in dolžnosti strank, ki izhajajo iz pogodbe o prevozu blaga ali potnikov.

955. člen

Ko sodišče dovoli začasno odredbo na ladji, uporabi smiselno brez odlašanja določbe 852. člena tega zakona glede na naravo odredbe, ki jo je dovolilo.

956. člen

Ko sodišče dovoli prepoved odtujitve, obremenitve ali razpolaganja z ladjo, odredi hkrati, da se začasna odredba zaznamuje v register ladij.

Ko sodišče pravnomočno razveljavi začasno odredbo iz prejšnjega odstavka, oziroma če ta preneha po zakonu, odredi izbris zaznambe iz prejšnjega odstavka.

957. člen

V zavarovanje denarnih terjatev ter zavarovanje nedenarnih terjatev upnika zoper osebo, ki je upravičena razpolagati s tovorom na ladji, sme sodišče dovoliti začasno odredbo, ki je v tem, da se tovor izkrca z ladje in shrani v javnem skladišču ali na drugem primernem kraju, če tisti, ki zahteva začasno odredbo, plača ladjarju celo dogovorjeno voznino, ki mu še ni plačana, in mu povrne vse stroške, ki jih je imel, pa niso vključeni v voznino.

Če je po prejšnjem odstavku zahtevana izročitev tovora v pristanišču, v katerem ga po prevozni pogodbi ni bilo potrebno izročiti, dovoli sodišče začasno odredbo iz prejšnjega odstavka samo pod pogojem, da je mogoče tovor izkrcati brez nevarnosti za ladjo in ostali tovor, da se zaradi izkrcanja ladja ne bo dalj časa zadrževala pri odhodu ali da ne bodo nastale motnje v redu plovbe, da s tem ne bo povzročena škoda drugim osebam, ki so upravičene razpolagati s tovorom, in da izkrcanju ne nasprotujejo drugi pomembni razlogi.

958. člen

V postopku za izdajo začasne odredbe z ustavitvijo ladje, ki jo neposredno bremeni pomorska terjatev ali terjatev zaradi onesnaženja morja, se začasna odredba vroči poveljniku ladje. Če poveljnik ladje odkloni sprejem odredbe, se opravi vročitev tako, da se odredba nalepi na oplato ladje, zoper katero je izdana, na oglasno desko Uprave Republike Slovenije za pomorstvo in tudi na oglasno desko sodišča.

959. člen

Ko sodišče prejme ugovor dolžnika zoper sklep o izdaji začasne odredbe z zaustavitvijo ladje, mora brez odlašanja sklicati narok, na katerem se obravnavajo dejstva in dokazi, na podlagi katerih je bila začasna odredba izdana.

Če dokazi, ki so v tujem jeziku, niso predloženi v overjenem prevodu, mora na naroku prevajati zapriseženi sodni prevajalec, ki ga na svoje stroške priskrbi predlagatelj dokaza.

Po opravljenem naroku sodnik brez odlašanja izda ustrezno odločbo.

DEVETI DEL – KOLIZIJE ZAKONOV

960. člen

Če je treba po tem zakonu uporabiti pravo tuje države, se ne upoštevajo njegova pravila, ki določajo, katero pravo se uporabi.

961. člen

Po pravu države, katere pripadnost ima ladja, se presojajo:

1. dolžnosti in pravice poveljnika pri upravljanju ladje ter pri ustvarjanju pravic in prevzemanju obveznosti za lastnika ladje ali ladjarja;
2. stvarne pravice na ladji;
3. pravne posledice dogodkov na ladji, za katere je treba uporabiti pravo kraja, kjer je nastal dogodek.

962. člen

Za stvarne pravice na ladji v gradnji, se uporabi pravo države, v kateri se ladja gradi.

963. člen

Za omejitev odgovornosti ladjarja ali druge osebe, ki je po tem zakonu z njim izenačena, se uporablja pravo države, katere pripadnost ima ladja.

Ne glede na prejšnji odstavek se uporablja ta zakon, če so njegove določbe o omejitvi odgovornosti za odgovorno osebo strožje od predpisov države, katere pripadnost ima ladja.

964. člen

Za pomorske pogodbe se uporablja pravo, ki so ga izbrale stranke.

965. člen

Ne glede na določbe prejšnjega člena se uporablja ta zakon pri pogodbah o izkoriščanju ladij:
1. za odgovornost ladjarja za poškodbo, primanjkljaj ali izgubo tovora po določbah tega zakona, katerih uporabe ni mogoče izključiti s sporazumom strank, če je pristanišče vkrcanja ali namembno pristanišče v Republiki Sloveniji;
2. če bi prišel potnik z uporabo drugega prava v manj ugoden položaj kot po določbah tega zakona.

Sporazum, sklenjen v nasprotju s prejšnjim odstavkom, je ničen.

966. člen

Če prava, ki so ga izbrale stranke za pogodbe o izkoriščanju ladij ni mogoče uporabljati za celo pogodbo ali za kakšno razmerje, ki iz nje izhaja, ali če stranke niso izrecno določile prava, ki ga je treba uporabiti, njihovega namena glede uporabe določenega prava pa ni mogoče ugotoviti niti iz okoliščin primera, se za pogodbo oziroma pogodbeno razmerje uporablja pravo, ki je z njima najtesneje povezano.

Če posebne okoliščine primera ne napotujejo na drugo pravo, se šteje, da je najtesnejša zveza podana s pravom države, v kateri ima ladjar stalno prebivališče oziroma sedež.

V primeru iz prejšnjega odstavka se za pogodbo o vleki uporabljajo določbe tega zakona.

Za način izvrševanja stranskih pravic in obveznosti pogodbenih strank (način vkrcevanja ali predaje tovora, računanje časa za postanek in podaljšani postanek, način plačila voznine in podobno) se v primeru iz drugega odstavka tega člena uporablja pravo kraja, kjer so bila posamezna dejanja opravljena, oziroma kjer bi morala biti opravljena.

967. člen

Če prava, ki so ga izbrale stranke v pogodbi o reševanju ladje, ni mogoče uporabiti za celo pogodbo ali za kakšno razmerje, ki iz nje izhaja, ali če stranke niso izrecno izbrale prava, ki ga je treba uporabiti, njihovega namena glede uporabe določenega prava pa ni mogoče ugotoviti niti iz okoliščin primera, se za pogodbo oziroma pogodbeno razmerje uporablja pravo, ki je z njima najtesneje povezano.

Če posebne okoliščine primera ne napotujejo na drugo pravo, se šteje, da je najtesnejša zveza podana s pravom države pristanišča, kjer je bilo reševanje končano, oziroma s pravom prvega pristanišča, v katero je rešena ladja prispela po končanem reševanju.

V vseh drugih primerih se uporabljajo določbe tega zakona.

968. člen

Ne glede na določbe prejšnjega člena se uporabljajo:

1. določbe tega zakona – če so bile reševane osebe, ne da bi bile hkrati reševane tudi ladje ali stvari na ladji, in so vse te osebe državljani Republike Slovenije ali, če je ladja reševalka, reševana ladja ali ena izmed več njih slovenska vojaška ladja ali slovenska javna ladja;
2. določbe prvega in drugega odstavka 627. člena, določbe 759. do 765. člena ter 770. in 773. člena tega zakona;
3. določbe zakona, ki ureja zastaranje terjatev in določbe tega zakona o zastaralnih rokih (774. člen tega zakona);
4. pravo države, katere pripadnost ima ladja reševalka – za razdelitev nagrade za reševanje med lastnikom ali ladjarjem ladje reševalke in njeno posadko.

Sporazum, sklenjen v nasprotju s prejšnjim odstavkom, je ničen.

969. člen

Za povračilo škode zaradi trčenja ladij se uporabljajo:

1. pravo države, v katere teritorialnem morju ali katere notranjih morskih vodah je prišlo do trčenja;
2. določbe tega zakona – če je prišlo do trčenja na odprtem morju.

Ne glede na prejšnji odstavek se za povračilo škod zaradi trčenja ladij uporablja:

1. če imajo vse ladje, med katerimi je prišlo do trčenja, isto državno pripadnost – pravo te države;
2. če imajo ladje, med katerimi je prišlo do trčenja različno državno pripadnost, pravo vseh teh držav pa je enako – pravo teh držav.

970. člen

Ne glede na določbe prejšnjega člena, ki odkazujejo na tuje pravo, se uporabljajo:

1. določbe tega zakona – če so vse zainteresirane osebe državljani Republike Slovenije ali slovenske pravne osebe ali če je ena izmed ladij, med katerimi je prišlo do trčenja, slovenska vojaška ladja ali slovenska javna ladja;
2. določbe drugega odstavka 745. člena, prvega odstavka 746. člena in 747. do 752. člena tega zakona;
3. določbe zakona, ki ureja zastaranje terjatev, in določbe tega zakona o zastaralnih rokih (754. člen tega zakona).

Sporazum, sklenjen v nasprotju s prejšnjim odstavkom, je ničen.

971. člen

Če prava, ki so ga stranke izbrale, ni mogoče uporabiti za celo pogodbo ali za kakšno razmerje, ki izhaja iz pogodbe, ali če stranke niso izrecno izbrale prava, ki ga je treba uporabiti, njihovega namena glede uporabe določenega prava pa ni mogoče ugotoviti niti iz okoliščin primera, se v primeru skupne havarije uporablja pravo pristanišča, v katerem je bil izkrcan zadnji del tovora, ki je bil na ladji takrat, ko je prišlo do skupne havarije.

Če so v primeru skupne havarije vse stranke državljani Republike Slovenije ali slovenske pravne osebe, se v primerih iz prejšnjega odstavka uporablja slovensko pravo.

972. člen

Če prava, ki so ga izbrale stranke za pogodbo o gradnji, predelavi ali popravilu ladij, ni mogoče uporabljati za celo pogodbo ali za kakšno razmerje, ki iz nje izhaja, ali če stranke niso izrecno določile prava, ki ga je treba uporabiti, njihovega namena glede uporabe določenega prava pa ni mogoče ugotoviti niti iz okoliščin primera, se za pogodbo oziroma pogodbeno razmerje uporablja pravo, ki je z njima najtesneje povezano.

Če posebne okoliščine primera ne napotujejo na drugo pravo, se šteje, da je najtesnejša zveza podana s pravom države, kjer je ladjedelnica.

973. člen

Za pogodbo o pomorskem zavarovanju in za razmerja, ki izhajajo iz nje, se uporablja pravo sedeža zavarovalnice pod pogojem:
1. da stranke niso izrecno določile prava, ki se mora uporabiti za pogodbo, njihovega namena glede uporabe določenega prava pa ni mogoče ugotoviti niti iz okoliščin primera;
2. da prava, katerega uporabo so stranke določile, ni mogoče uporabiti za del pogodbe ali za kakšno pravno razmerje iz pogodbe – vendar samo za ta del pogodbe oziroma na to pravno razmerje.

Ne glede na prejšnji odstavek se za razmerja iz pogodbe o pomorskem zavarovanju uporablja slovensko pravo, če so vse zainteresirane osebe v tej pogodbi državljani Republike Slovenje s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji ali slovenske pravne osebe s sedežem v Republiki Sloveniji, gre pa za zavarovane predmete, ki so izpostavljeni kritim rizikom izključno na ozemlju Republike Slovenije.

974. člen

Določbe tega zakona o dviganju potopljenih stvari se smiselno uporabljajo tudi za dviganje stvari, potopljenih izven teritorialnega morja in notranjih morskih voda Republike

Slovenije, če ima na stvari lastninsko pravico pravna ali fizična oseba s sedežem oziroma prebivališčem v Republiki Sloveniji, dviga pa jo druga takšna oseba.

975. člen

Slovensko sodišče je izključno pristojno za sojenje:
1. v sporih o nagradi za reševanje slovenskih vojaških in slovenskih javnih ladij ter o povračilu škode zaradi trčenja ladij, med katerimi je slovenska vojaška ladja ali slovenska javna ladja;
2. v sporih iz 406. do 408. člena tega zakona, ki nastanejo med postopkom ali zaradi postopka za omejitev odgovornosti ladjarja, ki ga vodi slovensko sodišče;
3. v sporih iz 820. člena tega zakona, ki nastanejo med likvidacijo skupne havarije ali zaradi tega postopka, če je za obravnavo ugovorov zoper končno razdelitveno osnovo pristojno slovensko sodišče;
4. v sporih, ki nastanejo med sodnim izvršilnim postopkom, ki ga vodi slovensko sodišče, ali zaradi tega postopka.

DESETI DEL – PREKRŠKI

976. člen

Z globo od 1.000.000 tolarjev do 20.000.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik:
1. če ne organizira kontrole nad opravljanjem nalog za zagotovitev varnosti plovbe (1. točka 25. člena);
2. če ne zagotovi trajne kontrole nad varnostjo plovbe (2. točka 25. člena);
3. če ladja po ukazu pristojnega organa ne krene takoj na kraj požara oziroma nesreče (68. člen);
4. če se izvrši dejanje, ki ogroža varnost ljudi ali plovil, onesnaži morje, poškoduje obalo, naprave in objekte, ki služijo za varnost plovbe, ter dejanje, ki je v nasprotju s predpisanim redom v pristaniščih in drugih delih teritorialnega morja oziroma notranjih morskih vodah (69. člen);
5. če ne odstrani po nalogu pristojnega organa s plovne poti poškodovana, nasedlo ali potopljeno plovilo, ki ovira ali ogroža varnost plovbe (75. člen);
6. če ne postavi in vzdržuje luči in znamenj za zaznamovanje stalnih ali začasnih ovir na plovni poti (prvi odstavek 29. člena);
7. če iz plovila izpušča, odlaga ali odmetava v morje odpadke, snovi ali predmete, ki bi lahko ovirali ali ogrožali varnost plovbe ali onesnaževali okolje (76. člen).

Z globo od 150.000 tolarjev do 1.000.000 tolarjev se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

Z globo od 100.000 tolarjev do 200.000 tolarjev se kaznuje posameznik, ki stori prekršek iz 4., 5. ali 7. točke prvega odstavka tega člena.

977. člen

Z globo od 800.000 tolarjev do 10.000.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik::
1. če ne vodi predpisanih podatkov, ki so pomembni za varnost plovbe (3. točka 25. člena);

2. če ne vodi dokumentov in zbira podatkov o pomorščakih, ki so vkrcani na ladjah, o njihovih izkušnjah, usposobljenosti, zdravstveni sposobnosti in sposobnosti za dodeljeno delo na ladji (4. točka 25. člena);
3. če ne organizira delovanja pristanišča tako, da zagotavlja varno plovbo, varstvo okolja in voda ter zaščito pristanišča, zagotavlja pa tudi dejavnosti vleke in pilotaže (41. člen);
4. če ne omogoča vsaki osebi pod enakimi pogoji uporabe pristanišča (prvi odstavek 42. člena);
5. če med trajanjem naravne nesreče ne zagotovi uporabe pristanišča kot objekta za varnost plovbe (drugi odstavek 42. člena);
6. če se nakladanje in razkladanje ladje vodi v nasprotju s 105. členom.

Z globo od 100.000 tolarjev do 500.000 tolarjev se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

978. člen

Z globo od 500.000 tolarjev do 7.000.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik:
1. če upravlja plovilo oziroma opravlja druga dela v zvezi z varnostjo plovbe oseba, ki je pod vplivom alkohola, mamil, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi (63. člen);
2. če pri tem, ko opravlja izkrcevanje, prekrcevanje ali vkrcevanje olj ali drugih tekočih kemikalij, ne izvrši potrebnih varnostnih ukrepov za preprečevanje onesnaženja morja in širjenja izlitij tekočin v morje (71. člen);
3. če ladje, čolni in drugi plovni objekti, ki plovejo v obalnem morju ne spoštujejo predpisa o obvezni oddaljenosti od obale (77. člen);
4. če se opravlja pilotaža v nasprotju z določili 78. člena;
5. če takoj po prihodu ladje v prvo slovensko pristanišče ne zaprosi za izmeritev slovenske ladje, zgrajene, kupljene ali predelane v tujini za slovenskega naročnika, ki ni bila izmerjena v tujini po določbah tega zakona (111. člen);
6. če ne zaprosi za izmeritev slovenske ladje, ki se gradi v slovenski ali tuji ladjedelnici, takoj ko so na ladji vgrajeni opločje, krov in pregraje (112. člen);
7. če ne zaprosi za ponovno izmeritev slovenske ladje pred koncem predelave, ki spreminja bruto ali neto tonažo oziroma največji dovoljeni spodriv ali nosilnost ladje, ali ne stori tega po prihodu ladje v prvo slovensko pristanišče, če se ladja predeluje v tujini, izmeritev ladje v tujini pa ni bila opravljena po določbah tega zakona (tretji in četrti odstavek 113. člena);
8. če izroči v plovbo ali ima v plovbi ladjo brez katerekoli ali brez veljavne ladijske listine in knjige, predpisane v tem zakonu (118., 119.a, 120., 121., 125., 128., 129., 136., 137. in 151. člen);
9. če oseba, ki upravlja čoln, med plovbo ne ravna skladno s predpisi in tehničnimi pravili o varnosti plovbe, varstvu človekovega življenja in okolja (143. člen);
10. če kot člana posadke vpiše na ladjo nekoga, ki nima pomorske knjižice ali dovoljenja za vpis in pisne pogodbe o zaposlitvi (prvi odstavek 153. člena);
11. če član ladijske posadke opusti dolžnost obvestitve dežurnega častnika ladje ali poveljnika o dogodkih kot predpisuje 158. člen;
12. če poveljnik ladje ravna v nasprotju z določili 162., 163. in 164. člena;
13. če položaj tovorne črte ali nadvodja ne ustreza podatkom iz listin iz 183. člena tega zakona ali če ladja ni naložena v skladu z dobljeno tovorno črto oziroma črto nadvodja ali če tovor ni pravilno razporejen (184. člen);
14. če ladja nima imena in pristanišča vpisa (204. in 205. člen);
15. če dvigne potopljeno stvar, čeprav je nima pravice dvigniti (prvi odstavek 777. člena);

16. če na plovilu, ki ima radijsko postajo, ni organizirano bdenje v skladu s predpisi o radijskem prometu (tretji odstavek 31. člena);
17. če pristaniških pristojbin ne objavi javno, če zanje ne dobi soglasja ali če jih zaračunava v nasprotju s soglasjem (prvi in drugi odstavek 56. člena);
18. če ne pridobi soglasja z vidika pogojev za varnost plovbe (prvi odstavek 64. člena);
19. če med gradnjo ne prijavi spremembe meja obale in morskih globin (drugi odstavek 64. člena);
20. če plovila in plavajoče naprave ovirajo javni promet v pristanišču (prvi odstavek 74. člena);
21. če pluje v pristaniškem območju, ki služi mednarodnemu prometu brez dovoljenja (drugi odstavek 74. člena);
22. če opravlja vodne prireditve in druge aktivnosti brez dovoljenja (tretji odstavek 74. člena);
23. če ladja ne spoštuje pogojev obvezne pilotaže in obvezne vleke plovil (81. in 88. člen);
24. če se po opravljenem nadzorstvu nad gradnjo oziroma predelavo ali katerem koli pregledu ladje spremeni ali predela ladijski trup, njene stroje, naprave ali oprema brez soglasja klasifikacijskega zavoda (99. člen);
25. če pluje ladja zunaj določenih meja plovbe ali v nasprotju z določenimi pogoji (101. člen);
26. če prevaža potnike z ladjo, ki ni potniška, ali vkrca več potnikov, kakor je določeno (102. in 104. člen);
27. če potniška ladja ne spoštuje določil o zbiranju, hranjenju in zagotavljanju podatkov o osebah na ladji (četrti odstavek 65. člena);
28. če ladja, ki vpluje v pristanišče Republike Slovenije, ni opremljena s samodejnim sistemom identifikacije (AIS) in sistemom zapisovanja podatkov (VDR) (šesti odstavek 65. člena);
29. če lastnik oziroma imetnik plavajoče naprave nima dovoljenja za stalni privez, sidranje ali položitev plavajoče naprave na morsko dno (prvi odstavek 149. člena).

Z globo od 150.000 tolarjev do 400.000 tolarjev se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

Z globo od 100.000 tolarjev do 200.000 tolarjev se kaznuje posameznik, ki stori prekršek iz 4., 5., 8., 18., 19., 20., 21., 22. ali 29. točke prvega odstavka tega člena.

979. člen

Z globo 90.000 tolarjev se kaznuje za prekršek poveljnik tuje trgovske ladje ali oseba, ki ga nadomešča, če pilotira ladjo v teritorialnem morju oziroma v notranjih morskih vodah Republika Slovenije pilot, ki ni pooblaščen za pilotiranje (79. člen).

Z globo 85.000 tolarjev se kaznuje za prekršek:
1. poveljnik tuje ladje ali oseba, ki ga nadomešča, ki prevaža na ladji več kot 2.000 ton olja, če ladja nima potrdila o zavarovanju ali o drugem finančnem poroštvu za premoženjsko odgovornost za škodo, povzročeno zaradi onesnaženja z oljem, ko vplove ali izplove iz pristanišča Republike Slovenije, ali v pristanišču vkrcava ali izkrcava olje (prvi odstavek 67. člena);
2. poveljnik slovenske ladje ali oseba, ki ga nadomešča:
   a) če ladja, ki mora imeti ladijsko radijsko postajo, ne organizira nepretrgane službe bedenja v skladu s predpisi o radijskem prometu (tretji odstavek 31. člena);
   b) če odplove iz pristanišča z ladjo, ki nima določenega števila članov posadke s predpisano strokovno izobrazbo (151. člen);
   c) če osebno ne vodi ladje, kadar to zahteva varnost ladje, ko plove v pristanišče, kanal, prekop ali reko, ali ko plove iz njih (drugi odstavek 163. člena);

d) če ob neposredni vojni nevarnosti ali v vojni med Republiko Slovenijo in drugo državo ne ukrene glede ladje, oseb in tovora na ladji vsega, kar je potrebno (prvi in drugi odstavek 169. člena);
e) če v primeru vojne med drugimi državami, v kateri je Republika Slovenija ostala nevtralna, ladja pa je v pristanišču ene izmed vojskujočih se držav ali na poti v pristanišče vojskujoče se države, ali mora pluti skozi teritorialno morje ali notranje morske vode, vojskujočih se držav, ne zahteva navodil od ladjarja, če to ni mogoče, pa od pristojnih državnih organov (tretji odstavek 169. člena);
f) če med potovanjem ladje ne ukrene zoper člana posadke, potnika ali druge osebe na ladji, ki je storila kaznivo dejanje, vsega, kar je potrebno, da se preprečijo ali omilijo škodljive posledice dejanja in storilec pokliče na odgovornost (prvi, drugi in četrti odstavek 175. člena);
g) če ne pridobi predhodnega soglasja pred opravljanjem čiščenja ladje z nevarnimi plini ali deratizacije (73. člen).

980. člen

Z globo 80.000 tolarjev se kaznuje za prekršek član ladijske posadke, ki krši svoje dolžnosti, predpisane s tem zakonom, ker ne ravna po pravilih navigacije in s tem ogroža varnost prometa ali poškoduje ladjo ali tovor na njej, ali ogroža varnost potnikov na ladji ali drugih članov ladijske posadke ali okolje pred onesnaženjem z nevarnimi in škodljivimi snovmi (oljem, odpadki tekočih goriv in njihovimi mešanicami, odplakami in drugimi odpadnimi snovmi ter z radioaktivnimi ali podobnimi odpadki) z ladje (157. člen).

981. člen

Z globo 75.000 tolarjev se kaznuje za prekršek poveljnik ladje ali oseba, ki ga nadomešča, če ladja, ki prihaja iz tujine, vzpostavi promet z drugimi ladjami, organizacijami in osebami na kopnem, preden dobi od Uprave Republike Slovenije za pomorstvo dovoljenje za prost promet z obalo (drugi odstavek 65. člena).

Z globo 70.000 tolarjev se kaznuje za prekršek poveljnik ladje ali oseba, ki ga nadomešča:
1. če vodi nakladanje in razkladanje ladje v nasprotju s 105. členom;
2. če plove ladja izven določenih meja plovbe ali v nasprotju z določenim namenom ali če ladja odplove na potovanje, za katero ni spoznana za sposobno (91. člen in 101. člen);
3. če v nasprotju s tem zakonom (102. člen) prevaža potnike z ladjo, ki ni potniška;
4. če v nasprotju s tem zakonom (104. člen) vkrca na ladjo več potnikov kot je določeno;
5. če vkrca ali razporedi tovor na ladji v nasprotju s 105. členom;
6. če na ladji v nasprotju s tem zakonom nima katerekoli izmed ladijskih listin in knjig (prvi odstavek 116. člena);
7. če na zahtevo pooblaščenih organov ne pokaže ladijskih listin ali knjig (drugi odstavek 116. člena);
8. če v predpisanih rokih ne opravi vaj s čolni in drugimi rešilnimi sredstvi in napravami za odkrivanje, preprečevanje in gasitev požara (drugi odstavek 162. člena);
9. če na ladji ne skrbi za preskrbo, za ladijsko administracijo, za vzdrževanje ladje, za varnost ladijskih naprav, za pravilno nakladanje, zlaganje, prevoz in razkladanje tovora, za pravilno vkrcevanje, oskrbo in izkrcevanje potnikov ter za izvrševanje vseh nalog v zvezi z delovnim procesom (prvi odstavek 162. člena).

982. člen

Z globo 60.000 tolarjev se kaznuje za prekršek poveljnik ladje ali oseba, ki ga nadomešča:

1. če v primeru, ko so ostali brez uspeha vsi ukrepi za rešitev ladje v nevarnosti in je uničenje ladje neizbežno, ne ukrene vsega kar je potrebno za rešitev ladijskega dnevnika, če okoliščine primera to dovoljujejo, pa tudi za rešitev drugih ladijskih knjig, ladijskih listin, pomorskih kart zadevnega potovanja in gotovine v ladijski blagajni (drugi odstavek 165. člena);
2. če o dogodkih iz 170. člena tega zakona ne predloži poročila z izpiskom iz ladijskega dnevnika pristojnemu organu v državi ali tujini (drugi odstavek 166. člena);
3. če ne pošlje po radijskih komunikacijah obvestila o kakršnikoli neposredni nevarnosti za varnost plovbe, na katero naleti (prvi odstavek 167. člena);
4. če o rojstvu in smrti ter o sprejeti izjavi poslednje volje ne sestavi na predpisani način zapisnika in ga ne izroči pristojnemu organu v prvem domačem pristanišču, v tujini pa najbližjemu diplomatskemu oziroma konzularnemu predstavništvu Republike Slovenije (168. člen);
5. če o kaznivem dejanju, storjenem na ladji medtem, ko je bila ladja v tujini, ne poroča diplomatskemu ali konzularnemu predstavništvu Republike Slovenije v državi, v katere prvo pristanišče priplove ladja po storjenem kaznivem dejanju, ali če s storilcem kaznivega dejanja ne ravna po navodilih tega diplomatskega ali konzularnega predstavništva (tretji odstavek 175. člena);
6. če samovoljne zapustitve ladje člana posadke, ki je državljan Republike Slovenije, v tujini ne naznani pristojnemu organu (prvi odstavek 176. člena);
7. če v ladijski dnevnik ne vpiše v določenem roku ali na določen način dogodkov, dejanj in storjenih ukrepov, ki bi jih moral vpisati (prvi odstavek 166. člena, drugi odstavek 167. člena, drugi odstavek 172. člena, drugi odstavek 174. člena, peti odstavek 175. člena in tretji odstavek 176. člena);
8. če ne vpiše v ladijski dnevnik razlogov, zaradi katerih ni krenil na pomoč osebam v nevarnosti in jih začel reševati, ali pa razlogov, zaradi katerih ni reševal ladje in stvari z ladje (drugi odstavek 179. člena in tretji odstavek 180. člena);
9. če ladji, s katero se je trčila njegova ladja, ne sporoči imena zadnjega pristanišča, iz katerega je njegova ladja izplula, in imena pristanišča, v katero plove, čeprav bi to lahko storil (drugi odstavek 753. člen).

983. člen
(črtan)

984. člen

Z globo 500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, če:

1. dopusti uporabo čolna, ki nima dovoljenja za plovbo (142. člen);.
2. dopusti, da s čolnom upravlja neusposobljena oseba (144. člen);
3. dopusti uporabo čolna, ki ni vpisan v vpisnik čolnov (217. člen).

Z globo 100.000 tolarjev se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

985. člen

Z globo 40.000 tolarjev se kaznuje za prekršek posameznik, če:

1. odkloni preizkus s sredstvi ali napravami ali strokovni pregled, da se ugotovi, ali je pod vplivom alkohola, mamil, psihoaktivnih zdravil in drugih psihoaktivnih snovi (63. člen);

2. upravlja čoln in za to ni usposobljena (144. člen);
3. upravlja čoln, ki ni vpisan v vpisnik čolnov (217. člen);
4. nima dovoljenja za plovbo (drugi odstavek 141. člena).

986. člen

Z globo 20.000 tolarjev se kaznuje za prekršek posameznik, ki upravlja čoln, če:
1. se na čolnu nahaja več oseb ali tovora, kot je dovoljeno (60. člen);
2. ne upošteva plovbnega režima, kot določajo pravila o izogibanju trčenj na morju ali drugi predpisi o varnosti plovbe (61. člen);
3. čoln nima predpisane opreme (142. člen).

987. člen

Z globo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek oseba, ki se v pristanišču kopa ali v tovornem pristanišču ribari (74. člen).

988. člen

Če je zaradi prekrška pri vožnji s čolnom nastala nesreča, ki je imela za posledico premoženjsko škodo ali lahko telesno poškodbo, se pravna oseba oziroma samostojni podjetnik kaznujeta z globo 500.000 tolarjev, fizična oseba pa z globo 150.000 tolarjev.

Enako se kaznuje fizična oseba, ki je povzročila nesrečo in ne da svojih podatkov drugemu udeležencu za uveljavljanje odškodninskih in drugih zahtevkov ali zapusti kraj nesreče pred prihodom pristojnega organa, razen če bi s tem oviral varnost plovbe ali zaradi reševanja in nudenja pomoči.

989. člen

Z globo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek posameznik, ki upravlja čoln, če:
1. na čolnu nima veljavne listine o vpisu čolna v register čolnov ali dovoljenja za plovbo (tretji odstavek 141. člena);
2. med plovbo na čolnu nima veljavne listine o usposobljenosti za upravljanje čolna (144. člen);
3. če čoln nima predpisane označbe (204. člen).

_____

Pomorski zakonik – PZ (Uradni list RS, št. 26/01) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

»ENAJSTI DEL – PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

990. člen

Listine, izdane na podlagi zakona o pomorski in notranji plovbi pred uveljavitvijo tega zakona, veljajo pod pogoji in za čas, kot je to določeno z dosedanjimi predpisi, vendar ne dlje kot 2 leti od dneva pričetka veljavnosti tega zakona.

991. člen

Do uveljavitve predpisov, za katerih izdajo je po tem zakonu pooblaščena vlada ali minister, se smiselno uporabljajo naslednji predpisi in drugi akti, kolikor niso v nasprotju z ustavo in tem zakonom:

- pravilnik o najmanjšem številu članov posadke za varno plovbo, ki jo morajo imeti morske ladje trgovske mornarice SFR Jugoslavije (Uradni list SFRJ, št. 29/81, 32/81),
- pravilnik o najmanjšem številu članov posadke za varno plovbo, ki jo morajo imeti ladje notranje plovbe trgovske mornarice SFR Jugoslavije (Uradni list SFRJ, št. 32/82),
- pravilnik o posebnih pooblastilih članov posadke morskih ladij in o izpitnem programu za pridobitev posebnih pooblastil (Uradni list RS, št. 33/98),
- pravilnik o pomorskih in brodarskih knjižicah in dovoljenjih za vkrcanje (Uradni list SFRJ, št. 13/81),
- pravilnik o službenih oblekah članov posadke morskih ladij notranje plovbe (Uradni list SFRJ, 37/66),
- navodilo o postopku v primeru bega člana posadke – jugoslovanskega državljana z ladje jugoslovanske trgovske mornarice v tujino in bega člana posadke – tujca s tuje ladje v jugoslovanskem pristanišču (Uradni list SFRJ, št. 19/66),
- pravilnik o vsebini, obrazcih in načinu vodenja ladijskih listin in knjig ladij trgovske mornarice SFRJ (Uradni list SFRJ, št. 16/80, 25/88),
- odredba o kategorijah plovbe morskih ladij (Uradni list SFRJ, št. 59/78),
- pravilnik o določitvi imena, oznake in razpoznavnih znakov ladij in o vodenju evidence o imenih ladij (Uradni list SFRJ, št. 77/82),
- pravilnik o izobešanju zastave trgovske mornarice SFR Jugoslavije in znakov na ladjah trgovske mornarice SFR Jugoslavije (Uradni list SFRJ, št. 2/81),
- pravilnik o določanju nadvodja za ladje trgovske mornarice FNRJ, ki ne opravljajo mednarodnih potovanj (Uradni list SFRJ, št. 32/51, 29/61),
- pravilnik o nazivih, pogojih za pridobitev nazivov in pooblastilih članov posadk ladij notranje plovbe trgovske mornarice SFRJ (Uradni list SFRJ, št. 32/82, 30/83, 30/87),
- pravilnik o nazivih, pogojih za pridobitev nazivov in pooblastilih članov posadk morskih ladij trgovske mornarice Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/98 in 65/99),
- odredba o obvezni obalni pilotaži na določenih področjih obalnega morja SFRJ (Uradni list SFRJ, št. 22/88),
- pravilnik o opravljanju poskusne vožnje ladij (Uradni list SFRJ, št. 22/88),
- odredba o varovalni napravi za grotlo strojnice na krovu nadvodja tankerja trgovske mornarice FNRJ (Uradni list FNRJ, št. 45/57),
- odredba o uporabi pokrovov in premičnih prečnikov žrel na nezavarovanih delih glavnega krova in gornjih krovov na ladjah trgovske mornarice FNRJ (Uradni list FNRJ, št. 39/59),
- odredba o zapiranju izmeritvenih odprtin na ladjah jugoslovanske trgovske mornarice (Uradni list SFRJ, št. 25/69),
- pravilnik o ugotavljanju stabilnosti potniških ladij trgovske mornarice FNRJ (Uradni list FNRJ, št. 31/59),
- navodilo o programu in načinu dela ladijskih meteoroloških postaj, ki se nahajajo na morskih ladjah jugoslovanske trgovske mornarice (Uradni list SFRJ, št. 15/80),
- pravilnik o sredstvih za navigacijo na ladjah trgovske mornarice FNRJ (Uradni list FNRJ, št. 15/55),
- pravilnik o ladijskih svetilkah in sredstvih za dajanje optičnih in zvočnih signalov na ladjah jugoslovanske trgovske mornarice (Uradni list SFRJ, št. 51/66, 7/67),
- pravilnik o električnih napeljavah in zaščiti pred požarom ladij trgovske mornarice (Uradni list FNRJ, št. 22/60, 24/60, 28/60),
- pravilnik o določitvi poslov na ladjah trgovske mornarice (Uradni list FNRJ, št. 5/50),
- pravilnik o vpisu ladij v določene vpisnike, o podatkih, ki se vnašajo v list glavne knjige vpisnika ladij, o zbirkah spričeval, pomožnih knjigah, ki se vodijo poleg zapisnikov ladij in obrazcev teh spričeval in knjig (Uradni list SFRJ, št. 68/78),

- pravilnik o določitvi tovornih linij morskih ladij (Uradni list SFRJ, št. 20/70),
- pravilnik o preprečevanju trčenj na morju (Uradni list SFRJ, št. 4/79, 25/85, 84/89),
- pravilnik o raziskovanju ladijskih nesreč (Uradni list SFRJ, št. 24/89),
- pravilnik o oznakah na plovnih poteh v obalnem morju SFR Jugoslavije (Uradni list SFRJ, št. 13/81),
- uredba o pristopu, prehodu in muditvi tujih vojaških in znanstveno-raziskovalnih ladij v obalnem morju SFR Jugoslavije (Uradni list SFRJ, št. 74/89),
- uredba o pristopu in muditvi tujih jaht in tujih čolnov, namenjenih razvedrilu ali športu v obalnem morju, rekah in jezerih SFR Jugoslavije (Uradni list SFRJ, št. 38/87, 33/88),
- odločba o določitvi pristanišč, v katerih se izdaja spričevalo o deratizaciji in spričevalo o oprostitvi deratizacije (Uradni list SFRJ, št. 8/76, 21/77),
- uredba o pogojih, ki jih morajo izpolnjevati luke oziroma pristanišča za mednarodni promet ter plovne poti, na katerih velja mednarodni ali meddržavni plovbni režim (Uradni list SFRJ, št. 37/83),
- odlok o določitvi luk in pristanišč, ki so namenjena za mednarodni promet (Uradni list SFRJ št. 28/84 in 36/89),
- odlok o določitvi plovnih poti mednarodnega pomena (Uradni list SFRJ, št. 21/65, 32/74, 39/75 in 58/76),
- pravilnik o preiskovanju ladijskih nesreč (Uradni list SFRJ, št. 24/89),
- navodilo o strokovnem delu izpitnega programa za pridobitev nazivov pomorščakov (Uradni list RS, št. 33/98),
- sklep o začasni določitvi organizacij za opravljanje strokovno tehničnih del glede varnosti in sposobnosti ladij in plovnih objektov za plovbo (Uradni list RS, št. 16/96),
- sklep o začasni določitvi organizacij za opravljanje strokovno tehničnih del s področja varnosti pomorske in notranje plovbe (Uradni list RS, št. 37/95),
- sklep o določitvi organizacije za opravljanje strokovno tehničnih del za ugotavljanje izpolnjevanja pogojev za trženje plovil za rekreacijo (Uradni list RS, št. 2/99),
- sklep o določitvi organizacije za opravljanje strokovno tehničnih del glede varnosti in sposobnosti ribiških ladij in čolnov za plovbo in ribolov (Uradni list RS, št. 76/99),
- pravilnik o zapisniku, ki ga sestavi poveljnik ladje ob rojstvu ali smrti in o sprejetju izjave poslednje volje na ladji trgovske mornarice (Uradni list SRS, št. 17/80),
- pravilnik o sestavi izpitnih komisij in strokovnih izpitih za nazive pomorščakov (Uradni list RS, št. 33/98 in 87/00),
- navodilo o vodenju pripravniškega dnevnika in pripravniškem programu na ladjah trgovske mornarice (Uradni list RS, št. 33/98),
- pravilnik o čolnih in plavajočih objektih (Uradni list SRS, št. 13/89 in Uradni list RS, št. 90/98 in 100/00),
- odredba o višini stroškov za ugotavljanje sposobnosti čolnov za plovbo ter njihovo izmeritev in višini stroškov za opravljanje izpitov za voditelja čolna ter preizkusov znanja za upravljanje čolna (Uradni list RS, št. 5/92),
- odredba o določitvi organizacij za opravljanje pregledov čolnov notranje plovbe (Uradni list RS, št. 9/91-I),
- pravilnik o redu v lukah in drugih delih obalnega morja (Uradni list SRS, št. 14/84 in Uradni list RS, št. 16/94),
- pravilnik o strokovni izobrazbi, dobi plovbe, izpitnem programu in načinu opravljanja strokovnega izpita za pilota obalne pilotaže (Uradni list SFRJ, št. 20/67),
- navodilo o izkaznici pomorskega pilota (Uradni list SFRJ, št. 46/65),
- odredba o zaznamovanju pilotskih ladij in o klicnih znakih za pilotiranje (Uradni list SFRJ, št. 49/65),
- odredba o največjem dovoljenem ugrezu ladij za plovbo v III. bazenu koprskega pristanišča (Uradni list RS, št. 11/98),
- odredba o pristojbini za uporabo objektov za varnost plovbe na pomorskih plovnih poteh (Uradni list RS, št. 73/98, 77/98 – popr., 26/00 in 1/01),
- odredba o pristojbini za uporabo objektov za varnost plovbe na pomorskih plovnih poteh, ki jo morajo plačati čolni in jahte (Uradni list RS, št. 98/99),

- zakon o zdravstvenem nadzoru nad člani posadke trgovske mornarice (Uradni list SRS, št. 45/73, 42/86),
- pravilnik o ugotavljanju in oceni zdravstvene sposobnosti člana posadke na ladji (Uradni list SRS, št. 38/84, 22/89),
- odredba o določitvi zdravstvenih organizacij, ki opravljajo zdravstvene preglede in imunizacijo za člane posadk na ladjah. (Uradni list SRS, št. 38/84),
- odredba o znižanju tarife pristaniških pristojbin oljnih tankerjev z ločenim balastom (Uradni list RS, št. 1/00 in 23/00),
- pravilnik o izpitu za voditelja čolna in preizkusu znanja za upravljanje čolna (Uradni list RS, št. 42/00 in 87/00),
- odredba o določitvi plačila za delo in povračila stroškov v zvezi z delom v izpitnih komisijah (Uradni list RS, št. 2/01).

992. člen

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati:
- 103. člen zakona o sodiščih, kolikor se nanaša na odločanje o vpisih v register ladij (Uradni list RS, št. 19/94, 45/95 in 38/99);
- zakon o varnosti pomorske in notranje plovbe (Uradni list SRS, št. 17/88), kolikor se nanaša na pomorsko plovbo;
- zakon o lukah (Uradni list SRS, št. 7/77, 21/78, 29/86)
- zakon o pomorski in notranji plovbi (Uradni list SFRJ, št. 22/77, 13/82, 30/85, 80/89, 29/90), kolikor se nanaša na pomorsko plovbo;
- zakon o obalnem morju in epikontinentalnem pasu SFRJ (Uradni list SFRJ, št. 49/87);
- zakon o Jugoslovanskem ladijskem registru (Uradni list SFRJ, št. 6/89);
- zakon o Ustanovi za vzdrževanje pomorskih plovnih poti (Uradni list SFRJ, št. 50/74, 22/77, 17/81).

993. člen

Za razmerja, nastala pred uveljavitvijo tega zakona, se uporabljajo predpisi, ki so veljali, oziroma pravna pravila, ki so se uporabljala v času njihovega nastanka.

994. člen

Upravljalci obstoječih pristanišč morajo v roku 6 mesecev od dneva uveljavitve predpisa iz 39. člena tega zakona na Upravo Republike Slovenije za pomorstvo vložiti vlogo za izdajo dovoljenja za odprtje pristanišča za javni promet (obratovalno dovoljenje).

995. člen

Vlada in posamezni ministri izdajo predpise, predvidene s tem zakonom, v roku enega leta od dneva uveljavitve tega zakona.

996. člen

Postopki za vpis v register, glede katerih na dan uveljavitve tega zakona še ni bila izdana pravnomočna odločba, se dokončajo po predpisih, ki so veljali ob začetku postopka.

997. člen

Prvo koncesijsko pogodbo o upravljanju, vodenju, razvoju in rednem vzdrževanju pristaniške infrastrukture v koprskem tovornem pristanišču sklene Republika Slovenija z osebo zasebnega prava, ki opravlja te dejavnosti na dan uveljavitve tega zakona.

Koncesijska pogodba iz prejšnjega odstavka, mora biti sklenjena v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

998. člen

Določba drugega odstavka 90. člena tega zakona ne velja za članice Evropske unije z dnem, ko Republika Slovenija postane članica Evropske unije.

Pogoj vzajemnosti iz 7. člena tega zakona se ne uporablja za članice Evropske unije od dne, ko Republika Slovenija postane članica Evropske unije.

999. člen

Ta zakon začne veljati trideseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

_____

Zakon o spremembah in dopolnitvah pomorskega zakonika – PZ-A (Uradni list RS, št. 21/02) vsebuje naslednjo končno določbo:

»2. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

_____

Zakon o dopolnitvah pomorskega zakonika – PZ-B (Uradni list RS, št. 2/04) vsebuje naslednjo končno določbo:

»3. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

_____

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o potnih listinah državljanov Republike Slovenije – ZPLD-1A (Uradni list RS, št. 98/05) vsebuje naslednjo končno določbo:

»33. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

_____

Zakon o spremembah in dopolnitvah Pomorskega zakonika – PZ-C (Uradni list RS, št. 49/06) vsebuje naslednjo končno določbo:

»96. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.